

Badanie efektów działań informacyjnych i promocyjnych na temat Funduszy Europejskich dla społeczeństwa oraz analiza społecznego odbioru tych działań. Edycja 2014 – **raport z badania**

Raport opracowany na zlecenie
Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju
przez Realizacja Sp. z o.o.

Warszawa, październik 2014

Spis treści

1. Streszczenie	4
2. Research summary	6
3. Główne wyniki badania	8
4. Koncepcja badania	19
4.1 Wprowadzenie.....	19
4.2. Cele badania	19
4.3 Pytania badawcze	20
4.4 Metodologia badania	22
4.5 Uwagi techniczne do czytania raportu.....	25
5. Opis wyników badania	27
5.1 Stosunek do członkostwa w Unii Europejskiej	27
5.1.1 Skala i ocena zmian w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej.....	27
5.1.2 Skala i ocena zmian w województwie oraz najbliższym otoczeniu związanych z wejściem Polski do Unii Europejskiej.....	31
5.1.3 Skala i ocena zmian, które zaszły w życiu codziennym Polaków w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej.....	35
5.1.4 Percepcja korzyści i strat wynikających z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.....	39
5.2 Wizerunek Funduszy Europejskich	47
5.2.1 Znajomość pojęcia Fundusze Europejskie / Fundusze Unijne.....	47
5.2.3 Znajomość nazw Funduszy Europejskich i Programów Operacyjnych	56
5.2.4 Instytucje pośredniczące i zarządzające funduszami Europejskimi	73
5.2.5 Rola i wykorzystanie Funduszy Europejskich w rozwoju Polski i regionów	79
5.2.6 Percepcja i ocena oddziaływania Funduszy Europejskich na życie Polaków	92
5.2.7 Znajomość przedsięwzięć finansowych z Funduszy Europejskich	97
5.2.8 Wiedza dotycząca ubiegania się o wsparcie z Funduszy Europejskich.....	117
5.2 Tożsamość Funduszy Europejskich.....	134
5.3 Ocena i oczekiwania wobec treści i formy przekazu	144
5.3.1 Źródła informacji o Funduszach Europejskich.....	144
5.3.2 Zainteresowanie poszczególnymi typami informacji	154
5.3.3 Ocena dostępności informacji i zrozumiałości przekazu	158
5.4 Wykorzystanie mediów.....	164
5.5.1 Czytelnictwo prasy	164
5.5.2 Radio i telewizja	176
5.5.3 Internet	184
6. Podsumowanie	194
6.1 Odpowiedzi na pytania badawcze	194
6.2 Rekomendacje	216

WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

CAPI – Computer Assisted Personal Interviewing – metoda przeprowadzania wywiadów ze wspomaganie komputerowym

EFR - Europejski Fundusz Rybacki

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFRROW - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FE / FU – Fundusze Europejskie / Fundusze Unijne

FS – Fundusz Spójności

IP – Instytucja Pośrednicząca

IW – Instytucja Wdrażająca

IZ – Instytucja Zarządzająca

MliR – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

NSS – Narodowa Strategia Spójności

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

PO – Program Operacyjny

PO IG – Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki

PO PT – Program Operacyjny Pomoc Techniczna

PO RPW – Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej

pp. – punkt procentowy

RPO – Regionalny Program Operacyjny

UE – Unia Europejska

UM – Urząd Marszałkowski

WPR – Wspólna Polityka Rolna

1. Streszczenie

„Badanie efektów działań informacyjnych i promocyjnych na temat Funduszy Europejskich”, którego omówienie zawiera niniejszy raport, ma charakter cykliczny i jest zlecane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, aby określić stan wiedzy społeczeństwa na temat Funduszy Europejskich, będący efektem działań informacyjnych i promocyjnych na lata 2007-2013 oraz sposób odbioru tych działań przez społeczeństwo.

Badanie miało pięć kluczowych celów:

- sprawdzenie, jaki jest zakres wiedzy społeczeństwa na temat Funduszy Europejskich,
- określenie sposobu postrzegania Funduszy Europejskich i członkostwa Polski w Unii Europejskiej,
- ustalenie podstawowych źródeł informacji o Funduszach Europejskich, z jakich korzystają mieszkańcy Polski,
- określenie, jakie jest społeczne zapotrzebowanie na informacje związane z Funduszami Europejskimi,
- ustalenie, z jakich mediów i w jakim stopniu korzystają mieszkańcy Polski.

Na podstawie wyników badania możemy stwierdzić, że Polacy powszechnie (74%) zauważają zmiany, jakie zaszły w kraju po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Zdecydowanie bardziej odczuwają jednak, jak pod wpływem działań unijnych zmienia się cały kraj, niż sam ich region lub życie osobiste. Większość osób (60%), które widzą skutki członkostwa Polski w UE, ocenia je pozytywnie. W miarę upływu czasu są do tego zdania coraz bardziej przekonane, tylko 6% jest przeciwnego zdania. Większość społeczeństwa pozytywnie ocenia też bilans skutków wejścia Polski do UE: 60% uważa, że przyniosło ono więcej korzyści niż strat i jest to więcej niż przed dwoma laty.

Prawie wszyscy mieszkańcy Polski spotkali się już z określeniami „Fundusze Europejskie” i „Fundusze Unijne” (90%). Znacznie mniejsza grupa (63%) wie, co te pojęcia oznaczają, a 8% wciąż nawet się z nimi nie zetknęło. Wciąż trzeba więc przybliżyć Polakom, czym są Fundusze Europejskie i w jaki sposób obecne są w ich codziennym życiu, poprzez ilustrujące to kampanie informacyjno-promocyjne.

Zdecydowanie więcej wiedzą na temat Funduszy Europejskich osoby młodsze (do 45 roku życia), lepiej wyedukowane (wykształcenie średnie i wyższe), pracujące i uczące się oraz właściciele firm i dużych miast. Dla tych osób ważnym medium jest Internet, ale także inne media. Chcąc do nich dotrzeć z informacjami poprzez telewizję, można pomyśleć nie tylko o tradycyjnych spotach reklamowych, ale i o obecności w tym medium poza przerwami reklamowymi.

Na przeciwnym biegunie są osoby po 65 roku życia, słabiej wykształcone, niepracujące (bezrobotni, emeryci i renciści) oraz mieszkające w małych miastach i na wsiach. To także grupa bardziej sceptycznie nastawiona do efektów obecności Polski w UE. Chcąc do niej dotrzeć, należy wykorzystywać takie kanały komunikacyjne, które wzbudzają jej zaufanie

(np. telewizja publiczna w kanałach dostępnych za darmo, a także – o ile to możliwe – prasę kościelną, autorytety), częściej wykorzystywać kontakty bezpośrednie (jak spotkania w dni otwarte czy w trakcie imprez plenerowych) oraz argumenty nakierowane na ich życie codzienne.

Zainteresowanie funduszami pozostaje w Polsce niewielkie, badani nisko oceniają też swoją orientację w kwestiach Funduszy Europejskich. Tylko 13 proc. uważa, że ma w tym zakresie dużą lub bardzo dużą wiedzę. Takie wyniki pokazują, że wciąż konieczne są działania w zakresie edukowania na ten temat.

W społeczeństwie silne jest też przekonanie, że nie wszyscy uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie z Funduszy Europejskich mają równe szanse - uważa tak 46% Polaków, a przeciwnego zdania jest 33%. Otrzymanie środków z Funduszy Europejskich jest uważane za trudne zadanie. Tak sądzi 38 proc. ankietowanych, co po części ma wpływ na to, że aż 74 proc. Polaków nie planuje ubiegać się o dofinansowanie (jako powód wskazują głównie brak takiej potrzeby).

Polacy odnotowują oddziaływanie Funduszy Unijnych głównie przez pryzmat inwestycji w infrastrukturę komunikacyjno-transportową (budownictwo drogowe w skali kraju wymienia 47%, a w województwie i najbliższym otoczeniu: 42% i 40%). Zauważają oddane do użytku drogi, autostrady, mosty, ścieżki rowerowe i perony. Wskazane jest przybliżanie im przykładów wykorzystywania środków z Unii w innych obszarach życia codziennego.

Najpopularniejszym źródłem informacji o Funduszach Europejskich jest w Polsce telewizja, z której czerpie wiedzę na ten temat 58% mieszkańców. Kolejna jest prasa (co ważne: głównie lokalna i regionalna, która bywa rozpowszechniana za darmo), a następnie Internet. W dziesięć lat po wejściu Polski do Unii ciekawość, chęć i potrzeba poszukiwania informacji na temat Funduszy Europejskich wśród Polaków już jednak maleje.

Zastanawiające jest to, jak nisko oceniany jest dostęp do rzetelnych informacji na temat Funduszy Europejskich. Łatwo je zdobyć tylko według 13 proc. Polaków. Wskazana jest dodatkowa analiza tego zjawiska (np. doprecyzowanie, co respondenci uważają za rzetelną informację i rzetelny sposób informowania). Polacy średnio oceniają czytelność i zrozumiałość informacji o Funduszach Europejskich. Blisko połowa Polaków uważa, że informacje o funduszach, z jakimi się zetknęli, są podane zrozumiałym i przystępnym językiem. Ponad jedna trzecia jest przeciwnego zdania. Należy zastanowić się, jak zmienić sposób komunikowania tych informacji, by nie powodowały takiego wrażenia.

Działania podejmowane w ramach kampanii służących rozpowszechnianiu informacji na temat Funduszy Europejskich powinny być spójne (zarówno, jeśli chodzi o ich stronę graficzną, jak i o samą jedność idei stojącej za podejmowanymi działaniami). Szczególny nacisk należy kłaść na dobre wykorzystanie Internetu, w tym wykorzystanie mediów społecznościowych (jedna trzecia Polaków ma konto na serwisie społecznościowym).

2. Research summary

„The Survey on the effects of the European Funds information and promotional activities” which results are described in the report is a cyclical project and is conducted for the Ministry of Infrastructure and Development to determine the level of knowledge on the European Funds among Polish society, that is the effect of the information and promotional activities for years 2007-2013 as well as the way of receiving those activities by the society.

The research study had five key objectives:

- to check, what is the range of knowledge on the European Funds among the society,
- to determine the way of perceiving the European Funds as well as Polish membership in the European Union,
- to determine the main sources of information on the European Funds used by Poles,
- to determine, what is the social demand for information on the European Funds,
- to determine, what media and in what level are used by Poles.

Based on the study results we can say, that Poles commonly (74%) note the changes that have occurred in the country after Poland’s accession to the European Union. However, the perception of those changes varies: respondents much more often notice how the EU accession has influenced the country than their regions and personal lives. The majority of people (60%) who has noticed Poland’s EU membership effects, assess them positively. They become more convinced of their views over time and only 6% disagree. The majority states, that the balance of changes which have followed Poland’s accession do the EU is positive. 60% believes that benefits of EU membership outweigh the losses. This percentage has increased over the last two years.

Almost all Polish citizens are familiar with the terms “European Funds” and “EU Funds” (90%). However, familiarity does not necessarily equate to understanding. 63% say they are familiar with the terms and know what they mean and 8% has never heard of them. Therefore, it is necessary to bring the idea of EU Funds and the way they influence respondents’ daily life closer, through the educational campaigns.

The understanding of European Funds is most widespread amongst respondents aged under 45, having the highest education level, employed, still studying, self-employed and living in big cities. The Internet is the most popular source of information for them, followed by other, more traditional media sources. To reach this group with an educational campaign through the television, it is recommended to use not only traditional TV spots, but also normal broadcasting time.

At the opposite end are people aged 65 and more, less educated, unemployed and retired, pensioners, living in small cities and villages. They are much more skeptical about the Poland’s EU membership. Having in mind reaching this group it is recommended to use only these communication channels which they have confidence in (e.g. authorities, catholic

press) and direct contact activities (e.g. during the outdoor public events or various open days programmes).

Respondents' interest in EU Funds remains low. They also consider their knowledge on European Funds to be low. Only 13% is convinced that their knowledge in this matter is advanced or excellent. These results indicate that there is still a need of new educational activities in this field.

There is a strong belief among Polish residents that not everyone can easily benefit from EU funds -. 46% of Polish residents believe that there are no equal opportunities for everyone, and 33% of respondents take the opposite view. Being in receipt of EU funds is a hard task - agree 38%. In relation to this, the majority of the Polish population has no plan to apply for any EU grant.

The key benefits from the EU funds are investments related to the transportation infrastructure (47% notice this on a general, country level, 42% in their region and 40% at an everyday life level). New roads and highways, bridges, cycle tracks and railway platforms are the most visible for them. It is highly recommended when communicating about EU funds, to emphasize the role of European Funds in other areas of daily life.

The main source of current information on European Union in Poland is television (indicated by 58% of respondents) followed by press (mainly regional and local, often non-paid titles) and Internet. However, ten years after Poland's EU accession the curiosity and demand for the information about EU funding is declining.

Only 13% of respondents are convinced that the access to the reliable information about European Funds is easy. An additional analysis focusing on their definition of "reliable information" is recommended. Respondents consider the intelligibility of the information about the European Funds as moderate. Slightly half of them say that it is sufficiently intelligible but more than one third disagree. It has to be considered, what changes could be implemented in a general EU funds communication strategy to eliminate this problem.

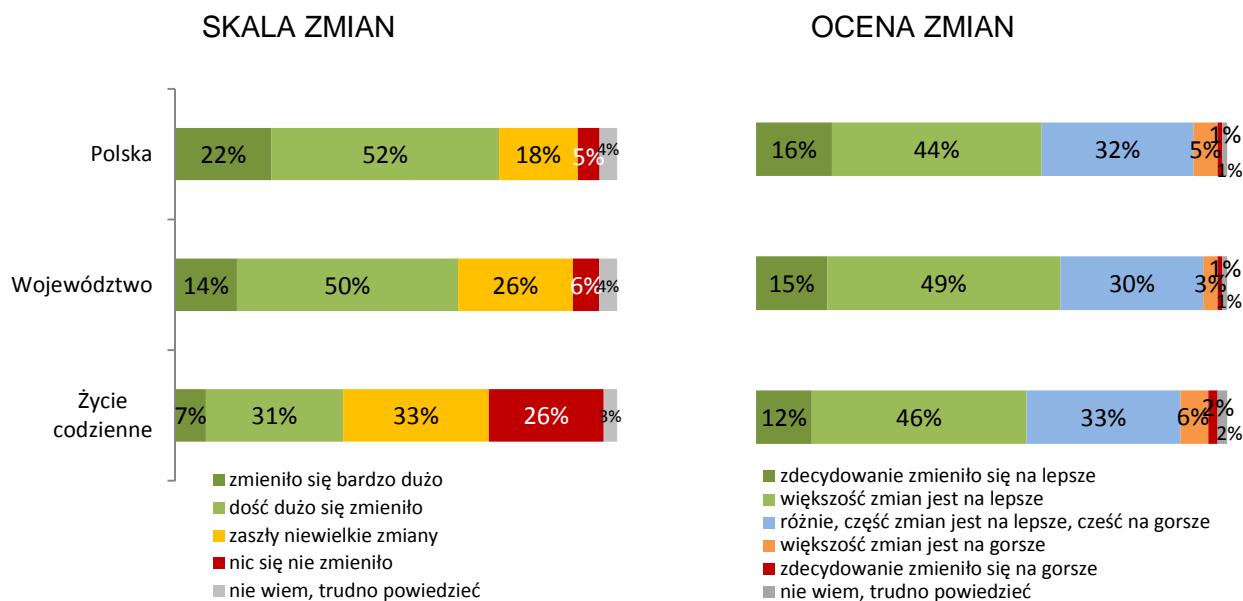
In general, all communication of European Funds should be extremely consistent and all activities – highly integrated. More emphasis should be placed on the Internet, especially on social media – in a time when one third of Polish citizens already have at least one social media account.

3. Główne wyniki badania

Stosunek do członkostwa w Unii Europejskiej

Polacy mają coraz większą świadomość skali zmian zachodzących w kraju w ostatniej dekadzie, a będących w dużej mierze następstwem wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Z roku na rok znacząco rośnie odsetek tych, którzy te przeobrażenia zauważają. Zmiany na poziomie kraju dostrzega trzech na czterech Polaków (74%), nieco mniej – blisko dwie trzecie (64%) - zauważa zmiany na poziomie regionu / województwa, w najmniejszym stopniu Polacy odczuwają wpływ akcesji na swoje codzienne życie (37%). Większość osób, która dostrzega zmiany wynikające z członkostwa Polski w UE jest przekonana, że wektor tych zmian jest pozytywny. W największym stopniu zmiany na lepsze odczuwane są na poziomie województwa i najbliższego otoczenia – 65%. W perspektywie makro – kraju i mikro – życia codziennego pozytywny wymiar zmian dostrzega 60% ankietowanych. Należy zauważyć, że odsetek przekonanych o pozytywnym kierunku zmian jest na tym samym poziomie porównując do 2012 r. (wzrost tylko w przypadku oceny oddziaływania na życie codzienne o 4pp.), ale z perspektywy lat wyraźnie umacnia się przekonanie, że zachodzące zmiany są jednoznacznie zmianami na lepsze (*zmieniło się zdecydowanie na lepsze* – 16% na poziomie kraju, 15% na poziomie województwa i 12% w wymiarze osobistym – wzrost o 2-3pp. porównując do 2012 r. i o 4-6pp. w stosunku do 2011 r.).

Wykres 1. (P1-P6) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany zaszły w Polsce / w województwie i najbliższym otoczeniu / w codziennym życiu po wstąpieniu do Unii Europejskiej? Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014)

Rośnie zatem liczba zadowolonych z akcesji Polski do Unii Europejskiej. Wyraźnie częściej o skali i pozytywnym charakterze zmian przekonane są osoby w wieku 15-44 lata, lepiej wykształceni – z wykształceniem średnim lub wyższym, aktywni zawodowo – zatrudnieni, pracujący na własny rachunek i przedsiębiorcy, a także uczniowie i studenci oraz mieszkańcy dużych miast – 200-499 tys. mieszkańców. Natomiast znacząco mniej

podzielających to przekonanie jest wśród osób starszych – powyżej 55 r.ż., słabiej wykształconych – z wykształceniem podstawowym i zawodowym, bezrobotnych oraz emerytów i rencistów, a także mieszkańców wsi.

Bilans korzyści i strat z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej jest wyraźnie pozytywny. 60% Polaków potwierdza, że członkostwo w UE przyniosło nam więcej korzyści niż strat, przy czym co szósty (16%) zauważa, że Polska jako kraj wyraźnie zyskała (istotny wzrost o 5pp. porównując do 2012 r.). Z perspektywy czasu zauważalny jest po pierwsze, wyraźny wzrost w społeczeństwie odsetka osób przekonanych o tym, że wstąpienie do UE przynosi Polsce korzyści (60%, wzrost o 7pp. do 2012 r.). Po drugie, znacząco rośnie poziom świadomości co do tego jakie zalety / wady ma dla Polski i jej obywateli obecność naszego kraju w UE – w 2012 r. co piąty Polak (19%) nie był w stanie zająć w tej sprawie stanowiska, obecnie odsetek ten spadł o ponad połowę do 7%.

Percepcja korzyści/strat w grupach demograficznych podlega podobnej polaryzacji jak w przypadku oceny skali i kierunku zmian w Polsce. Na jednym biegunie – częściej dostrzegającym korzyści niż straty - mamy osoby lepiej wykształcone, aktywne zawodowo i młodsze (do 45 r.ż.). Na drugim – rzadziej dostrzegającym pozytywne aspekty członkostwa, częściej negatywy – są osoby słabiej wykształcone (wykształcenie podstawowe, zasadnicze zawodowe), starsze (szczególnie powyżej 55 r.ż.), bezrobotni lub osoby, które zakończyły aktywność zawodową.

Korzyści wynikające z obecności Polski w UE to przede wszystkim Fundusze Europejskie (56%) – pieniądze jakie płyną ze wspólnego budżetu unijnego na różne cele, w tym na wyrównanie poziomu życia w Polsce w stosunku do starych krajów członkowskich UE. Polska zyskała również dzięki swobodzie podróżowania między krajami członkowskimi (34%) oraz otwarciu rynków pracy – możliwości podejmowania zatrudnienia, studiów i rozwoju w krajach UE (34%).

Najczęściej przywoływane przez eurosceptyków straty w kontekście obecności Polski w strukturach UE to: wzrost cen (44%), skutki emigracji zarobkowej Polaków – wyludnianie się kraju, odpływ młodych i zdolnych, rozpad rodzin czy niskie prawdopodobieństwo powrotu emigrantów do Polski (30%) oraz konieczność dostosowania polskich regulacji do tych narzuconych nam przez UE (24%).

Wizerunek Funduszy Europejskich

Znajomość pojęcia „Fundusze Europejskie”

Pojęcie „Fundusze Europejskie / Fundusze Unijne” jest powszechnie znane polskiemu społeczeństwu (90%), a odsetek zaznajomionych z nim osób właściwie już nie rośnie (dla porównania w 2012 r. odsetek osób, które zetknęły się z tym terminem był niemal taki sam - 89%). Ważny jest natomiast fakt, że rośnie świadomość tego czym FE są – obecnie wynosi 63% („tak spotkał się i wie co one oznaczają” wzrost o 7 pp. w porównaniu do 2012 r. i 2011 r.).

Tematyka Funduszy Europejskich nie budzi powszechnego zainteresowania osób, którym to pojęcie jest znane – nieco ponad połowa (53%) osób interesuje się FE w stopniu co najmniej średnim (to o 9pp. więcej niż w 2012 r.). Z perspektywy czasu wyraźnie widać, że poziom zainteresowania nie zmienia się istotnie – duże zainteresowanie tą tematyką wykazuje 16% osób, ale w ubiegłych latach – 2012, 2011, 2010 – bardzo zainteresowanych był zaledwie jeden punkt procentowy mniej (15%). Porównując do poprzedniego pomiaru – 2012 r. – istotnie wzrósł odsetek tych, dla których temat Funduszy Unijnych jest niezwykle ciekawy (5%, wzrost o 2pp. porównując do 2012 r.).

Poziom wiedzy na temat Funduszy Europejskich jest raczej niski, co jest pochodną stosunkowo niedużego zainteresowania tą tematyką. Porównanie w czasie pokazuje, że poziom wiedzy niewiele się zmienił w ciągu ostatnich kilku lat. Systematycznie, choć bardzo wolno wzrasta odsetek osób dobrze wyedukowanych w tym zakresie (13%, *dość duża + bardzo duża wiedza*), a odsetek osób oceniających swój poziom wiedzy jako średni (44%) lub jako słaby (43%, *raczej mała + bardzo mała wiedza*) nie zmniejsza się w czasie.

Zdecydowana większość Polaków znających pojęcie FE najczęściej trafnie utożsamia je ogólnie z środkami, pieniędzmi, dotacjami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej (69%, spadek o 7pp. porównując do 2012 r.), a w następnej kolejności z dotacjami na konkretne cele: dotacje dla rolników (29%), dotacje na inwestycje (29%) oraz dotacje dla przedsiębiorców (18%).

Znajomość nazw Funduszy Europejskich i programów operacyjnych

Spontanicznie przynajmniej jedną nazwę FE z pamięci potrafi podać co trzeci Polak (33%), natomiast znajomość przynajmniej jednego FE na podstawie przedstawionej listy deklaruje ponad dwa razy więcej osób - czterech na pięciu Polaków (78%). Porównując do poprzednich pomiarów odsetek znajomości wspomaganej konkretnych Funduszy Europejskich wyraźnie wzrósł (78%, o 9pp. w stosunku do wyniku z 2011 r. i 2012 r.).

Wyraźnie wzrosła również rozpoznawalności trzech najczęściej wskazywanych nazw FE: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (54%, wzrost o 16pp. porównując do 2012 r. i 9pp. w porównaniu do 2011 r.), Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (47%, wzrost o 21pp. do 2012 r. i 14pp. do 2011 r.) i Europejskiego Funduszu Społecznego (39%, wzrost o 6pp. do 2012 r. i 3pp. do 2011 r.).

Również w przypadku nazw programów operacyjnych wspomagana znajomość (78%) jest znacząco większa (ponad dwukrotnie) niż w przypadku odwoływania się do pamięci badanych (37%). Porównując do poprzednich pomiarów odsetek znajomości wspomaganej konkretnych programów operacyjnych wyraźnie wzrósł (78%, o 8pp. w stosunku do wyniku z 2012 i o 17 pp. porównując do 2011 r.). Najpowszechniej znany jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki (56%), a następnie Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (39%).

Wyniki te wskazują, że choć nazwy FE i programów operacyjnych są zbyt trudne i złożone aby przywołać je z pamięci, Polacy są z nimi w coraz większym stopniu zaznajomieni, również dzięki oddziaływaniu działań informacyjno-promocyjnych.

Institucje pośredniczące i zarządzające Funduszami Europejskimi

Wiedza Polaków na temat instytucji, w których można się ubiegać o dotację z Funduszy Europejskich w danym województwie jest stosunkowo słaba – blisko 1/3 nie potrafi wymienić żadnej instytucji (30%, istotny wzrost o 5pp. porównując do 2012 r.), 6% uważa, że w ogóle nie ma takich instytucji na szczeblu wojewódzkim, a połowa z wymienianych instytucji nie realizuje w ogóle takich zadań.

Najczęściej wskazywane, choć błędnie, są urzędy gmin (29%, istotny spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.). Pełniące rolę instytucji wdrażających Urzędy Marszałkowskie wskazuje co szósty Polak (17%, istotny spadek o 2pp. w stosunku do 2012 r.), Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa co siódmy (15%, wzrost o 1pp. porównując do 2012 r.), a wojewódzkie urzędy pracy co dziesiąty Polak (11%, spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.).

Polacy mają raczej nieduże pojęcie o tym, jak instytucja odpowiedzialna jest za zarządzanie Funduszami Europejskimi w naszym kraju - ponad 1/3 (36%) Polaków zupełnie nie orientuje się kto zarządza wykorzystaniem FE w Polsce (wzrost o 13pp. porównując do 2012 r.), kolejne 5% twierdzi, że w ogóle nie ma takich instytucji. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju jako główną instytucję nadzorującą realizację poszczególnych programów operacyjnych i wykorzystanie FE wymienia 8% badanych (spadek o 5pp. w stosunku do 2012 r. przed zmianą nazwy z MRR na MliR – spadek znajomości może być następstwem właśnie zmiany nazwy i połączenia dwóch resortów).

Rola i wykorzystanie Funduszy Europejskich w rozwoju Polski i regionów

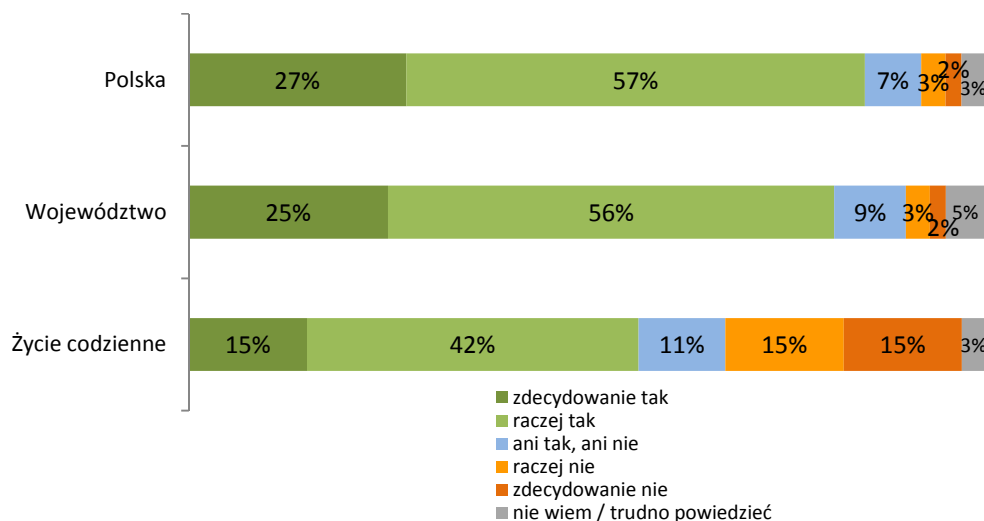
W społeczeństwie istnieje powszechne przekonanie o tym, że Fundusze Europejskie odgrywają rolę w rozwoju Polski (88% *zdecydowanie lub raczej tak*, wzrost o 5pp. porównując do 2012 r. i 2011 r.). Co ważniejsze rośnie odsetek przekonanych o zdecydowanym wpływie FE na rozwój kraju (31%, wzrost o 9pp. w stosunku do 2012 r. i 6 pp. do 2011 r.).

W opinii osób, które nie kwestionują roli Funduszy Europejskich w rozwoju Polski, wpływ FE wyraża się najbardziej: w ogólnym rozwoju kraju (40%), w inwestycjach drogowych (budowa dróg, autostrad, ścieżek rowerowych etc.) (33%,) i dotacjach dla rolnictwa (28%).

Większość Polaków (84%) jest przekonanych o sprawczej roli Funduszy Europejskich dla rozwoju naszego kraju, w tym blisko 30% w sposób zdecydowany zgadza się z tym, że FE przyczyniają się do poprawy sytuacji w Polsce.

O pozytywnym wpływie FE na rozwój województw przekonany jest podobny odsetek Polaków (81%), co o roli w rozwoju całego kraju (84%) (suma odpowiedzi *zdecydowanie i raczej tak*) – wyraźnie widać, że percepcja FE w regionach jest równie silna jak w skali kraju. Jeden na czterech badanych ocenia to oddziaływanie jako bardzo znaczące.

Wykres 2. (P23) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? (P24) A jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Pana(i) województwa? (P29) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (2014)

Wykorzystanie FE w skali kraju widziane jest najczęściej przez pryzmat najbardziej widocznych inwestycji drogowych (59%) oraz dotacji dla rolnictwa (41%), a w następnej kolejności wsparcia dla szkolnictwa, edukacji i nauki (27%). Jedynie 8% Polaków nie potrafi wymienić żadnego przykładu wykorzystania FE na poziomie makro.

Na poziomie województwa Polacy najczęściej wymieniają te same obszary, które zostały przytoczone również na poziomie całego kraju: infrastruktura drogowa (58%), dotacje dla rolników (34%) i inwestycje w edukację, szkoły i naukę (25%). Ponownie najbardziej czytelnym, z uwagi na efekt skali, przykładem wykorzystania FE stają się inwestycje drogowe.

Nieco ponad 40% Polaków (41%) wie, że w ramach FE są zagwarantowane odrębne środki na potrzeby województwa. Poziom wiedzy na temat gwarantowanych na poziomie regionów środków z FE nie zwiększa się istotnie w czasie. Co prawda porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r.) widać istotny wzrost odsetka zorientowanych (o 4pp.), ale w dłuższej perspektywie świadomość istnienia specjalnych środków dla województwa była już w społeczeństwie wyższa (2010 r. i 2009 r.).

Percepcja i ocena oddziaływania Funduszy Europejskich na życie Polaków

Polacy mają poczucie, że ich życie zmienia się na lepsze dzięki bezpośredniemu i pośredniemu oddziaływaniu Funduszy Europejskich. Takie przekonanie podzieliła trzech na czterech Polaków (75%). Z perspektywy lat nie rośnie istotnie odsetek przeświadczonych o wpływie FE na poprawę jakości życia codziennego, ale wyraźnie umacnia się odsetek tych zdecydowanie przekonanych (17%, istotny wzrost o 5pp. w stosunku do 2012 r.).

Dwóch na trzech Polaków (68%) dostrzega zmiany w swoim najbliższym otoczeniu będące pochodną wykorzystania Funduszy Europejskich, a co czwarty (26%) nie zauważa takich zmian.

Polacy mają świadomość, że wiele się wokół nich zmienia dzięki wykorzystaniu środków europejskich w skali makro – całego kraju (84%), regionu (80%), ale osobiście w mniejszym stopniu odczuwają oddziaływanie tych zmian (57%). Takie przekonanie może wynikać z faktu, że nie jesteśmy wystarczająco świadomi obecności FE w codziennym życiu.

Znajomość przedsięwzięć finansowanych z Funduszy Europejskich

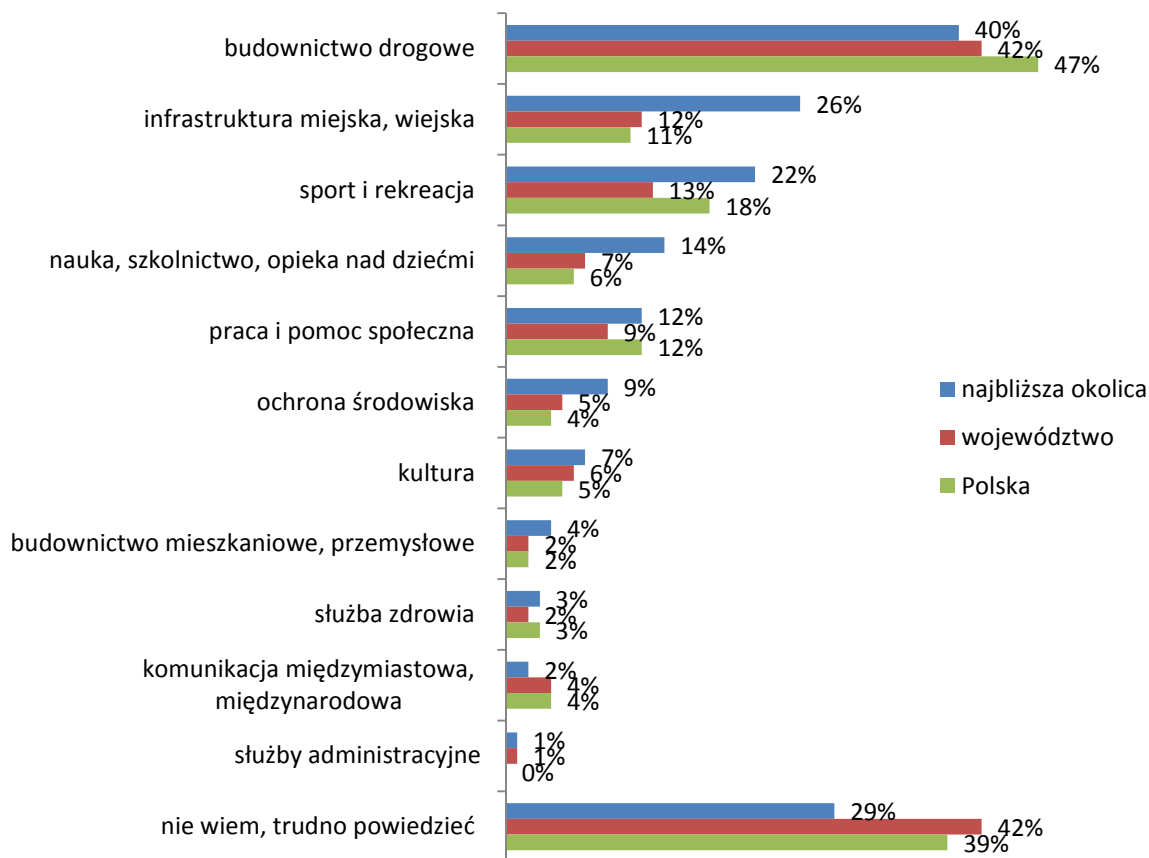
Polacy nadal mają problem z przywołaniem przykładów przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszy Europejskich, zdecydowanie mniejszy, co cieszy, na poziomie mikro – najbliższego otoczenia (29% nie potrafi podać żadnego przykładu takiej inwestycji, tu zanotowano istotny spadek o 13pp. w stosunku do 2012 r.), większy w skali kraju (39%) i regionu (42%).

Wśród najczęściej dostrzeganych inwestycji dofinansowanych z FE w najbliższym otoczeniu wymieniono: inwestycje drogowe (40%, istotny wzrost o 9pp. porównując do 2012 r.), inwestycje w infrastrukturę miast i wsi (26%, istotny wzrost o 4pp. porównując do 2012 r.) oraz inwestycje związane ze sportem i rekreacją (22%, istotny wzrost o 11pp. porównując do 2012 r.).

W skali województwa najczęściej przytaczanym przykładem przedsięwzięć finansowanych z FE są inwestycje drogowe (wymieniane jednakowo często jak przedsięwzięcia w najbliższej okolicy). Pozostałe obszary wykorzystania FE przywoływane są rzadziej niż w przypadku bliskiej okolicy i wielokrotnie rzadziej niż inwestycje drogowe.

Wyraźnie więcej osób, które nie potrafią podać żadnego przykładu wykorzystania Funduszy Unijnych zarówno na poziomie mikro, jak również regionu i kraju jest wśród osób starszych (powyżej 65 r.ż.), słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe i zawodowe), emerytów/rencistów oraz kobiet (z wyłączeniem poziomu mikro – najbliższego otoczenia).

Wykres 3. (P31-P33) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy / w województwie / w Polsce? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (2014)

Wiedza dotycząca ubiegania się o wsparcie z Funduszy Europejskich

Poziom wiedzy na temat tego, kto może się ubiegać o wsparcie z Funduszy Europejskich jest dość wysoki - blisko 90% Polaków jest w stanie wymienić przynajmniej jeden taki przykład (87%, wzrost o 1pp. porównując do 2012 r.).

Kolejność najczęściej wymienianych grup osób / podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotację z FE nie zmieniła się istotnie porównując do 2012 r. Najczęściej wskazywane są podmioty - prywatne przedsiębiorstwa (40%) i osoby fizyczne - rolnicy (40%). W dalszej kolejności wymienia się władze samorządowe (32%) i placówki edukacyjne (28%).

Polacy nie są przekonani, że wszyscy uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie z FE mają takie same szanse na przyznanie dotacji - blisko połowa uważa, że nie ma w tym zakresie równości (46%, istotny wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r. i o 6pp. do 2010 r.). Odsetek sceptyków rośnie z każdym rokiem kosztem osób nie mających zdania. Być może bardziej sceptyczna postawa jest wynikiem kilku już lat osobistych lub zasłyszanych doświadczeń z Funduszami Europejskimi. Co trzeci Polak (33% - podobnie jak w poprzednich latach) uważa jednak, że w rywalizacji o dotację z FE nie ma uprzywilejowanych i każdy ma jednakowe szanse znaleźć się na liście podmiotów / osób, którym przyznano dofinansowanie.

Zdecydowanie większe szanse, w opinii badanych, na uzyskanie dofinansowania z FE mają: władze samorządowe (26%), firmy prywatne (24%), rolnicy (22%) i placówki edukacyjne (19%).

Uzyskanie dofinansowania z Funduszy Europejskich nie jest łatwe – 39% Polaków uważa, że jest to trudne, podobny odsetek (34%) jest zdania, że otrzymanie dotacji wiąże się ze zmiennym szczęściem, a tylko 10% uważa, że to łatwe zadanie.

Trzech na czterech Polaków (74%) nie zamierza ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich – odsetek ten nie zmienił się od poprzedniego pomiaru. Zainteresowany wsparciem unijnym jest co szósty Polak (16%, istotny wzrost o 7pp. porównując do 2012 r.). Wśród zainteresowanych większość będzie ubiegać o dofinansowanie nie osobiście, ale w ramach prowadzonej działalności, miejsca pracy, instytucji publicznej lub innej instytucji pośredniczącej (10%).

Najczęstszym uzasadnieniem braku zainteresowania ubieganiem się o wsparcie w ramach FE jest brak potrzeby (62%, istotny spadek o 7pp. w porównaniu do 2012 r.).

Co piąty Polak deklaruje, że uczestniczył w projekcie dofinansowanym z Funduszy Europejskich – to dwukrotnie więcej niż w 2012 r.

Tożsamość Funduszy Europejskich

Rozpoznawalność znaku NSS nie zmieniła się porównując do pomiaru z 2012 r. – blisko połowa Polaków (48%) zetknęła się już ze znakiem „Narodowej Strategii Spójności”. Rozpoznawalność znaku NSS wzrosła znacząco po 2011 r.

O ile ze znakiem NSS spotkała się prawie połowa Polaków, nazwę „Narodowa Strategia Spójności” zna tylko co trzeci Polak (32%). Odsetek osób, które spotkały się z tą nazwą nie zmienił się istotnie porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r.) (wzrost o 1pp.). Z perspektywy lat widać systematyczny, choć wolny wzrost świadomości nazwy „Narodowa Strategia Spójności”.

Zestawiając deklaracje dotyczące znajomości znaku i nazwy NSS okazuje się, że co czwarty Polak zna zarówno nazwę NSS, jak i spotkał się z logiem Strategii, a 45% nigdy nie zetknęła się ani ze znakiem, ani z nazwą NSS. Jest jeszcze spory odsetek (22%), tych którzy rozpoznają logo, ale nie kojarzą go z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”.

Głównym źródłem kontaktu ze znakiem NSS jest telewizja – blisko 70% osób, które spotkały się ze znakiem widziały go właśnie tam. Ranga telewizji wzrosła znacząco porównując do poprzednich pomiarów (67%, istotny wzrost o 8pp. porównując do 2012 r. i 6pp. do 2011 r.).

Telewizja pełni również rolę głównego źródła informacji o nazwie strategii, choć w mniejszym stopniu niż w poprzednich latach (65%, istotny spadek wskazań o 11pp. porównując do 2012 r.).

Ocena i oczekiwania wobec treści i formy przekazu

Głównym źródłem informacji o Funduszach Europejskich pozostaje telewizja – jej rola wyraźnie wzrosła porównując do dwóch poprzednich pomiarów (58%, istotny wzrost o 17pp. w stosunku do 2012 r. i o 8pp. do 2011 r.).

Wzrosła też istotnie rola prasy (22%, wzrost o 6pp. w stosunku do 2012 r. i o 4pp. porównując do 2011 r.) i Internetu, który odbiera użytkowników bardziej tradycyjnym mediom – telewizji, radiu, prasie (12%, wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r.).

Co równie ważne, wyraźnie wzrósł odsetek osób, które są zainteresowane informacjami o Funduszach Unijnych (83%, wzrost o 19pp. w stosunku do 2012 r. i 16pp. do 2011 r.).

Preferowane źródła informacji o FE nie odbiegają od tych, z których najczęściej dotąd korzystano. Wśród trzech najważniejszych ponownie należy wymienić: telewizję (32%), prasę (15%) i Internet (12%) – wskazywano je wyraźnie częściej niż w 2012 r. (odpowiednio wzrost o 3pp., 2pp., 8pp.).

Internet jako źródło informacji jest ważny, ale bardziej w kontekście korzystania ze stron www niż profili funduszy / programów w mediach społecznościowych (1%).

Największe zainteresowanie w kontekście poszukiwania informacji o Funduszach Europejskich w telewizji, radiu, prasie i Internecie dotyczy tego w jaki sposób (27%) i kto może się ubiegać o środki unijne (16%), a także na co dokładnie przekazywane są środki z FE (15%).

Blisko 30% Polaków nie zamierza poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich, ponieważ zwyczajnie nie widzą takiej potrzeby (64%, istotny wzrost o 6pp. porównując do 2012 r.) lub nie interesują się tą tematyką (33%, istotny wzrost o 11pp.).

Z perspektywy ostatnich lat zainteresowanie tematyką FE nie rośnie, a odsetek wykazujących bardzo duże zainteresowanie tą tematyką nie zmienia się. Wśród zagadnień, które są dla nich najbardziej interesujące w kontekście FE wskazują przedsięwzięcia realizowane z wykorzystaniem środków unijnych (68%). Mniej interesująca jest informacja o kursach, szkoleniach skierowanych do badanych a finansowanych z FE, a także informacja ile pieniędzy z FE zostało już wykorzystanych i ile pozostaje do wydania.

Blisko połowa Polaków (48%) jest zdania, że dostępność informacji o Funduszach Europejskich jest zadowalająca – jest ich tyle ile potrzeba (44%) lub nawet zbyt dużo (4%). To już drugi pomiar z rzędu, w którym odsetek zadowolonych z dostępności informacji o FE przewyższa odsetek tych, którzy uważają, że poziom dostępnych informacji jest zbyt mały.

Dostęp do rzetelnych informacji o Funduszach Europejskich oceniany jest na średnim poziomie (średnia ocen 2.7 na skali 5-punktowej, gdzie 1 – oznacza bardzo trudno, a 5 - bardzo łatwo). Wzrósł odsetek oceniających dostęp jako łatwy lub bardzo łatwy (13%, wzrost o 2pp. w stosunku do 2012 r.), jednak odsetek przekonanych, że jest to jednak trudne (30%) nie zmniejsza się.

Zrozumiałość i przystępność językowa informacji o Funduszach Europejskich również oceniana jest na średnim poziomie (średnia 2.5 w skali 4-stopniowej, gdzie 1 – oznacza zdecydowanie nie są, a 5 – zdecydowanie są). Blisko połowa Polaków (48%) jest zdania, że informacje o FE są podane zrozumiałym i przystępnym językiem, ale ponad jedna trzecia jest przeciwnego zdania (35%).

Wykorzystanie mediów

Pozycja niekwestionowanego lidera wśród mediów codziennych nadal w sposób niezagrożony należy do telewizji - 95% Polaków deklaruje oglądanie telewizji przynajmniej raz w tygodniu. Odsetek ten utrzymuje na tym samym poziomie od kilku lat. Wśród najczęściej oglądanych kanałów telewizyjnych na czele jest TVP 1 (63%), a następnie TVN (53%) i Polsat (52%) oraz TVP 2 (46%).

Radio, to drugie po telewizji, medium, z którego Polacy korzystają najczęściej – przynajmniej raz w tygodniu słucha radia 78% Polaków. Najchętniej słuchane są stacje komercyjne: RMF FM (43%) i Radio Zet (35%), a w dalszej kolejności Radio ESKA (17%). Programy radia publicznego są nieco mniej popularne – 18% słucha Programu I Polskiego Radia, a 9% radiowej Trójki (Program 3 Polskiego Radia).

Dwie piąte Polaków (39%) deklaruje, że czyta prasę codzienną przynajmniej raz w tygodniu. Najchętniej czytane są dzienniki lokalne / regionalne (33%), a z tytułów ogólnopolskich: Gazeta Wyborcza (31%), Fakt (28%) i Super Express (12%). Wyraźnie częściej prasę codzienną czytają mężczyźni (41%), osoby starsze – 45-54 l. (43%), 55-64 l. i powyżej 65 r.ż. (po 47%), z wykształceniem średnim (41%) i wyższym (49%), pracujący (41%) oraz emeryci i renciści (45%), a także mieszkańcy dużych –200-499 tys. (45%) i największych miast - powyżej 500 tys. (53%).

Wzrasta odsetek czytelników prasy regionalnej (60%, istotny wzrost o 10pp. w stosunku do 2012 r. i o 5pp. w stosunku do 2011 r.). Regularnie (przynajmniej raz w tygodniu) sięga po prasę regionalną co trzeci Polak (34%), kolejne 15% czyta gazety regionalne przynajmniej raz w miesiącu.

Czytelnictwo prasy lokalnej również rośnie – Polacy częściej niż 2 czy 3 lata temu sięgają po gazety lokalne (60%).

Wyraźnie wzrosło również czytelnictwo tygodników, dwutygodników, miesięczników porównując do poziomu sprzed dwóch czy trzech lat - sięga po nie przynajmniej raz w miesiącu ponad jedna trzecia Polaków (37%). Najczęściej podawane tytuły tygodników to: Wprost (17%), Newsweek (15%) i Polityka (12%). Sporo czytelników (19%) mają również pisma rozrywkowe i tzw. prasa kobieca. Czytelnictwo takich wydawnictw jest wyraźnie powszechniejsze w grupie kobiet (40%), osób w wieku 45-54 l. (43%), z wykształceniem średnim (41%) i wyższym (57%), pracujących (39%) i prowadzących własną działalność gospodarczą (50%) oraz mieszkańców małych – do 49 tys. (40%) i największych miast – powyżej 500 tys. (46%).

Blisko połowa Polaków korzysta z zasobów Internetu przynajmniej raz w tygodniu - to istotnie mniej niż w 2012 r. (48%, spadek o 4pp.), ale na podobnym poziomie jak w 2011 r. Najczęściej odwiedzane strony / portale internetowe to: Onet (53%), Wirtualna Polska (44%) oraz Interia (24%).

Jeden na trzech Polaków (34%) posiada konto na portalu społecznościowym – odsetek ten nie zmienił się istotnie od 2012 r. (spadek o 1pp.). Najczęściej użytkownicy mediów społecznościowych korzystają z portalu *Facebook* (84%, wzrost o 3pp. porównując od 2012 r.). Konto na *Nk.pl* ma co trzeci użytkownik mediów społecznościowych (31%, znaczący spadek o 26pp. w stosunku do 2012 r.).

Podobnie jak przed dwoma laty co trzeci Polak czyta blogi internetowe (32%).

4. Koncepcja badania

4.1 Wprowadzenie

Fundusze Europejskie odgrywają obecnie ogromną rolę w rozwoju społecznym i gospodarczym Polski. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zarządza procesem wdrażania FE, a ponadto prowadzi działania informacyjne i promocyjne, które mają zwiększyć wiedzę o Funduszach wśród ogółu społeczeństwa, wzmocnić ich wizerunek, a także zachęcić potencjalnych beneficjentów do korzystania z nich.

Regularnie od 2006 prowadzone badania opinii – „Badanie efektów działań informacyjnych i promocyjnych na temat Funduszy Europejskich dla społeczeństwa oraz analiza społecznego odbioru tych działań” – pozwalają na ocenę skuteczności podejmowanych działań, a także określenie potrzeb informacyjnych mieszkańców Polski dotyczących Funduszy Europejskich. Wyniki tegorocznej edycji badania poza dostarczeniem danych do oszacowania efektów dotychczasowych działań dostarczą również podstaw do planowania przyszłych przedsięwzięć, szczególnie w kontekście przyszłej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

4.2. Cele badania

Cele bieżącej edycji badania dotyczyły:

- określenia efektów działań informacyjnych i promocyjnych definiowanych jako wiedza społeczeństwa na temat Funduszy Europejskich na lata 2007-2013,
- określenia sposobu odbioru tych działań przez społeczeństwo,
- przedstawienia szczegółowych zaleceń w zakresie modyfikacji polityki komunikacyjnej Funduszy Europejskich.

Badanie koncentrowało się na wiedzy i wizerunku Funduszy Europejskich oraz ich zróżnicowaniu uzależnionym od zmiennych socjodemograficznych. Celem badania było także oszacowanie zmiany oraz trendów w postrzeganiu Funduszy Europejskich w porównaniu do wyników badań z 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 i 2012 roku.

Szczegółowa realizacja badania obejmowała eksplorację następujących obszarów:

1. Zakres wiedzy społeczeństwa na temat Funduszy Europejskich, czyli, m.in.:
 - a) stopień świadomości istnienia Funduszy Europejskich, programów krajowych, programów regionalnych,
 - b) stopień rozpoznawania najważniejszych terminów jak „Fundusze Europejskie”, „Narodowa Strategia Spójności”, logo Narodowej Strategii Spójności,

- c) stopień znajomości i wizerunek podstawowych instytucji zaangażowanych we wdrażanie Funduszy Europejskich, a w szczególności Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.
2. Sposób postrzegania Funduszy Europejskich i członkostwa w Unii Europejskiej, tj.:
 - a) jakość i rodzaj korzyści (osobistych, regionalnych i ogólnokrajowych) związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej,
 - b) jakości rodzaj korzyści związanych z Funduszami Europejskimi,
 - c) sposób identyfikowania odbiorców korzyści związanych z Funduszami Europejskimi,
 - d) ocena subiektywnej dostępności środków z Funduszy Europejskich,
 - e) zamiar aplikowania o środki z Funduszy Europejskich.
 3. Źródła informacji o Funduszach Europejskich:
 - a) rozpoznawalność źródeł informacji i promocji,
 - b) preferencje wobec poszczególnych źródeł.
 4. Społeczne zapotrzebowanie na informacje związane z Funduszami Europejskimi:
 - a) dostępność informacji oraz zakres wiedzy na temat Funduszy Europejskich,
 - b) potrzeby informacyjne dotyczące Funduszy Europejskich.
 5. Preferowane media respondentów:
 - a) stopień korzystania z poszczególnych środków masowego przekazu: prasy, radia, telewizji, Internetu;
 - b) preferowane tytuły prasowe, stacje radiowe i telewizyjne, strony internetowe;
 - c) stopień korzystania z mediów społecznościowych i blogów.
 6. Przedstawienie szczegółowych zaleceń w zakresie modyfikacji polityki komunikacyjnej Funduszy Europejskich, opracowanych przy wykorzystaniu m.in. wyników badań edycji 2014 oraz wszystkich ubiegłych edycji badania.

4.3 Pytania badawcze

Przedstawionym powyżej celom odpowiadają następujące pytania badawcze:

- Czy Polacy dostrzegają zmiany, jakie nastąpiły w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej? Jak je oceniają?
- Czy dostrzegają zmiany, które nastąpiły po wstąpieniu do Unii Europejskiej w ich województwie? Jak je oceniają?
- Czy dostrzegają zmiany, które zaszły w ich codziennym życiu? Jak je oceniają?
- Jak Polacy oceniają członkostwo Polski w Unii Europejskiej? Czy widzą więcej korzyści, czy strat? Jakże to są korzyści i straty?

- Jaki jest w polskim społeczeństwie poziom wiedzy o Funduszach Europejskich? Czy mieszkańcy Polski interesują się tymi Funduszami? Jakie Fundusze i programy operacyjne znają? Jakie są najbardziej znane w społeczeństwie obszary wsparcia FE oraz grupy potencjalnych beneficjentów?
- Jaki jest poziom świadomości odnośnie instytucji wdrażających, do których składa się wnioski o dotację?
- Jak Polacy postrzegają rolę Funduszy Europejskich w rozwoju kraju oraz w odniesieniu do swojej jakości życia? Czy uważają, że Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? Czy dostrzegają wpływ Funduszy Europejskich na zmiany w swoim otoczeniu? Czy uważają, że sami osobiście korzystają ze zmian, jakie zachodzą dzięki Funduszom Europejskim?
- Jaka jest znajomość konkretnych przedsięwzięć finansowanych z Funduszy Europejskich?
- Jak oceniana jest możliwość uzyskania dofinansowania z Funduszy Europejskich?
- Jaka część Polaków planuje ubieganie się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? Dlaczego niektórzy rezygnują z ubiegania się o takie wsparcie?
- Jaka jest znajomość nazwy i logotypu Narodowej Strategii Spójności? Skąd Polacy znają tę nazwę i logotyp?
- Jakie są potrzeby informacyjne Polaków na temat Funduszy Europejskich?
- Z jakich źródeł Polacy czerpią informacje o Funduszach Europejskich? Które informacje są dla nich interesujące?
- Jakie informacje o Funduszach Europejskich i skąd chcieliby czerpać?
- Jak oceniają obecne możliwości pozyskania informacji o Funduszach Europejskich?
- Z jakich mediów (prasy, kanałów telewizyjnych, programów radiowych i portali internetowych) korzystają Polacy najczęściej?
- Czy Polacy korzystają z serwisów społecznościowych? Jeśli tak, to z jakich korzystają najczęściej? Czy czytają blogi internetowe?
- Czy świadomość, znajomość, wiedza i zainteresowanie Funduszami Europejskimi oraz ich postrzeganie zróżnicowane są w zależności od płci, wieku, wykształcenia, miejsca zamieszkania oraz sytuacji zawodowej?
- Czy świadomość, znajomość, wiedza i zainteresowanie Funduszami Europejskimi oraz ich wizerunek zmieniły się w porównaniu z latami 2006-2012?

- Jakim poziomem poinformowania charakteryzują się poszczególne grupy potencjalnych odbiorców (rozumiane jako segmenty względnie jednorodne pod względem cech socjodemograficznych)?
- Jakie grupy potencjalnych odbiorców charakteryzują się największym stopniem poinformowania w zakresie Funduszy Europejskich, a jakie najmniejszym?
- W jakim zakresie grupy potencjalnych odbiorców są niedoinformowane lub niedostatecznie poinformowane (identyfikacja luk informacyjnych)?
- Na ile przekazywane treści są jasne, przejrzyste pod względem przekazu i doboru treści w stosunku do poszczególnych grup docelowych? Na ile są one adekwatne i użyteczne?
- Jakie treści należy komunikować i jakimi kanałami przekazu do poszczególnych grup docelowych?
- Jakie zagadnienia w komunikacji Funduszy Europejskich są zbyteczne lub niewłaściwe i w odniesieniu do jakich grup potencjalnych odbiorców?
- Jakie należy podjąć zmiany w polityce komunikacyjnej Funduszy Europejskich, aby podnieść jej skuteczność, efektywność użyteczność? Jakie kierunki i metody należy podjąć, aby zoptymalizować działania informacyjno-promocyjne?

4.4 Metodologia badania

Badanie zostało zrealizowane techniką osobistego wywiadu kwestionariuszowego ze wspomaganiami komputerowym (CAPI) w dniach 11.06-21.07.2014. Badanie miało charakter jednoetapowy, dedykowany (nie było realizowane w ramach pomiarów typu omnibus).

Badaniem została objęta reprezentatywna próba mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej. Próba została dobrana w taki sposób, aby zapewnić reprezentatywność również na poziomie każdego z 16 województw. Szacunkowy błąd pomiaru dla próby wojewódzkiej nie przekroczył 5% przy przedziale ufności 95%.

Poniższa tabela przedstawia wielkości próby i błąd statystyczny dla poszczególnych województw.

Tabela 1. Wielkość próby i szacunkowy błąd pomiaru dla poszczególnych województw.

Województwo	Założona wielkość próby	Zrealizowana wielkość próby	Szacunkowy błąd pomiaru przy przedziale ufności 95%
Całkowita próba ogółem	6160	6325	1.25%
Efektywna próba ogółem	4910	5040	1.40%
Dolnośląskie	385	392	4.99%
Kujawsko-pomorskie	385	393	4.99%
Lubelskie	385	398	4.99%
Lubuskie	385	393	4.99%
Łódzkie	385	393	4.99%
Małopolskie	385	403	4.99%
Mazowieckie	385	398	4.99%
Opolskie	385	389	4.99%
Podkarpackie	385	396	4.99%
Podlaskie	385	396	4.99%
Pomorskie	385	397	4.99%
Śląskie	385	390	4.99%
Świętokrzyskie	385	402	4.99%
Warmińsko-mazurskie	385	396	4.99%
Wielkopolskie	385	398	4.99%
Zachodniopomorskie	385	391	4.99%

Próba ogólnopolska jest sumą poszczególnych prób wojewódzkich – stanowiących odrębne warstwy. Losowanie prób w poszczególnych województwach odbyło się z nierównymi prawdopodobieństwami, co wynika z przyjęcia jednakowej liczebności poszczególnych prób, przy niejednakowej liczebności populacji badanych w poszczególnych województwach. Prawidłowa analiza statystyczna próby ogólnopolskiej wymaga przypisania poststratyfikacyjnych wag analitycznych powodujących wyrównanie w trakcie analizy proporcji próby do proporcji populacji. Sumaryczna liczebność próby ogólnopolskiej wyniesie 6325 wywiadów, jednakże dla prawidłowego ocenienia dokładności estymatów bazujących na tej próbie należy oprzeć się na efektywnej liczebności próby). W wyniku losowania jednakowej liczebności podprób w poszczególnych województwach należy spodziewać się ograniczenia efektywnej liczebności próby do 79.6% pierwotnej liczebności, czyli ok. N=5040. W tabeli powyżej podano błąd pomiaru estymowany dla próby o liczebności N=5040. Do obliczeń wykorzystano dane na temat populacji poszczególnych województw dostępne w Bazie Danych Lokalnych GUS z 2013 roku.

Badanie zostało zrealizowane na 6325-osobowej reprezentacją mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej. Próba miała charakter kwotowo-losowy i została dobrana z bazy adresowej TERYT. Warstwowanie próby uwzględniło wielkości miejscowości oraz ich rozmieszczenie

w ramach województw Polski, a także rozkłady płci i wieku. Podstawą warstwowania próby i późniejszego ważenia wyników były dane demograficzne populacji mieszkańców Polski – publikowane przez GUS, aktualne na dzień 30 czerwca 2013 r.

W badaniu zastosowano dobór próby typu random-route (tzw. ustalonej ścieżki). Technika random-route polega na losowaniu adresów startowych i dobraniu w ich bezpośrednim otoczeniu, według ściśle określonych zasad, wyznaczonej liczby następnych adresów. W tym przypadku każdy wylosowany adres stanowił punkt startowy dla zrealizowania tylko jednego wywiadu.

Tabela poniżej zawiera informacje dotyczące podstawowych cech społeczno-demograficznych osób uczestniczących w badaniu.

Tabela 2. Rozkład podstawowych cech społeczno-demograficznych w efektywnie zrealizowanej próbie.

	liczebność	udział procentowy
PŁEĆ		
mężczyzna	2423	48%
kobieta	2617	52%
WIEK		
15-19 lat	339	7%
20-24 lata	384	8%
25-34 lata	964	19%
35-44 lata	852	17%
45-54 lata	771	15%
55-64 lata	866	17%
65 lat i więcej	864	17%
WYKSZTAŁCENIE		
podstawowe	800	16%
zasadnicze zawodowe	1260	25%
średnie	2084	41%
wyższe	848	17%
odmowa odpowiedzi	48	1%
SYTUACJA ZAWODOWA		
pracuję na etacie lub dorywczo	2216	44%
jestem właścicielem przedsiębiorstwa lub prowadzę własną działalność gospodarczą)	183	4%
jestem rolnikiem	217	4%
jestem bezrobotny	402	8%
jestem emerytem, rencistą	1377	27%
jestem uczniem, studentem	446	9%
nie pracuję (zajmuję się domem lub nie pracuję z innych powodów)	214	4%
odmowa odpowiedzi	56	1%
WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
wieś	1950	39%
miasto do 49 tys.	1193	24%
miasto 50-199 tys.	838	17%
miasto 200-500 tys.	473	9%
miasto 500+	586	12%
RAZEM	5040	100%

4.5 Uwagi techniczne do czytania raportu

Struktura raportu w części „5. Opis wyników badania” odpowiada temu, jak skonstruowano kwestionariusz. Wydzielonych zostało pięć głównych, tożsamyh z obszarami badawczymi bloków:

- 1) Stosunek do członkostwa w Unii Europejskiej;
- 2) Wizerunek Funduszy Europejskich;
- 3) Tożsamość Funduszy Europejskich;
- 4) Oceny oczekiwania wobec treści i formy przekazu;
- 5) Wykorzystanie mediów.

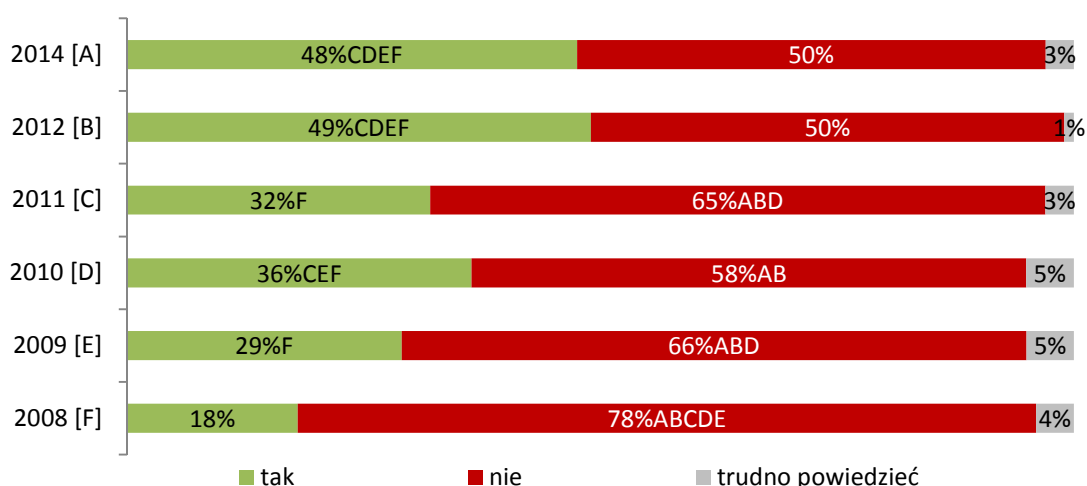
W celu możliwie szybkiego odnajdywania informacji, których się poszukuje, poszczególne podrozdziały stanowią omówienie poszczególnych pytań ankiety.

Ze względu na zwiększenie czytelności zawartych w raporcie danych udziały procentowe zaokrąglone są do liczb całkowitych. W konsekwencji w pewnych sytuacjach może się zdarzyć, że w pytaniach jednoodpowiedziowych odsetki poszczególnych odpowiedzi nie sumują się do 100%, a do 99% czy 101%.

W raporcie na wykresach użyto dodatkowych oznaczeń, które bezpośrednio wskazują na istotne statystycznie różnice:

- W przypadku porównań danych z różnych lat wartość procentowa uzupełniona o symbol A, B, C, D, E lub F (gdzie, poszczególne litery oznaczają konkretne lata) oznacza różnicę istotną statystycznie pomiędzy pomiarami, przy czym litera przy wartości, oznacza, że w danym roku w porównaniu do roku oznaczonego literą wartość zmiennej była istotnie wyższa.

Przykład 1. Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak (NSS)?

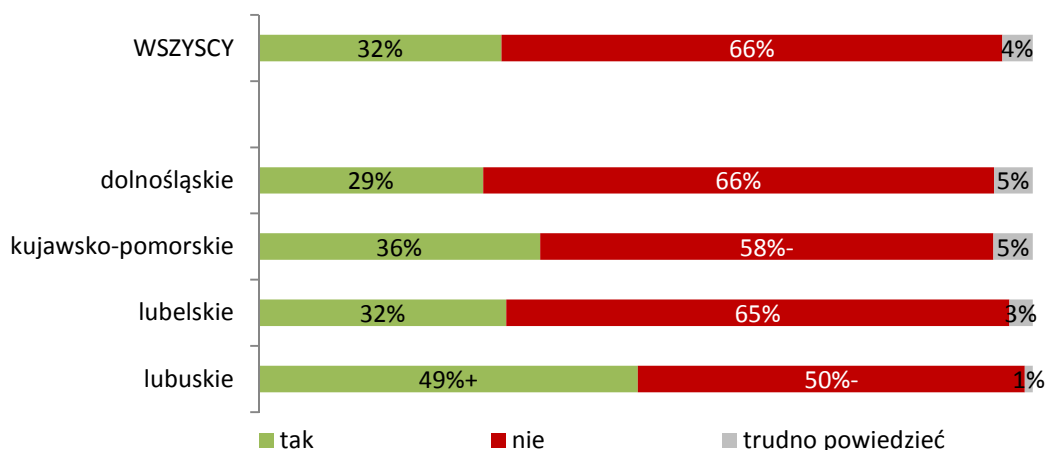

Jeśli odsetek odpowiedzi „tak” w 2014 wynosi 48% i widnieją przy nim litery „C”, „D”, „E”, „F”, to oznacza, że wartość 48% jest istotnie większa niż odsetek odpowiedzi „tak” w roku 2011 (32%), 2010 (36%), 2009 (36%) i 2008 (18%).

Oznacza to, że w latach 2008-2011 znajomość znaku NSS była wyraźnie mniejsza wśród ogółu dorosłych Polaków niż w 2014.

- W przypadku rozkładów zmiennych z uwzględnieniem dodatkowych cech wartości procentowe mogą być uzupełniane o symbole „+” lub „-”, co oznacza różnicę istotną statystycznie na poziomie 95% dla wyników dla danej grupy w porównaniu do ogółu badanych.

Przykład 2. Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak (NSS)?

Jeśli odsetek odpowiedzi „tak” dla województwa dla województwa lubuskiego jest oznaczona „+” to oznacza to, że wartość 49% jest istotnie wyższa niż wartość 32% dla ogółu badanych.

Oznacza to, że znajomość znaku NSS jest wyraźnie wyższa wśród mieszkańców województwa lubuskiego niż wśród ogółu mieszkańców Polski.

W raporcie zaprezentowano dane w ujęciu ogółem porównujące poszczególne pomiary (2006-2014 r.), a także dane dla poszczególnych województw w porównaniu do ogółu badanych (2014 r.).

Graficzna prezentacja wyników z uwagi na zmienne socjo-demograficzne dla 2014 r. zawarta jest w Załączniku nr 1 do niniejszego raportu.

5. Opis wyników badania

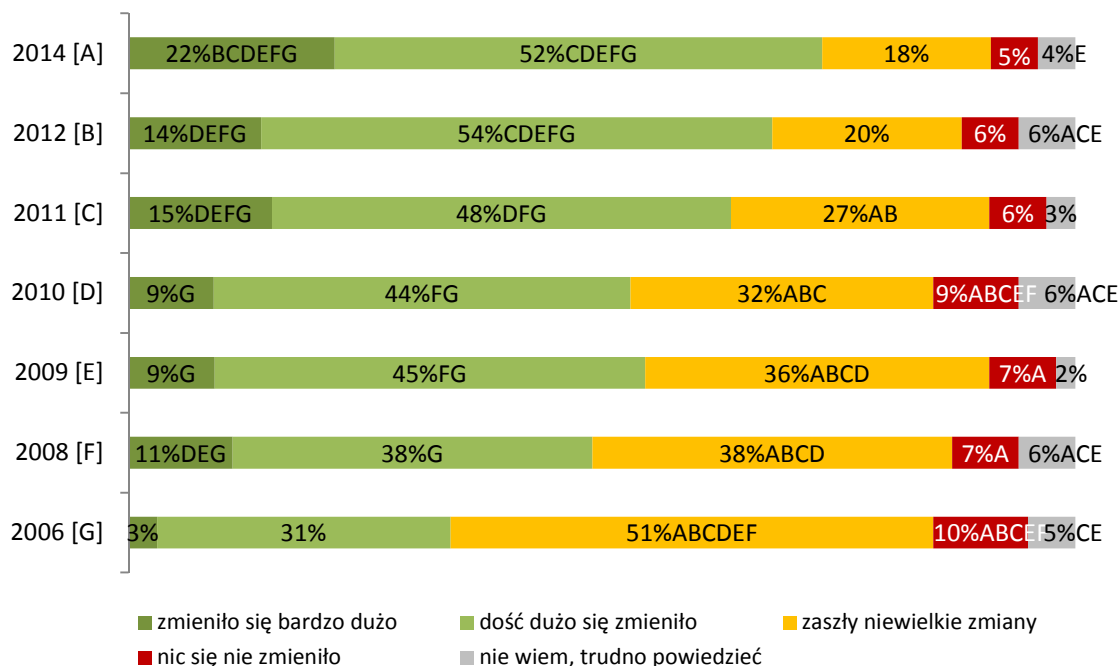
5.1 Stosunek do członkostwa w Unii Europejskiej

5.1.1 Skala i ocena zmian w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej

Polacy mają coraz większą świadomość skali zmian zachodzących w kraju w ostatnich 10 latach, a będących następstwem akcesji Polski do Unii Europejskiej. Blisko ¾ Polaków (74%) przekonanych jest, że w tym czasie zaszły w Polsce duże zmiany (wzrost o 6pp. porównując do 2012 r.). Wyraźnie wzrósł, porównując do ubiegłych lat, odsetek osób, dla których zauważalne zmiany są bardzo duże (22%, wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r.).

Bardzo dużą zmianę wyraźnie częściej dostrzegają mężczyźni (24%), osoby zatrudnione (23%) lub prowadzące własną działalność gospodarczą (37%) oraz mieszkańcy największych miast – powyżej 500 tys. mieszkańców (28%). Natomiast istotnie więcej osób, które w ogóle nie zauważa żadnych zmian jest wśród słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe), starszych (55+), osób bezrobotnych, emerytów/rencistów oraz mieszkańców wsi i średniej wielkości miast (50-199 tys.).

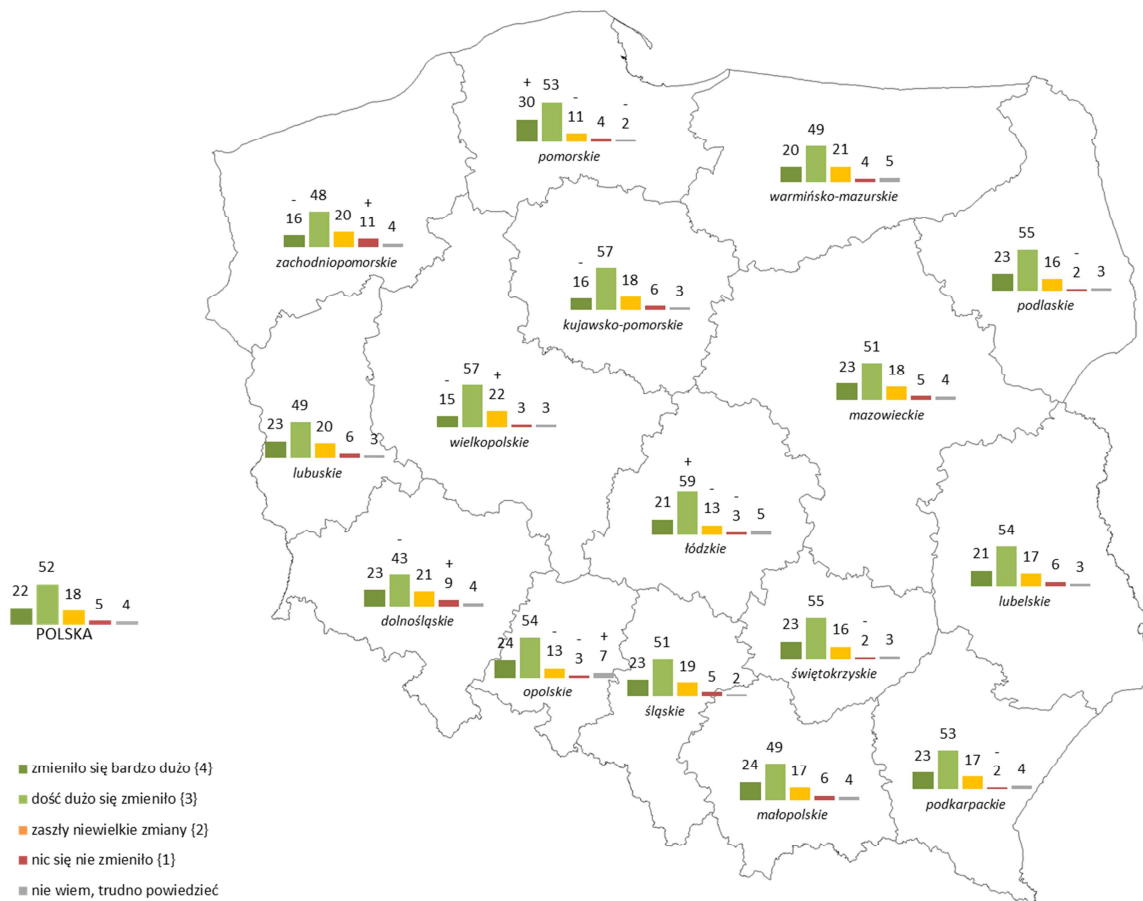
Wykres 4. (P1) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany zaszły w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 r. – 1023 mieszkańców Polski, PBS DGA
A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Na poziomie regionów duże zmiany po przystąpieniu do UE istotnie częściej zauważalne są w województwach: pomorskim (83%), łódzkim, podlaskim i świętokrzyskim (po 79%). Na przeciwnym biegunie – wyraźnie rzadziej zważają duże zmiany i częściej nie dostrzegają żadnych zmian – są mieszkańcy województw: zachodniopomorskiego (odpowiednio: 65% zauważa duże zmiany, a 11% w ogóle nie dostrzega zmian) i dolnośląskiego (66% i 9%).

Wykres 5. (P1) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany zaszły w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej? (2014 – wg województw, dane w %)

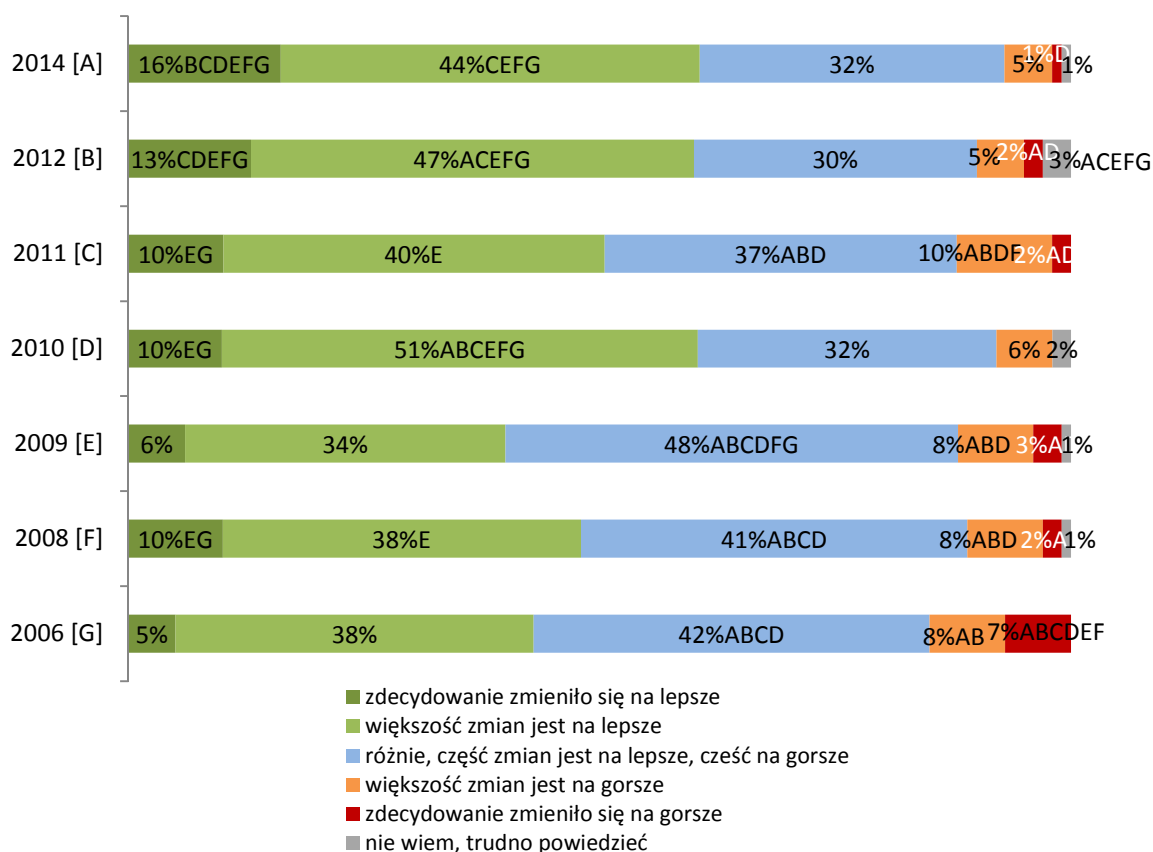
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+”, „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Pomorskie	Łódzkie	Podlaskie	Świętokrzyskie	Opolskie	Podkarpackie	POLSKA WSKŁADNIA	Lubelskie	POLSKA	Mazowieckie	Śląskie	Kujawsko-pomorskie	Małopolskie	Lubuskie	Wielkopolskie	Warmińsko-mazurskie	Dolnośląskie	Zachodniopomorskie
T2B (zmieniło się dość i bardzo dużo)	83%	79%	79%	79%	78%	77%	76%	75%	74%	74%	74%	73%	73%	72%	72%	70%	66%	65%

Większość osób (60%), które dostrzegają zmiany wynikające z członkostwa Polski w strukturach unijnych jest przekonana, że wektor tych zmian jest pozytywny (*zmieniło się zdecydowanie na lepsze* oraz *większość zmian jest na lepsze*). Należy zauważyć, że odsetek osób przekonanych o pozytywnym kierunku zmian jest na tym samym poziomie porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r. - również 60%). Z perspektywy lat wyraźnie natomiast umacnia się przekonanie, że zachodzące zmiany są jednoznacznie zmianami na lepsze (16%, wzrost o 3pp. porównując do 2012 r. oraz o 6pp. w stosunku do wyników z 2011 i 2010 r.).

Znacząco więcej przeświadczonych o tym, że po akcesji do UE w Polsce zdecydowanie zmieniło się na lepsze, jest wśród osób z wykształceniem średnim (18%) i wyższym (23%), przedsiębiorców/prowadzących własną działalność gospodarczą (22%) oraz mieszkańców największych miast – powyżej 500 tys. mieszkańców (20%).

Wykres 6. (P2) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (porównanie między latami)

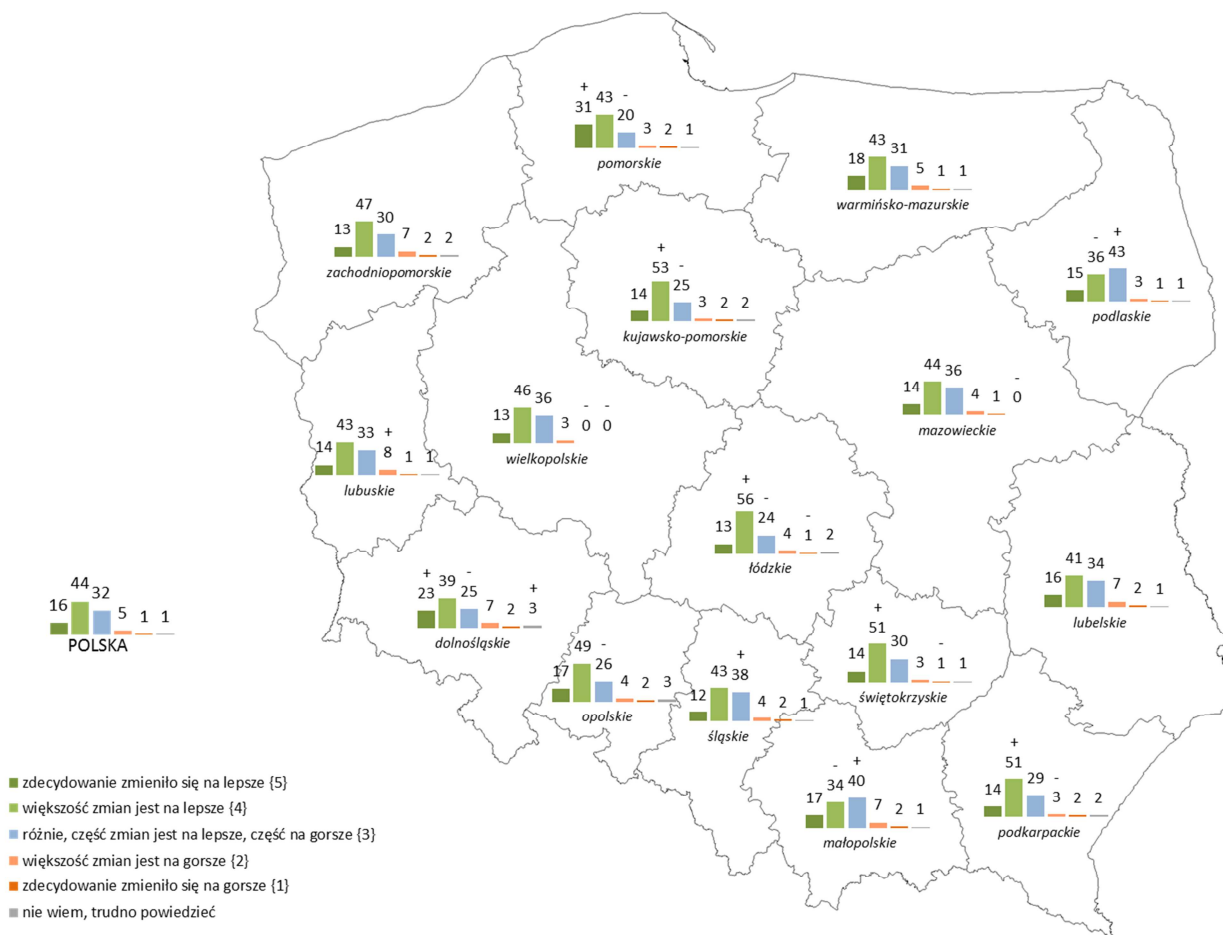
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. - 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 r. – 1023 mieszkańców Polski, PBS DGA
 N=4618 (2014); N=1415 (2012); N=1444 (2011); N=1372 (2010); N=1454 (2009); N=1748 (2008); N=866 (2006) (tylko badani, zdaniem których w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej, zaszyły jakiegokolwiek zmiany)
 A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Z perspektywy województw wyraźnie więcej mieszkańców dostrzegających pozytywny wymiar zmian będących następstwem przystąpienia Polski do UE jest w środkowym pasie

województw (patrząc w układzie północ-południe), czyli w: pomorskim (74%), łódzkim (69%), kujawsko-pomorskim (67%) oraz świętokrzyskim (66%). Najmniej przekonanych o zmianach na lepsze mieszka w Małopolsce i na Podlasiu – uważa tak nieco ponad połowa mieszkańców tych regionów – 51% (istotnie mniej niż na poziomie całej Polski – 60%). Tu, jak również na Śląsku, wyraźniej więcej mieszkańców niż ogółem jest zdania, że akcesja spowodowała zarówno zmiany na lepsze, ale także na gorsze (odpowiednio: małopolskie 40%, podlaskie 43% i śląskie 38% porównując do 32% ogółem dla Polski).

Wykres 7. (P2) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+” „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Pomorskie	Łódzkie	Kujawsko-Pomorskie	Świętokrzyskie	Opolskie	Podkarpackie	Dolnośląskie	Warmińsko-mazurskie	Zachodniopomorskie	Wielkopolskie	POLSKA	POLSKA WSCHODNIA	Mazowieckie	Lubuskie	Lubelskie	Śląskie	Podlaskie	Małopolskie
T2B (większość zmian na lepsze i zdecydowanie zmiany na lepsze)	74%	69%	67%	66%	65%	64%	63%	62%	60%	60%	60%	60%	58%	57%	57%	55%	51%	51%

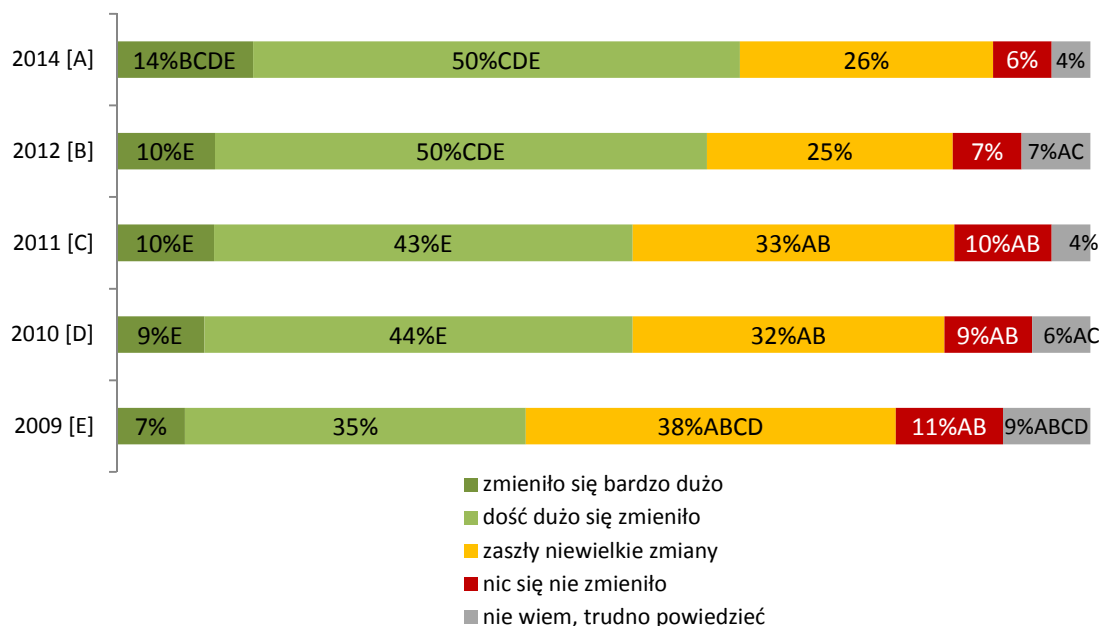

5.1.2 Skala i ocena zmian w województwie oraz najbliższym otoczeniu związanych z wejściem Polski do Unii Europejskiej

Na poziomie regionów, podobnie jak w perspektywie ogólnopolskiej, systematycznie rośnie odsetek osób, które zauważają duże zmiany w swoim otoczeniu będące pochodną akcesji Polski do UE. Skala zmian na poziomie wojewódzkim na razie jest mniej widoczna niż to co się dzieje w perspektywie całego kraju (odpowiednio: 64% zauważających *bardzo duże* i *dość duże* zmiany w województwie/najbliższym otoczeniu oraz 74% skali kraju, *porównaj: Wykres 4*). Obserwujemy natomiast podobną prawidłowość związaną z umacnianiem się przekonania, że skala zmian jest nie tyle duża co bardzo duża (14%, istotny wzrost o 4pp. porównując do 2012 r. i 2011 r.). Nadal wolno, ale systematycznie, spada odsetek osób, które w ogóle nie dostrzegają zmian w swoim najbliższym otoczeniu po przystąpieniu Polski do UE.

Wyraźnie częściej, podobnie jak w przypadku zmian na poziomie kraju, fakt, że w regionie/najbliższym otoczeniu dużo się zmieniło dostrzegają osoby lepiej wykształcone: z wykształceniem średnim (69% „dość dużo się zmieniło” + „zdecydowanie dużo się zmieniło”) i wyższym (78%), aktywni zawodowo: pracujący (69%) i prowadzący działalność gospodarczą (79%), osoby młode: 20-24 l. (69%), 25-34 l. (68%) i w średnim wieku – 35-44 l. (68%) oraz mieszkańcy dużych (200-499 tys. mieszkańców – 70%) i największych miast (powyżej 500 tys. mieszkańców - 70%).

Wykres 8. (P3) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszły w Pana(i) województwie lub najbliższym otoczeniu? (porównanie między latami)

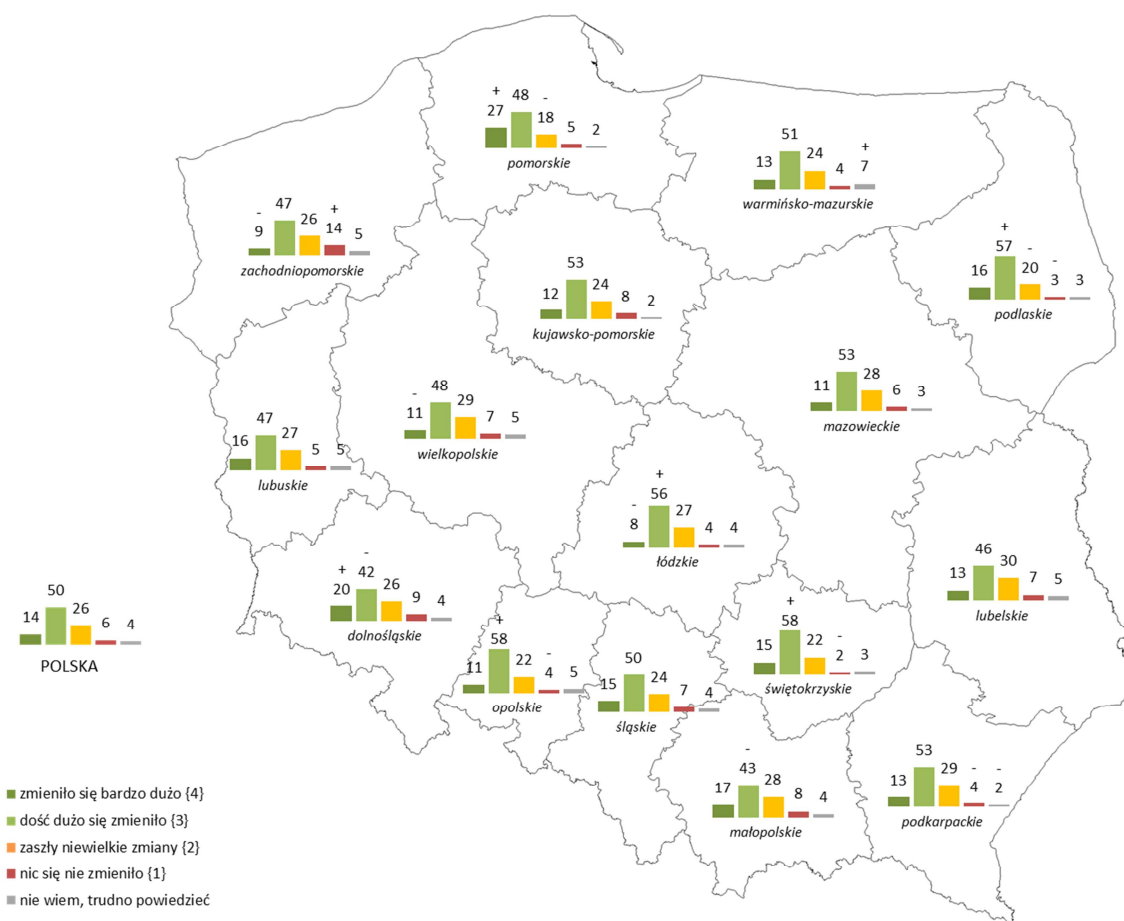

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski; Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Województwa, w których istotnie bardziej, porównując do ogółu Polaków (64%), zauważalne są znaczące zmiany związane z wejściem Polski do UE to: pomorskie (75%), podlaskie (73%) i świętokrzyskie (72%). Dodatkowo dość duże zmiany istotnie częściej niż ogół Polaków dostrzegają mieszkańcy: opolskiego (58%) i łódzkiego (56%). Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego są natomiast wyraźnie bardziej sceptyczni w ocenie skali zmian – co siódmy mieszkaniec (14%) nie zauważa żadnych zmian (to ponad dwa razy więcej niż wśród ogółu Polaków), natomiast większe zmiany dostrzega nieco ponad połowa (55%, porównując do 64% wśród ogółu Polaków).

Wykres 9. (P3) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszły w Pana(i) województwie lub najbliższym otoczeniu? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.

„+”/„-”/„..” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

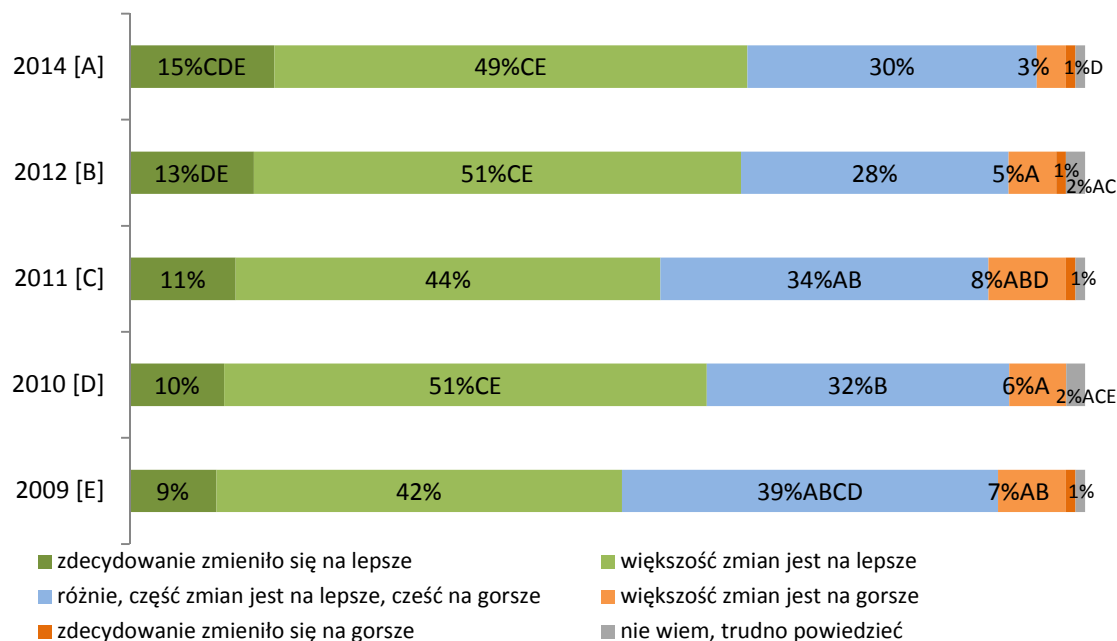
	Pomorskie	Podlaskie	Świętokrzyskie	Opolskie	POLSKA WSCHOĐNIA	Podkarpackie	Kujawsko-Pomorskie	Śląskie	POLSKA	Łódzkie	Mazowieckie	Warmińsko-mazurskie	Lubuskie	Dolnośląskie	Małopolskie	Lubelskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
T2B (zmieniło się dość i bardzo dużo)	75%	73%	72%	69%	67%	66%	65%	65%	64%	64%	64%	64%	63%	61%	60%	59%	59%	55%

Blisko 2/3 osób (65%), które dostrzega zmiany w swoim województwie i najbliższym otoczeniu po wstąpieniu naszego kraju do UE, ocenia, że są to zmiany na lepsze (*większość zmian jest na lepsze i zdecydowanie zmieniło się na lepsze*). Odsetek pozytywnie oceniających jest na tym samym poziomie jak w poprzednim pomiarze (2012 r.). Systematycznie rośnie natomiast udział tych, którzy zmiany oceniają jednoznacznie pozytywnie – 15% (wzrost o 2pp. porównując do 2012 r., o 4pp. porównując do 2011 r. i 6pp. w porównaniu do 2009 r.) i jednocześnie maleje udział osób przekonanych o negatywnym wpływie zmian na najbliższe otoczenie (*większość zmian jest na gorsze i zdecydowanie zmieniło się na gorsze*) – 4% (spadek o 2pp. porównując do 2012 r. i o 4pp. porównując do 2011 r.).

O zdecydowanych zmianach na lepsze wyraźnie częściej przekonane są osoby lepiej wykształcone: z wykształceniem średnim (17%) lub wyższym (23%). Natomiast osoby bardzo młode – 15-19 lat oraz 20-24 lata (odpowiednio 59% i 55%), uczniowie i studenci (59%) oraz osoby w średnim wieku – 35-44 lata (53%), aktywne zawodowo (52%) istotnie częściej są zdania, że większość zmian w ich otoczeniu jest na lepsze.

Wykres 10. (P4) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

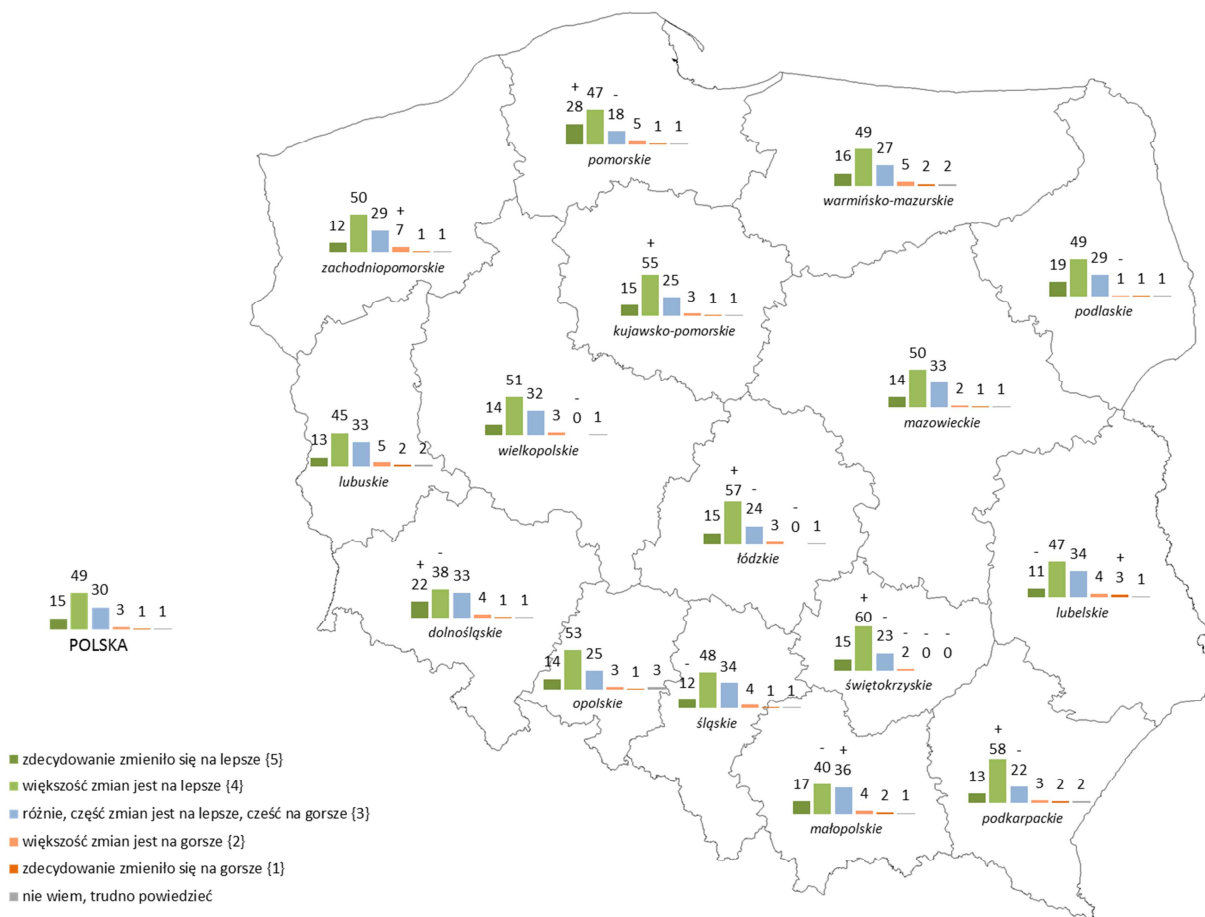
N=4533 (2014); N=1369 (2012); N=1383 (2011); N=1372 (2010); N=1287 (2009) (tylko badani, zdaniem których w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej, zaszły zmiany w ich województwie lub najbliższym otoczeniu:)

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Mieszkańcy województw pomorskiego i świętokrzyskiego wyróżniają się zarówno ze względu na dużą skalę zauważonych zmian, jak i ich pozytywną ocenę - w opinii 75% dostrzegających zmiany w większości lub zdecydowanie są one zmianami na lepsze. Ogólnie dominuje przekonanie o pozytywnym wpływie zmian. Najbardziej wyróżniają się,

porównując do ogółu Polaków, poza wymienionymi mieszkańcami pomorskiego i świętokrzyskiego, również mieszkańcy łódzkiego (72%), podkarpackiego (71%) i kujawsko-pomorskiego (70%). Natomiast wyraźnie mniej przychylni, na tle ogółu, w ocenie poakcesyjnych zmian są osoby mieszkające w województwach: małopolskim (57%), lubelskim i lubuskim (po 58%).

Wykres 11. (P4) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/„-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

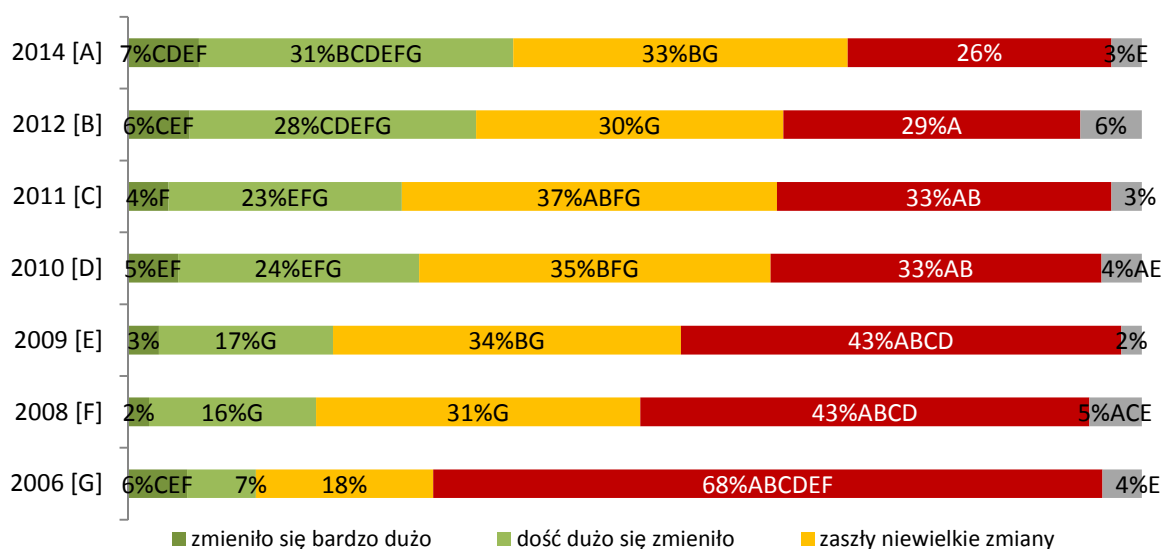
	Pomorskie	Świętokrzyskie	Łódzkie	Podkarpackie	Kujawsko-pomorskie	POLSKA WSCHODNIA	Opolskie	Podlaskie	POLSKA	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Mazowieckie	Zachodniopomorskie	Dolnośląskie	Śląskie	Lubelskie	Lubuskie	Małopolskie
T2B (większość zmian na lepsze i zdecydowanie zmiany na lepsze)	75%	75%	72%	71%	70%	68%	68%	68%	65%	65%	64%	63%	62%	60%	60%	58%	58%	57%

5.1.3 Skala i ocena zmian, które zaszły w życiu codziennym Polaków w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej

Jednostkowo, w wymiarze mikro Polacy w mniejszym stopniu odczuwają, że wstąpienie do Unii Europejskiej coś zmieniło w ich życiu. O ile trzech na czterech Polaków (74%) zauważa duże zmiany, jakie dokonały się w Polsce w ostatniej dekadzie, o tyle znaczący wpływ akcesji do UE na własne życie odczuwa już tylko połowa z nich (37% - *zmieniło się dość lub bardzo dużo*). Z każdym rokiem przybywa jednak osób, które dostrzegają znaczące oddziaływanie zmian zapoczątkowanych wstąpieniem Polski w struktury UE na własne, codzienne życie (wzrost o 3pp. w stosunku do 2012 r. i o 10pp. porównując do 2011 r.). Jednocześnie systematycznie maleje odsetek tych, którym żyje się tak jak przed akcesją – nie odczuwają żadnych zmian (obecnie co czwarty Polak - 26%, istotny spadek o 3pp. w porównaniu do 2012 r. i o 9pp. porównując do 2011 r.)

Obecność zmian w codziennym życiu wyraźnie częściej odczuwają osoby lepiej wykształcone (z wykształceniem średnim - 41% i wyższym - 33% odsetek odpowiedzi *zmieniło się dość lub bardzo dużo*), aktywne zawodowo (pracujący – 43% i prowadzący działalność gospodarczą – 54%), a także osoby młode, które jeszcze się kształcą (uczniowie/studenci – 44%). Natomiast wśród tych, dla których akcesja nie przyniosła żadnych zmian w codziennym życiu wyraźnie więcej jest osób słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe – 39% i zasadnicze zawodowe – 29%), starszych (55-64 lata – 32% oraz 65 lat i więcej – 34%) oraz bezrobotnych (38%) i nieaktywnych zawodowo (niepracujących – 36% oraz emerytów/rencistów – 38%). Miejsce zamieszkania nie ma istotnego wpływu na odczuwanie zmian na poziomie mikro z wyjątkiem mieszkańców wsi (znacząco mniej osób z terenów wiejskich – 35% - zauważa dość lub duże zmiany w codziennym życiu).

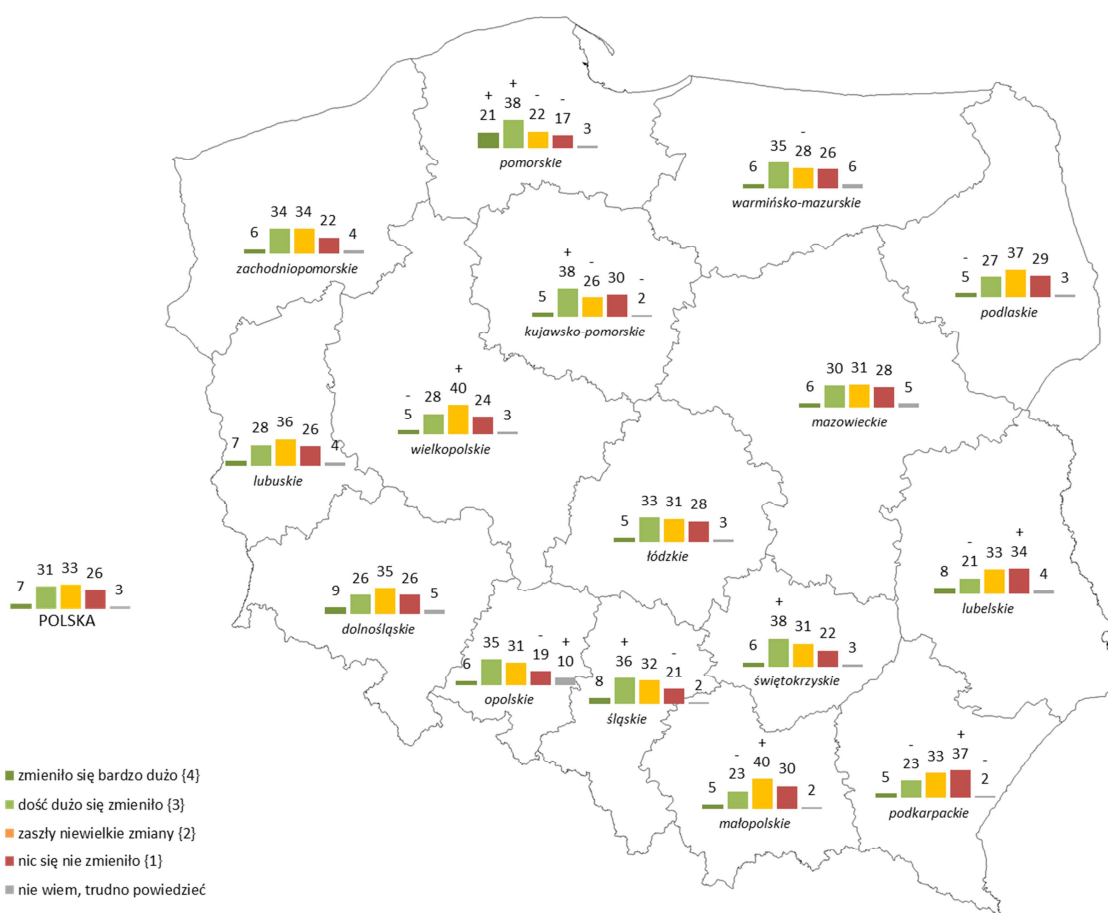
Wykres 12. (P5) A jak duże zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszły w Pana(i) codziennym życiu? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 r. – 1023 mieszkańców Polski, PBS DGA
A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Oddziaływanie zmian na codzienne życie w największym stopniu odczuwają mieszkańcy województwa pomorskiego (58% odpowiedzi *zmieniło się dość lub bardzo dużo*), a także śląskiego (44%), świętokrzyskiego (44%) i kujawsko-pomorskiego (43%). Z kolei istotnie mniejsze oddziaływanie zmian zapoczątkowanych wstąpieniem do UE dostrzegalne jest w życiu mieszkańców województw: podkarpackiego (70% - *zaszły niewielkie lub żadne zmiany*), małopolskiego (69%), lubelskiego (67%), podlaskiego (66%) i wielkopolskiego (64%). Warto zauważyć, że największy odsetek osób – ponad jedna trzecia, dla których akcesja nie wpłynęła w żaden sposób na codzienne życie jest wśród mieszkańców województw ściany wschodniej: podkarpackiego (37% - *nic się nie zmieniło*) i lubelskiego (34%).

Wykres 13. (P5) A jak duże zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszły w Pana(i) codziennym życiu? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”, „-”, „=”, „n” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

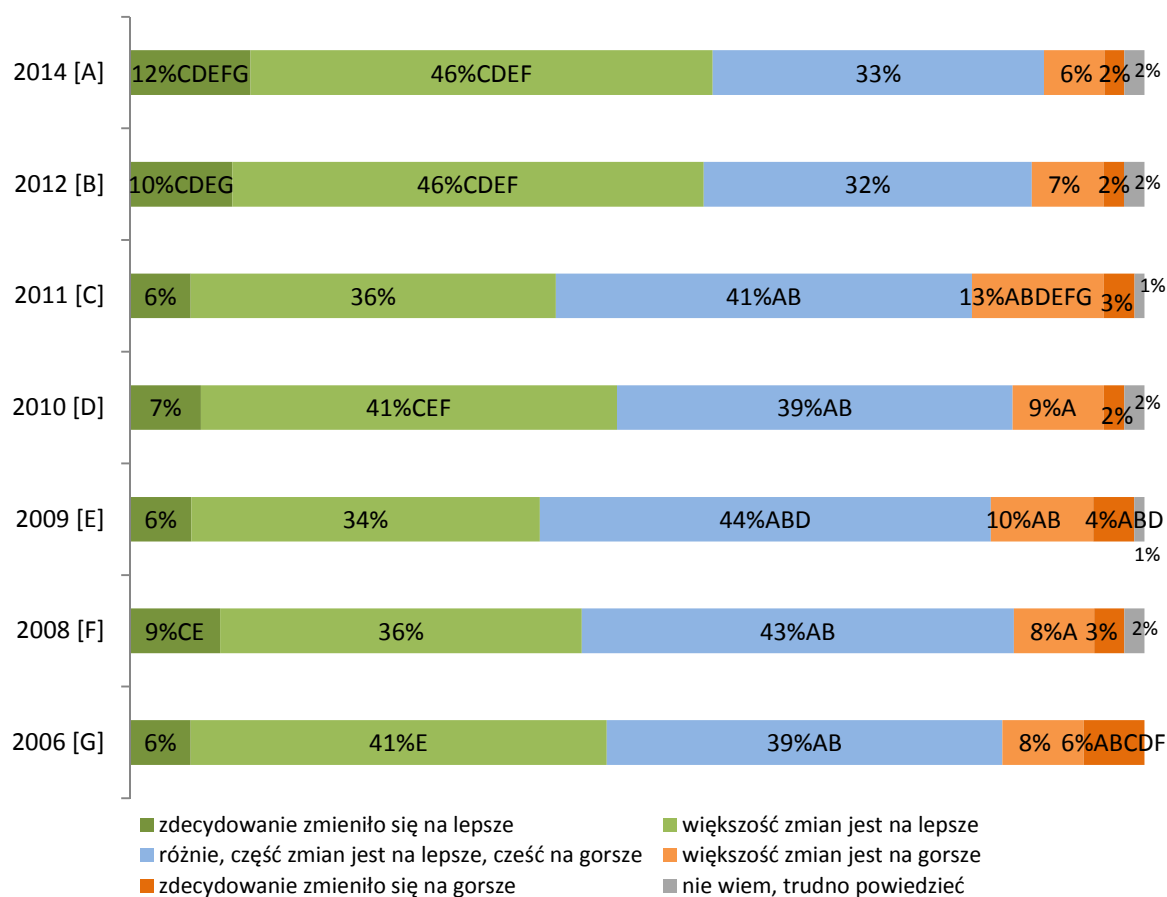
	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Kujawsko-Pomorskie	Opolskie	Warmia i Mazury	Zachodniopomorskie	POLSKA	Łódzkie	Mazowieckie	Dolnośląskie	Lubuskie	POLSKA WSCHODNIA	Wielkopolskie	Podlaskie	Lubelskie	Małopolskie	Podkarpackie
T2B (zmieniło się dość i bardzo dużo)	58%	44%	44%	43%	41%	41%	39%	37%	37%	36%	35%	35%	35%	33%	31%	29%	28%	28%

Blisko 60% osób, które dostrzegają jakiegokolwiek zmiany w swoim życiu będącej konsekwencją wstąpienia Polski do Unii Europejskiej ocenia je pozytywnie, a jedna trzecia (33%) ma mieszane odczucia – są zmiany na lepsze, ale też takie, z których nie są zadowoleni. Odsetek niezadowolonych wynosi 8% (mniej niż co dziesiąty Polak, który odczuł jakiegokolwiek zmiany) i wolno, ale systematycznie maleje (spadek o 1pp. porównując do 2012 r., o 8pp. w stosunku do 2011 r.), ale co warto podkreślić – nie należy oczekiwać, że ten odsetek jeszcze znacząco się zmniejszy. Ważne, że z każdym rokiem przybywa osób, które dostrzegają pozytywny wpływ członkostwa w UE na swoje życie, w tym rośnie udział osób jednoznacznie przeświadczonych o poprawie (12%, wzrost o 2pp. w stosunku do 2012 r. i o 6 pp. porównując do 2011 r.).

Najbardziej zadowolone ze zmian są istotnie częściej osoby najlepiej wykształcone (wykształcenie wyższe – 17% potwierdza, że „zdecydowanie zmieniło się na lepsze”) oraz osoby prowadzące własną działalność gospodarczą/ przedsiębiorcy (20%).

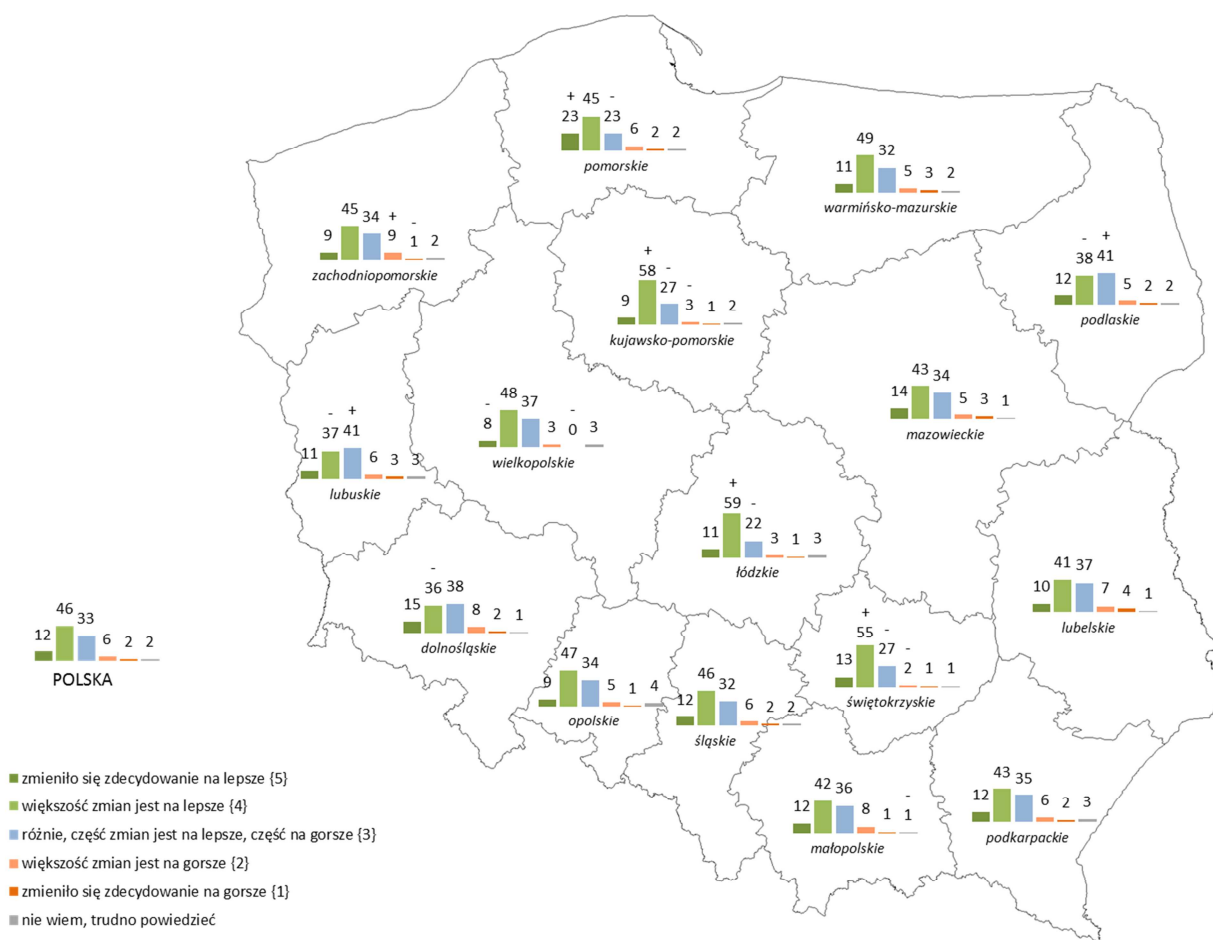
Wykres 14. (P6) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 r. – 1023 mieszkańców Polski, PBS DGA
 N=3549 (2014); N=1044 (2012); N=1026 (2011); N=1020 (2010); N=844 (2009); N=1060 (2008); N=279 (2006) (tylko badania, zdaniem których w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej, zaszły zmiany w ich życiu codziennym.)
 A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Mieszkańcy województw, którzy w największym stopniu odczuwają oddziaływanie zmian w życiu codziennym są jednocześnie najbardziej z nich zadowoleni: pomorskie (68% - odsetek osób, dla których „większość zmian jest na lepsze” lub „zdecydowanie zmieniło się na lepsze”), świętokrzyskie (68%) i kujawsko-pomorskie (67%). Jednak wyraźnie największy odsetek osób przeświadczonych o pozytywnym wymiarze zmian, jakie niesie ze sobą członkostwo w UE mieszka w województwie łódzkim (70%). Istotnie mniej pozytywnych doświadczeń mają natomiast mieszkańcy województw przygranicznych: lubuskiego (48%) i dolnośląskiego (51%) oraz lubelskiego (51%) i podlaskiego (50%). W przypadku lubuskiego i podlaskiego wyraźnie częściej obserwuje się również, że tylko część zmian odbierana jest pozytywnie, a część ma negatywny wydźwięk (po 41%).

Wykres 15. (P6) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/”-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

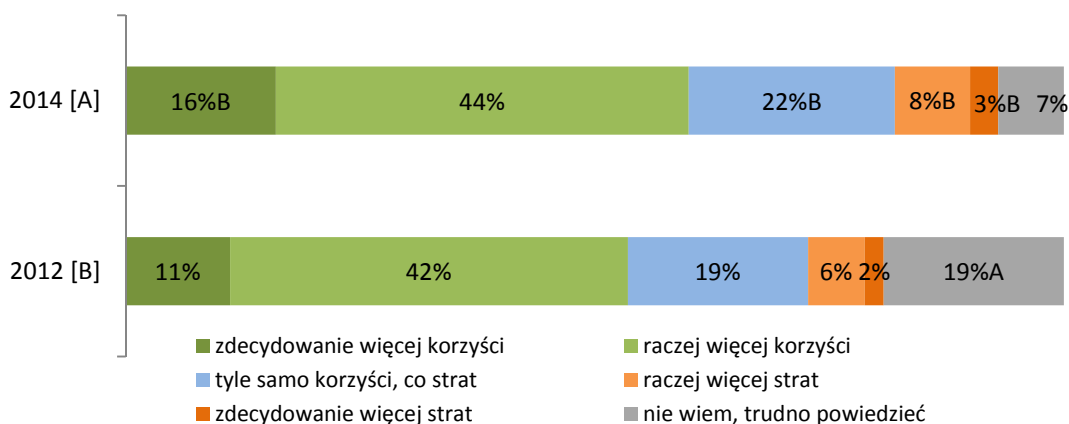
	Łódzkie	Pomorskie	Świętokrzyskie	Kujawsko-Pomorskie	Warmińsko-mazurskie	POLSKA	Śląskie	Mazowieckie	POLSKA WSCHODNIA	Opolskie	Wielkopolskie	Małopolskie	Podkarpackie	Zachodniopomorskie	Dolnośląskie	Lubelskie	Podlaskie	Lubuskie
T2B (większość zmian na lepsze i zdecydowanie zmiany na lepsze)	70%	68%	68%	67%	59%	58%	58%	57%	57%	56%	56%	55%	54%	54%	51%	51%	50%	48%

5.1.4 Percepcja korzyści i strat wynikających z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej

Bilans korzyści i strat wynikających z przystąpienia Polski do struktur europejskich jest wyraźnie pozytywny. 60% Polaków potwierdza, że członkostwo w UE przyniosło nam więcej korzyści niż strat, przy czym co szósty (16%) zauważa, że Polska jako kraj wyraźnie zyskała (istotny wzrost o 5pp. porównując do 2012 r.). Z perspektywy czasu zauważalny jest po pierwsze, wyraźny wzrost w społeczeństwie odsetka osób przekonanych o tym, że wstąpienie do UE przynosi nam istotne korzyści (o 7pp porównując do 2012 r.). Po drugie, istotnie rośnie poziom świadomości co do tego, jakie zalety/wady ma dla Polski i jej obywateli obecność naszego kraju w UE – 2 lata temu co piąty Polak (19%) nie był w stanie zająć w tej sprawie stanowiska, obecnie odsetek ten spadł o ponad połowę do 7%.

Percepcja korzyści/strat w grupach demograficznych podlega podobnej polaryzacji jak w przypadku poprzednich zagadnień. Na jednym biegunie – częściej dostrzegającym korzyści niż straty - mamy osoby lepiej wykształcone, aktywne zawodowo i młodsze (do 45 r.ż.). Na drugim – rzadziej dostrzegającym pozytywne aspekty członkostwa, częściej negatywy – są osoby słabiej wykształcone (wykształcenie podstawowe, zasadnicze zawodowe), starsze (szczególnie powyżej 55 r.ż.), bezrobotni lub osoby, które zakończyły aktywność zawodową. Dodatkowo widać, że mieszkańcy wsi są wyraźnie mniej przekonani co do korzyści, jakie niesie ze sobą członkostwo w UE niż mieszkańcy największych miast (500 tys. mieszkańców i powyżej).

Wykres 16. (P7) Jak Pan sądzi, czy Polska uzyskała więcej korzyści ze wstąpienia do Unii Europejskiej, czy więcej strat? (porównanie między latami)

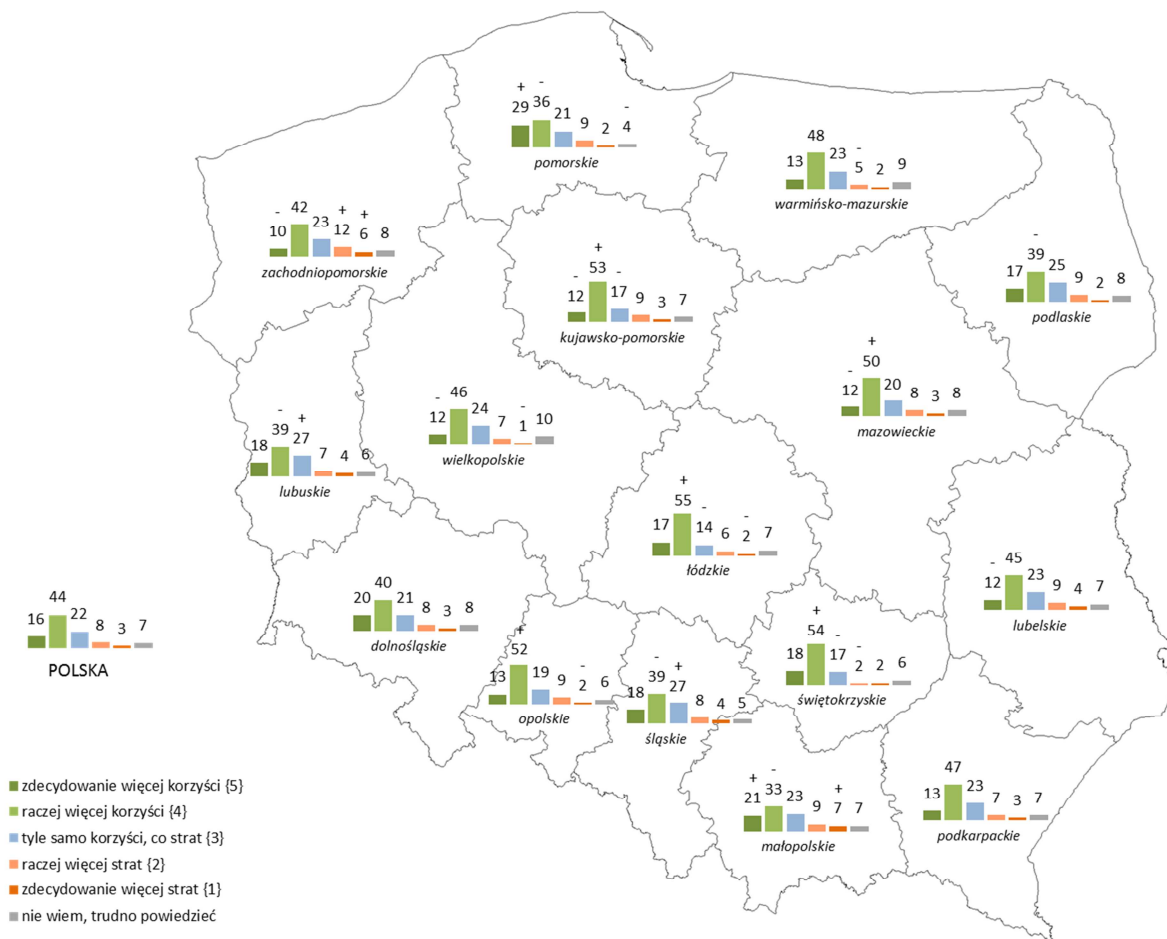

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS
A,B – oznacza różnicę istotnie statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Najwięcej, blisko $\frac{3}{4}$ (72%), przekonanych o korzyściach z akcesji Polski do UE mieszka w województwach: łódzkim i świętokrzyskim. Przewagę korzyści, choć nie zdecydowaną, istotnie częściej dostrzegają mieszkający w kujawsko-pomorskim (53% - „raczej więcej korzyści”), opolskim (52%) i mazowieckim (50%). Natomiast mieszkańcy województw: małopolskiego (18%) i zachodniopomorskiego (18%) wyraźnie częściej niż ogół Polaków (11%) zauważają więcej strat niż korzyści z naszego członkostwa w UE. Mieszkańcy

województw: lubuskiego i śląskiego (po 27%) częściej niż ogół społeczeństwa (22%) są zdania, że bilans korzyści i strat wypada na zero.

Wykres 17. (P7) Jak Pan sądzi, czy Polska uzyskała więcej korzyści ze wstąpienia do Unii Europejskiej, czy więcej strat? (2014 – wg województw, dane w %)

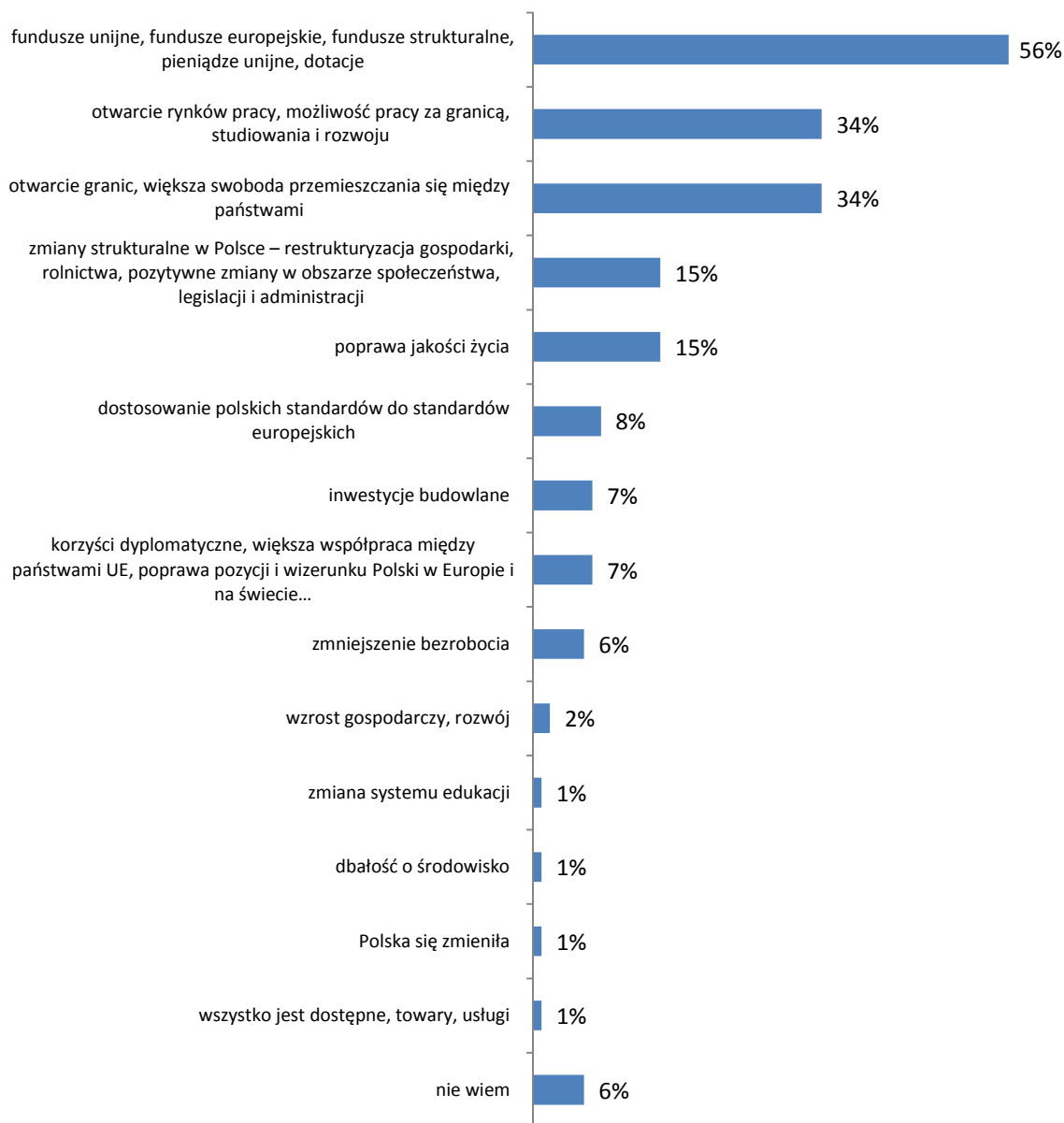

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Lódzkie	Świętokrzyskie	Kujawsko-pomorskie	Opolskie	Pomorskie	Mazowieckie	Warmińsko-mazurskie	POLSKA WSCHODNIA	POLSKA	Podkarpackie	Dolnośląskie	Wielkopolskie	Lubelskie	Śląskie	Lubuskie	Podlaskie	Małopolskie	Zachodniopomorskie
T2B (raczej i zdecydowanie więcej korzyści)	72%	72%	65%	65%	65%	62%	61%	61%	60%	60%	59%	59%	57%	57%	56%	56%	54%	52%

Korzyści wynikające z obecności Polski w UE to przede wszystkim Fundusze Europejskie - pieniądze jakie płyną ze wspólnego budżetu unijnego na różne cele, w tym na wyrównanie poziomu życia w Polsce w stosunku do starych krajów członkowskich UE. Efekty wykorzystania środków unijnych widać dziś na każdym niemal kroku – zarówno w małych miejscowościach, jaki i w dużych miastach. W opinii osób, które dostrzegają korzyści z członkostwa, Polska zyskała również dzięki swobodzie podróżowania między krajami członkowskimi (34%) oraz otwarciu rynków pracy – możliwości podejmowania zatrudnienia, studiów i rozwoju w krajach UE (34%).

Wykres 18. (P8) Jakie są to korzyści? (2014)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; n=4139 (2014) -> osoby, które widzą równowagę lub przewagę korzyści

Fundusze Europejskie jako główną korzyść z członkostwa w UE wyraźnie częściej niż ogół Polaków wymieniają mieszkańcy województw ściany wschodniej: podkarpackiego (75%), podlaskiego (68%) i lubelskiego (62%), a także mieszkańcy województw centralnych: łódzkiego (67%) i kujawsko-pomorskiego (62%).

Na *poprawę jakości życia* istotnie częściej zwracają uwagę mieszkający w województwie: mazowieckim (21%), śląskim (21%) i świętokrzyskim (22%). Mieszkańcy śląskiego (15%) i świętokrzyskiego (10%) również częściej niż ogół dostrzegają, że przystąpienie do UE wpłynęło na *zmniejszenie bezrobocia*, co może być powiązane z *otwarcie rynków pracy za granicą*, którą to korzyść wyraźnie częściej wymieniają właśnie mieszkańcy śląskiego (40%) i świętokrzyskiego (41%), a także mieszkający blisko granicy z Niemcami mieszkańcy Pomorza Zachodniego (42%).

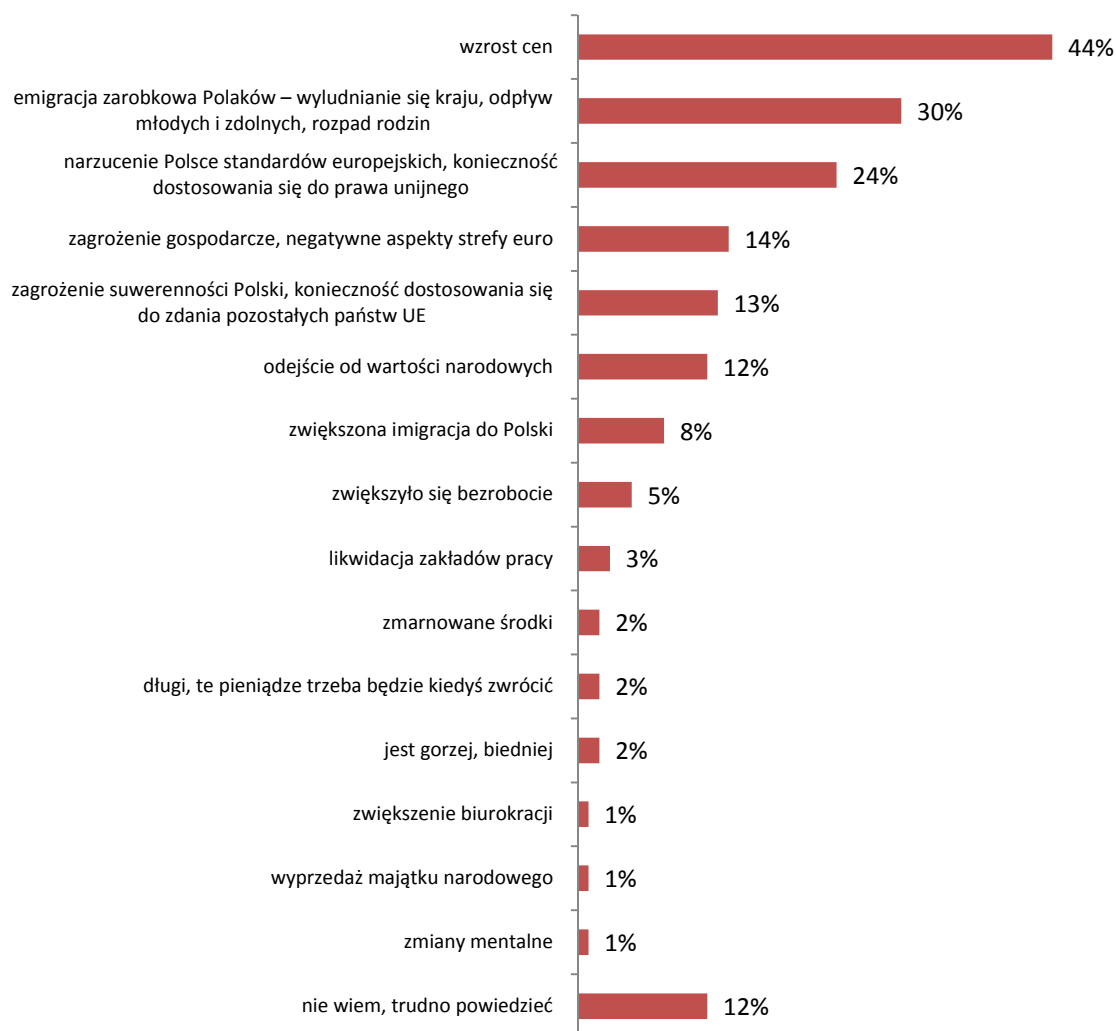
Ogólnie wyraźnie więcej korzyści z członkostwa w UE wskazują mieszkańcy śląskiego i świętokrzyskiego, a na przeciwnym biegunie są osoby mieszkające w dolnośląskim, pomorskim i lubelskim.

Tabela 3. (P8) Jakie są to korzyści? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
fundusze unijne, fundusze europejskie, fundusze strukturalne, pieniądze unijne, dotacje	56%	41% -	62% +	62% +	55%	67% +	55%	57%	56%	75% +	68% +	33% -	53%	60%	56%	60%	51%
otwarcie granic, większa swoboda przemieszczania się między państwami	34%	22% -	31%	34%	30%	33%	31%	33%	48% +	33%	35%	23% -	40% +	43% +	29%	44% +	37%
otwarcie rynków pracy, możliwość pracy za granicą, studiowania i rozwoju	34%	22% -	34%	27% -	28% -	36%	27% -	37%	38%	33%	29%	37%	40% +	41% +	38%	32%	42% +
zmiany strukturalne w Polsce – restrukturyzacja gospodarki, rolnictwa, pozytywne zmiany w obszarze społeczeństwa, legislacji i administracji	15%	10% -	11% -	22% +	17%	10% -	14%	17%	18%	17%	20% +	13%	17%	22% +	11% -	14%	18%
poprawa jakości życia	15%	15%	11% -	10% -	13%	13%	13%	21% +	14%	8% -	19%	4% -	21% +	22% +	11%	12%	12%
dostosowanie polskich standardów do standardów europejskich	8%	2% -	14% +	3% -	4% -	6%	7%	13% +	11%	6%	9%	2% -	10%	13% +	6%	5% -	6%
inwestycje budowlane	7%	15% +	2% -	8%	9%	4% -	17% +	6%	2% -	8%	10%	9%	7%	8%	2% -	3% -	3% -
korzyści dyplomatyczne, większa współpraca między państwami UE, poprawa pozycji i wizerunku Polski w Europie i na świecie	7%	3% -	5%	3% -	3% -	6%	5%	6%	7%	5%	5%	14% +	13% +	9%	5%	3% -	13% +
zmniejszenie bezrobocia	6%	4%	6%	5%	4%	4%	2% -	5%	9%	1% -	5%	4% -	15% +	10% +	5%	4%	9%
wzrost gospodarczy, rozwój	2%	3%	0%	2%	1%	1%	3%	3%	0%	2%	0%	2%	3%	2%	0%	1%	1%
zmiana systemu edukacji	1%	2%	1%	2%	1%	0%	2%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	0%
Polska się zmieniła	1%	2%	0%	1%	2%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%
dbałość o środowisko	1%	1%	0%	0%	0%	0%	2%	1%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	0%	0%	0%
wszystko jest dostępne, towary, usługi	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%
nie wiem	6%	6%	6%	5%	6%	4%	6%	6%	7%	5%	5%	5%	6%	7%	10% +	7%	8%
Podstawa	4139	316	320	318	328	338	310	326	326	330	322	340	326	358	332	329	292

Najczęściej przywoływane przez eurosceptyków straty w kontekście obecności Polski w strukturach UE to: wzrost cen (44%), skutki emigracji zarobkowej Polaków – wyludnianie się kraju, odpływ młodych i zdolnych, rozpad rodzin czy niskie prawdopodobieństwo powrotu emigrantów do Polski (30%) oraz konieczność dostosowania polskich regulacji do tych narzuconych nam przez UE (24%).

Wykres 19. (P9) Jakie są to straty? (2014)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; n=1649 (2014) -> osoby, które widzą równowagę lub przewagę strat

Istotnie więcej eurosceptyków mieszkających w kujawsko-pomorskim, łódzkim i wielkopolskim jest niezadowolona z rosnącego poziomu cen, który jest, w ich opinii, wynikiem akcesji do UE.

Problem emigracji zarobkowej Polaków w istotnie większym stopniu dotyka mieszkańców województwa opolskiego (39%), z których duża część pracuje w Niemczech.

Niezadowolenie z narzucenia unijnych regulacji jest wyraźnie największe wśród mieszkańców województw: łódzkiego (42%), śląskiego (33%) i podlaskiego (32%).

Co czwarty mieszkaniec warmińsko-mazurskiego i co piąty mieszkaniec zachodniopomorskiego nie potrafi przywołać żadnej straty wynikającej z naszego członkostwa w UE.

Tabela 4. (P9) Jakie są to straty? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
wzrost cen	44%	34% -	63% +	44%	38%	60% +	45%	43%	52%	32% -	30% -	13% -	48%	48%	37%	65% +	37%
emigracja zarobkowa Polaków – wyludnianie się kraju, odpływ młodych i zdolnych, rozpad rodzin	30%	27%	38%	29%	30%	39%	32%	26%	39% +	37%	28%	14% -	29%	38%	22%	29%	28%
narzucenie Polsce standardów europejskich, konieczność dostosowania się do obowiązującego w UE prawa	24%	13% -	21%	23%	15% -	42% +	21%	29%	33%	23%	32% +	22%	33% +	15% -	13% -	19%	19%
zagrożenie gospodarcze, negatywne aspekty strefy euro	14%	16%	20%	12%	15%	17%	12%	8% -	26% +	15%	13%	18%	17%	21%	13%	4% -	22% +
zagrożenie suwerenności Polski, konieczność dostosowania się do zdania pozostałych państw UE	13%	13%	13%	12%	8% -	12%	10%	12%	24% +	12%	14%	18%	17%	10%	9%	7% -	12%
odejście od wartości narodowych	12%	4% -	8%	10%	10%	8%	6% -	12%	14%	8%	17%	23% +	21% +	8%	11%	9%	20% +
zwiększona imigracja do Polski	8%	5%	7%	12%	9%	8%	6%	10%	8%	7%	6%	1% -	10%	13%	12%	6%	10%
zwiększyło się bezrobocie	5%	5%	4%	6%	5%	5%	10% +	2%	3%	4%	6%	2% -	5%	8%	2% -	1% -	3%
likwidacja zakładów pracy	3%	2%	0%	3%	2%	2%	3%	3%	2%	8% +	4%	2%	5%	6%	1% -	0%	3%
zmarowane środki	2%	2%	2%	1%	2%	4%	5%	2%	1%	3%	3%	3%	3%	0%	1%	1%	0%
długi, te pieniądze trzeba będzie kiedyś zwrócić	2%	2%	3%	3%	2%	0%	5%	2%	1%	3%	5%	3%	3%	1%	0%	2%	0%
jest gorzej, biedniej	2%	3%	1%	3%	2%	2%	5%	0%	1%	2%	2%	1%	1%	2%	1%	2%	1%
zwiększenie biurokracji	1%	0%	1%	0%	1%	0%	3%	2%	2%	2%	1%	1%	1%	2%	0%	0%	0%
wyprzedaż majątku narodowego	1%	0%	0%	1%	1%	0%	1%	2%	0%	3%	1%	2%	0%	0%	0%	0%	0%
zmiany mentalne	1%	0%	1%	2%	1%	0%	1%	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
nie wiem, trudno powiedzieć	12%	19%	12%	10%	17%	7%	6% -	15%	11%	8%	15%	14%	8%	13%	25% +	11%	20% +
Podstawa	1649	128	112	145	149	84	155	121	112	133	142	125	150	86	119	126	157

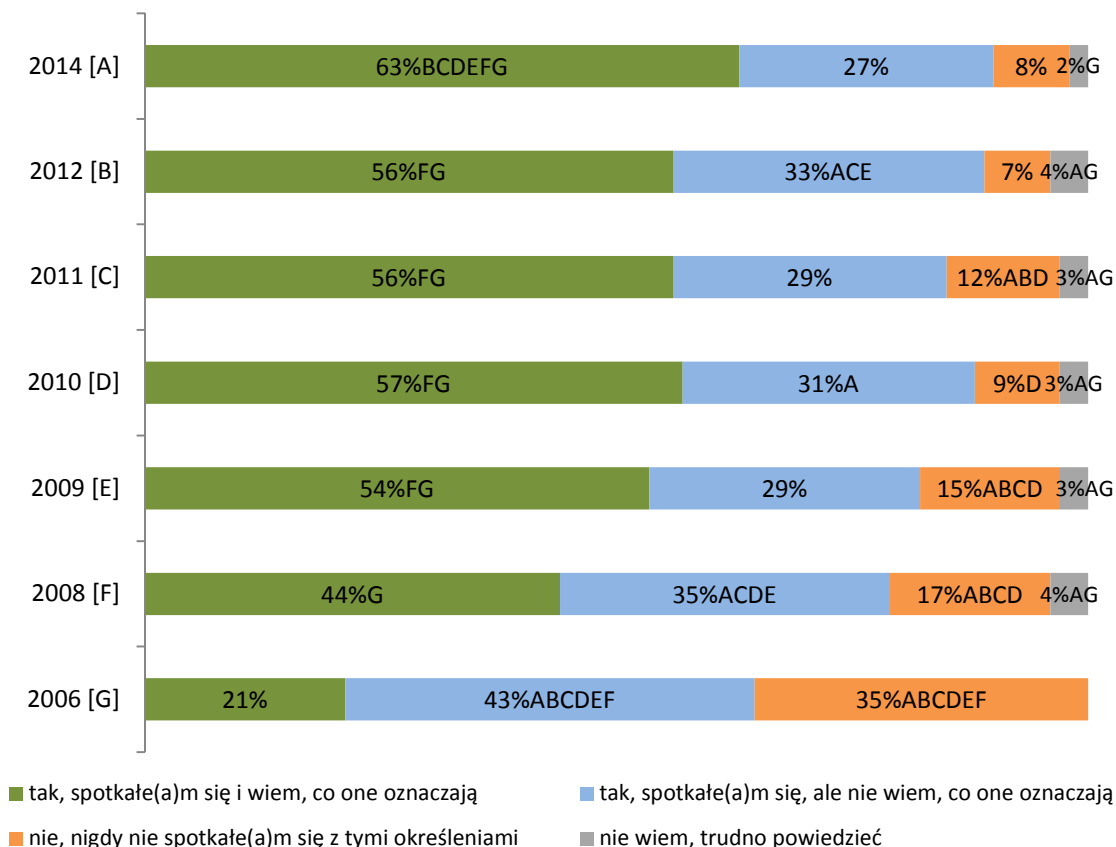
5.2 Wizerunek Funduszy Europejskich

5.2.1 Znajomość pojęcia Fundusze Europejskie / Fundusze Unijne

Pojęcie „Fundusze Europejskie / Fundusze Unijne” jest powszechnie znane polskiemu społeczeństwu – jego znajomość oscyluje wokół 90%, a odsetek zaznajomionych z nim osób właściwie już nie rośnie (dla porównania w 2012 r. odsetek osób, które zetknęły się z tym terminem był na poziomie 89%). Ważny jest natomiast fakt, że rośnie świadomość tego czym FE są – obecnie wynosi 63%, wzrost o 7 pp. w porównaniu do 2012 r.

Z uwagi na powszechną znajomość pojęcia nie pozostaje zbyt wiele miejsca na istotną poprawę wskaźnika ogólnej znajomości. Jednakże nadal ponad ¼ osób nie do końca wie, co kryje się za nazwą FE i stąd uwaga powinna być skupiona na przybliżaniu Polakom tego, czym są Fundusze Europejskie i w jaki sposób obecne są w ich codziennym życiu. Dobrym przykładem jest kampania „Prawdziwe Historie” realizowana przez MliR w pierwszym półroczu 2014 r.

Wykres 20. (P10) Czy spotkał(a) się Pan (i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”? (porównanie między latami)

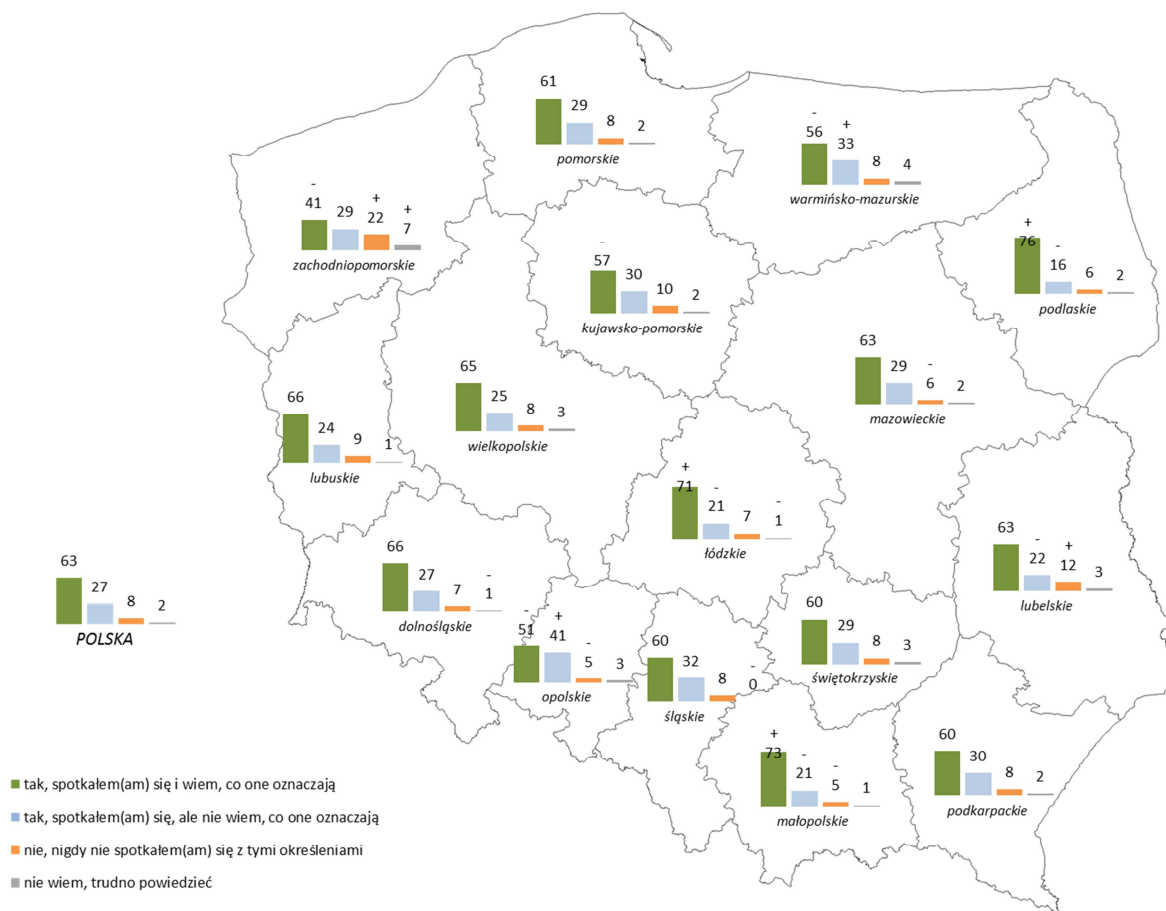

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 r. – 1023 mieszkańców Polski, PBS DGA
A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Osoby, które spotkały się z określeniem Fundusze Europejskie/Fundusze Unijne i wiedzą co one oznaczają to częściej osoby lepiej wyedukowane (wykształcenie wyższe - 84% i średnie – 67%), młode – 25-34 l. (74%) i w średnim wieku – 35-44 l. (71%), a także aktywne zawodowo (pracujący – 69%, prowadzący działalność gospodarczą/ przedsiębiorcy – 82%, rolnicy – 72%), młodzież ucząca się (uczniowie/studenci – 67%) i mieszkańcy największych miast (500 tys. mieszkańców i więcej – 68%). Wyraźnie mniej jest ich z kolei wśród osób starszych (55+), słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe i zasadnicze zawodowe) oraz nieaktywnych zawodowo (emerytów/rencistów).

Na poziomie województw wyraźnie częściej znajomość i wiedzę o FE posiadają mieszkańcy: podlaskiego, małopolskiego i łódzkiego. Wyraźnie mniej jest takich osób wśród mieszkańców województw północnych: zachodniopomorskiego, kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego, a na południu - wśród mieszkających w województwie opolskim. 1/5 (22%) mieszkańców zachodniopomorskiego oraz 12% mieszkańców lubelskiego w ogóle nie spotkała się z pojęciem „Fundusze Europejskie / Fundusze Unijne”.

Wykres 21. (P10) Czy spotkał(a) się Pan (i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

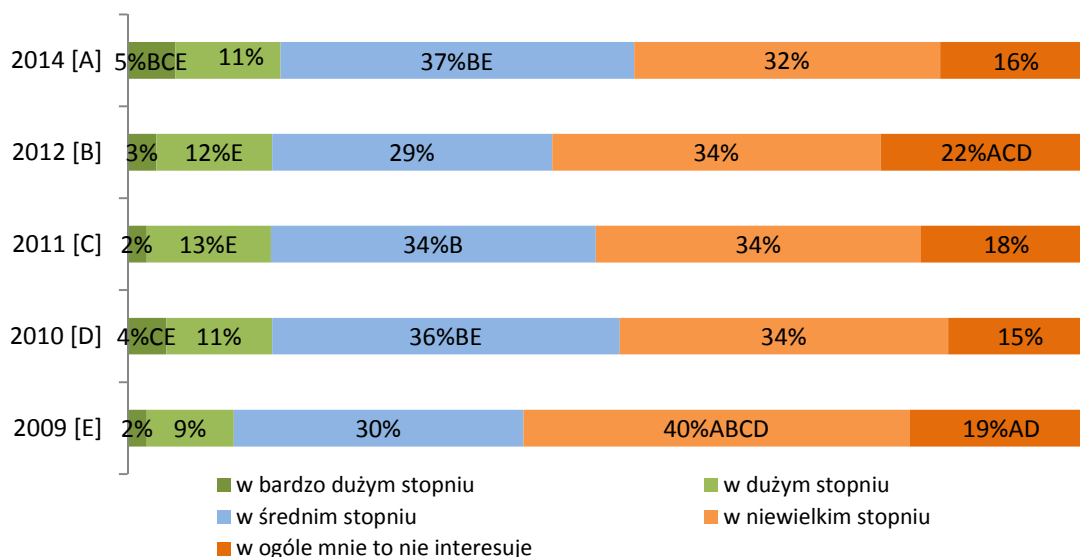
	Małopolskie	Dolnośląskie	Łódzkie	Mazowieckie	Opolskie	Podlaskie	Śląskie	POLSKA	Lubuskie	Podkarpackie	Pomorskie	Wielkopolskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	POLSKA WSCHODNIA	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Zachodniopomorskie
T2B (spotkałem się i wiem co one oznaczają + spotkałem się, ale nie wiem co one oznaczają)	94%	93%	92%	92%	92%	92%	92%	90%	90%	90%	90%	90%	89%	89%	89%	87%	86%	71%

5.2.2. Ocena zainteresowania, poziomu wiedzy oraz definicja Funduszy Europejskich wśród osób znających to pojęcie

Tematyka Funduszy Europejskich nie budzi zbyt dużego zainteresowania osób, którym to pojęcie jest znane. Z perspektywy czasu wyraźnie widać, że poziom zainteresowania nie zmienia się istotnie – duże zainteresowanie tą tematyką wykazuje 16% osób, ale w ubiegłych latach – 2012, 2011, 2010 – bardzo zainteresowanych był zaledwie jeden punkt procentowy mniej (15%). Porównując do poprzedniego pomiaru – 2012 r. – istotnie wzrósł odsetek tych, dla których temat Funduszy Unijnych jest niezwykle ciekawy (5%, wzrost o 2pp. porównując do 2012 r.)

Wyraźnie więcej osób zainteresowanych tematyką FE w stopniu co najmniej dużym jest wśród dobrze wykształconych (22%) oraz tych grup, które potencjalnie częściej mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach FE – prowadzących własną działalność gospodarczą/ przedsiębiorców (36%) oraz rolników (24%). Wyraźnie mniej takich osób jest natomiast wśród osób słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe – 11% i zasadnicze zawodowe – 13%), nieaktywnych zawodowo (emerytów/rencistów – 12%, niepracujących - 10%) oraz bezrobotnych – 10%.

Wykres 22. (P11) Na ile interesuje się Pan(i) tematyką związaną z Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

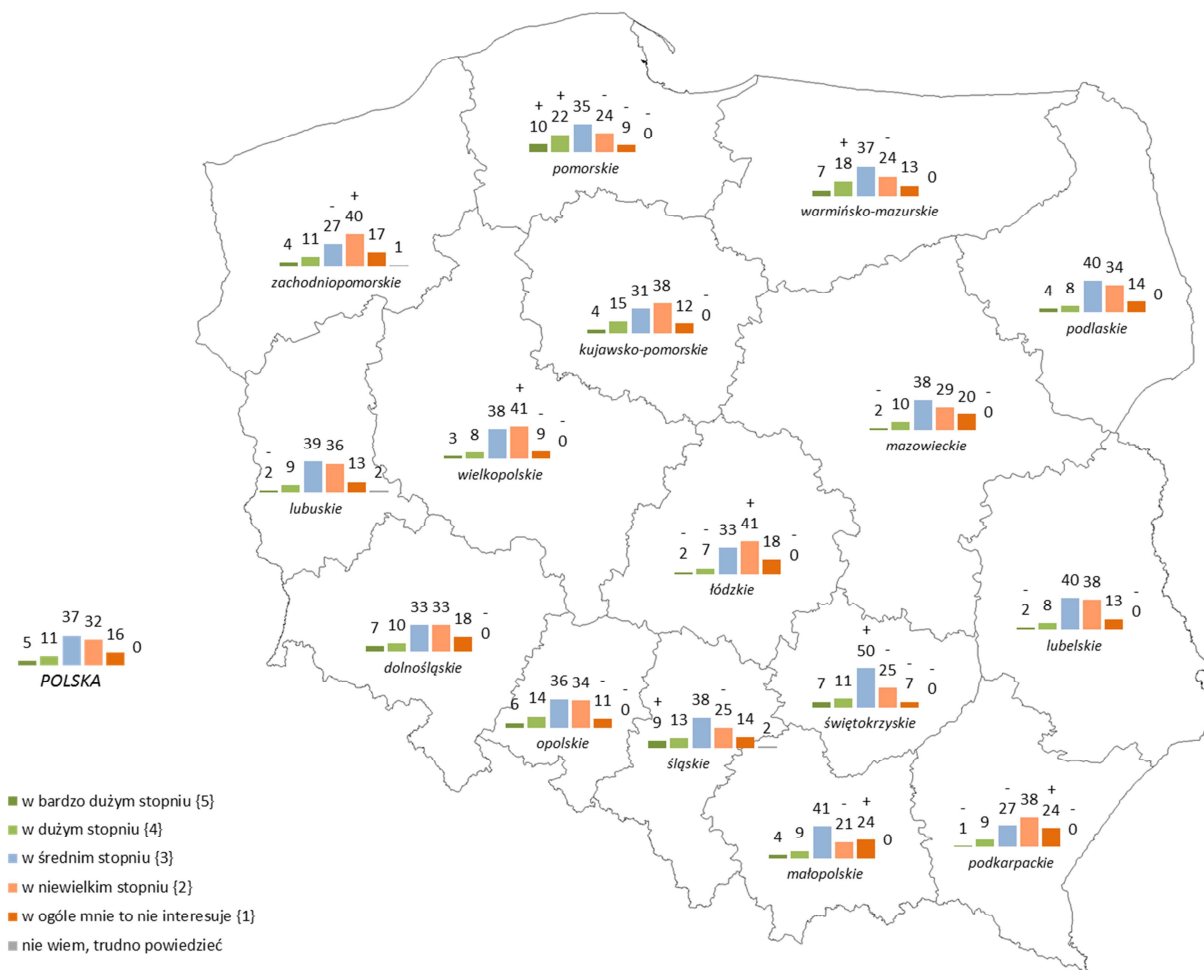
N=3159 (2014); N=904 (2012); N=893 (2011); N=923 (2010); N=867 (2009) (tylko badani, którzy spotkali się z określeniami "Fundusze Europejskie" lub „Fundusze Unijne” i wiedzą co one oznaczają).

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Istotnie więcej zainteresowanych tematyką FE w stopniu co najmniej dużym jest w województwach: pomorskim (32% interesuje się FE w stopniu dużym i bardzo dużym), śląskim (22%) i warmińsko-mazurskim (25%).

Najmniejsze zainteresowanie tematyką Funduszy Unijnych (w ogóle się nie interesuje lub interesuje w niewielkim stopniu) w porównaniu do ogółu społeczeństwa (48%) wykazują mieszkańcy województw: podkarpackiego (62%), łódzkiego (59%) i zachodniopomorskiego (57%).

Wykres 23. (P11) Na ile interesuje się Pan(i) tematyką związaną z Funduszami Europejskimi? (2014 – wg województw, dane w %)

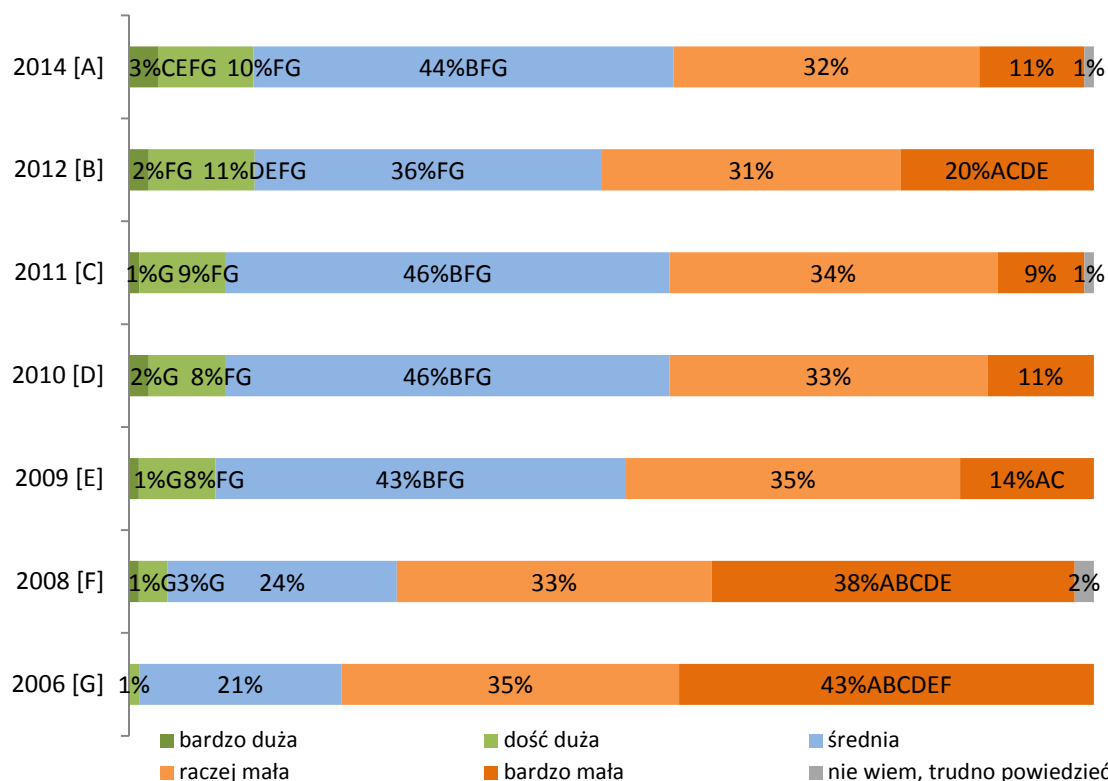
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+”/”-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Pomorskie	Warmińsko-mazurskie	Śląskie	Opolskie	Kujawsko-Pomorskie	Świętokrzyskie	Dolnośląskie	POLSKA	Zachodniopomorskie	POLSKA WSCHODNIA	Małopolskie	Mazowieckie	Podlaskie	Lubuskie	Podkarpackie	Wielkopolskie	Lubelskie	Łódzkie
T2B (interesuje w bardzo dużym lub dużym stopniu)	32%	25%	22%	20%	19%	18%	17%	16%	15%	15%	13%	13%	12%	11%	11%	11%	9%	9%

Poziom wiedzy na temat Funduszy Europejskich jest raczej niski, co jest pochodną stosunkowo niedużego zainteresowania tą tematyką (porównaj Wykres 22). Porównanie w czasie pokazuje, że poziom wiedzy niewiele się zmienił w ciągu ostatnich kilku lat. Systematycznie, choć bardzo wolno wzrasta odsetek osób dobrze wyedukowanych w tym zakresie (*dość duża + bardzo duża wiedza*) – 13% obecnie i w 2012 r., wzrost o 3pp. w stosunku do 2011 i 2010 r. Odsetek osób oceniających swój poziom wiedzy jako słaby (*raczej + bardzo mały*) nie zmniejsza się w czasie – począwszy od 2010 r., z wyjątkiem poprzedniego pomiaru, oscyluje wokół 44%. Zatem wiemy o istnieniu Funduszy Europejskich, ale nasza wiedza na ich ma charakter podstawowy i raczej nie jesteśmy skłonni tej wiedzy pogłębiać bez wyraźnych ku temu przesłanek (np. ubieganie się o dofinansowanie w ramach FE, praca przy projektach finansowych z FE etc.).

Istotnie większy poziom wiedzy na temat FE dotyczy osób z wykształceniem co najmniej wyższym (18%) oraz osób prowadzących własną działalność gospodarczą/ przedsiębiorców (26%). Natomiast wyraźniej mniej takich osób jest wśród tych z wykształceniem średnim (11%) oraz emerytów i rencistów (10%).

Wykres 24. (P12) Jak ocenia Pan(i) swoją wiedzę na temat Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

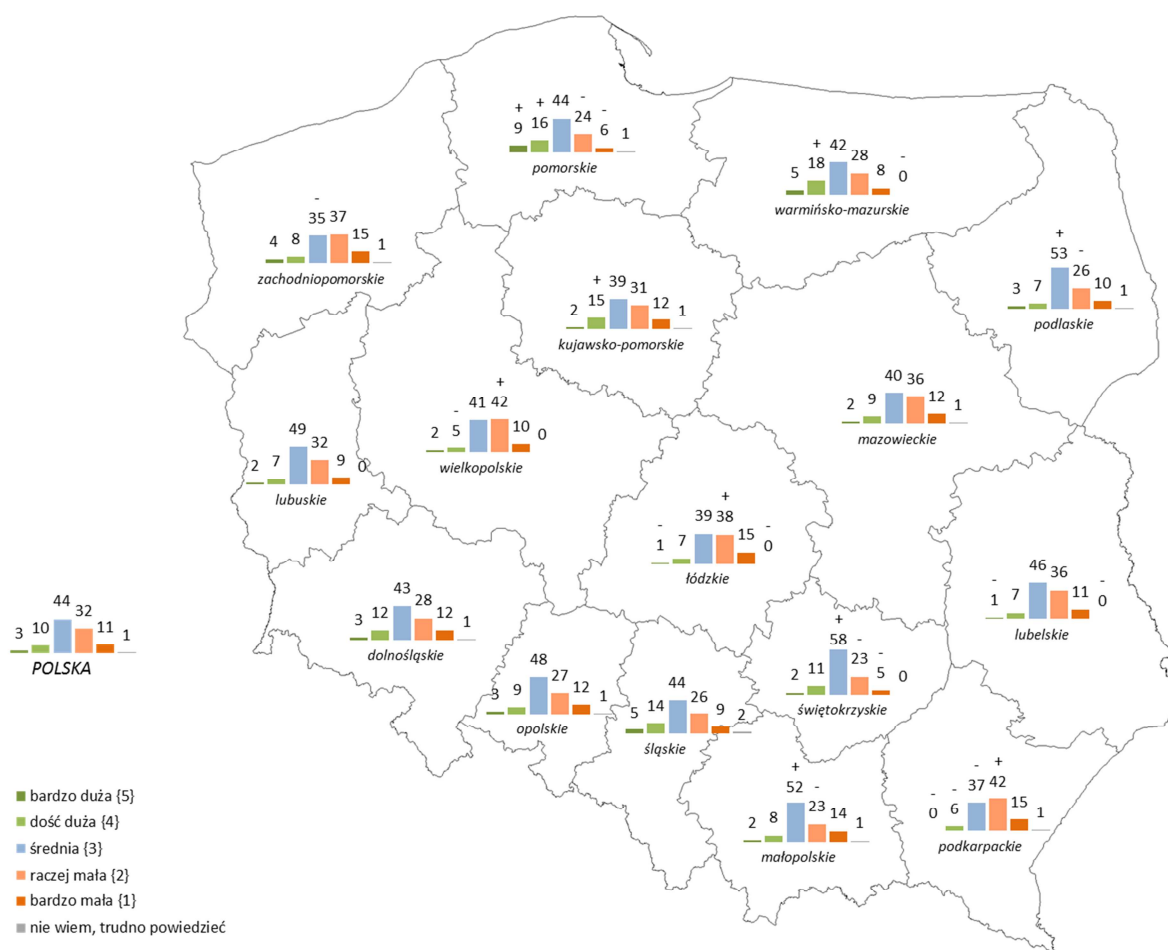
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 r. – 1023 mieszkańców Polski, PBS DGA
N=3159 (2014); N=904 (2012); N=893 (2011); N=923 (2010); N=867 (2009); N=2019 (2008), N=1023 (2006) (tylko badani, którzy spotkali się z określeniami "Fundusze Europejskie" lub „Fundusze Unijne” i wiedzą co one oznaczają).

A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Podobnie jak w przypadku poziomu zainteresowania tematyką FE, istotnie więcej osób oceniających swoją wiedzę o Funduszach Unijnych jako co najmniej dobrą jest wśród mieszkańców województw: pomorskiego (25%), warmińsko-mazurskiego (23%) i śląskiego (19%). Istotnie mniej takich osób mieszka natomiast w województwach: podkarpackim (6%), wielkopolskim (7%), lubelskim (8%) i łódzkim (8%).

Osoby, które oceniają swoją wiedzę o FE na średnim poziomie wyraźnie częściej są mieszkańcami województw: świętokrzyskiego (58%), podlaskiego (53%) oraz małopolskiego (52%).

Wykres 25. (P12) Jak ocenia Pan(i) swoją wiedzę na temat Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)

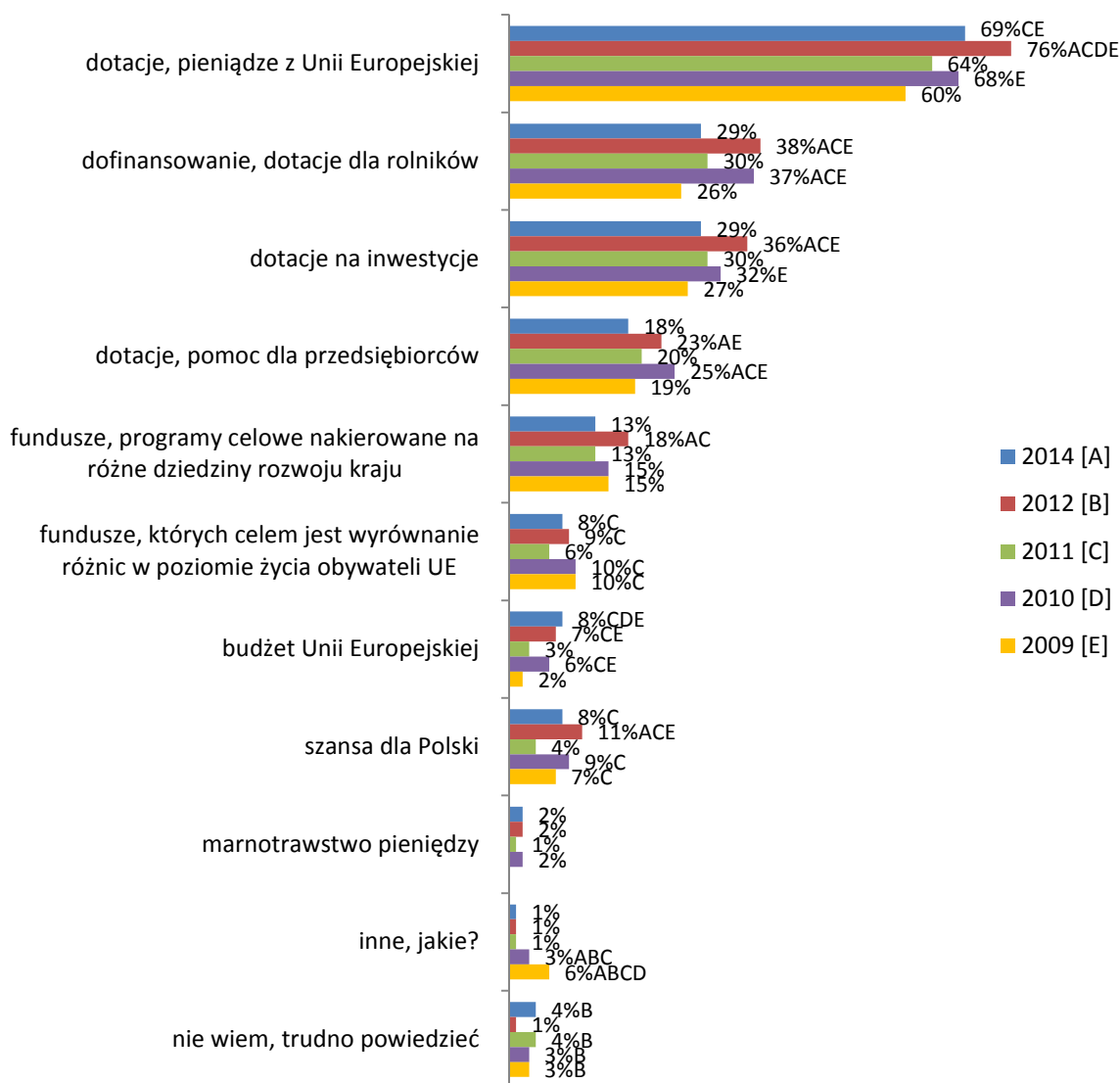
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+/-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Pomorskie	Warmińsko-mazurskie	Śląskie	Kujawsko-pomorskie	Dolnośląskie	POLSKA	Świętokrzyskie	Opolskie	Zachodniopomorskie	POLSKA WSCHODNIA	Mazowieckie	Małopolskie	Podlaskie	Lubuskie	Lubelskie	Łódzkie	Wielkopolskie	Podkarpackie
T2B (bardzo duża + dość duża wiedza o FE)	25%	23%	19%	17%	16%	13%	13%	12%	12%	12%	11%	10%	10%	9%	8%	8%	7%	6%

Zapytani o to, czym są Fundusze Europejskie Polacy znający to pojęcie najczęściej przywołują trafne skojarzenia ogólne ze środkami, pieniędzmi, dotacjami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej (69%, spadek o 7pp. porównując do 2012 r.). W następnej kolejności FE kojarzone są z dotacjami na konkretne cele, choć istotnie rzadziej niż w 2012 r. (spadek odpowiednio o 9pp., 7pp. i 5pp.): dotacje dla rolników (29%), dotacje na inwestycje (29%) oraz dotacje dla przedsiębiorców (18%).

Lista i kolejność skojarzeń z tym, co się kryje pod pojęciem „Fundusze Unijne” nie zmienia się z perspektywy kolejnych lat. Istotnie spadł natomiast, porównując szczególnie do poprzedniego pomiaru – 2012 r., odsetek wskazań na najczęściej wymieniane kategorie. Może to wskazywać na mniejszą liczbę przywoływanych znaczeń terminu „Fundusze Europejskie”.

Wykres 26. (P13) Czym są Fundusze Europejskie? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

N=3159 (2014); N=904 (2012); N=893 (2011); N=923 (2010); N=867 (2009) (tylko badani, którzy spotkali się z określeniami "Fundusze Europejskie" lub „Fundusze Unijne” i wiedzą co one oznaczają).

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Wyraźnie więcej osób, dla których FE to ogólnie „dotacje, pieniądze z UE” jest wśród mieszkańców średniej wielkości miast – 50-199 tys. ludności (74%). Natomiast istotnie mniej takich osób jest wśród osób z wyższym wykształceniem (66%), emerytów i rencistów (65%) oraz mieszkańców największych miast – powyżej 500 tys. (62%).

Na poziomie regionalnym Fundusze Europejskie w znaczeniu *dotacji, pieniędzy z Unii Europejskiej* istotnie częściej wskazywane są przez mieszkańców województw: łódzkiego (82%), świętokrzyskiego (80%) i opolskiego (75%). Wyraźnie więcej osób rozumiejących FE jako:

- *dotacje dla rolnictwa* znajduje się wśród mieszkańców województw ściany wschodniej: świętokrzyskiego (44%), podkarpackiego (41%) i podlaskiego (35%) oraz województwa wielkopolskiego (40%);
- *dotacje na inwestycje* jest wśród mieszkających w województwach: opolskim (42%) i świętokrzyskim (40%);
- *dotacje dla przedsiębiorców* spotyka się wśród mieszkańców województw: świętokrzyskiego (33%), opolskiego (28%) i podkarpackiego (25%).

Fundusze Europejskie najpełniej potrafią zdefiniować, przywołując kilka znaczeń tego terminu, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego i opolskiego. Najmniej znaczeń pojęcia FE potrafią podać mieszkający w województwach: lubuskim, dolnośląskim i małopolskim.

Tabela 5. (P13) Czym są Fundusze Europejskie? (2014: według województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
dotacje, pieniądze z Unii Europejskiej	69%	63% -	72%	67%	61% -	82% +	65%	65%	75% +	72%	72%	68%	68%	80% +	70%	70%	68%
dofinansowanie, dotacje dla rolników	29%	13% -	33%	32%	23% -	27%	23% -	31%	33%	41% +	35% +	28%	21% -	44% +	30%	40% +	27%
dotacje na inwestycje	29%	24%	31%	31%	24%	24%	24% -	32%	42% +	28%	30%	31%	28%	40% +	26%	30%	27%
dotacje, pomoc dla przedsiębiorców	18%	10% -	14%	19%	9% -	15%	12% -	23%	28% +	25% +	18%	21%	18%	33% +	16%	19%	20%
fundusze, programy celowe nakierowane na różne dziedziny rozwoju kraju	13%	8% -	10%	12%	13%	10%	19% +	12%	20% +	19% +	23% +	13%	9%	22% +	8% -	9% -	14%
fundusze, których celem jest wyrównanie różnic w poziomie życia obywateli UE	8%	9%	8%	7%	8%	4% -	12%	8%	11%	3% -	11%	8%	11%	12%	7%	6%	10%
szansa dla Polski	8%	7%	9%	8%	4% -	6%	5%	11%	11%	6%	12%	6%	9%	19% +	7%	6%	9%
budżet Unii Europejskiej	8%	8%	6%	1% -	7%	6%	5% -	14% +	13% +	4% -	7%	5% -	9%	12% +	5%	6%	8%
marnotrawstwo pieniędzy	2%	0% -	3%	2%	2%	4%	2%	1%	4%	5% +	4%	0% -	3%	5%	1% -	2%	2%
inne	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
nie wiem, trudno powiedzieć	4%	5%	4%	4%	6%	1% -	4%	3%	1% -	2%	3%	2%	8% +	2%	3%	3%	7%
Podstawa	3159	258	224	252	261	279	293	252	198	238	301	243	234	241	220	258	162

5.2.3 Znajomość nazw Funduszy Europejskich i Programów Operacyjnych

Spontaniczna znajomość nazw Funduszy Europejskich utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat, co oznacza, że dwóch na trzech Polaków nie potrafi przywołać z pamięci żadnej nazwy Funduszu Europejskiego. Ci, którzy są w stanie to zrobić wymieniają zwykle nie więcej niż jedną nazwę FE. Nie należy się dziwić, wielocłonowe nazwy funduszy mogą sprawiać problem w zapamiętaniu. Dodatkowo większość z nas nie ma na co dzień z nimi styczności.

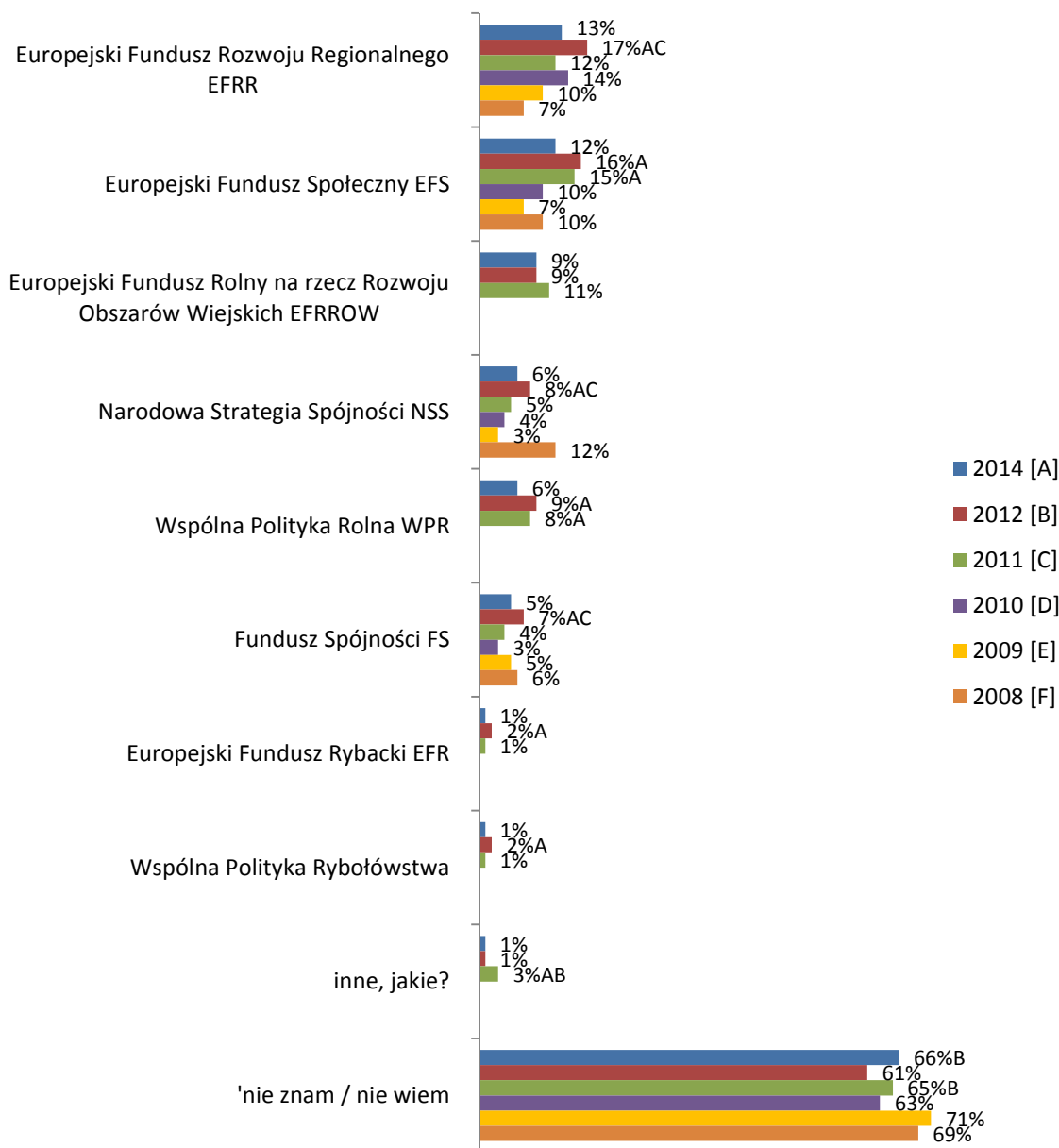
Najczęściej przywoływane z pamięci są nazwy dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (13%) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (12%). W obu przypadkach zanotowano spadek spontanicznej znajomości porównując do 2012 r. o 4pp. Spadek znajomości dotyczy wszystkich funduszy z wyjątkiem Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – odsetek znających pozostał na tym samym poziomie co w 2012 r. (9%).

Największą znajomością spontaniczną nazw FE mogą się pochwalić mieszkańcy województw: pomorskiego, śląskiego, świętokrzyskiego i zachodniopomorskiego. W tych województwach odsetek osób, które potrafią przywołać z pamięci nazwę co najmniej jednego FE jest wyraźnie wyższy niż wśród ogółu społeczeństwa.

Na przeciwnym biegunie – wyraźnie niższa znajomość spontaniczna nazw FE – są mieszkańcy: dolnośląskiego (jedynie co piąty mieszkaniec potrafi podać przynajmniej jedną nazwę FE!), łódzkiego, podkarpackiego, lubelskiego i lubuskiego.

Średnio z pamięci Polacy są w stanie prawidłowo podać jedną lub dwie nazwy FE (średnia 1.6), wyłączając tych, którzy nie znają żadnej nazwy). Więcej – co najmniej dwie nazwy – wymieniają mieszkańcy kujawsko-pomorskiego (średnia 2.2).

Wykres 27. (P14) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 893 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. - 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor;

*W latach 2008-2010 pytanie o znajomość było zadawane w inny sposób. Sposób zadania pytania może mieć wpływ na charakter uzyskiwanych wyników tj. różnica w pomiarach może być konsekwencją różnicy w sformułowaniu pytania a nie zmiany opinii. Z tego powodu na wykresie przedstawione są różnice dla pomiarów 2011, 2012 i 2014, czyli po zmianie sposobu zadawania pytania.

A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 6. (P14) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego EFRR	13%	5% -	16%	8% -	11%	9% -	10% -	13%	13%	12%	13%	24% +	22% +	23% +	13%	9% -	15%
Europejski Fundusz Społeczny EFS	12%	7% -	16%	8% -	13%	7% -	9% -	11%	17% +	3% -	11%	22% +	18% +	20% +	17% +	10%	16%
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW	9%	3% -	9%	12%	10%	5% -	10%	8%	8%	11%	17% +	10%	8%	20% +	8%	13% +	9%
Narodowa Strategia Spójności NSS	6%	1% -	12% +	2% -	5%	5%	4%	9% +	4% -	2% -	5%	17% +	6%	12% +	5%	4% -	6%
Wspólna Polityka Rolna WPR	6%	3% -	11% +	6%	6%	5%	3% -	4%	9% +	1% -	11% +	3% -	5%	11% +	7%	10% +	8%
Fundusz Spójności FS	5%	1% -	5%	2% -	3%	3% -	3%	8% +	3% -	1% -	4%	13% +	5%	8% +	5%	2% -	7%
Europejski Fundusz Rybacki EFR	1%	0%	1%	3% +	2%	1%	1%	1%	1%	0% -	1%	1%	1%	1%	3%	2%	2%
Wspólna Polityka Rybołówstwa	1%	0%	2%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	2%	0%	2%
Inne	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	0%
nie znam żadnych \ trudno powiedzieć	66%	83% +	62%	74% +	66%	79% +	74% +	66%	66%	75% +	66%	40% -	53% -	55% -	66%	65%	61% -
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

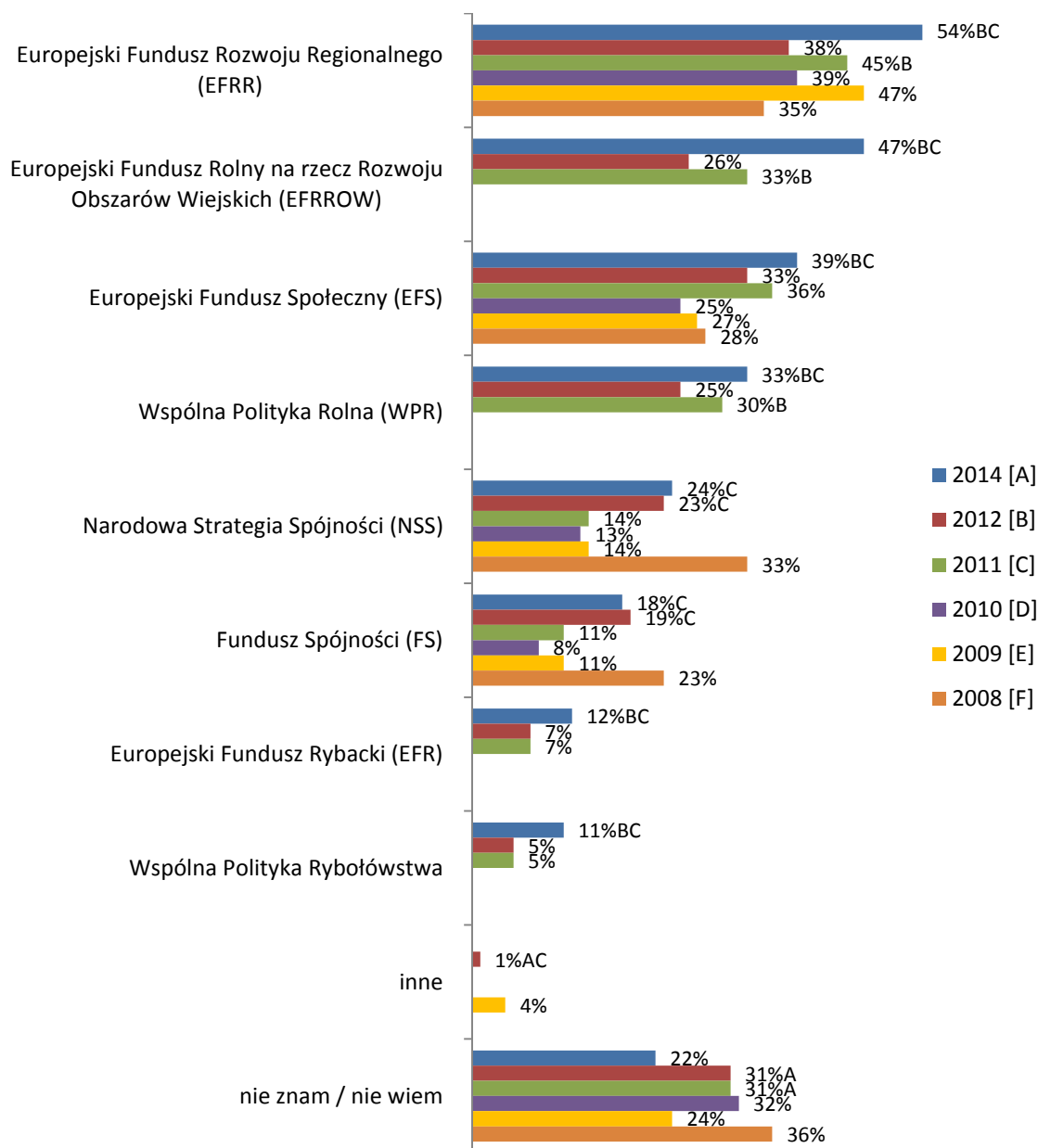
O ile przywołanie z pamięci nazw Funduszy Europejskich sprawia istotną trudność, o tyle asystowana znajomość FE wskazuje, że rozpoznawalność konkretnych Funduszy Unijnych jest coraz większa.

Spontanicznie przynajmniej jedną nazwę FE z pamięci potrafi podać co trzeci Polak (33%), natomiast znajomość przynajmniej jednego FE na podstawie przedstawionej listy deklaruje ponad dwa razy więcej osób - czterech na pięciu Polaków (78%). Porównując do poprzednich pomiarów odsetek znajomości wspomaganej konkretnych Funduszy Europejskich wyraźnie wzrósł (78%, o 9pp. w stosunku do wyniku z 2011 r. i 2012 r.).

Wyraźnie wzrosła również rozpoznawalności trzech najczęściej wskazywanych nazw FE: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (54%, wzrost o 16pp. porównując do 2012 r. i 9pp. w porównaniu do 2011 r.), Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (47%, wzrost o 21pp. do 2012 r. i 14pp. do 2011 r.) i Europejskiego Funduszu Społecznego (39%, wzrost o 6pp. do 2012 r. i 3pp. do 2011 r.).

Wzrosła również znajomość (blisko dwukrotnie) Funduszy dotyczących specjalistycznych sektorów gospodarki: Europejskiego Funduszu Rybackiego (12%, wzrost o 5pp. porównując do 2012 i 2011 r.) oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa (11%, wzrost o 6pp. w stosunku do 2012 i 2011 r.).

Wykres 28. (P16) Proszę wskazać, o których Funduszach Europejskich Pan(i) słyisał(a)? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor;

*W latach 2008-2010 pytanie o znajomość było zadawane w inny sposób. Sposób zadania pytania może mieć wpływ na charakter uzyskiwanych wyników tj. różnica w pomiarach może być konsekwencją różnicy w sformułowaniu pytania a nie zmiany opinii. Z tego powodu na wykresie przedstawione są różnice dla pomiarów 2011, 2012 i 2014, czyli po zmianie sposobu zadawania pytania.

A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

[Tabele 7 i 8] Na poziomie województw istotnie więcej osób deklaruje, że zna przynajmniej jeden z listy Funduszy Europejskich w województwach: śląskim (88%), podlaskim (87%), pomorskim (85%), mazowieckim (84%) i małopolskim (83%). Wyraźnie mniej jest takich osób wśród mieszkańców województw: zachodniopomorskiego (52%), warmińsko-mazurskiego (62%), łódzkiego (66%), kujawsko-pomorskiego i opolskiego (po 69%).

Najbardziej spektakularny wzrost znajomości (różnica między znajomością wspomaganą i spontaniczną) dotyczy województw: dolnośląskiego (wzrost o 58pp.), małopolskiego i podkarpackiego (po 57pp.). Najmniej wzrosła znajomość wspomaganą (porównując do spontanicznej) w przypadku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego o 13pp.

W przypadku województwa łódzkiego trzykrotny wzrost znajomości wspomaganą w stosunku do spontanicznej nie zmienia faktu, że województwo nadal odstaje od średniej dla ogółu społeczeństwa.

Tabela 7. (P14&P16) Odsetek znających co najmniej jedną nazwę FE w województwach – znajomość spontaniczna vs znajomość wspomaganą (2014 – sortowane malejąco wg znajomości wspomaganą)

	Znajomość spontaniczna Odsetek potrafiących wymienić co najmniej jedną nazwę FE	Znajomość wspomaganą Odsetek znających co najmniej jedną nazwę FE
POLSKA	33%	78%
Śląskie	47%+	88%+
Podlaskie	34%	87%+
Mazowieckie	34%	86%+
Pomorskie	60%+	85%+
Małopolskie	26%-	83%+
Podkarpackie	25%-	82%
Świętokrzyskie	45%+	81%
Lubuskie	34%	80%
POLSKA WSCHODNIA	33%	78%
Lubelskie	26%-	76%
Dolnośląskie	17%-	75%
Wielkopolskie	35%	74%
Kujawsko-pomorskie	38%	69%-
Opolskie	34%	69%-
Łódzkie	21%-	66%-
Warmińsko-mazurskie	34%	62%-
Zachodniopomorskie	39%+	52%-

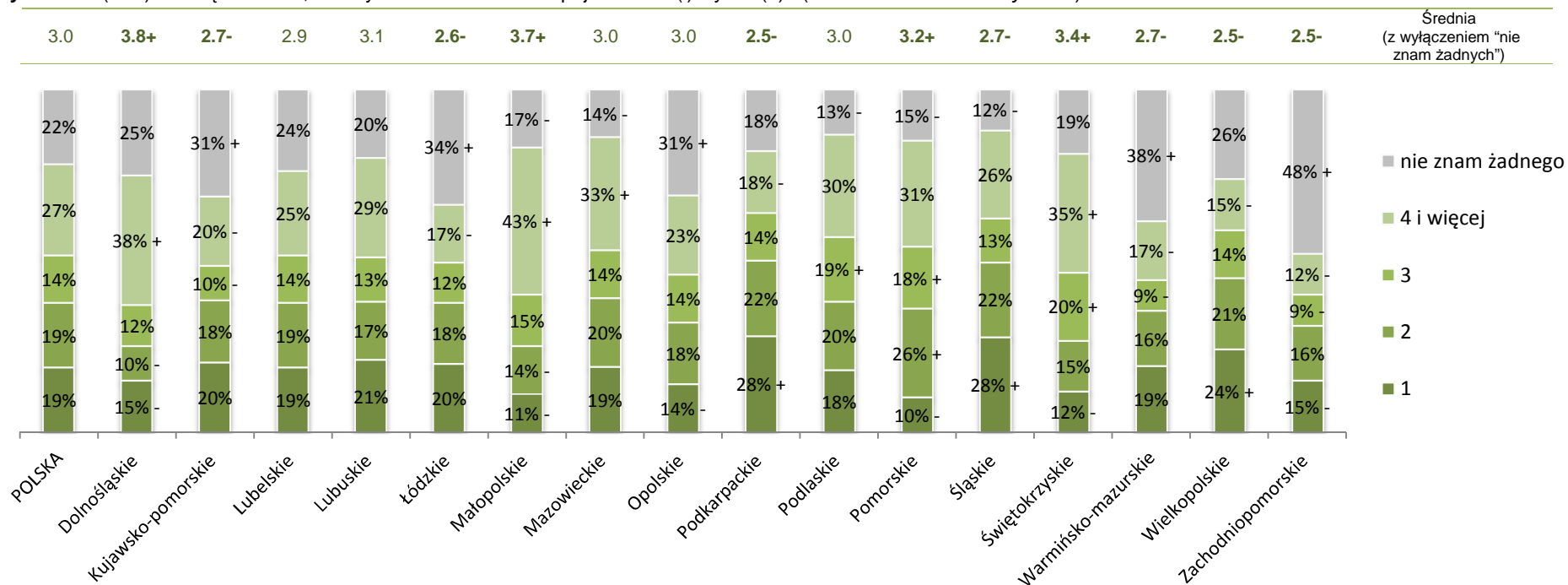
Znacząco większy odsetek znających nazwę Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego mieszka w pasie województw południowych: małopolskim, świętokrzyskim, śląskim i dolnośląskim. Nazwa Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich jest wyraźnie częściej znana mieszkańcom województw Polski Wschodniej: podlaskiego, podkarpackiego, lubelskiego i świętokrzyskiego oraz mieszkańcom Małopolski i Dolnego Śląska. Natomiast z nazwą Europejski Fundusz Społeczny istotnie częściej są zaznajomieni mieszkańcy: podlaskiego, śląskiego, małopolskiego, świętokrzyskiego i lubuskiego.

Średnio Polacy (z wyłączeniem osób, które w ogóle nie kojarzą żadnych nazw FE) poprawnie wskazują nazwy trzech FE (średnia 3.0). Na poziomie regionów wyróżnia się: dolnośląskie (3.8), małopolskie (3.7), świętokrzyskie (3.4) i pomorskie (3.2) [Wykres 29].

Tabela 8. (P16) Proszę wskazać, o których Funduszach Europejskich Pan(i) słyisał(a)? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego EFRR	54%	61% +	37% -	52%	53%	45% -	70% +	58%	44% -	58%	57%	57%	63% +	64% +	40% -	41% -	31% -
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW	47%	58% +	33% -	59% +	46%	42% -	63% +	49%	39% -	53% +	63% +	41% -	39% -	59% +	32% -	44%	24% -
Europejski Fundusz Społeczny EFS	39%	42%	34%	33% -	45% +	24% -	47% +	35%	42%	28% -	43%	55% +	48% +	46% +	33% -	32% -	29% -
Wspólna Polityka Rolna WPR	33%	40% +	34%	34%	38%	26% -	47% +	38% +	32%	26% -	43% +	27% -	32%	38%	22% -	28% -	17% -
Narodowa Strategia Spójności NSS	24%	24%	24%	17% -	25%	20%	32% +	32% +	23%	18% -	18% -	35% +	24%	30% +	16% -	15% -	14% -
Fundusz Spójności FS	18%	20%	13% -	12% -	18%	10% -	24% +	26% +	17%	10% -	18%	32% +	17%	22%	14% -	15%	14% -
Europejski Fundusz Rybacki EFR	12%	21% +	9% -	12%	12%	7% -	14%	12%	8% -	8% -	10%	17% +	12%	10%	11%	8% -	8% -
Wspólna Polityka Rybołówstwa	11%	20% +	7% -	7% -	13%	5% -	17% +	12%	7% -	8%	10%	15% +	9%	11%	6% -	8% -	6% -
nie znam żadnych \ trudno powiedzieć	22%	25%	31% +	24%	20%	34% +	17% -	14% -	31% +	18%	13% -	15% -	12% -	19%	38% +	26%	48% +
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Wykres 29. (P16) Proszę wskazać, o których Funduszach Europejskich Pan(i) slyszal(a)? (2014 – liczba wskazanych FE)

Podobnie jak w przypadku spontanicznej znajomości nazw Funduszy Europejskich, przywołanie z pamięci nazw programów operacyjnych sprawia Polakom trudność – przynajmniej jedną nazwę PO potrafi wymienić co trzeci (38%). Odsetek ten nie zmienił się istotnie porównując do poprzedniego pomiaru (37% w 2012 r.). Zapamiętaniu nie sprzyja na pewno techniczny język i wielozłonowe nazwy.

Najczęściej wymienianą nazwą jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki – zna go co piąty Polak (22%). Następne w kolejności: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich wymieniane są już przez połowę mniej osób (9%).

W stosunku do poprzednich pomiarów istotnie spadła znajomość nazw większości programów operacyjnych. Wzrost spontanicznej znajomości dotyczy PO IiŚ (9%, wzrost o 2pp. w stosunku do 2012 r.). Spadek znajomości nazw poszczególnych Programów Operacyjnych nie jest jednak jednoznaczny ze spadkiem odsetka osób, które potrafią wymienić choćby jedną nazwę PO – ten pozostał na niezmiennym poziomie (63% również w 2012 r.). Po prostu Polacy przywołują z pamięci mniej nazw Programów Operacyjnych niż w poprzednich latach (2012 i 2011) – średnio dwie (1.7).

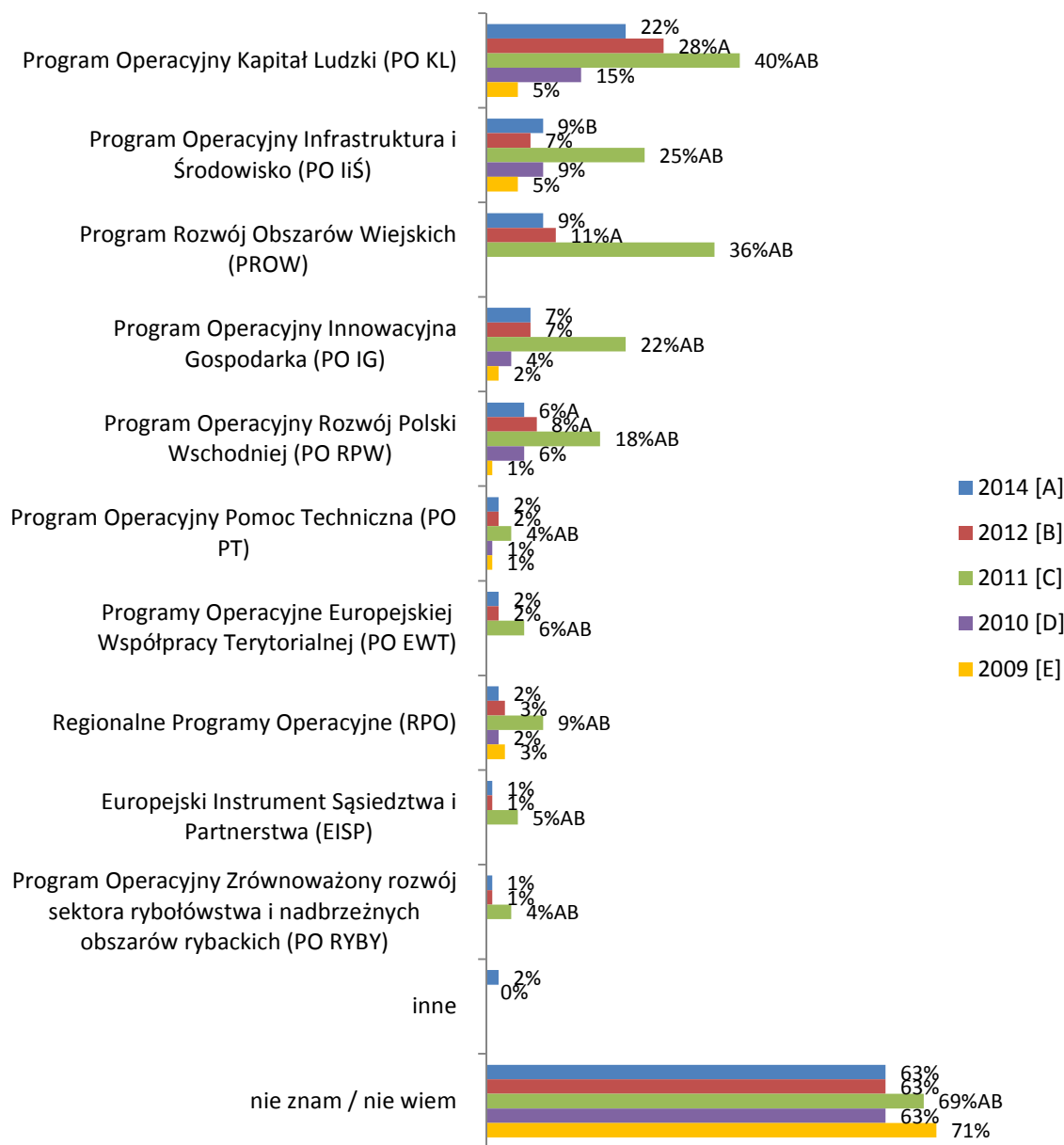
Znacząco większą, niż ogół Polaków, znajomością przynajmniej jednej nazwy Programu Operacyjnego mogą się pochwalić mieszkańcy: pomorskiego (60%), świętokrzyskiego (53%) i śląskiego (43%). Wyraźnie mniej jest takich osób wśród mieszkańców województw: wielkopolskiego (31%), małopolskiego (28%), podkarpackiego (28%), dolnośląskiego (27%) i łódzkiego (26%).

Nazwę Regionalne Programy Operacyjne kojarzy niewielki odsetek Polaków (2%), w tym istotnie częściej mieszkańcy: opolskiego (6%), lubelskiego (5%) i podlaskiego (5%).

Średnio Polacy są w stanie poprawnie przywołać z pamięci nazwy dwóch programów operacyjnych (średnia: 1.7 – osoby, które są w stanie wymienić nazwę przynajmniej jednego programu). Na poziomie regionów in minus wyróżnia się województwo dolnośląskie (1.1) i podkarpackie (1.2).

Znacząco większy odsetek znających nazwę Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki mieszka w województwie kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim.

Wykres 30. (P15) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś programów unijnych (operacyjnych)? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. - 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

*W latach 2008-2010 pytanie o znajomość było zadawane w inny sposób. Sposób zadania pytania może mieć wpływ na charakter uzyskiwanych wyników tj. różnica w pomiarach może być konsekwencją różnicy w sformułowaniu pytania a nie zmiany opinii. Z tego powodu na wykresie przedstawione są różnice dla pomiarów 2011, 2012 i 2014, czyli po zmianie sposobu zadawania pytania.

A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 9. (P15) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś programów unijnych (operacyjnych)? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Program Operacyjny Kapitał Ludzki PO KL	22%	16% -	26% +	24%	21%	19%	21%	21%	24%	14% -	23%	21%	25%	40% +	23%	17% -	21%
Program Rozwój Obszarów Wiejskich PROW	9%	2% -	11%	14% +	9%	8%	10%	9%	11%	9%	18% +	5% -	6% -	23% +	8%	14% +	10%
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko PO IiS	9%	5% -	9%	5% -	6% -	4% -	6% -	10%	7%	4% -	9%	21% +	14% +	18% +	7%	8%	7%
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka PO IG	7%	2% -	7%	4% -	7%	4% -	6%	7%	6%	3% -	8%	15% +	11% +	10% +	6%	5%	8%
Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej PO RPW	6%	1% -	4%	7%	3% -	3% -	5%	6%	3% -	5%	13% +	14% +	5%	15% +	6%	2% -	8%
Regionalne Programy Operacyjne RPO	2%	1% -	3%	4%	5% +	1%	2%	3%	6% +	1% -	5% +	3%	2%	4%	3%	1% -	3%
Program Operacyjny Pomoc Techniczna PO PT	2%	0%	2%	0%	1%	1%	1%	2%	1%	0%	1%	11% +	2%	1%	2%	1% -	4%
Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej PO EWT	2%	0%	1%	1%	3%	1%	1%	1%	2%	0%	2%	8% +	2%	2%	1%	1%	4% +
Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa EISP	1%	0%	2%	1%	2%	0% -	0% -	1%	2%	0% -	1%	3% +	2%	1%	1%	1%	2%
Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich PO RYBY	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	1%	1%
nie znam żadnych \ trudno powiedzieć	63%	73% +	63%	64%	65%	74% +	72% +	63%	65%	72% +	60%	40% -	54% -	47% -	64%	69% +	59%
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Wspomagana znajomość (78%) programów operacyjnych jest znacząco większa (ponad dwukrotnie) niż w przypadku odwoływania się do pamięci badanych (37%). Porównując do poprzednich pomiarów odsetek znajomości wspomaganej konkretnych programów operacyjnych wyraźnie wzrósł (78%, o 8pp. w stosunku do wyniku z 2012 r. i o 17 pp. porównując do 2011 r.). Istotne jest, że z roku na rok systematycznie spada odsetek osób niewiedzących.

Wyraźny wzrost rozpoznawalności nazw programów operacyjnych dotyczy każdego z nich. Najbardziej znaczący wzrost widoczny jest w przypadku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (46%, wzrost o 14pp. w stosunku do 2012 r.) oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (39%, wzrost o 17pp. w stosunku do 2012 r.). Najmniej, o 1pp., wzrosła rozpoznawalność najpowszechniej znanego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (56%). Nie zmieniła się natomiast kolejność w rankingu najczęściej wskazywanych nazw programów operacyjnych.

[Tabela 10 i 11] Na poziomie województw istotnie więcej osób deklaruje, że zna przynajmniej jeden z listy Programów Operacyjnych w województwach: pomorskim (91%), śląskim (86%), podlaskim (84%), małopolskim (83%), mazowieckim (82%) i świętokrzyskim (82%). Wyraźnie mniej jest takich osób wśród mieszkańców województw: zachodniopomorskiego (55%), warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i łódzkiego (po 68%).

Najbardziej spektakularny wzrost znajomości (różnica między znajomością wspomaganą i spontaniczną) dotyczy województw: małopolskiego (wzrost o 55pp.) i podkarpackiego (53pp.). Najmniej wzrosła znajomość wspomagana (porównując do spontanicznej) w przypadku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego o 14pp.

Tabela 10. (P15&P17) Odsetek znających co najmniej jedną nazwę FE w województwach – znajomość spontaniczna vs znajomość wspomagana (2014 – sortowane malejąco wg znajomości wspomaganej)

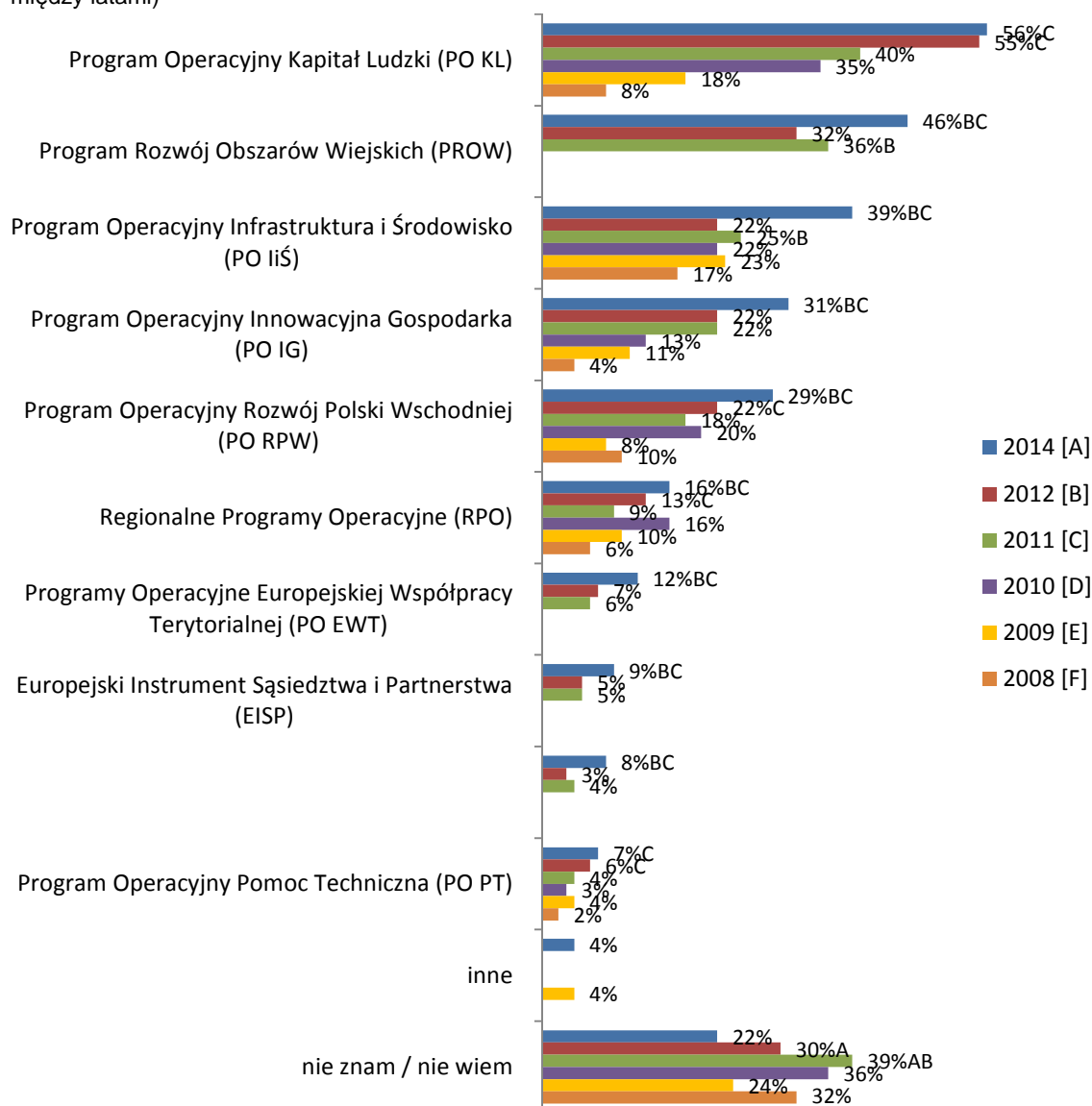
	Znajomość spontaniczna Odsetek potrafiących wymienić co najmniej jedną nazwę PO	Znajomość wspomagana Odsetek znających co najmniej jedną nazwę PO
POLSKA	37%	78%
<i>Pomorskie</i>	60%+	91%+
<i>Śląskie</i>	46%+	86%+
<i>Podlaskie</i>	40%	84%+
<i>Małopolskie</i>	28%-	83%+
<i>Mazowieckie</i>	37%	82%+
<i>Świętokrzyskie</i>	53%+	82%+
<i>Podkarpackie</i>	28%-	81%
<i>Lubelskie</i>	36%	79%
<i>Lubuskie</i>	35%	79%
POLSKA WSCHODNIA	39%	79%
<i>Opolskie</i>	35%	75%
<i>Dolnośląskie</i>	27%-	73%
<i>Kujawsko-pomorskie</i>	37%	73%
<i>Łódzkie</i>	26%-	68%-
<i>Warmińsko-mazurskie</i>	36%	68%-
<i>Wielkopolskie</i>	31%-	68%-
<i>Zachodniopomorskie</i>	41%	55%-

Znacząco większy odsetek znających nazwę Program Operacyjny Kapitał Ludzki mieszka w województwach: małopolskim, świętokrzyskim, podlaskim. Nazwa Programu Rozwoju

Obszarów Wiejskich jest wyraźnie częściej rozpoznawana przez mieszkańców województw Polski Wschodniej: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego oraz województw małopolskiego, mazowieckiego. Z nazwą Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko wyraźnie częściej zaznajomieni są mieszkańcy województw: dolnośląskiego, małopolskiego, pomorskiego, śląskiego i świętokrzyskiego.

Średnio Polacy (z wyłączeniem osób, które w ogóle nie kojarzą żadnych nazw PO) wskazują poprawnie trzy-cztery nazwy programów operacyjnych (3.3). Na poziomie regionów istotnie wyróżnia się pod tym względem: dolnośląskie (4.3), małopolskie (4.1), lubuskie (3.6) i świętokrzyskie (3.7) [Wykres 32].

Wykres 31. (P17) Proszę wskazać, o których programach unijnych (operacyjnych) Pan(i) słyża(a)? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor;

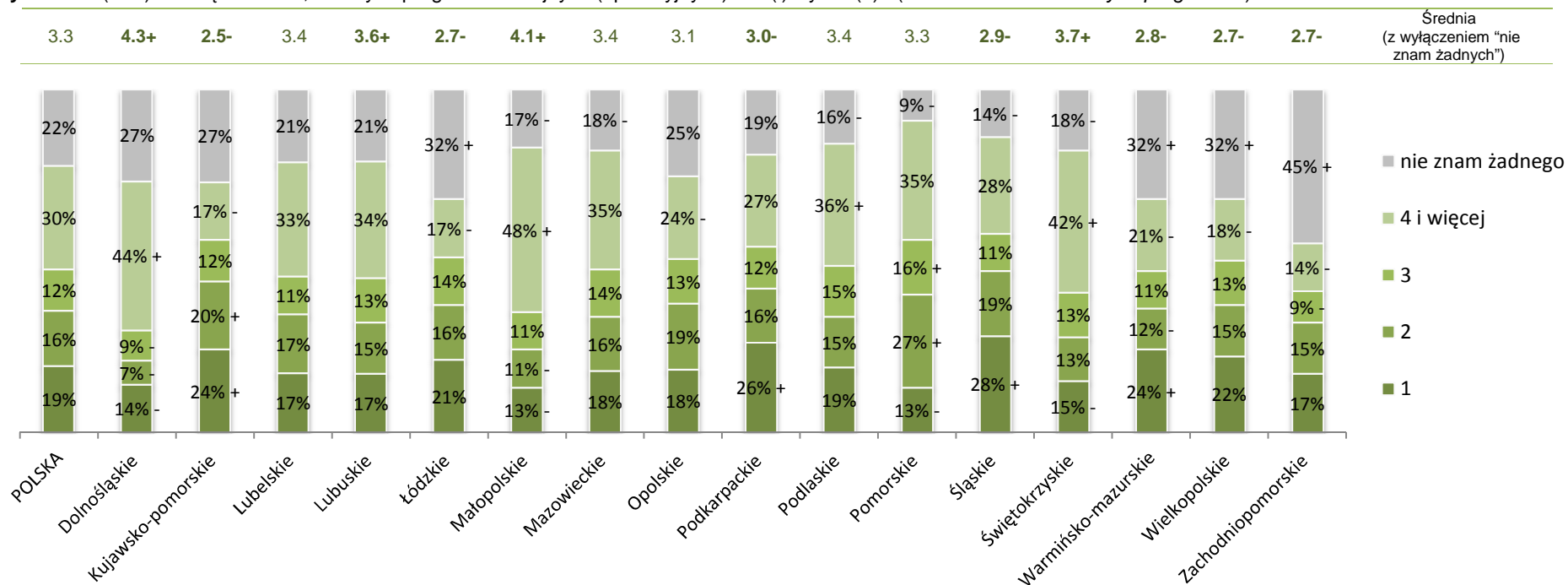
*W latach 2008-2010 pytanie o znajomość było zadawane w inny sposób. Sposób zadania pytania może mieć wpływ na charakter uzyskiwanych wyników tj. różnica w pomiarach może być konsekwencją różnicy w sformułowaniu pytania a nie zmiany opinii. Z tego powodu na wykresie przedstawione są różnice dla pomiarów 2011, 2012 i 2014, czyli po zmianie sposobu zadawania pytania.

A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 11. (P17) Proszę wskazać, o których programach unijnych (operacyjnych) Pan(i) słyssał(a)? (2014 – wg województw)

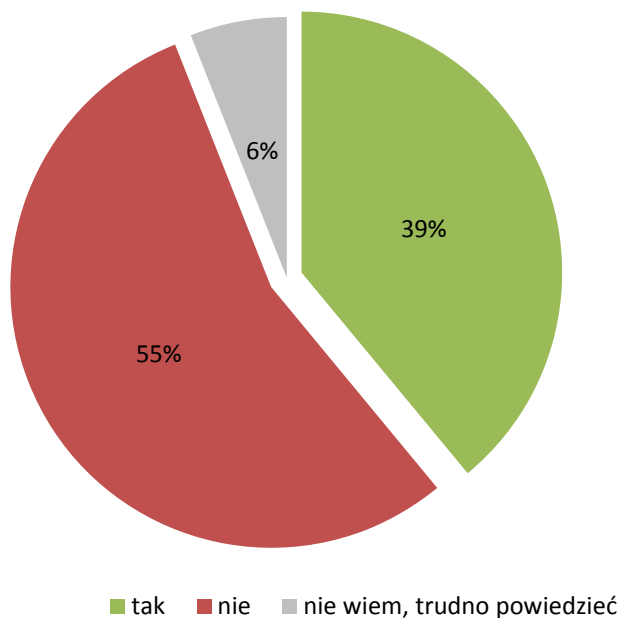
	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL)	56%	56%	57%	56%	59%	54%	64% +	59%	58%	54%	61% +	52%	58%	70% +	50% -	46% -	34% -
Program Rozwój Obszarów Wiejskich (PROW)	46%	50%	40% -	60% +	47%	42%	61% +	52% +	42%	51% +	59% +	30% -	34% -	59% +	30% -	46%	24% -
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ)	39%	49% +	24% -	33% -	38%	22% -	54% +	43%	33% -	30% -	38%	55% +	45% +	45% +	31% -	31% -	21% -
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG)	31%	38% +	19% -	28%	37% +	23% -	45% +	32%	24% -	33%	31%	39% +	34%	35%	23% -	20% -	17% -
Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW)	29%	28%	12% -	43% +	28%	13% -	39% +	36% +	22% -	39% +	45% +	38% +	26%	40% +	27%	15% -	16% -
Regionalne Programy Operacyjne (RPO)	16%	23% +	11% -	18%	23% +	9% -	23% +	15%	21% +	12% -	19%	17%	15%	24% +	11% -	9% -	9% -
Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT)	12%	18% +	6% -	9% -	15%	7% -	17% +	14%	11%	9% -	12%	23% +	13%	9% -	7% -	6% -	12%
Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP)	9%	15% +	5% -	8%	12% +	4% -	11%	9%	12%	5% -	8%	13% +	11%	8%	7%	4% -	7%
Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich (PO RYBY)	8%	18% +	5% -	8%	11%	4% -	11% +	7%	7%	5% -	9%	13% +	5% -	7%	6%	4% -	5% -
Program Operacyjny Pomoc Techniczna (PO PT)	7%	11% +	5% -	4% -	9%	4% -	8%	8%	5% -	3% -	5% -	22% +	7%	6%	5% -	3% -	8%
inne, jakie?	4%	7% +	1% -	4%	2% -	2%	6% +	4%	1% -	3%	4%	3%	3%	5%	1% -	3%	1% -
nie znam żadnych \ trudno powiedzieć	22%	27%	27%	21%	21%	32% +	17% -	18% -	25%	19%	16% -	9% -	14% -	18% -	32% +	32% +	45% +
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Wykres 32. (P17) Proszę wskazać, o których programach unijnych (operacyjnych) Pan(i) słyisał(a)? (2014 – liczba wskazanych programów)

Znajomość (średnia dla wszystkich województw) nazwy konkretnego Regionalnego Programu Operacyjnego wynosi ok. 40%. Dla porównania wspomaganą znajomość nazwy „Regionalne Programy Operacyjne (RPO)” bez doprecyzowania regionu deklaruje ponad połowa osób mniej – 16% (porównaj Wykres 31).

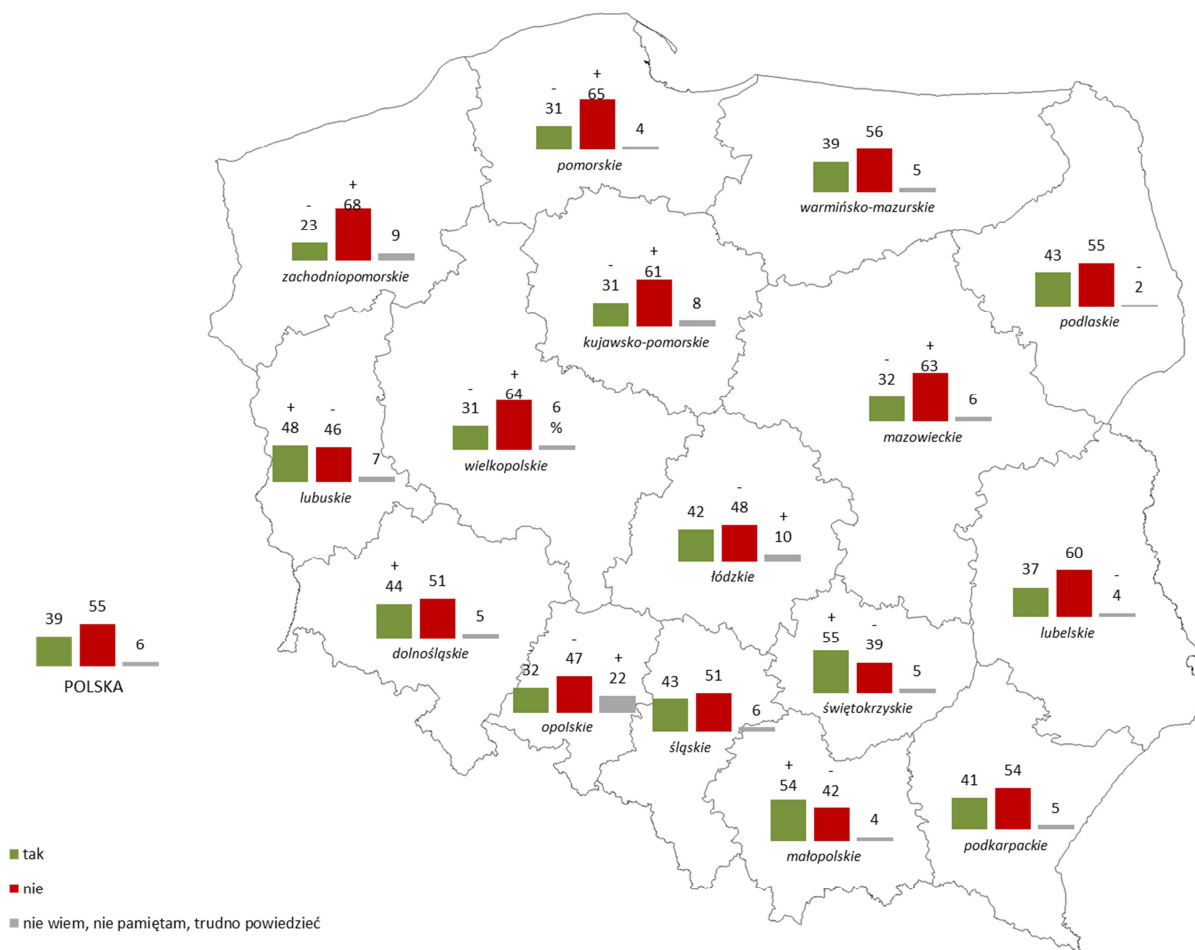
Wykres 33. (P18) A czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniem „.....” (nazwa Regionalnego Programu Rozwoju dla danego województwa)?

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja;

Wyraźnie bardziej świadomi istnienia Regionalnego Programu Operacyjnego w swoim województwie są mieszkańcy: świętokrzyskiego, małopolskiego, lubuskiego i dolnośląskiego. Natomiast istotnie mniej osób zetknęło się z nazwą RPO w województwach: kujawsko-pomorskim, mazowieckim, opolskim, pomorskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.

Wykres 34. (P18) A czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniem „.....”(nazwa Regionalnego Programu Rozwoju dla danego województwa)? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+” „-” „o” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Małopolskie	Lubuskie	Dolnośląskie	POLSKA WSCHODNIA	Podlaskie	Śląskie	Łódzkie	Podkarpackie	POLSKA	Warmia i Mazury	Lubelskie	Mazowieckie	Opolskie	Kujawsko-Pomorskie	Pomorskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
T2B (zna nazwę)	55%	54%	48%	44%	43%	43%	43%	42%	41%	39%	39%	37%	32%	32%	31%	31%	31%	23%

5.2.4 Instytucje pośredniczące i zarządzające funduszami Europejskimi

Wiedza Polaków na temat instytucji, w których można się ubiegać o dotację z Funduszy Europejskich w danym województwie jest stosunkowo słaba – blisko 1/3 nie potrafi wymienić żadnej instytucji (30%, istotny wzrost o 5pp. porównując do 2012 r.), 6% uważa, że w ogóle nie ma takich instytucji na szczeblu wojewódzkim, a połowa z wymienianych instytucji nie realizuje w ogóle takich zadań. Słaba znajomość instytucji wdrażających może wynikać z faktu, że osoby fizyczne (z wyjątkiem rolników i osób ubiegających się o założenie działalności gospodarczej) w mniejszym stopniu mogą się ubiegać o takie wsparcie w związku z tym nie mają w tym zakresie wiedzy.

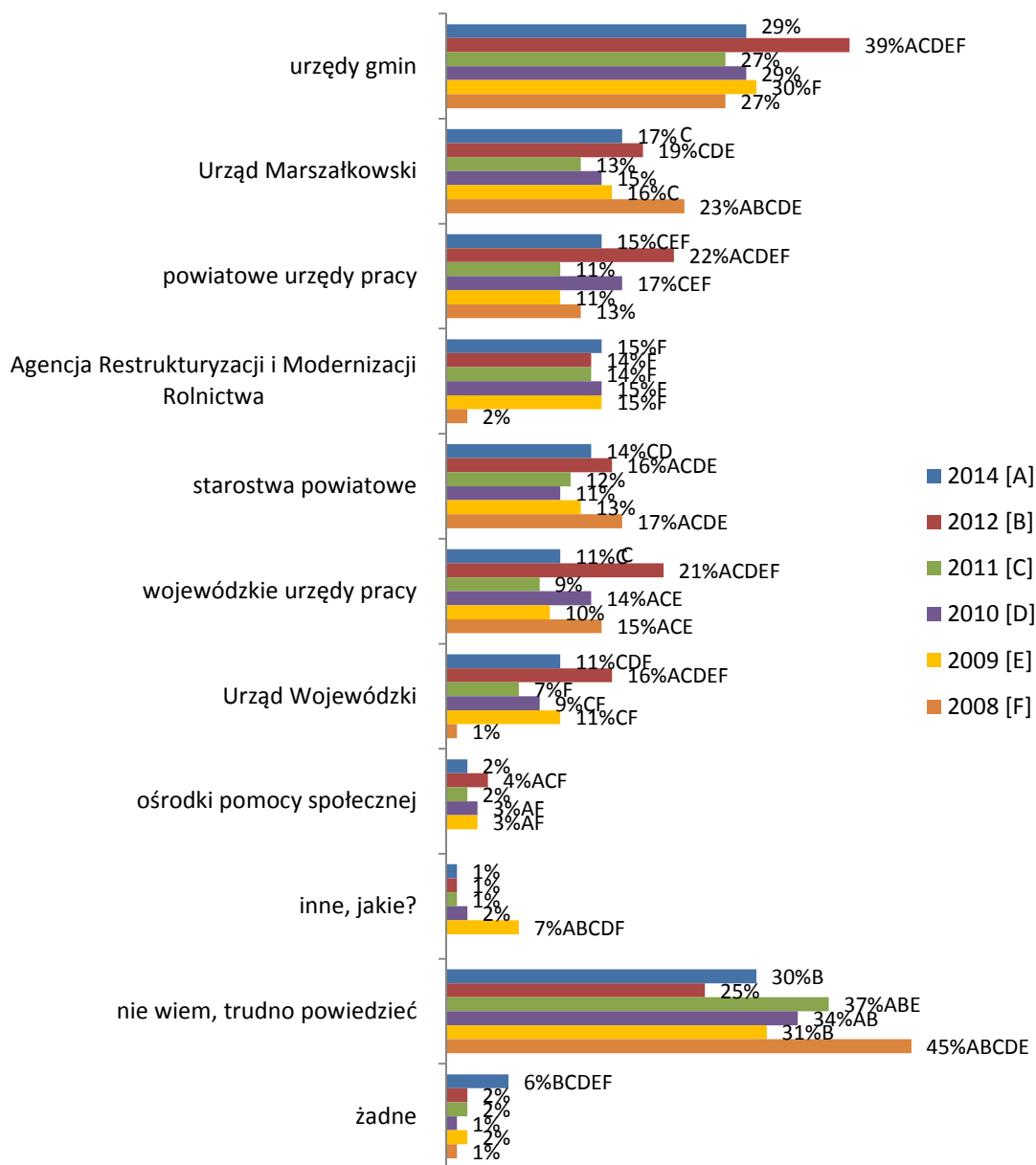
Najczęściej wskazywane, choć błędnie, są urzędy gmin (29%, istotny spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.). Pełniący rolę instytucji wdrażających Urząd Marszałkowski wskazuje co szósty Polak (17%, istotny spadek o 2pp. w stosunku do 2012 r.), Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa co siódmy (15%, wzrost o 1pp. porównując do 2012 r.), a wojewódzkie urzędy pracy co dziesiąty Polak (11%, spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.).

Urząd Marszałkowski jako instytucję pośredniczącą wyraźnie częściej wymieniają osoby młode – 25-34 l. (20%) oraz w wieku 45-54 lata (20%), z wykształceniem średnim (19%) i wyższym (27%), zatrudnieni (21%) oraz prowadzący własną działalność gospodarczą/przedsiębiorcy (27%), mieszkańcy dużych miast (200-499 tys. mieszkańców – 24%) oraz największych miast (500 tys. mieszkańców i więcej – 23%). Wojewódzki Urząd Pracy również jest znacząco częściej wymieniany przez te grupy z wyjątkiem mieszkańców największych miast (powyżej 500 tys. mieszkańców). Na przeciwnym biegunie – wyraźnie rzadziej wskazują Urząd Marszałkowski i Wojewódzki Urząd Pracy, a także rzadziej są w stanie wymienić przynajmniej jedną instytucję pośredniczącą – są osoby starsze – powyżej 65 r.ż., ale i najmłodsze – 15-19 l., z wykształceniem podstawowym, młodzież ucząca się/studenci i emeryci/renciści.

[Tabela 12] Wyraźnie częściej (niż ogółem - 64%) znajomość instytucji, do których można składać wnioski o dotację z FE mają mieszkańcy województw: podlaskiego (75% potrafi wymienić przynajmniej jedną taką instytucję), pomorskiego (75%) i świętokrzyskiego (74%). Natomiast znacząco mniej takich osób mieszka w województwie małopolskim (mniej niż połowa – 49%), dolnośląskim (56%) i warmińsko-mazurskim (60%).

Urząd Marszałkowski jako instytucję pośredniczącą istotnie częściej wymieniają mieszkańcy województw: świętokrzyskiego (28%), pomorskiego (25%), łódzkiego (25%) oraz podlaskiego (22%). Wyraźnie mniej takich osób mieszka w województwach: małopolskim (12%), wielkopolskim (12%) i podkarpackim (13%).

Wykres 35. (P19) Do jakich instytucji można składać wnioski o dotację z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor;

A,B,C,D,E,F – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 12. (P19) Do jakich instytucji można składać wnioski o dotację z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
urzędy gmin	29%	31%	29%	33%	28%	22% -	29%	39% +	27%	20% -	22% -	32%	27%	30%	29%	26%	23% -
Urząd Marszałkowski	17%	18%	17%	16%	18%	25% +	12% -	17%	14%	13% -	22% +	25% +	15%	28% +	15%	12% -	20%
powiatowe urzędy pracy PUP	15%	8% -	19%	14%	19%	18%	8% -	14%	19%	19%	18%	15%	13%	19%	18%	22% +	21% +
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ARiMR	15%	7% -	15%	17%	13%	14%	14%	16%	12%	31% +	38% +	9% -	8% -	26% +	12%	20% +	13%
starostwa powiatowe	14%	15%	10% -	8% -	13%	9% -	20% +	12%	16%	8% -	15%	23% +	15%	18% +	11%	12%	17%
wojewódzkie urzędy pracy WUP	11%	9%	12%	9%	12%	10%	6% -	12%	11%	7% -	10%	18% +	11%	13%	11%	11%	17% +
Urząd Wojewódzki	11%	8%	10%	8% -	11%	13%	8% -	14%	17% +	7% -	10%	3% -	14%	21% +	8%	8%	14%
ośrodki pomocy społecznej	2%	1% -	3%	1%	3%	2%	1% -	4%	5% +	2%	2%	1% -	3%	3%	2%	1% -	1% -
Agencja Rozwoju Regionalnego	1%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	0%	2%	0%	2%	1%	1%	0%	1%	1%
inne	1%	2%	0%	2%	1%	0% -	3% +	1%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0% -
nie wiem	30%	34%	32%	33%	30%	34%	35% +	27%	36% +	32%	24% -	17% -	26%	20% -	37% +	28%	34%
żadne	6%	10% +	3% -	4% -	4% -	2% -	16% +	5%	2% -	5%	1% -	8%	9%	6%	3% -	5%	4% -
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Polacy mają raczej nieduże pojęcie o tym, kto stoi za wykorzystaniem Funduszy Europejskich w naszym kraju. Wiedza na ten temat zmalała w porównaniu do poprzedniego pomiaru. Ponad 1/3 (36%) Polaków zupełnie nie orientuje się kto zarządza wykorzystaniem FE w Polsce (wzrost o 13pp. porównując do 2012 r.), kolejne 5% twierdzi, że w ogóle nie ma takich instytucji.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju jako główną instytucję nadzorującą realizację poszczególnych programów operacyjnych i wykorzystanie FE wymienia 8% badanych (spadek o 5pp. w stosunku do 2012 r. przed zmianą nazwy z MRR na MliR – spadek znajomości może być następstwem zmiany nazwy).

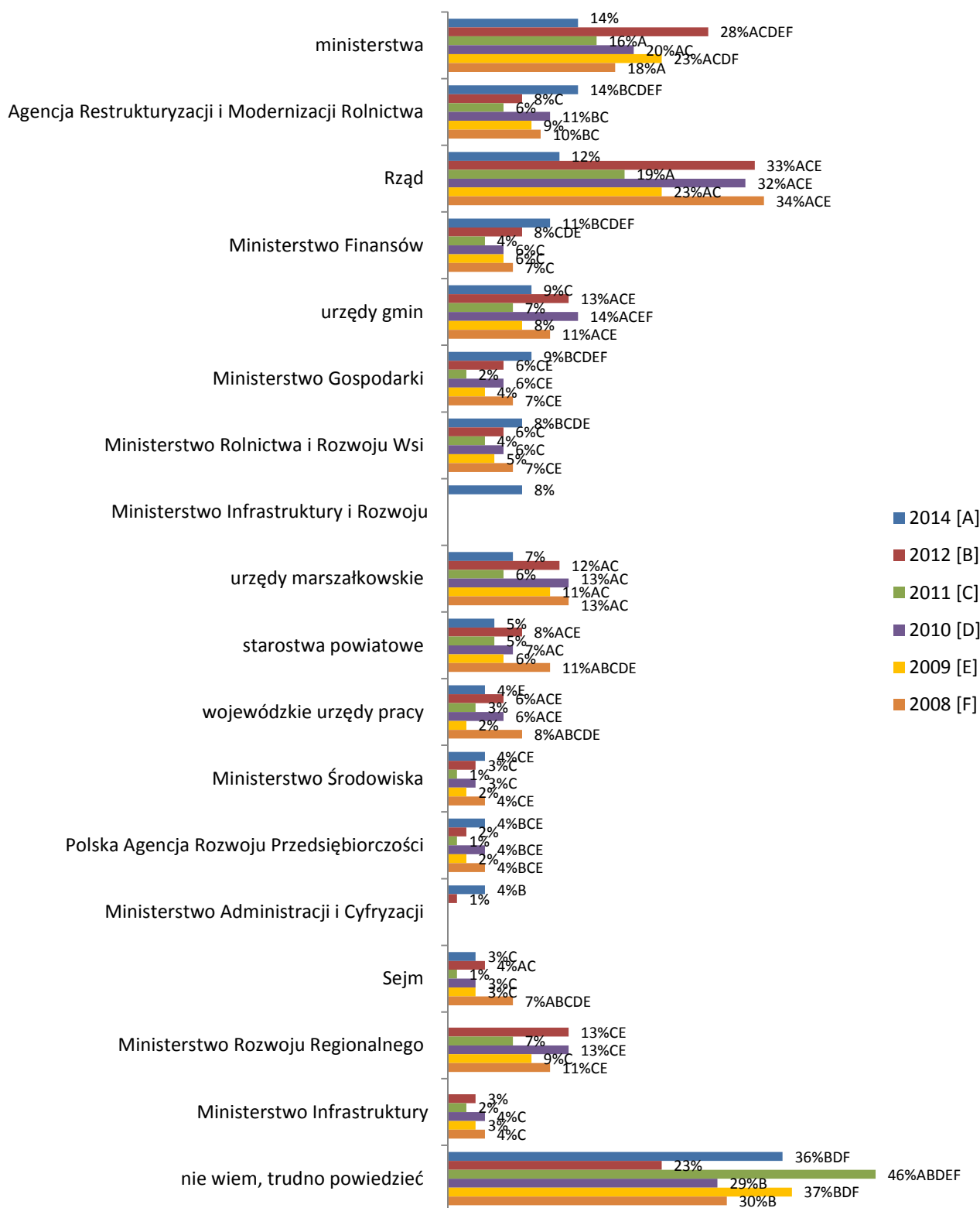
Wśród wymienianych instytucji często wskazywane są te, które faktycznie zaangażowane są w nadzorowanie wykorzystania FE w charakterze instytucji pośredniczących: ministerstwa ogółem, konkretne ministerstwa wskazane z nazwy (z wyjątkiem MliR), agencje rządowe – PARP, ARiMR czy wreszcie sam Rząd. Wymieniane są również instytucje, które albo w ogóle nie uczestniczą w charakterze instytucji zarządzającej czy pośredniczącej albo mają charakter regionalny np. urzędy gmin, starostwa powiatowe, Sejm / parlament, urzędy marszałkowskie.

Najbardziej świadome roli Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju istotnie częściej są osoby w średnim wieku – 35-44 l. (12%), z wyższym wykształceniem (16%) oraz pracujący (10%).

Podobnie jak w przypadku znajomości instytucji pośredniczących wyraźnie na minus jeśli chodzi o znajomość instytucji zarządzających FE, wyróżniają się osoby najmłodsze 15-19 lat oraz starsze – powyżej 65 r.ż., najslabiej wykształcone (wykształcenie podstawowe), uczniowie/studenci, emeryci oraz dodatkowo mieszkańcy wsi.

[Tabela 13] Na poziomie regionów istotnie więcej zorientowanych w roli Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju jest wśród mieszkańców: pomorskiego (14%) i świętokrzyskiego (13%). Mieszkańcy tych województw, jak również podlaskiego i śląskiego znacząco częściej są w stanie wymienić przykład przynajmniej jednej instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie FE. Na przeciwnym biegunie – wyraźnie mniej osób, które potrafią przywołać z pamięci nazwę takiej instytucji (niż ogółem – 64%) – są mieszkańcy: małopolskiego (51%), podkarpackiego (57%), zachodniopomorskiego (57%) i lubelskiego (56%).

Wykres 36. (P20) Jakie instytucje, Pana(i) zdaniem, na szczeblu ogólnopolskim są odpowiedzialne za zarządzanie Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor;

A,B,C,D,E,F – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 13. (P20) Jakie instytucje, Pana(i) zdaniem, na szczeblu ogólnopolskim są odpowiedzialne za zarządzanie Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami)

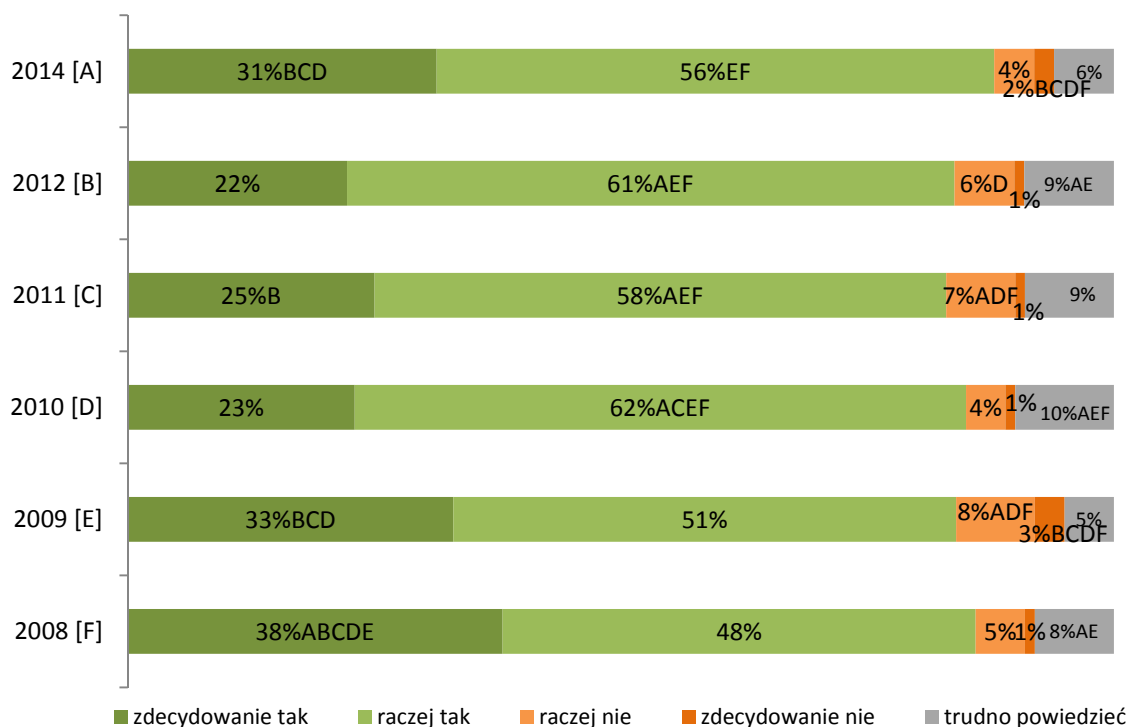
	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
ministerstwo ogólnie bez podania nazwy	14%	14%	14%	8% -	15%	15%	12%	13%	16%	6% -	18% +	28% +	11%	20% +	15%	12%	9% -
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ARiMR	14%	2% -	20% +	13%	8% -	14%	11%	16%	10% -	18%	23% +	14%	11%	24% +	16%	18% +	11%
Rząd	12%	12%	15%	14%	10%	15%	9% -	12%	22% +	11%	11%	5% -	16% +	9% -	13%	12%	11%
Ministerstwo Finansów	11%	7% -	12%	10%	8% -	16% +	6% -	17% +	7% -	4% -	15%	20% +	13%	11%	12%	8% -	11%
Ministerstwo Gospodarki	9%	3% -	9%	10%	5% -	9%	7%	12%	6% -	5% -	10%	13% +	9%	12%	10%	8%	10%
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	8%	3% -	7%	7%	10%	5% -	9%	10%	10%	9%	10%	14% +	9%	13% +	8%	7%	5% -
urzędy gmin	9%	15% +	5% -	6% -	10%	9%	7%	12%	12% +	4% -	4% -	2% -	9%	16% +	6% -	9%	7%
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	8%	3% -	7%	8%	6% -	6%	7%	11%	5% -	10%	14% +	7%	5% -	16% +	5% -	13% +	7%
urzędy marszałkowskie	7%	10%	5%	7%	5%	12% +	5%	10% +	6%	7%	6%	2% -	5%	12% +	7%	5%	6%
powiatowe urzędy pracy PUP	5%	2% -	6%	4%	5%	7%	1% -	4%	7%	4%	2% -	5%	7%	10% +	6%	12% +	6%
starostwa powiatowe	5%	11% +	4%	3% -	6%	7%	3%	5%	4%	3% -	2% -	2% -	5%	11% +	4%	3%	5%
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości PARP	4%	0% -	7%	2% -	3% -	2% -	3%	6%	3%	6%	5%	4%	8% +	9% +	5%	3%	3%
wojewódzkie urzędy pracy WUP	4%	5%	3%	1% -	4%	3%	1% -	5%	6%	2% -	2% -	1% -	7% +	9% +	5%	4%	7% +
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	4%	1% -	3%	3%	3%	1% -	2% -	5%	2% -	0% -	3%	18% +	5%	4%	4%	1% -	7% +
Ministerstwo Środowiska	4%	1% -	3%	5%	3%	3%	4%	5%	2% -	2% -	4%	4%	5%	8% +	3%	3%	4%
Sejm, Senat, parlament	3%	3%	4%	2% -	2% -	4%	2% -	5%	4%	2%	3%	2% -	5%	3%	2%	2%	2%
nie wiem, trudno powiedzieć	36%	41%	33%	44% +	38%	34%	49% +	37%	35%	43% +	32% -	22% -	29% -	27% -	40%	33%	43% +
żadne	5%	11% +	3% -	4%	4%	2% -	10% +	4%	1% -	3%	2% -	5%	6%	4%	1% -	3%	4%
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

5.2.5 Rola i wykorzystanie Funduszy Europejskich w rozwoju Polski i regionów

W społeczeństwie istnieje powszechne przekonanie o tym, że Fundusze Europejskie odgrywają rolę w rozwoju Polski (88% „zdecydowanie lub raczej tak”, wzrost o 5pp. porównując do 2012 r. i 2011 r.). Co ważniejsze rośnie odsetek przekonanych o zdecydowanym wpływie FE na rozwój kraju (31%, wzrost o 9pp w stosunku do 2012 r. i 6 pp. do 2011 r.).

Wśród dostrzegających znaczenie roli FE w rozwoju Polski istotnie częściej można spotkać osoby najmłodsze i w średnim wieku – 15-19 l. (92%), 25-34 l. (92%), 35-44 l. (91%), z wykształceniem średnim (89%) lub wyższym (95%), aktywnych zawodowo – pracujących (90%), prowadzących działalność gospodarczą (94%) i rolników (92%) oraz uczniów/studentów (94%). Z kolei osoby najslabiej wykształcone (wykształcenie podstawowe), starsze (powyżej 65 r.ż.) oraz emeryci/renciści wyraźnie częściej są mniej przekonane o roli FE.

Wykres 37. (P21) Czy, Pana(i) zdaniem, Fundusze Europejskie mają jakąś rolę w rozwoju Polski? (porównanie między latami)

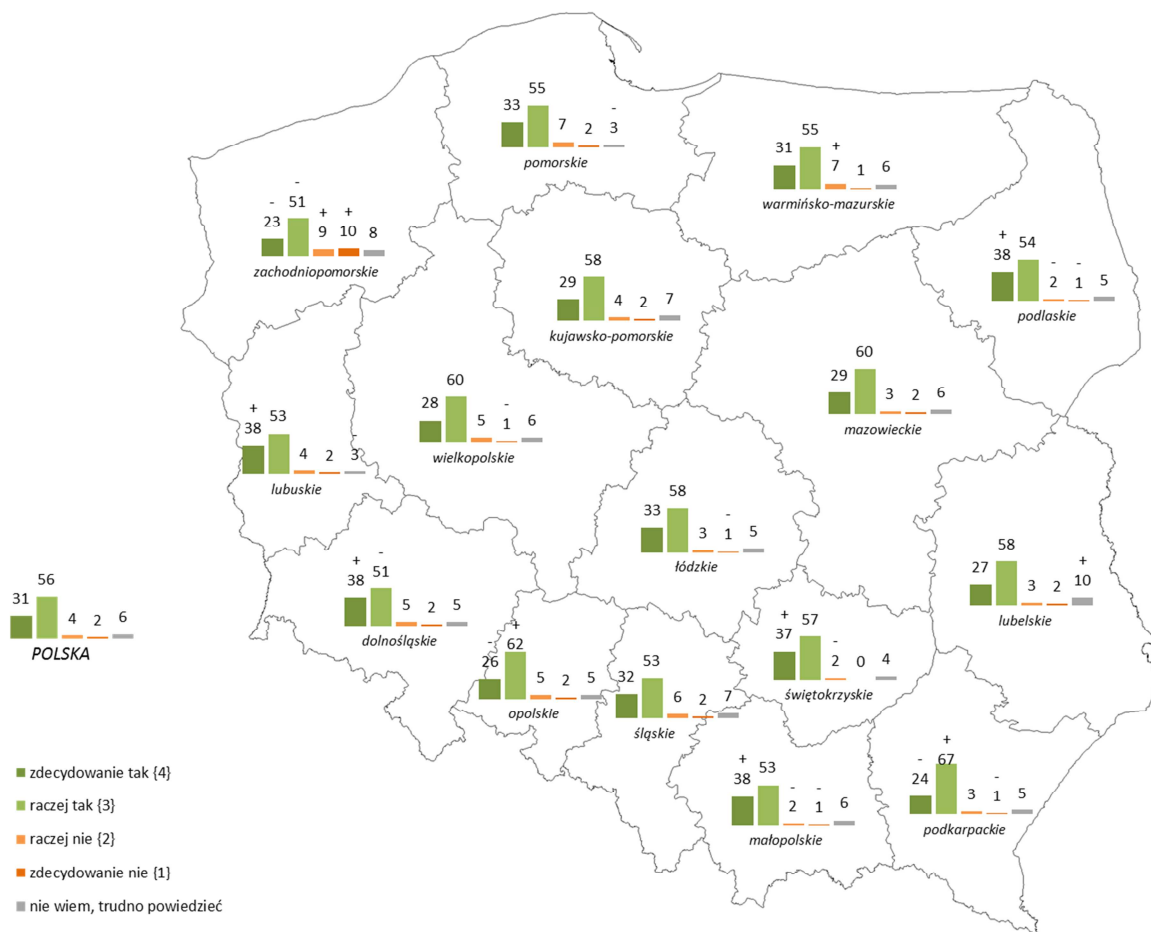

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 789 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor

A,B,C,D,E,F – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Wśród wątpiących w rolę FE w rozwoju kraju są mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego (73%). Natomiast znacząco więcej przeświadczonych mieszka w województwach: świętokrzyskim (94%), podlaskim (92%), łódzkim (91%), lubuskim (91%), małopolskim (91%) i podkarpackim (91%).

Wykres 38. (P21) Czy, Pana(i) zdaniem, Fundusze Europejskie mają jakąś rolę w rozwoju Polski? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

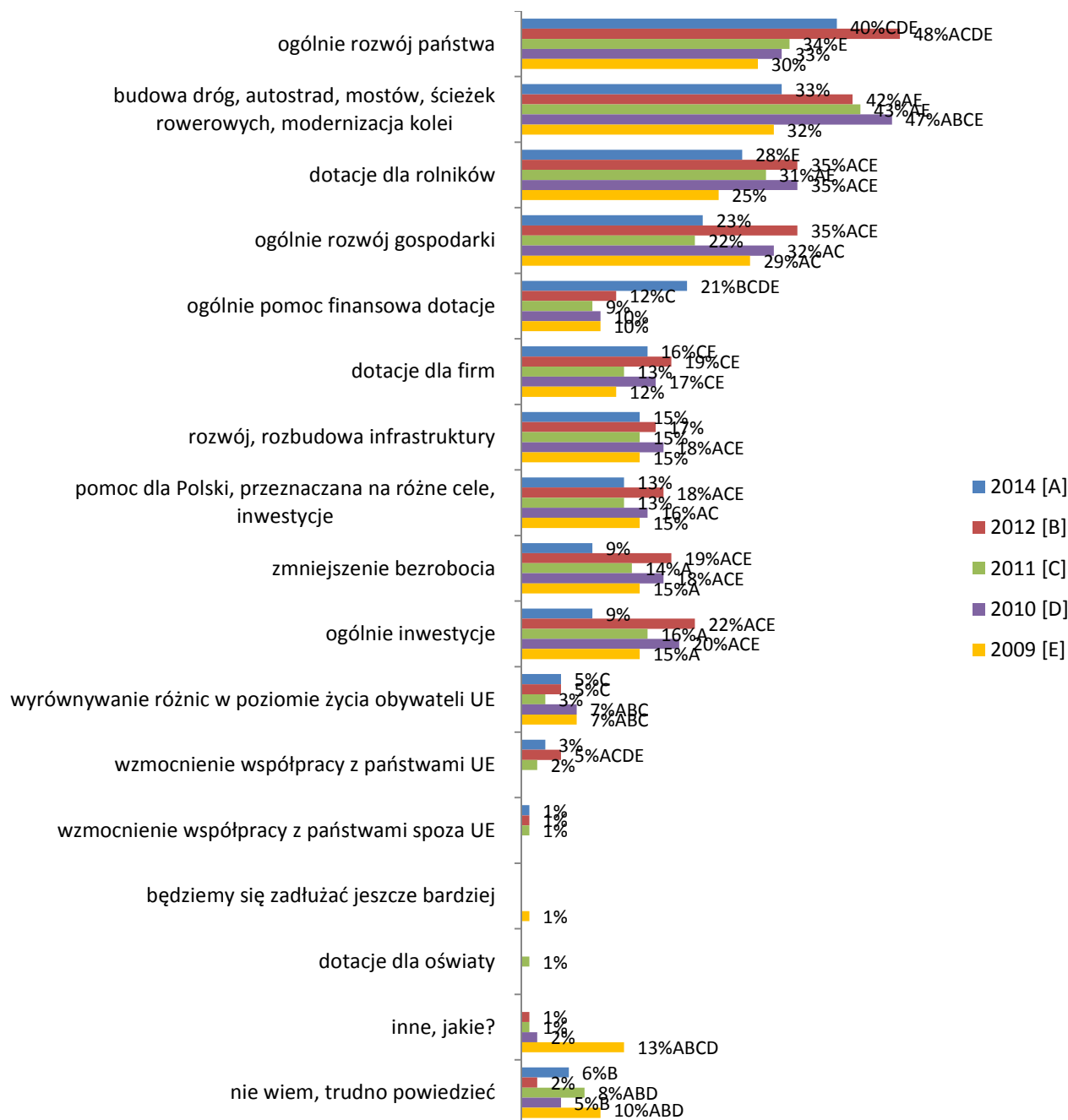
	Świętokrzyskie	Podlaskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Podkarpackie	POLSKA WŚCHODNIA	Mazowieckie	POLSKA	Dolnośląskie	Opolskie	Pomorskie	Wielkopolskie	Kujawsko-pomorskie	Warmińsko-mazurskie	Lubelskie	Śląskie	Zachodniopomorskie
T2B (zdecydowanie tak + raczej tak)	94%	92%	91%	91%	91%	91%	90%	89%	88%	88%	88%	88%	88%	87%	86%	85%	85%	73%

W opinii osób, które nie kwestionują roli Funduszy Europejskich w rozwoju Polski, wpływ FE wyraża się najbardziej: w ogólnym rozwoju kraju (40%, istotny spadek o 8pp. w stosunku do 2012 r.), w inwestycjach drogowych (budowa dróg, autostrad, ścieżek rowerowych etc.) (33%, istotny spadek o 9pp. porównując do 2012 r.) i dotacjach dla rolnictwa (28%, istotny spadek o 7pp. porównując do 2012 r.). Porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r.) zauważalny jest spadek wskazań na poszczególne obszary objęte wpływem FE, z wyjątkiem *ogólnie pomocy finansowej, dotacji* (21%, wzrost o 9pp.). Odsetek osób udzielających odpowiedzi na to pytanie był wyższy niż poprzednio, ale wymieniano mniej obszarów, co jest

zjawiskiem niekorzystnym. Znacząco więcej osób, które nie potrafiły podać przykładu oddziaływania Funduszy Europejskich było wśród osób niepracujących (11%), słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe – 10%) oraz starszych (65 l. i więcej – 8%).

Na poziomie regionów wyraźnie widać, że mniejszą świadomość konkretnych przykładów oddziaływania FE mają mieszkańcy województw: dolnośląskiego i lubelskiego. Z kolei mieszkający w opolskim, śląskim i świętokrzyskim potrafią podać więcej takich przykładów.

Wykres 39. (P22) Jak Pan(i) sądzi, na czym polega ta rola? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA
 N=4427 (2014); N=1337 (2012); N=1327 (2011); N=1363 (2010); N=1357 (2009) (tylko badani, którzy uważają, że Fundusze Europejskie mają jakąś rolę w rozwoju Polski)

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

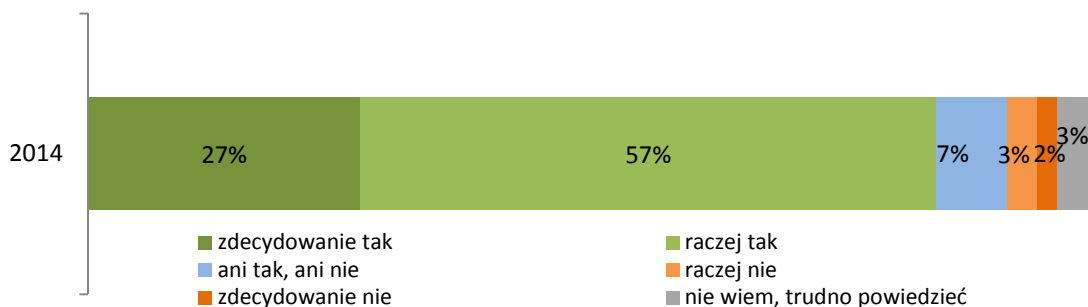
Tabela 14. (P22) Jak Pan(i) sądzi, na czym polega ta rola? (porównanie między latami)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
ogólnie rozwój kraju	40%	35%	47% +	37%	35%	47% +	27% -	46% +	48% +	29% -	41%	40%	40%	50% +	47% +	39%	35%
budowa dróg, autostrad, mostów, ścieżek rowerowych, modernizacja kolei	33%	18% -	31%	39% +	28%	36%	30%	36%	42% +	46% +	34%	24% -	32%	42% +	27% -	34%	35%
dotacje dla rolników	28%	11% -	28%	33%	20% -	25%	25%	31%	34% +	46% +	41% +	18% -	22% -	39% +	22% -	35% +	28%
ogólnie rozwój gospodarki	23%	15% -	27%	23%	14% -	18% -	13% -	32% +	22%	27%	21%	13% -	23%	31% +	27%	34% +	22%
ogólnie pomoc finansowa, dotacje	21%	23%	18%	15% -	20%	20%	30% +	19%	22%	22%	20%	23%	25%	23%	12% -	14% -	15% -
dotacje dla firm	16%	6% -	15%	12%	12% -	14%	14%	17%	21% +	16%	21% +	8% -	22% +	23% +	17%	16%	18%
rozwój, rozbudowa infrastruktury	15%	8% -	14%	15%	17%	17%	13%	20% +	15%	19%	18%	14%	16%	20% +	13%	12% -	11% -
pomoc dla Polski, przeznaczana na różne cele, inwestycje	13%	8% -	13%	9% -	11%	13%	10%	14%	15%	19% +	14%	14%	14%	16%	12%	10%	12%
ogólnie inwestycje	9%	6% -	10%	7%	7%	13% +	8%	10%	21% +	9%	12%	6% -	13%	14% +	6% -	6% -	7%
zmniejszenie bezrobocia	9%	6% -	8%	11%	6% -	7%	4% -	11%	9%	4% -	7%	12%	13% +	10%	10%	9%	9%
wyrównywanie różnic w poziomie życia obywateli UE	5%	2% -	5%	2% -	5%	2% -	5%	8%	4%	3% -	7%	5%	9% +	6%	4%	3% -	5%
wzmocnienie współpracy z państwami UE	3%	2% -	3%	1% -	2%	2%	3%	5%	3%	1% -	3%	2%	8% +	4%	5%	2% -	3%
wzmocnienie współpracy z państwami spoza UE	1%	0%	1%	0% -	0% -	1%	1%	2%	0% -	0%	2%	1%	4% +	1%	2%	0% -	2%
inne	3%	4%	1% -	2%	0%	0%	7% +	2%	0%	2%	2%	4%	3%	2%	2%	3%	3%
nie wiem, trudno powiedzieć	6%	8%	5%	9%	9%	3% -	7%	4% -	3% -	5%	7%	5%	9%	4%	6%	5%	9%
Podstawa	4427	346	341	340	359	357	366	355	343	360	365	349	331	378	339	350	286

84% Polaków jest przekonanych o sprawczej roli Funduszy Europejskich dla rozwoju naszego kraju, w tym blisko 30% w sposób zdecydowany zgadza się z tym, że FE przyczyniają się do poprawy sytuacji w Polsce.

O pozytywnym wpływie FE na sytuację w kraju znacząco częściej przekonane są osoby lepiej wykształcone – z wykształceniem średnim (86%) i wyższym (92%), młode – 25-34 l. (87%) i w średnim wieku (35-44 l. i 45-54 l. - po 87%), aktywne zawodowo – pracujące (86%), prowadzące własny biznes (90%), rolnicy (89%) oraz uczniowie/studenci (88%). Z kolei istotnie mniej jest takich osób wśród starszych (po 65 r.ż.), słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe i zawodowe) oraz emerytów/rencistów.

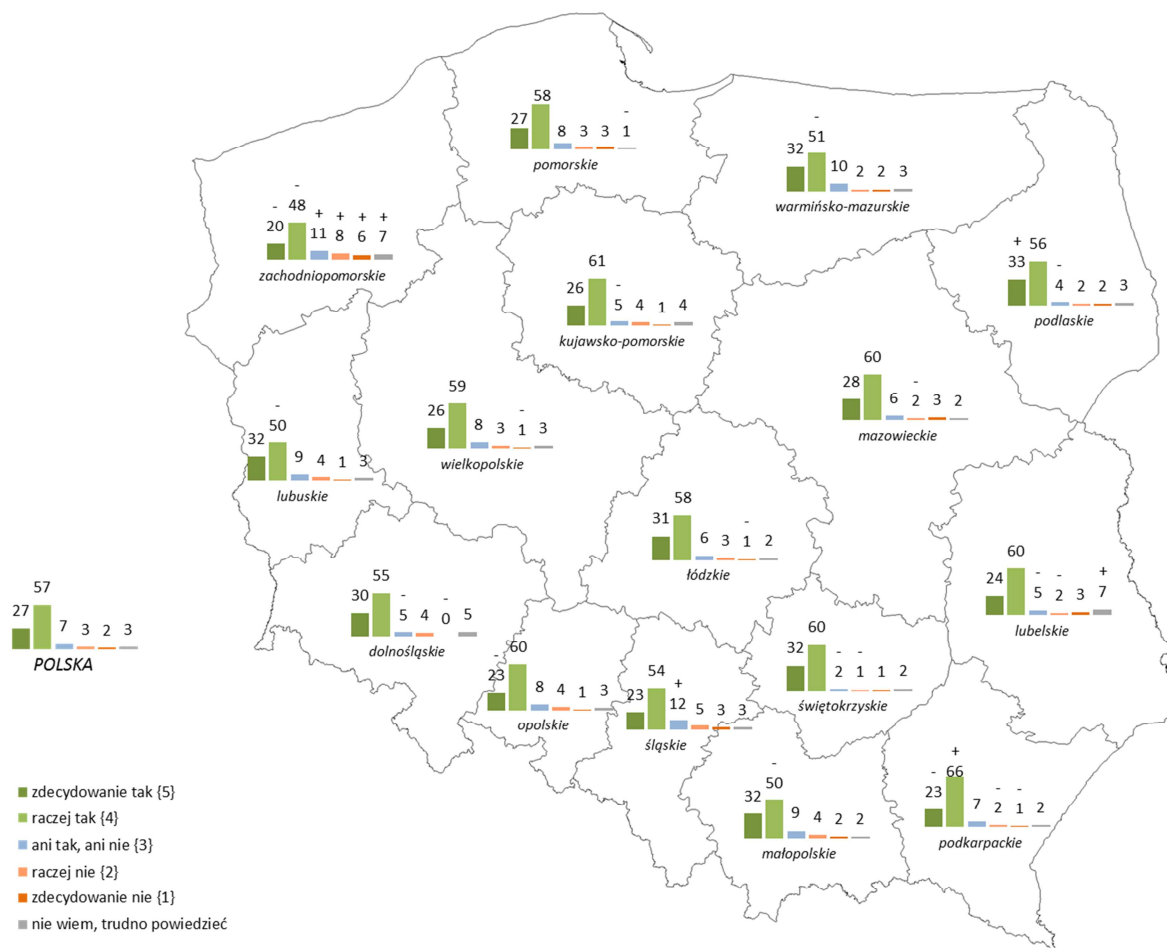
Wykres 40. (P23) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski?

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja sp. z o.o.

Wyraźnie częściej o pozytywnym wpływie FE na rozwój kraju (łącznie odpowiedzi *zdecydowanie i raczej tak*) są przekonani mieszkańcy województw ściany wschodniej: świętokrzyskiego (92%), podlaskiego (89%), podkarpackiego (89%) oraz województw centralnych: mazowieckiego (88%) i łódzkiego (88%). Natomiast istotnie rzadziej takie przekonanie wyrażają mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego (68%) i śląskiego (77%).

Wykres 41. (P23) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? (2014 – wg województw, dane w %)

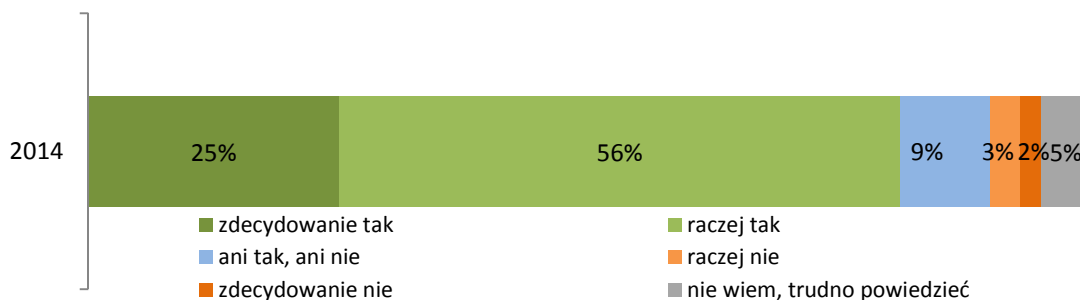
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Podkarpackie	Podlaskie	Łódzkie	Mazowieckie	POLSKA WSCHODNIA	Kujawsko-pomorskie	Pomorskie	Dolnośląskie	Wielkopolskie	POLSKA	Lubelskie	Opolskie	Warmińsko-mazurskie	Lubuskie	Małopolskie	Śląskie	Zachodniopomorskie
T2B (zdecydowanie tak + raczej tak)	92%	89%	89%	88%	88%	87%	87%	86%	85%	85%	84%	84%	83%	83%	82%	82%	77%	68%

O pozytywnym wpływie FE na rozwój województw przekonany jest podobny odsetek Polaków (81%) co o roli w rozwoju całego kraju (84%) (suma odpowiedzi *zdecydowanie i raczej tak*). Jeden na czterech badanych ocenia to oddziaływanie jako bardzo znaczące.

Na poziomie grup demograficznych widać wyraźnie takie samo zróżnicowanie jak przy ocenie wpływu oddziaływania FE na rozwój Polski.

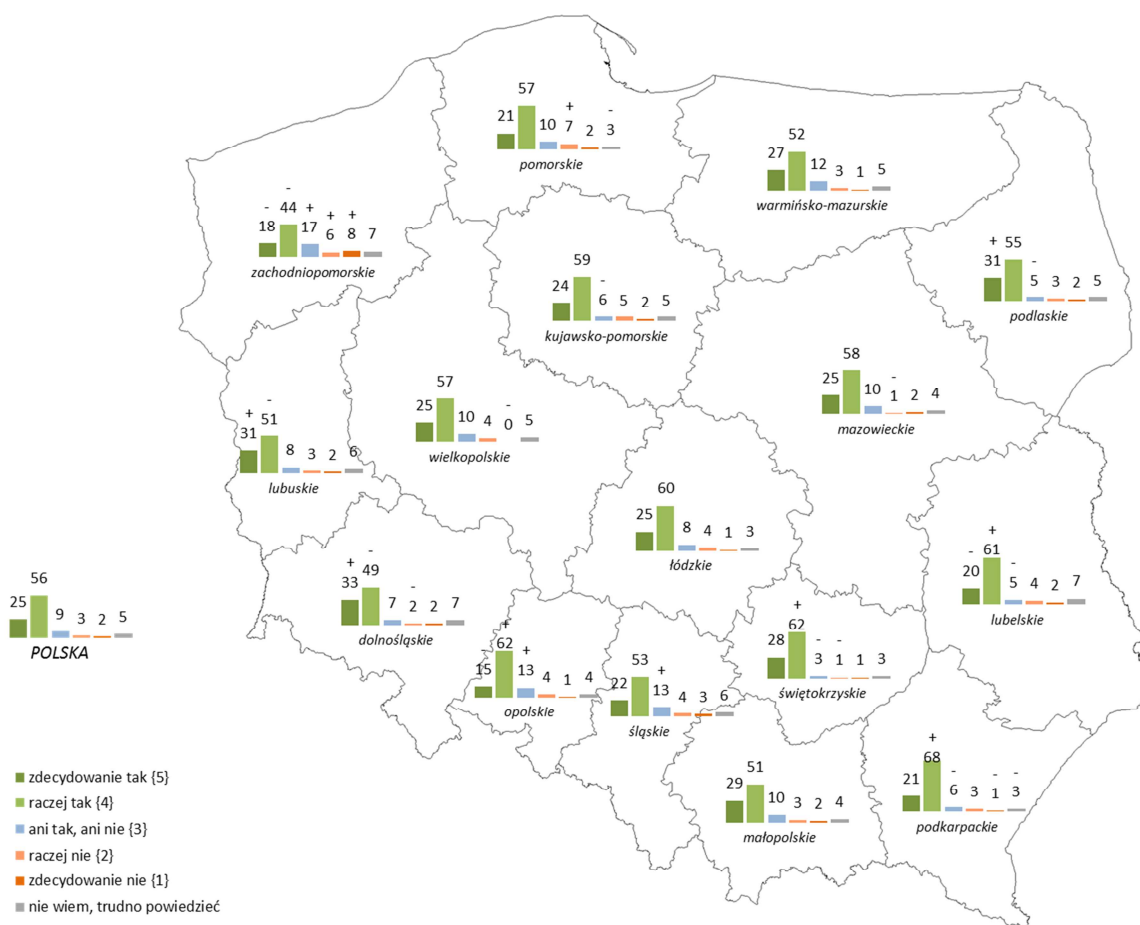
Wykres 42. (P24) A jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Pana(i) województwa?

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja sp. z o.o.

Istotnie częściej przekonanie o pozytywnym wpływie FE na rozwój swojego województwa mają mieszkańcy (podobnie jak przy ocenie oddziaływania na poziomie ogólnokrajowym): świętokrzyskiego (91%), podkarpackiego (89%), podlaskiego (87%) i łódzkiego (84%). Z kolei mieszkańcy zachodniopomorskiego (62%) i śląskiego (74%) dostrzegają to pozytywne oddziaływanie wyraźnie rzadziej.

Wykres 43. (P24) A jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Pana(i) województwa?

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/„-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

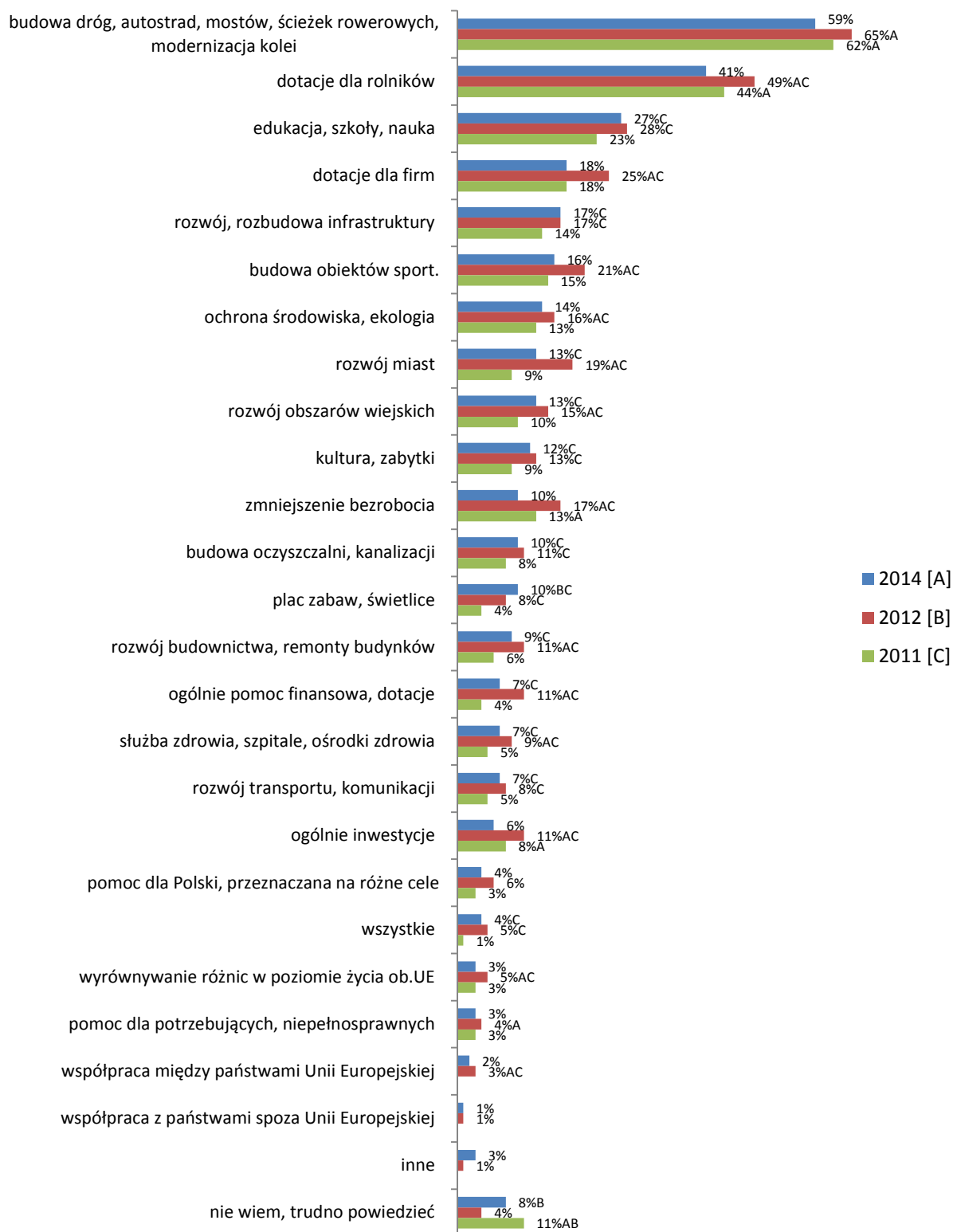
	Świętokrzyskie	Podkarpackie	Podlaskie	POLSKA WSCHODNIA	Łódzkie	Kujawsko-pomorskie	Mazowieckie	Dolnośląskie	Lubelskie	Wielkopolskie	POLSKA	Lubuskie	Małopolskie	Warmińsko-mazurskie	Pomorskie	Opolskie	Śląskie	Zachodniopomorskie
T2B (zdecydowanie tak + raczej tak)	91%	89%	87%	85%	84%	83%	83%	82%	82%	82%	81%	81%	80%	79%	78%	77%	74%	62%

Wykorzystanie FE w skali kraju widziane jest najczęściej przez pryzmat najbardziej widocznych inwestycji drogowych (59%, istotny spadek o 6pp. porównując do 2012 r.) oraz dotacji dla rolnictwa (41%, istotny spadek o 8pp.), a w następnej kolejności wsparcia dla szkolnictwa, edukacji i nauki (27%, spadek o 1pp. w stosunku do 2012 r.). Jedynie 8% Polaków nie potrafi wymienić żadnego przykładu wykorzystania FE (odsetek ten zwiększył się dwukrotnie porównując z 2012 r., co nie wpływa na fakt, że poziom świadomości Polaków w tym zakresie można określić jako zadowalający).

Na poziomie regionów inwestycje drogowe są wyraźnie częściej zauważane są przez mieszkańców województw: lubelskiego (73%), podkarpackiego (73%), łódzkiego (72%), świętokrzyskiego (69%), podlaskiego (66%) i kujawsko-pomorskiego (65%). Z kolei wyraźnie rzadziej dostrzegają je mieszkańcy: dolnośląskiego, śląskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego.

Dotacje dla rolników są znacząco częściej wymieniane przez mieszkańców województw ściany wschodniej: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego i lubelskiego, a także mazowieckiego i wielkopolskiego.

Wykres 44. (P25). Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP
 A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 15. (P25) Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (porównanie między latami)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
budowa dróg, autostrad, mostów, ścieżek rowerowych, modernizacja kolei	59%	42% -	65% +	73% +	56%	72% +	59%	61%	59%	73% +	66% +	46% -	50% -	69% +	58%	62%	46% -
dotacje dla rolników	41%	23% -	46%	47% +	38%	39%	37%	47% +	44%	57% +	55% +	32% -	30% -	57% +	39%	53% +	35% -
edukacja, szkoły, nauka	27%	18% -	23%	30%	22% -	30%	31%	26%	33% +	26%	37% +	29%	30%	40% +	24%	23%	20% -
dotacje dla firm	18%	10% -	18%	12% -	13% -	15%	15%	25% +	27% +	14%	20%	15%	20%	26% +	23% +	16%	17%
rozwój, rozbudowa infrastruktury	17%	18%	11% -	13% -	17%	13% -	23% +	20%	13% -	21%	16%	19%	18%	25% +	13% -	16%	11% -
budowa obiektów sportowych np. stadiony na Euro2012, boiska Oriki	16%	6% -	20%	12% -	12% -	19%	9% -	18%	25% +	27% +	18%	17%	18%	25% +	16%	13%	15%
ochrona środowiska, ekologia	14%	10% -	13%	13%	11% -	9% -	14%	15%	14%	15%	18% +	15%	20% +	21% +	12%	14%	12%
rozwój obszarów wiejskich	13%	9% -	15%	11%	9% -	10%	14%	17% +	14%	11%	18% +	9% -	10%	22% +	10%	14%	11%
rozwój miast	13%	14%	12%	10% -	11%	14%	5% -	18% +	9% -	8% -	13%	11%	12%	18% +	14%	17% +	13%
kultura, zabytki	12%	11%	11%	15%	14%	11%	13%	12%	14%	9% -	16% +	12%	15%	17% +	8% -	11%	9%
budowa oczyszczalni, kanalizacji	10%	5% -	9%	7% -	12%	7% -	9%	12%	10%	17% +	10%	7% -	13%	17% +	6% -	13%	10%
plac zabaw, świetlice	10%	6% -	15% +	8%	11%	12%	8%	9%	12%	11%	13% +	5% -	11%	18% +	10%	7%	8%
zmniejszenie bezrobocia	10%	6% -	10%	7%	10%	8%	7% -	15% +	11%	4% -	10%	13%	12%	11%	8%	9%	10%
rozwój budownictwa, remonty budynków	9%	6% -	7%	7%	9%	16% +	8%	12%	7%	11%	10%	7%	9%	13% +	9%	5% -	7%
szużba zdrowia, szpitale, ośrodki zdrowia	7%	3% -	6%	7%	6%	10%	5%	11% +	7%	8%	8%	3% -	10%	13% +	5%	7%	5% -
rozwój transportu, komunikacji	7%	5%	6%	5% -	7%	6%	7%	12% +	7%	8%	9%	4% -	11% +	5%	6%	4% -	7%
ogólnie pomoc finansowa, dotacje	7%	5% -	10%	4% -	3% -	9%	5%	6%	14% +	8%	6%	2% -	11% +	8%	4% -	9%	4% -
nie wiem, trudno powiedzieć	8%	11%	8%	11%	9%	5% -	8%	7%	7%	4% -	6%	5% -	12% +	5% -	6%	9%	17% +
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

*w tabeli pokazano wyniki dla celów/obszarów, które uzyskały min. 7% wskazań ogółem

Poproszeni o podanie obszarów i działań na jakie przeznaczane są Fundusze Europejskie na poziomie województwa, Polacy najczęściej wymieniają te same obszary, które zostały przytoczone również na poziomie całego kraju: infrastruktura drogowa (58%, o 1pp. mniej wskazań niż w kontekście całej Polski), dotacje dla rolników (34%, o 6pp. mniej wskazań niż na poziomie ogólnokrajowym) i inwestycje w edukację, szkoły i naukę (25%, o 2pp. mniej niż na poziomie ogólnokrajowym). Ponownie najbardziej czytelnym, z uwagi na efekt skali, przykładem wykorzystania FE stają się inwestycje drogowe – w tym wypadku efekty są zauważalne dla każdego użytkownika dróg, ale i infrastruktury drogowej i kolejowej (kładki dla pieszych, ścieżki rowerowe, zmodernizowane perony/stacje kolejowe etc.).

W skali województwa efekt oddziaływania FE mierzony liczbą wymienionych obszarów dofinansowanych z Funduszy Unijnych jest tylko nieznacznie mniejszy niż na poziomie ogólnokrajowym.

Istotnie najmniej świadomi, w jaki sposób wykorzystywane są środki z FE na poziomie regionów, są osoby starsze – powyżej 65 r.ż. (18% odpowiedzi *nie wiem*), najstłbiej wykształcenie (18%) oraz emeryci/renciści (16%).

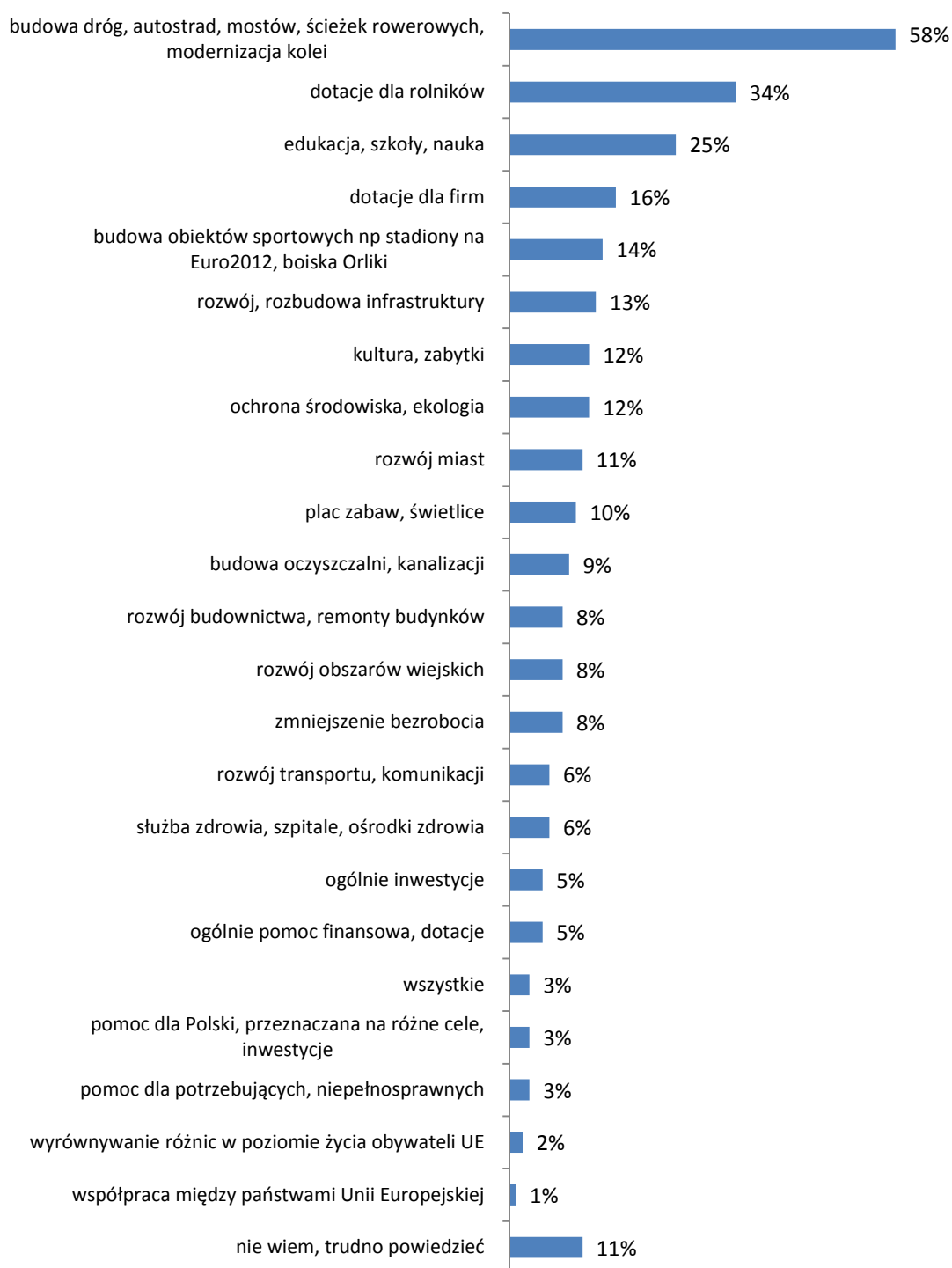
[Tabela 16] Co piąty mieszkaniec województwa dolnośląskiego (19%) i zachodniopomorskiego (20%), oraz co siódmy mieszkający w warmińsko-mazurskim (15%) ma istotnie niższą świadomość obszarów na jakie przeznaczane są środki z Funduszy Europejskich w jego województwie.

Inwestycje związane z infrastrukturą drogową i kolejową są wyraźnie częściej wymieniane jako cel, na który przeznaczane są środki z FE w województwach: podkarpackim (76%), lubelskim (70%), łódzkim (70%), podlaskim (70%) i świętokrzyskim (68%). Z kolei istotnie rzadziej wskazują go mieszkańcy: dolnośląskiego (42%), śląskiego (47%), opolskiego (51%) oraz województw północnych: zachodniopomorskiego (40%) i warmińsko-mazurskiego (52%).

Średnio wymieniano trzy działania/cele zagospodarowania FE na poziomie województw (3.1 - średnia liczba wymienionych obszarów z pominięciem osób, które nie potrafią wskazać żadnego działania). Wyraźnie na plus wyróżnia się województwo: świętokrzyskie (4.0), podlaskie (3.6), mazowieckie (3.4), opolskie (3.4), śląskie (3.4) i podkarpackie (3.3). Istotnie mniej działań niż średnia wymienili mieszkańcy województw: dolnośląskiego (2.3), pomorskiego (2.7), zachodniopomorskiego i lubelskiego (po 2.8).

	Świętokrzyskie	Podlaskie	Śląskie	Opolskie	Mazowieckie	POLSKA Wschodnia	Podkarpackie	POLSKA	Łódzkie	Kujawsko-pomorskie	Wielkopolskie	Lubelskie	Warmińsko-mazurskie	Małopolskie	Lubuskie	Zachodniopomorskie	Pomorskie	Dolnośląskie
Średnia liczba wymienionych działań (z wyłączeniem osób, które nie potrafiły wskazać żadnego działania)	4.0	3.6	3.4	3.4	3.4	3.4	3.3	3.1	3.1	3.0	2.9	2.9	2.9	2.9	2.8	2.8	2.7	2.3

Wykres 45. (P26). Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Pana(i) województwie?

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja

Tabela 16. (P26) Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Pana(i) województwie? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
budowa dróg, autostrad, mostów, ścieżek rowerowych, modernizacja kolei	58%	42% -	62%	70% +	55%	70% +	60%	61%	51% -	76% +	70% +	53%	47% -	68% +	52% -	62%	40% -
dotacje dla rolników	34%	16% -	40% +	42% +	31%	34%	30%	38%	46% +	48% +	52% +	28% -	17% -	50% +	33%	45% +	25% -
edukacja, szkoły, nauka	25%	15% -	24%	27%	18% -	28%	30% +	28%	30% +	26%	33% +	23%	27%	33% +	19% -	20% -	17% -
dotacje dla firm	16%	6% -	14%	12% -	13%	12%	10% -	21% +	23% +	12%	17%	15%	20% +	22% +	20% +	18%	16%
budowa obiektów sportowych np stadiony na Euro2012, boiska Orliki	14%	6% -	14%	9% -	12%	14%	12%	13%	24% +	27% +	19% +	18% +	14%	20% +	15%	8% -	10% -
rozwój, rozbudowa infrastruktury	13%	13%	9% -	9% -	13%	9% -	15%	16%	9% -	15%	12%	15%	14%	18% +	10%	10%	8% -
kultura, zabytki	12%	12%	10%	13%	12%	9%	16% +	13%	13%	8% -	12%	11%	13%	16% +	10%	9%	9% -
ochrona środowiska, ekologia	12%	7% -	8% -	10%	8% -	8% -	12%	11%	10%	13%	12%	17% +	17% +	14%	11%	11%	12%
rozwój miast	11%	12%	9%	7% -	11%	10%	3% -	16% +	8%	7% -	12%	10%	12%	12%	12%	10%	11%
plac zabaw, świetlice	10%	6% -	14% +	7%	11%	15% +	6% -	8%	13% +	12%	12%	3% -	11%	18% +	11%	8%	13%
budowa oczyszczalni, kanalizacji	9%	7%	6%	5% -	12% +	7%	12%	9%	11%	13% +	8%	4% -	11%	16% +	7%	9%	7%
rozwój obszarów wiejskich	8%	7%	11%	6%	8%	8%	8%	9%	10%	7%	16% +	7%	5% -	17% +	10%	9%	8%
zmniejszenie bezrobocia	8%	4% -	8%	7%	7%	6%	4% -	11%	9%	4% -	9%	17% +	11%	11%	8%	7%	7%
rozwój budownictwa, remonty budynków	8%	6% -	7%	4% -	6% -	14% +	6%	13% +	6% -	11%	9%	6%	9%	10%	11%	5% -	7%
szkolenia, szpitale, ośrodki zdrowia	6%	3% -	3% -	6%	6%	5%	4%	8%	5%	8%	6%	3% -	8%	11% +	9% +	6%	3% -
rozwój transportu, komunikacji	6%	3% -	4%	5%	4% -	5%	8%	9% +	6%	6%	5%	3% -	11% +	4% -	5%	3% -	5%
ogólnie inwestycje	5%	4%	8% +	3% -	3%	9% +	4%	7%	10% +	4%	3% -	1% -	6%	6%	4%	3% -	3% -
ogólnie pomoc finansowa, dotacje	5%	4%	5%	2% -	4%	8% +	1% -	5%	10% +	4%	4%	1% -	8% +	6%	5%	4%	3% -
nie wiem, trudno powiedzieć	11%	19% +	10%	14%	12%	8% -	12%	8% -	10%	6% -	9%	4% -	15% +	8% -	8% -	13%	20% +
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

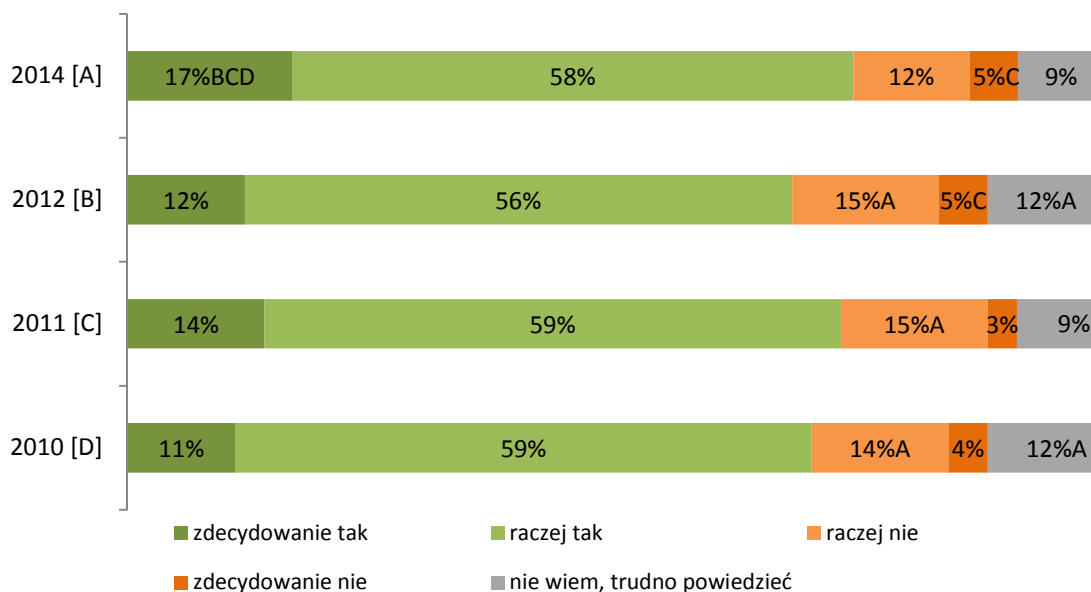
*w tabeli pokazano wyniki dla celów/obszarów, które uzyskały min. 5% wskazań ogółem

5.2.6 Percepcja i ocena oddziaływania Funduszy Europejskich na życie Polaków

Polacy mają poczucie, że ich życie zmienia się na lepsze dzięki bezpośredniemu i pośredniemu oddziaływaniu Funduszy Europejskich. Takie przekonanie podzieliła trzech na czterech Polaków (75%, istotny wzrost o 7pp. porównując do 2012 r., ale wynik bardzo zbliżony do pomiaru z 2011 r.). Z perspektywy lat nie rośnie istotnie odsetek przeświadczonych o wpływie FE na poprawę jakości życia codziennego, ale wyraźnie umacnia się odsetek tych zdecydowanie przekonanych (17%, istotny wzrost o 5pp. w stosunku do 2012 r.).

Postrzeżenie Funduszy Europejskich jako czynnika wpływającego na poprawę jakości życia Polaków jest częściej powszechne wśród osób lepiej wykształconych (wykształcenie średnie – 77% i wyższe – 85%), osób młodszych (w wieku 15-19 l. – 82%. 20-24 l. – 79% i 25-34 l. - 77%), aktywnych zawodowo (pracujący – 78%, prowadzący własny biznes – 82%) oraz przygotowujących się do wkroczenia na rynek pracy (uczniowie/studenci – 84%). Odczucie poprawy jakości życia jest odwrotnie proporcjonalne do wieku Polaków – im młodsze pokolenie, tym to odczucie jest silniejsze. Miejsce zamieszkania (wieś/miasto) ani płeć nie różnicują opinii w tym zakresie.

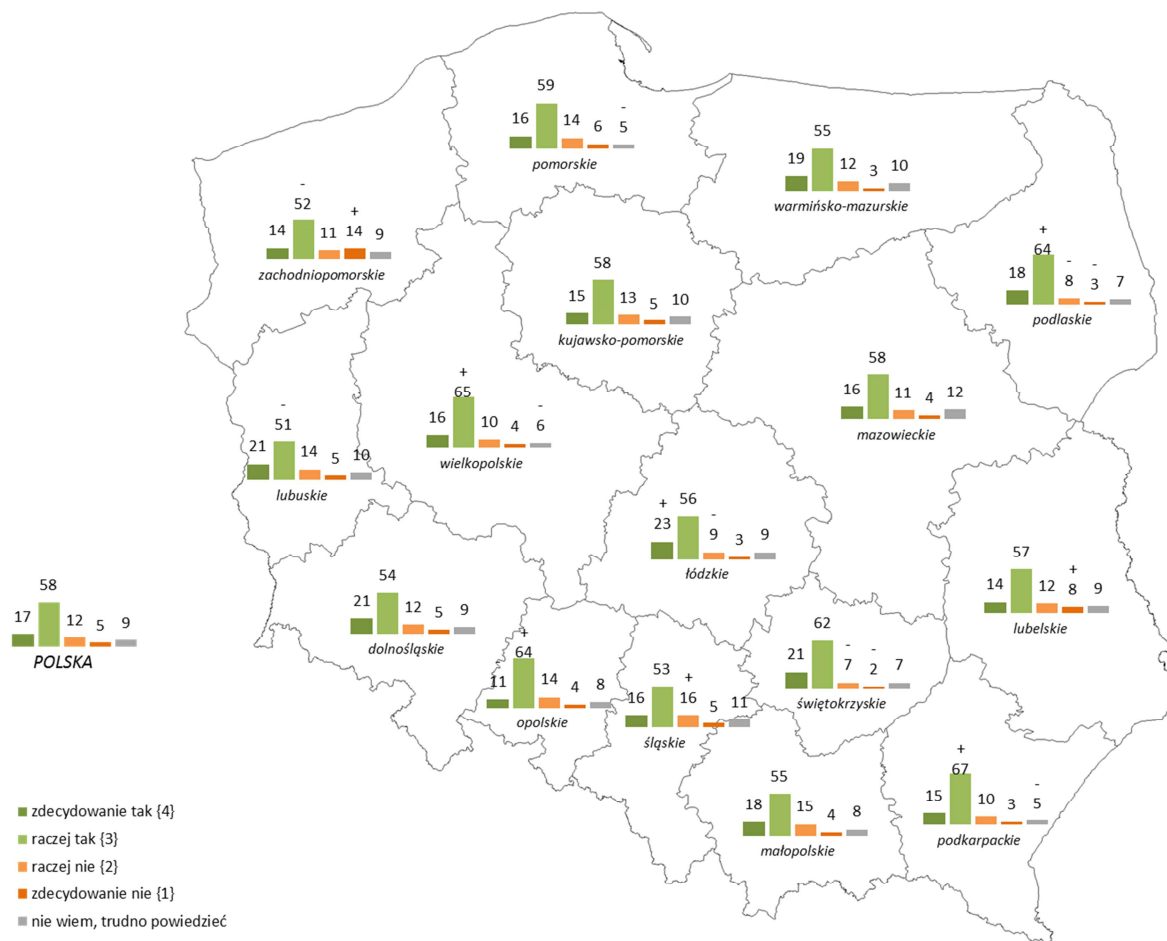
Wykres 46. (P27) Jak Pan/i sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC
A,B,C,D – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

W wymiarze regionalnym wyraźnie częściej odczuwają zmianę życia na lepsze dzięki oddziaływaniu Funduszy Unijnych mieszkańcy województw: świętokrzyskiego (83%), podlaskiego (82%), podkarpackiego (82%) i wielkopolskiego (81%). Z kolei wyraźnie rzadziej takie przekonanie podzielają mieszkańcy województwa: śląskiego (69%) i zachodniopomorskiego (66%).

Wykres 47. (P27) Jak Pan/i sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się? (2014 – wg województw, dane w %)

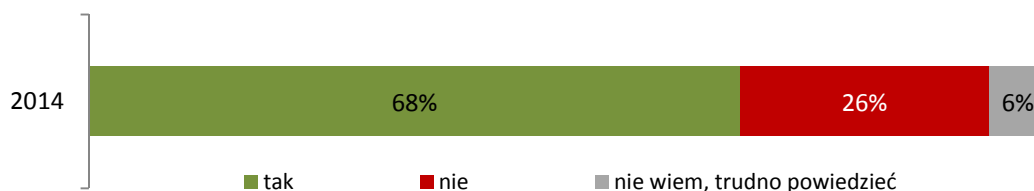
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+”, „-”, „..” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Podkarpackie	Podlaskie	Wielkopolskie	Łódzkie	POLSKA WSCHODNIA	POLSKA	Dolnośląskie	Opolskie	Pomorskie	Warmińsko-mazurskie	Mazowieckie	Kujawsko-pomorskie	Małopolskie	Lubelskie	Lubuskie	Śląskie	Zachodniopomorskie
T2B (zdecydowanie tak + raczej tak)	83%	82%	82%	81%	79%	78%	75%	75%	75%	75%	75%	74%	73%	73%	71%	71%	69%	66%

Dwóch na trzech Polaków (68%) dostrzega zmiany w swoim najbliższym otoczeniu będące pochodną wykorzystania Funduszy Europejskich, a co czwarty (26%) nie zauważa takich zmian. Dla porównania odsetek Polaków, którzy nie zauważają lub widzą niewielkie zmiany po akcesji Polski do UE na poziomie województwa/najbliższego otoczenia wnosi 32% (porównaj Wykres 8). Wydaje się zatem, że osoby, które dostrzegają zmiany po przystąpieniu Polski do UE jednocześnie mają świadomość, że zmiany te są związane z wykorzystaniem Funduszy Europejskich.

Dostrzeganie zmian wynikających z wykorzystania FE w swoim najbliższym otoczeniu wyraźnie częściej dotyczy mężczyzn (69%), osób do 54 r.ż. (15-19 l. – 73%, 20-24 l. – 72%, 25-34 l. – 71%, 35-44 l. - 72%, 45-54 l. – 71%), lepiej wykształconych (wykształcenie średnie – 70% i wyższe – 79%), aktywnych zawodowo (pracujący – 71%, prowadzący działalność gospodarczą/ przedsiębiorcy – 84%, rolnicy – 80%) lub jeszcze się kształcących (uczniowie/studenci – 77%) oraz mieszkańców wsi (70%). Z kolei na przeciwnym biegunie – rzadziej dostrzegają oddziaływania FE na swoje otoczenie – mamy grupy, które są słabiej poinformowane i wyedukowane w tematyce FE, czyli osoby starsze (powyżej 55 r.ż.), z wykształceniem podstawowym lub zawodowym, emerytów/ rencistów, bezrobotnych oraz mieszkańców dużych miast (200–499 tys. mieszkańców).

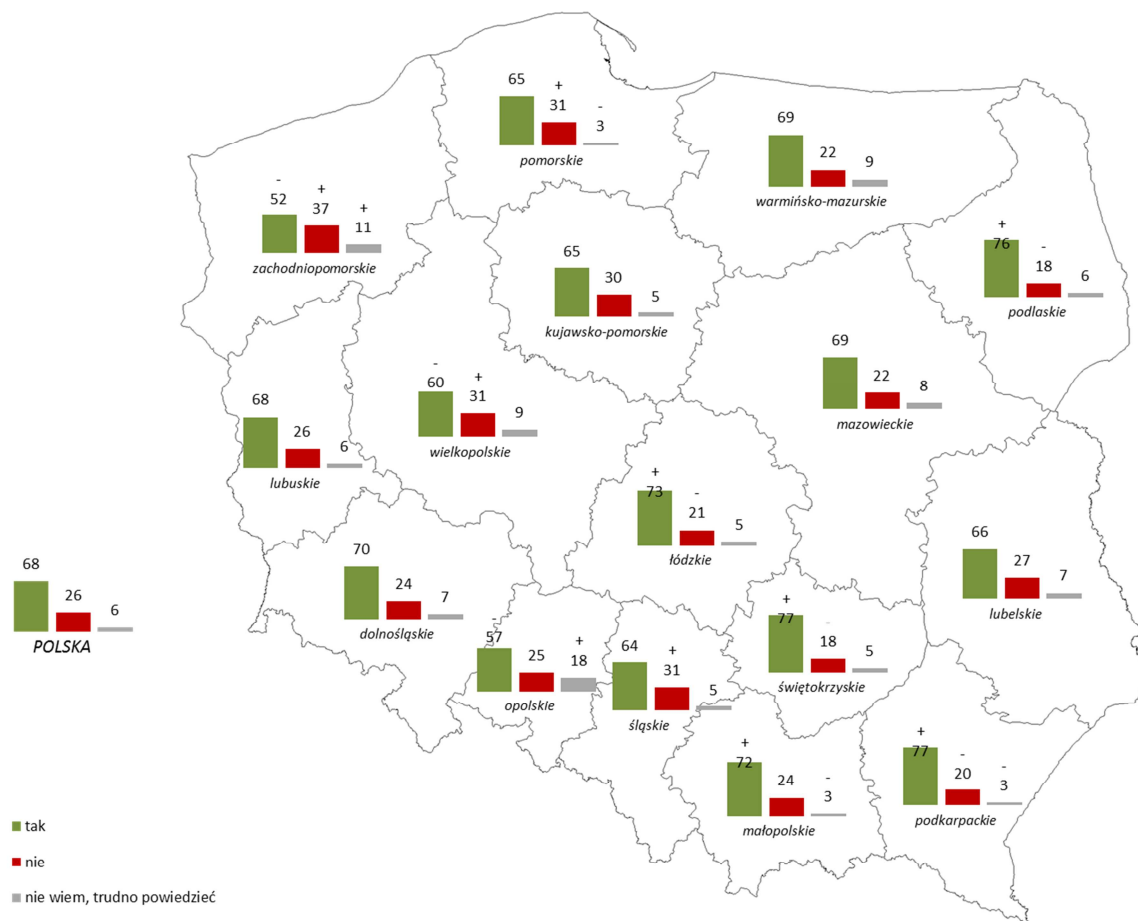
Wykres 48. (P28) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich?

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja

W ujęciu regionalnym znacząco częściej skłonni są zauważać zmiany wynikające z wykorzystania FE w swoim otoczeniu mieszkańcy: podkarpackiego (77%), świętokrzyskiego (77%), podlaskiego (76%), łódzkiego (73%) i małopolskiego (72%). Wyraźnie mniej jest takich osób wśród mieszkańców: zachodniopomorskiego, opolskiego (w tych dwóch województwach znacząco mniejsza jest również świadomość tego czym są FE – porównaj Wykres 21) i wielkopolskiego.

Wykres 49. (P28) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)

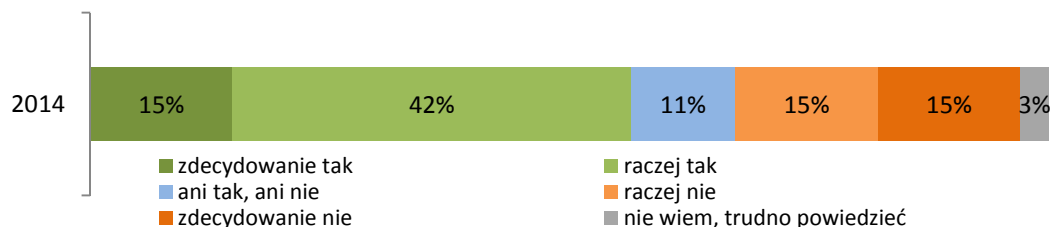
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Podkarpackie	Świętokrzyskie	Podlaskie	Łódzkie	POLSKA WSCHODNIA	Małopolskie	Dolnośląskie	Mazowieckie	Warmińsko-mazurskie	POLSKA	Lubuskie	Lubelskie	Kujawsko-pomorskie	Pomorskie	Śląskie	Wielkopolskie	Opolskie	Zachodniopomorskie
Dostrzega wykorzystanie FE w najbliższym otoczeniu	77%	77%	76%	73%	73%	72%	70%	69%	69%	68%	68%	66%	65%	65%	64%	60%	57%	52%

Mimo, że większość z nas (75%) jest przekonana, o tym, że dzięki bezpośredniemu i pośredniemu oddziaływaniu Funduszy Europejskich życie Polaków zmienia się na lepsze (porównaj Wykres 46), w wymiarze osobistym mniej odczuwamy to oddziaływanie (57%). Polacy mają poczucie, że wiele się wokół nich zmienia dzięki wykorzystaniu środków europejskich w skali makro – całego kraju (84%), regionu (80%), ale osobiście w mniejszym stopniu odczuwają oddziaływanie tych zmian. Takie przekonanie może wynikać z faktu, że nie jesteśmy wystarczająco świadomi obecności FE w codziennym życiu.

Podobnie jak w przypadku percepcji wpływu FE na poprawę jakości życia Polaków wyraźnie częściej wśród odczuwających oddziaływanie FE na własne życie są osoby młode i w średnim wieku (15-44l.), lepiej wykształcone (wykształcenie średnie i wyższe), aktywne zawodowo (pracujący, prowadzący własny biznes) oraz przygotowujące się do wkroczenia na rynek pracy (uczniowie/studenci).

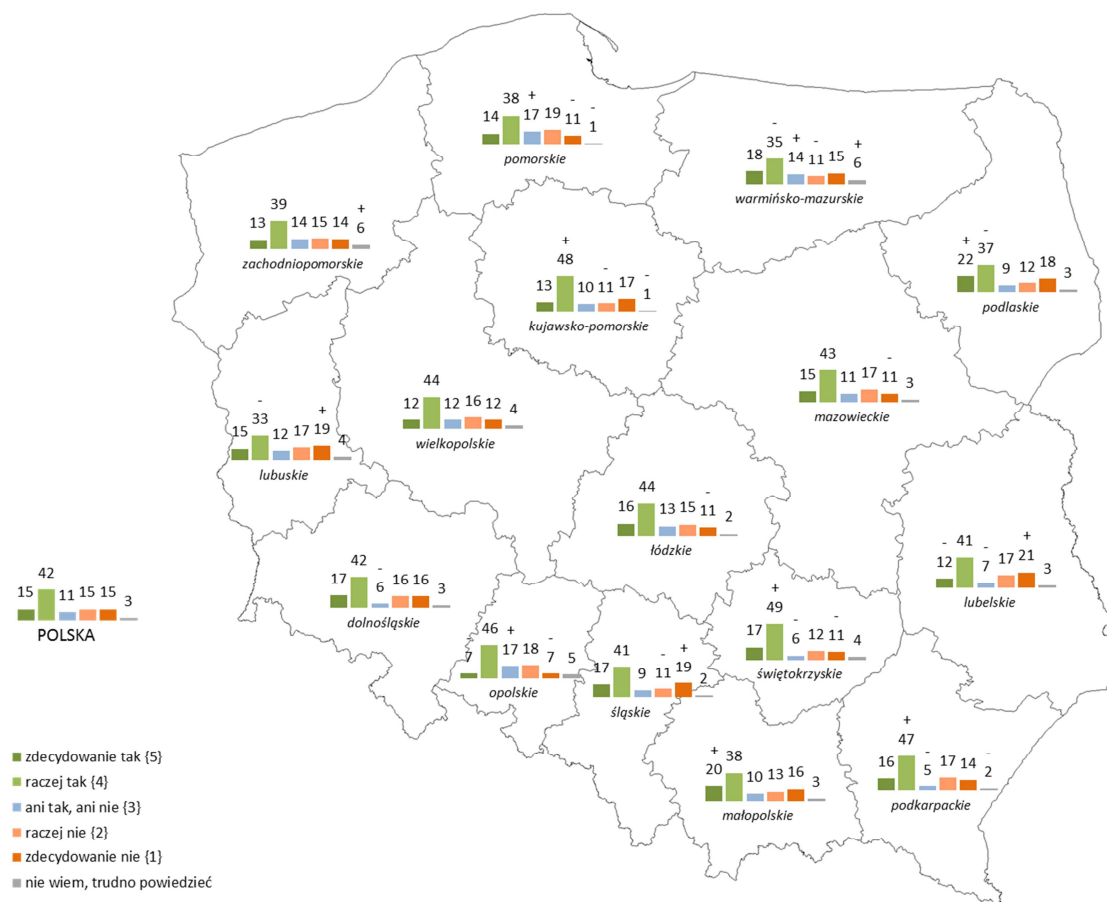
Wykres 50. (P29) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą?

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja;

Patrząc na mapę regionów wyraźnie częściej do korzyści osobistych z FE przyznają się mieszkańcy województwa: świętokrzyskiego (66%) i podkarpackiego (63%). Natomiast odczuwanie korzyści z oddziaływania FE znacząco rzadziej dotyczy mieszkańców w województwach: lubuskim (48%) i zachodniopomorskim (51%).

Wykres 51. (P29) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”, „-”, „n” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Podkarpackie	Kujawsko-pomorskie	Dolnośląskie	Łódzkie	POLSKA WSCHODNIA	Małopolskie	Mazowieckie	Podlaskie	Śląskie	POLSKA	Wielkopolskie	Lubelskie	Opolskie	Warmińsko-mazurskie	Pomorskie	Zachodniopomorskie	Lubuskie
T2B (zdecydowanie tak + raczej tak)	66%	63%	61%	59%	59%	59%	58%	58%	58%	58%	57%	56%	53%	53%	53%	52%	51%	48%

5.2.7 Znajomość przedsięwzięć finansowych z Funduszy Europejskich

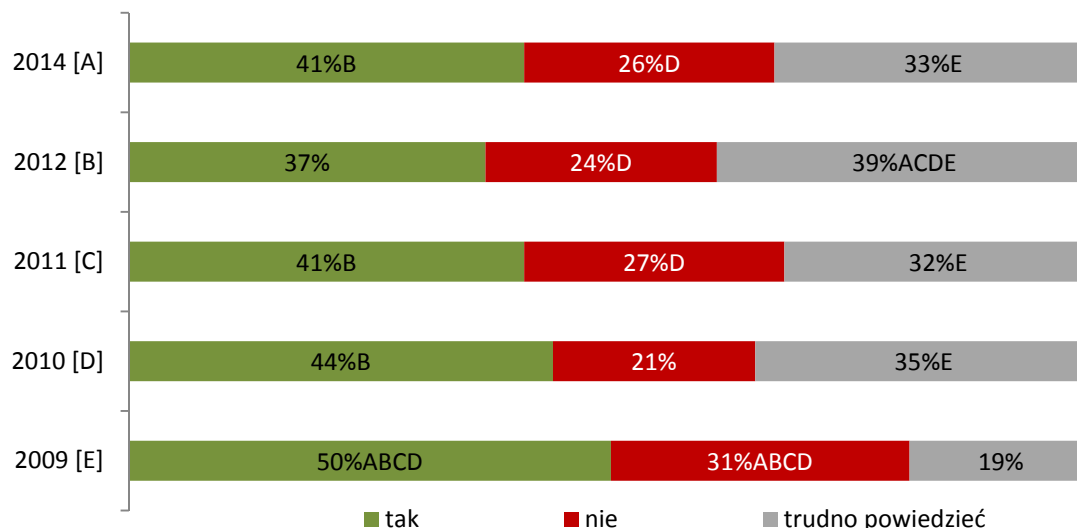
Poziom wiedzy na temat tego czy w ramach Funduszy Europejskich są specjalne pieniądze zagwarantowane wyłącznie dla danego województwa odpowiada znajomości nazwy regionalnego programu rozwoju dla województwa – 41% Polaków wie, że w ramach FE są zagwarantowane odrębne środki na potrzeby województwa i niemal tyle samo (39%) zna nazwę Regionalnego Programu Rozwoju dla danego województwa (porównaj Wykres 33).

Poziom wiedzy na temat gwarantowanych na poziomie regionów środków z FE nie zwiększa się istotnie w czasie. Co prawda porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r.) widać

istotny wzrost odsetka zorientowanych (o 4pp.), ale w dłuższej perspektywie świadomość istnienia specjalnych środków dla województwa była już w społeczeństwie wyższa (2010 r. i 2009 r.).

Istotnie bardziej świadomi istnienia specjalnych środków gwarantowanych dla regionów niż ogół społeczeństwa są ponownie mężczyźni, osoby młode (25-34 l.), lepiej wykształcone (wykształcenie średnie i wyższe), aktywne zawodowo oraz mieszkańcy średnich (50-199 tys.) i dużych miast (200-499 tys. mieszkańców).

Wykres 52. (P30) Jak Pan(i) sądzi, czy w ramach Funduszy Europejskich są specjalne pieniądze zagwarantowane tylko i wyłącznie dla Pana(i) województwa? (porównanie między latami)

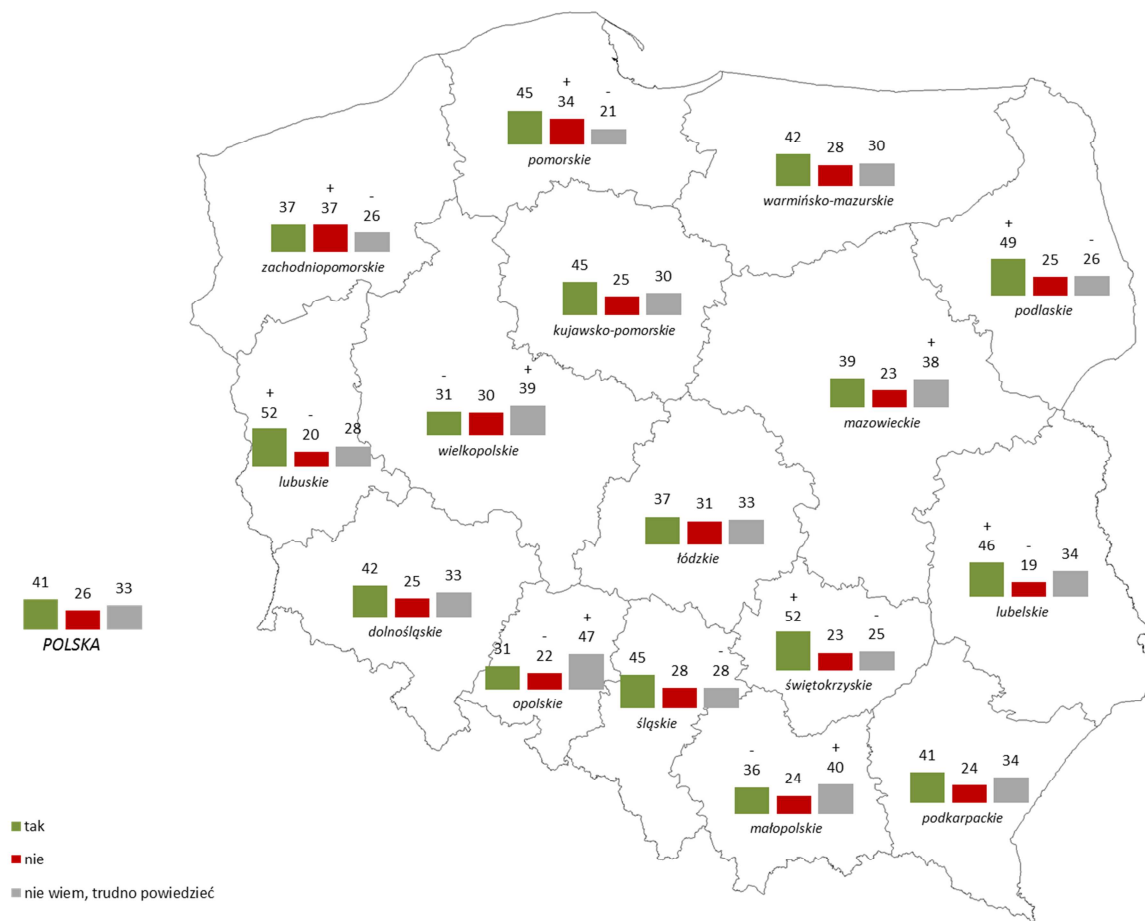
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Świadomość istnienia specjalnych środków gwarantowanych w ramach FE jest wyraźnie wyższa w województwach: lubuskim (52%), świętokrzyskim (52%) (w tych dwóch województwach idzie to w parze z większą znajomością nazwy RPO dla województwa), podlaskim (49%) i lubelskim (42%). Z kolei wyraźnie rzadziej dotyczy mieszkańców województw: małopolskiego (36% - odsetek niższy o 18pp. niż poziom znajomości nazwy RPO), opolskiego i wielkopolskiego (po 31% - taki sam odsetek znających nazwę RPO dla województwa).

Świadomość istnienia specjalnych pieniędzy zagwarantowanych dla regionu jest wyraźnie wyższa wśród osób, które spotkały się z nazwą Regionalnego Programu Operacyjnego dla swojego województwa (55%).

Wykres 53. (P30) Jak Pan(i) sądzi, czy w ramach Funduszy Europejskich są specjalne pieniądze zagwarantowane tylko i wyłącznie dla Pana(i) województwa? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/”-”/”-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

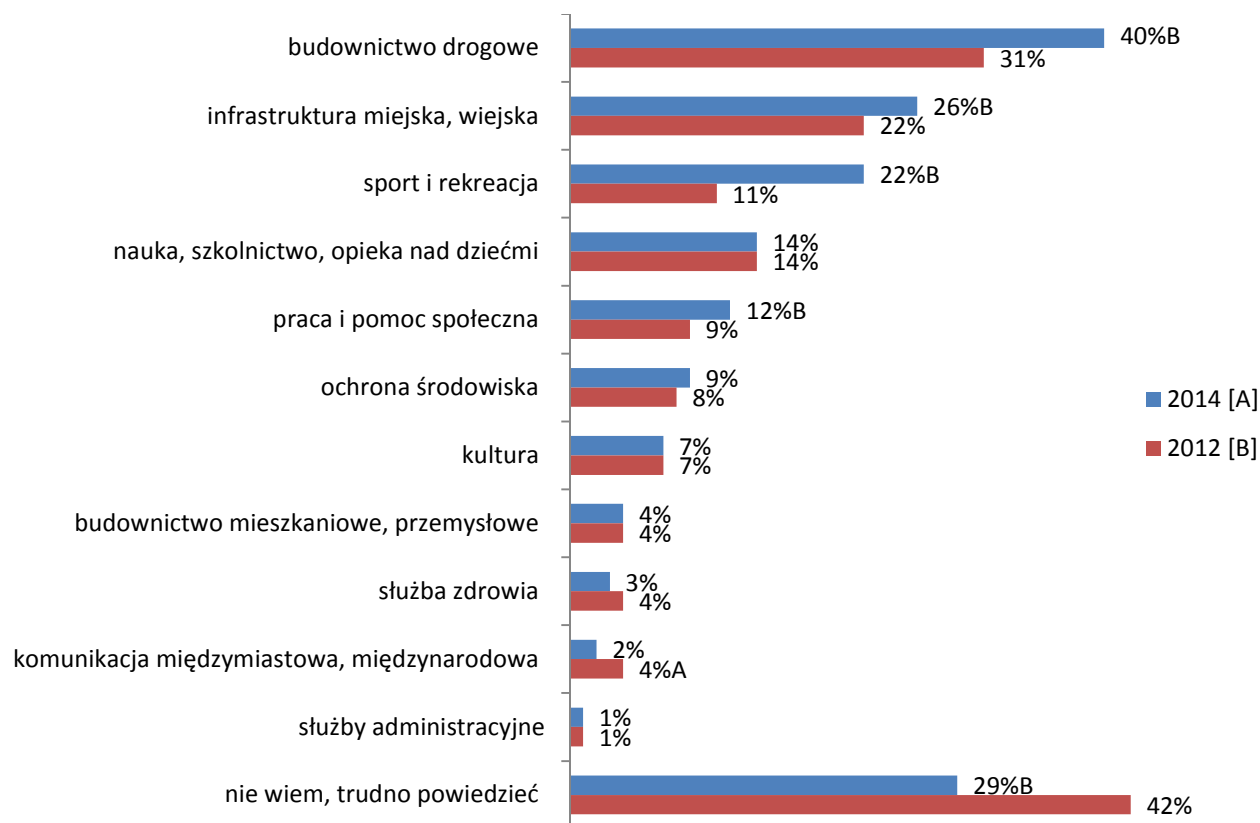
	Lubuskie	Świętokrzyskie	Podlaskie	Lubelskie	POLSKA WSCHOĐNIA	Kujawsko-pomorskie	Pomorskie	Śląskie	Dolnośląskie	Warmińsko-mazurskie	POLSKA	Podkarpackie	Mazowieckie	Łódzkie	Zachodniopomorskie	Małopolskie	Opolskie	Wielkopolskie
TAK	52%	52%	49%	46%	46%	45%	45%	45%	42%	42%	41%	41%	39%	37%	37%	36%	31%	31%

Polacy nadal mają problem z przywołaniem przykładów przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszy Europejskich, zdecydowanie mniejszy na poziomie mikro – najbliższego otoczenia (29%, istotny spadek o 13pp. w stosunku do 2012 r.), większy w skali kraju (39%) i regionu (42% nie potrafi podać żadnego przykładu żadnej takiej inwestycji).

Pozytywnym zjawiskiem jest wyraźnie większa świadomość wykorzystania FE w najbliższej perspektywie – miejscowości, sąsiedztwa (istotny spadek odpowiedzi „nie wiem” o 13pp. w stosunku do 2012r.).

Wśród najczęściej dostrzeganych inwestycji dofinansowanych z FE w najbliższym otoczeniu wymieniono: inwestycje drogowe (40%, istotny wzrost o 9pp. porównując do 2012 r.), inwestycje w infrastrukturę miast i wsi (26%, istotny wzrost o 4pp. porównując do 2012 r.) oraz inwestycje związane ze sportem i rekreacją (22%, istotny wzrost o 11pp. porównując do 2012 r.).

Wykres 54. (P31) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; A,B, – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Wyraźniej częściej (niż ogół Polaków – 29%) problemy z przywołaniem przykładów przedsięwzięć dofinansowanych z FE w swoim najbliższym otoczeniu mieli mieszkańcy: zachodniopomorskiego (41%), wielkopolskiego (40%), lubelskiego (36%), kujawsko-pomorskiego (34%) i opolskiego (34%). Natomiast znacząco bardziej świadomi okazali się mieszkańcy: podkarpackiego (tylko 14% nie potrafiło podać ani jednego przykładu inwestycji dofinansowanych z FE w swojej okolicy), łódzkiego (19%), małopolskiego (19%) i pomorskiego (22%).

Inwestycje drogowe są istotnie częściej wymieniane przez mieszkańców: podkarpackiego, małopolskiego i świętokrzyskiego. Inwestycje w infrastrukturę miast i wsi wyraźniej częściej dostrzegają w swoje okolicy mieszkańcy w województwach centralnych: łódzkim i mazowieckim. A na projekty sportowe i rekreacyjne współfinansowane z FE znacząco częściej zwrócili uwagę mieszkańcy: łódzkiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego.

Tabela 17. (P31) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
BUDOWNICTWO DROGOWE	40%	40%	40%	39%	38%	43%	49% +	44%	31% -	55% +	41%	36%	33% -	46% +	35% -	32% -	27% -
drogi (krajowe, gminne itp.) - budowa, modernizacja	32%	31%	32%	31%	33%	39% +	37% +	36%	25% -	37%	33%	24% -	29%	41% +	32%	26% -	23% -
obwodnica miasta - budowa, modernizacja	4%	7% +	3%	7% +	3%	2% -	1% -	4%	4%	6% +	7% +	3%	1% -	4%	3%	2% -	4%
autostrady i drogi ekspresowe - budowa, modernizacja, remonty	4%	3%	4%	3%	3%	4%	9% +	5%	1% -	12% +	1% -	1% -	3%	2% -	1% -	4%	1% -
mosty - budowa, modernizacja	3%	4%	4%	3%	2%	1% -	4%	4%	4%	4%	2%	2%	2%	2%	3%	2%	0% -
INFRASTRUKTURA MIEJSKA, WIEJSKA	26%	24%	19% -	16% -	25%	33% +	30%	31% +	25%	28%	24%	29%	27%	28%	22% -	23%	24%
kanalizacja, wodociągi, ciepłownictwo - budowa, rozbudowa, modernizacja	7%	8%	1% -	3% -	8%	5% -	11% +	8%	11% +	10%	6%	3% -	9%	11% +	3% -	10%	2% -
ulice miejskie, wiejskie, place - rozbudowa, modernizacja itp.	5%	5%	5%	3% -	6%	11% +	4%	3%	3%	5%	8% +	4%	4%	6%	5%	0% -	9% +
chodniki, pasáže spacerowe - budowa, remonty itp.	5%	2% -	6%	3% -	6%	4%	5%	7%	4%	11% +	7%	10% +	2% -	4%	6%	4%	3% -
miasto, gmina - rozwój, modernizacja, poprawa infrastruktury itp.	5%	5%	4%	3% -	3%	8% +	4%	5%	3% -	5%	3% -	4%	6%	9% +	3% -	5%	4%
komunikacja miejska - rozbudowa, nowy tabor, modernizacja itp.	3%	3%	2%	0% -	2%	3%	5% +	3%	2%	1% -	1% -	4%	3%	2%	1% -	3%	3%
ścieżki rowerowe (budowa, modernizacja itp.)	3%	1% -	3%	3%	5%	4%	2%	2%	5%	1% -	3%	8% +	5%	2%	4%	3%	5%
metro - rozbudowa, druga linia	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5% +	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
urzędy, placówki państwowe, budowa, modernizacja itp.	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%
straż pożarna - budowa remiz, wyposażenie sprzętowe itp.	1%	1%	0%	3% +	0%	1%	0%	1%	1%	0%	2%	1%	0%	0%	1%	1%	0%

		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
SPORT I REKREACJA	22%	17% -	22%	16% -	24%	30% +	18%	22%	21%	32% +	24%	18%	25%	27% +	23%	13% -	22%
boiska, Orliki (budowa ogólnodostępnych boisk dla młodzieży)	9%	5% -	12% +	6% -	5% -	16% +	9%	5% -	12% +	19% +	8%	9%	9%	13% +	8%	5% -	7%
plac zabaw dla dzieci, parki linowe (budowa, modernizacja, utrzymanie)	8%	7%	8%	5% -	9%	13% +	6%	8%	7%	9%	8%	5% -	10%	12% +	6%	5% -	8%
stadiony (Narodowy, na EURO itp.) - budowa, modernizacja, utrzymanie itp.	2%	2%	2%	2%	1% -	1%	0% -	5% +	1% -	2%	2%	1%	3%	0% -	2%	1% -	0% -
obiekty sportowe (ogólnie)budowa, modernizacja itp.	2%	1% -	1%	2%	1%	0% -	0% -	2%	1%	3%	1%	1%	4% +	2%	5% +	2%	1%
basen, pływalnia, Aqua Park (budowa, modernizacja, pomoc finansowa itp.)	2%	2%	1% -	2%	3%	4%	2%	2%	2%	2%	4%	3%	2%	3%	5% +	2%	5% +
hale sportowe, (budowa, modernizacja, utrzymanie)	2%	1%	2%	1%	5% +	1%	2%	2%	1%	1%	3%	1%	1%	2%	0% -	1%	3%
hotele, ośrodki wypoczynkowe - budowa, modernizacja, rozwój turystyki itp.	1%	3% +	1%	0% -	2%	0% -	0%	1%	1%	0% -	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%
NAUKA, SZKOLNICTWO, OPIEKA NAD DZIEĆMI	14%	16%	10% -	13%	12%	20% +	16%	11%	11%	15%	19% +	12%	13%	16%	9% -	13%	10% -
szkoły, centra edukacji itp. placówki edukacyjne - budowa, modernizacja	8%	9%	4% -	6%	5% -	11% +	10%	6%	7%	10%	6%	7%	10%	7%	6%	8%	4% -
wyposażenie placówek oświatowych (komputery, sprzęt, materiały dydaktyczne itp.)	2%	2%	1%	2%	2%	2%	3%	2%	2%	3%	2%	2%	1%	2%	2%	1% -	1%
przedszkola, żłobki (budowa, rozbudowa, modernizacja, doposażenie itp.)	2%	2%	0% -	0% -	3%	6% +	2%	2%	1%	1%	2%	1%	1% -	3%	1% -	1%	1%
światlice środowiskowe (organizacja, dofinansowanie, wyposażenie itp.)	2%	3%	3%	4% +	2%	2%	0% -	0% -	2%	0% -	7% +	2%	1% -	2%	1% -	3%	4% +
przyszkolne obiekty sportowe (boiska, sale gimnastyczne, baseny itp.)	1%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	3%	2%	2%	3%	0% -	1%	0% -
PRACA I POMOC SPOŁECZNA	12%	9%	9% -	10%	11%	10%	17% +	14%	10%	20% +	11%	4% -	13%	14%	13%	16%	8% -
rolnictwo - pomoc dla rolników, dotacje na sprzęt, modernizację gospodarstw itp.	5%	2% -	5%	6%	5%	5%	11% +	6%	5%	9% +	5%	1% -	2% -	8% +	6%	9% +	3% -
wspomaganie i rozwój firm, przedsiębiorczości	3%	3%	3%	2% -	3%	2%	3%	5%	1% -	5%	3%	0% -	4%	2%	5%	3%	2% -
szkolenia zawodowe, przekwalifikowania (dotowane, bezpłatne w Urzędach Pracy itp.)	2%	1%	2%	2%	2%	2%	1%	2%	1%	3%	1%	1% -	2%	2%	1%	2%	1% -
rolnictwo - dopłaty bezpośrednie dla rolników indywidualnych	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	3% +	0%	0%	1%	0%	1%	2%	0%
aktywizacja zawodowa (bezrobotnych, kobiet, emerytów, młodzieży itp.)	1%	1%	1%	0% -	0%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	3% +	1%	1%	1%	2%
wspomaganie i rozwój indywidualnej działalności gospodarczej	1%	1%	0%	0% -	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	3% +	1%	1%	2%	1%

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI
dla rozwoju Polski

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
OCHRONA ŚRODOWISKA	9%	12%	7%	10%	8%	9%	13% +	9%	10%	7%	14% +	5% -	11%	7%	7%	4% -	9%
tereny zielone - tworzenie, utrzymanie parków, skwerów itp.	4%	6%	2% -	4%	3%	3%	3%	5%	3%	3%	8% +	3%	4%	3%	4%	1% -	6%
oczyszczalnia ścieków - budowa, modernizacja itp.	2%	2%	4%	2%	2%	4%	5% +	2%	1% -	2%	4%	1% -	2%	2%	2%	2%	2%
akcje na rzecz ochrony środowiska (ogólnie)	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	0% -	2%	1%	3% +	1%	0% -	1%	0% -
alternatywne źródła energii (biogaz, wiatrownie, baterie słoneczne itp.)	1%	1%	0%	2%	1%	1%	3% +	1%	0% -	0% -	1%	1%	1%	0%	1%	0% -	0%
zabezpieczenia przeciwpowodziowe, regulacje rzek, wały, zbiorniki, tamy	1%	3%	2%	2%	2%	2%	1%	1%	7% +	1%	1%	0% -	1%	1%	1%	0%	0% -
KULTURA	7%	9%	11% +	8%	12% +	11% +	9%	7%	12% +	7%	8%	3% -	5%	9%	3% -	2% -	7%
ochrona i rewitalizacja obiektów zabytkowych	3%	3%	8% +	3%	4%	6% +	2%	4%	4%	2%	2%	1% -	1% -	4%	1% -	1% -	4%
placówki kulturalne - centra, kina, teatry itp. (budowa, remonty itp.)	3%	5%	2%	3%	6% +	2%	5%	3%	4%	3%	5%	1% -	3%	5%	2% -	1% -	2%
kościół, sprawy wyznaniowe - budowa, modernizacja, pomoc	1%	2%	1%	1%	2%	3% +	1%	1%	3% +	2%	1%	1%	0%	0% -	0%	1%	1%
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE, PRZEMYSŁOWE	4%	4%	1% -	2% -	3%	11% +	2%	5%	2% -	4%	3%	3%	5%	3%	6% +	2% -	4%
bloki mieszkalne - budowa nowych, remonty itp.	3%	2%	1% -	1% -	2%	10% +	1% -	3%	1% -	2%	2%	2%	3%	2%	6% +	0% -	3%
sklepy, centra handlowe, bazy - budowa, modernizacja itp.	1%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	0%
budynki biurowe - budowa, modernizacja itp.	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	1%	2%	0%	0%	1%	0%	1%	1%	1%
SŁUŻBA ZDROWIA	3%	2%	1% -	3%	2%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	2% -	6% +	4%	3%	4%	1% -
szpitale - budowa, rozbudowa, modernizacja	2%	1%	1% -	2%	1% -	0% -	2%	2%	2%	2%	2%	1% -	3%	3%	3%	3%	1% -
pomoc niepełnosprawnym - usuwanie barier, aktywizacja społeczna itp.	1%	0%	0%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	3% +	0%	0%	0%	0%
KOMUNIKACJA MIĘDZYMIASTOWA, MIĘDZYKRAJOWA	2%	2%	2%	2%	2%	5% +	4%	3%	1% -	3%	0% -	5% +	1%	0% -	1% -	1%	1% -
dworce kolejowe - budowa, remonty, modernizacja itp.	1%	1%	1%	0%	0%	3% +	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	0%
kolej - rozbudowa i modernizacja sieci kolejowych	1%	1%	1%	1%	0% -	2%	2%	2%	0% -	3%	0%	4% +	0% -	0%	1%	1%	0% -

		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
SŁUŻBY ADMINISTRACYJNE	1%	1%	1%	3% +	0% -	3%	1%	2%	1%	1%	3%	1%	1%	0% -	2%	1%	0% -
urzędy, placówki państwowe - budowa, modernizacja itp.	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%
straż pożarna - budowa remiz, doposażenie sprzętowe itp.	1%	1%	0%	3% +	0%	1%	0%	1%	1%	0%	2%	1%	0%	0%	1%	1%	0%
nie wiem, trudno powiedzieć	29%	28%	34% +	36% +	30%	19% -	19% -	27%	34% +	14% -	26%	24% -	33%	27%	32%	40% +	41% +
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

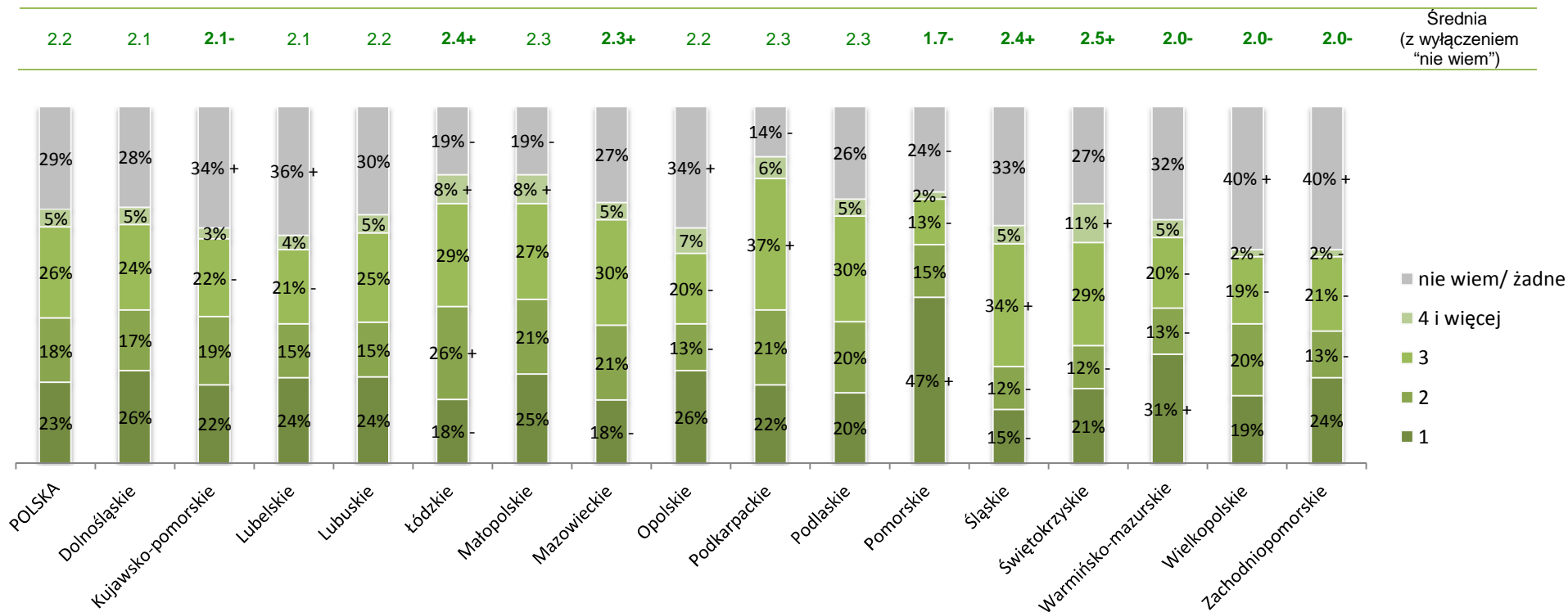
MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Wykres 55. (P31) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia - liczba wymienionych przedsięwzięć (2014 – wg województw)

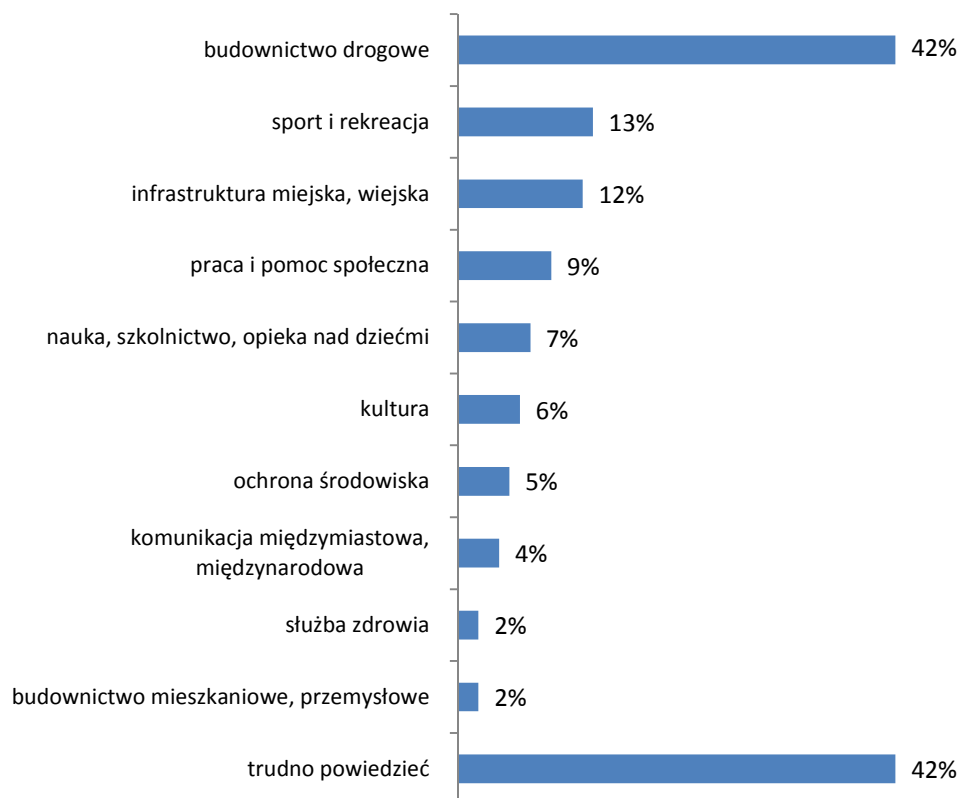

Przywołanie przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszy Unijnych na poziomie regionu sprawia już znacznie więcej problemów – tylko 58% Polaków jest w stanie podać przynajmniej jeden taki przykład (o 13pp. mniej niż poziomie najbliższego otoczenia).

Podobnie jak w perspektywie mikro, w skali województwa najczęściej przytaczanym przykładem przedsięwzięć finansowanych z FE są inwestycje drogowe (wymieniane jednakowo często jak przedsięwzięcia w najbliższej okolicy). Pozostałe obszary wykorzystania FE przywoływane są rzadziej niż w przypadku bliskiej okolicy i wielokrotnie rzadziej niż inwestycje drogowe.

Z tej perspektywy widać jak ogromna jest przepaść w świadomości i percepcji wykorzystania FE w Polsce. Polacy postrzegają oddziaływanie FE głównie przez pryzmat oddanych do użytku dróg, autostrad, mostów, ścieżek rowerowych i peronów. Pokazuje to konieczność przybliżania tematyki wykorzystywania FE w innych, równie ważnych obszarach życia codziennego.

Wykres 56. (P32) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja

Wyraźnie częściej (niż ogół Polaków – 42%) problemy z przywołaniem przykładów przedsięwzięć dofinansowanych z FE w swoim województwie mieli mieszkańcy: zachodniopomorskiego (53%), dolnośląskiego i lubelskiego (po 52%). Natomiast znacząco bardziej świadomi okazali się mieszkańcy: podkarpackiego, łódzkiego, pomorskiego, podlaskiego i świętokrzyskiego.

Tabela 18. (P32) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
BUDOWNICTWO DROGOWE	42%	32% -	42%	34% -	40%	53% +	43%	49% +	40%	59% +	49% +	35% -	32% -	48% +	36%	43%	33% -
drogi (krajowe, gminne itp.) - budowa, modernizacja	31%	22% -	29%	24% -	35%	47% +	29%	34%	33%	30%	34%	27%	24% -	38% +	33%	31%	28%
autostrady i drogi ekspresowe - budowa, modernizacja, remonty	10%	5% -	13%	6% -	5% -	9%	11%	13%	7%	32% +	5% -	5% -	7%	6% -	4% -	14% +	4% -
obwodnica miasta - budowa, modernizacja	4%	8% +	2% -	9% +	3%	3%	2% -	5%	2% -	3%	16% +	2% -	2% -	5%	3%	2% -	2% -
mosty - budowa, modernizacja	3%	4%	5%	2%	2%	3%	7% +	4%	2%	4%	2%	1% -	1% -	2%	3%	1% -	1% -
SPORT I REKREACJA	13%	9% -	11%	7% -	10%	13%	13%	16%	16%	22% +	11%	15%	14%	16%	11%	10%	6% -
boiska, Orliki (budowa ogólnodostępnych boisk dla młodzieży)	5%	2% -	4%	2% -	2% -	8% +	3%	4%	10% +	14% +	3%	8% +	5%	6%	4%	2% -	3% -
plac zabaw dla dzieci, parki linowe (budowa, modernizacja, utrzymanie)	3%	2%	4%	1% -	3%	3%	2%	2%	4%	5% +	2%	2%	5% +	6% +	1% -	2%	1% -
stadiony (Narodowy, na EURO itp.) - budowa, modernizacja, utrzymanie itp.	3%	4%	1% -	2%	2%	2%	2%	8% +	1% -	2%	3%	2% -	1% -	2%	2%	5% +	1% -
obiekty sportowe (ogólnie) budowa, modernizacja itp.	2%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	3%	4% +	1%	2%	1%	3%	1%	1%	1%	1%
basen, pływalnia, Aqua Park (budowa, modernizacja, pomoc finansowa itp.)	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	2%	3% +	1%	3% +	2%	1%	1%	2%	1%	1%
hale sportowe, (budowa, modernizacja, utrzymanie)	1%	0%	0% -	1%	2%	0%	3% +	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	0% -	1%
hotele, ośrodki wypoczynkowe - budowa, modernizacja, rozwój turystyki itp.	1%	1%	0%	1%	1%	2%	2%	1%	0%	1%	1%	0% -	1%	1%	2%	1%	1%
INFRASTRUKTURA MIEJSKA, WIEJSKA	12%	8% -	7% -	6% -	9% -	11%	13%	15%	12%	15%	12%	12%	18% +	20% +	11%	13%	9%
miasto, gmina - rozwój, modernizacja, poprawa infrastruktury itp.	5%	4%	2% -	2% -	2% -	3%	4%	6%	5%	5%	5%	1% -	9% +	8% +	5%	6%	2% -
kanalizacja, wodociągi, ciepłownictwo - budowa, rozbudowa, modernizacja	3%	3%	1% -	1% -	2%	1% -	2%	3%	3%	3%	3%	1% -	5% +	8% +	1% -	3%	0%
ulice miejskie, wiejskie, place - rozbudowa, modernizacja itp.	1%	1%	2%	0%	2%	2%	2%	1%	1%	2%	2%	2%	1%	2%	1%	1%	2%
chodniki, pasáže spacerowe- budowa, remonty itp.	1%	1%	1%	0%	2%	1%	1%	1%	1%	2%	0%	4% +	1%	2%	2%	1%	1%
komunikacja miejska - rozbudowa, nowy tabor, itp.	1%	1%	1%	1%	0%	1%	3%	1%	2%	2%	1%	3%	2%	1%	2%	1%	1%
ścieżki rowerowe (budowa, modernizacja itp.)	1%	0%	0% -	1%	1%	2%	1%	2%	1%	0% -	1%	3% +	1%	0%	2%	2%	1%

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
PRACA I POMOC SPOŁECZNA	9%	6% -	7%	7% -	7%	9%	11%	12%	10%	12%	8%	8%	9%	11%	11%	12%	7%
rolnictwo - pomoc dla rolników, dotacje na sprzęt, modernizacje gospodarstw itp.	5%	2% -	4%	5%	3%	7%	6%	6%	5%	4%	3% -	4%	2% -	7%	5%	8% +	4%
wspomaganie i rozwój firm, przedsiębiorczości	3%	2%	2%	1% -	2%	1% -	3%	4%	3%	5%	3%	2%	3%	3%	4%	3%	1% -
szkolenia zawodowe, przekwalifikowania (dotowane, bezpłatne w Urzędach Pracy itp.)	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	2%	2% +	1%	1%	0%	2%	1%	1%	0%
aktywizacja zawodowa (bezrobotnych, kobiet, emerytów, młodzieży itp.)	1%	1%	1%	1%	0% -	1%	0% -	1%	0% -	1%	1%	2%	2%	0%	2%	1%	1%
wspomaganie i rozwój indywidualnej działalności gospodarczej	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	0%	1%	1%	1%	0%	1%	2%	1%
NAUKA, SZKOLNICTWO, OPIEKA NAD DZIEĆMI	7%	5%	5%	6%	10%	9%	9%	5%	11% +	8%	7%	7%	10% +	6%	6%	7%	0%
szkoły, centra edukacji itp. placówki edukacyjne - budowa, modernizacja	5%	4%	4%	4% -	7%	7%	7%	4% -	7%	6%	4%	6%	10% +	5%	4%	5%	0%
wyposażenie placówek oświatowych (komputery, sprzęt, materiały dydaktyczne itp.)	1%	0% -	0% -	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	2%	1%	0%
KULTURA	6%	6%	2% -	6%	8%	5%	11% +	4%	11% +	4%	11% +	4% -	7%	10% +	4%	3% -	2% -
ochrona i rewitalizacja obiektów zabytkowych	3%	4%	1% -	4%	1% -	3%	6% +	3%	6% +	3%	4%	1% -	2% -	5%	2%	3%	1% -
placówki kulturalne - centra, kina, teatry itp. (budowa, remonty itp.)	2%	2%	0% -	2%	3%	1%	4%	1% -	3%	1% -	6% +	2%	4%	5% +	1%	1% -	1% -
OCHRONA ŚRODOWISKA	5%	4%	3%	2% -	6%	4%	5%	3% -	8% +	7%	5%	4%	8% +	6%	4%	5%	5%
oczyszczalnia, ścieków - budowa, modernizacja itp.	2%	1%	2%	0% -	3%	3%	2%	2%	1%	4%	2%	1% -	3%	2%	2%	3%	2%
tereny zielone - tworzenie, utrzymanie parków, skwerów itp.	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	3% +	1%	3% +	1%	1%	1%
akcje na rzecz ochrony środowiska (ogólnie)	1%	1%	1%	0%	1%	0% -	0%	1%	1%	1%	1%	0% -	4% +	0% -	1%	1%	2%
zabezpieczenia przeciwpowodziowe, regulacje rzek, wały, zbiorniki, tamy	1%	2%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	5% +	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
KOMUNIKACJA MIĘDZYMIASTOWA, MIĘDZYNARODOWA	4%	2% -	3%	8% +	1% -	5%	5%	3%	3%	8% +	1% -	5%	5%	0% -	3%	2% -	1% -
kolej - rozbudowa i modernizacja sieci kolejowych	2%	1% -	2%	0% -	1% -	3%	3%	2%	2%	5% +	0% -	3%	2%	0% -	2%	0% -	1% -
dworce kolejowe - budowa, remonty, modernizacja itp.	1%	1%	0% -	0%	0%	3% +	1%	1%	0% -	0%	0% -	1%	2%	0% -	0% -	1%	0%
porty lotnicze - budowa, rozbudowa, modernizacja	1%	0% -	0% -	8% +	1%	0% -	1%	1%	1%	4% +	0%	1%	1%	0% -	1%	0%	0%

		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
SŁUŻBA ZDROWIA	2%	2%	1% -	1%	1%	2%	2%	2%	2%	3%	3%	1% -	5% +	4%	1% -	3%	1% -
szpitale - budowa, rozbudowa, modernizacja	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	3%	2%	1%	2%	1%
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE, PRZEMYSŁOWE	2%	3%	2%	2%	3%	3%	1%	1%	2%	3%	2%	1% -	2%	1%	5% +	2%	3%
bloki mieszkalne - budowa nowych, remonty itp.	2%	2%	1%	1%	2%	3%	0% -	1% -	2%	3%	2%	0% -	2%	1%	4% +	2%	1% -
nie wiem, trudno powiedzieć	42%	53% +	44%	52% +	47%	32% -	39%	38%	39%	25% -	36% -	35% -	46%	37% -	45%	46%	53% +
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

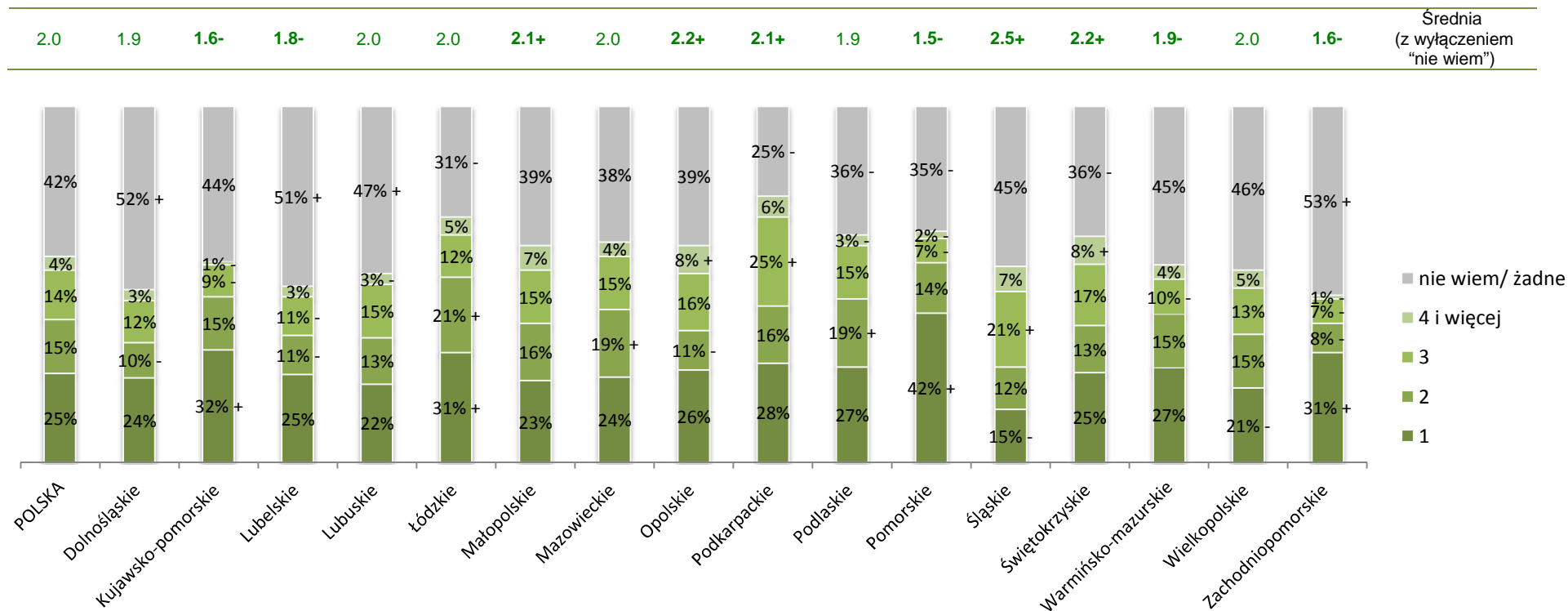
MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Wykres 57. (P32) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia? *liczba wymienionych przedsięwzięć* (2014 – wg województw)

61% Polaków jest w stanie wymienić przynajmniej jeden przykład przedsięwzięcia finansowanego z Funduszy Europejskich (o 11pp. mniej niż na poziomie najbliższego otoczenia i 3pp. więcej niż dla regionu) – to tylko o 2pp. więcej niż w 2012 r.

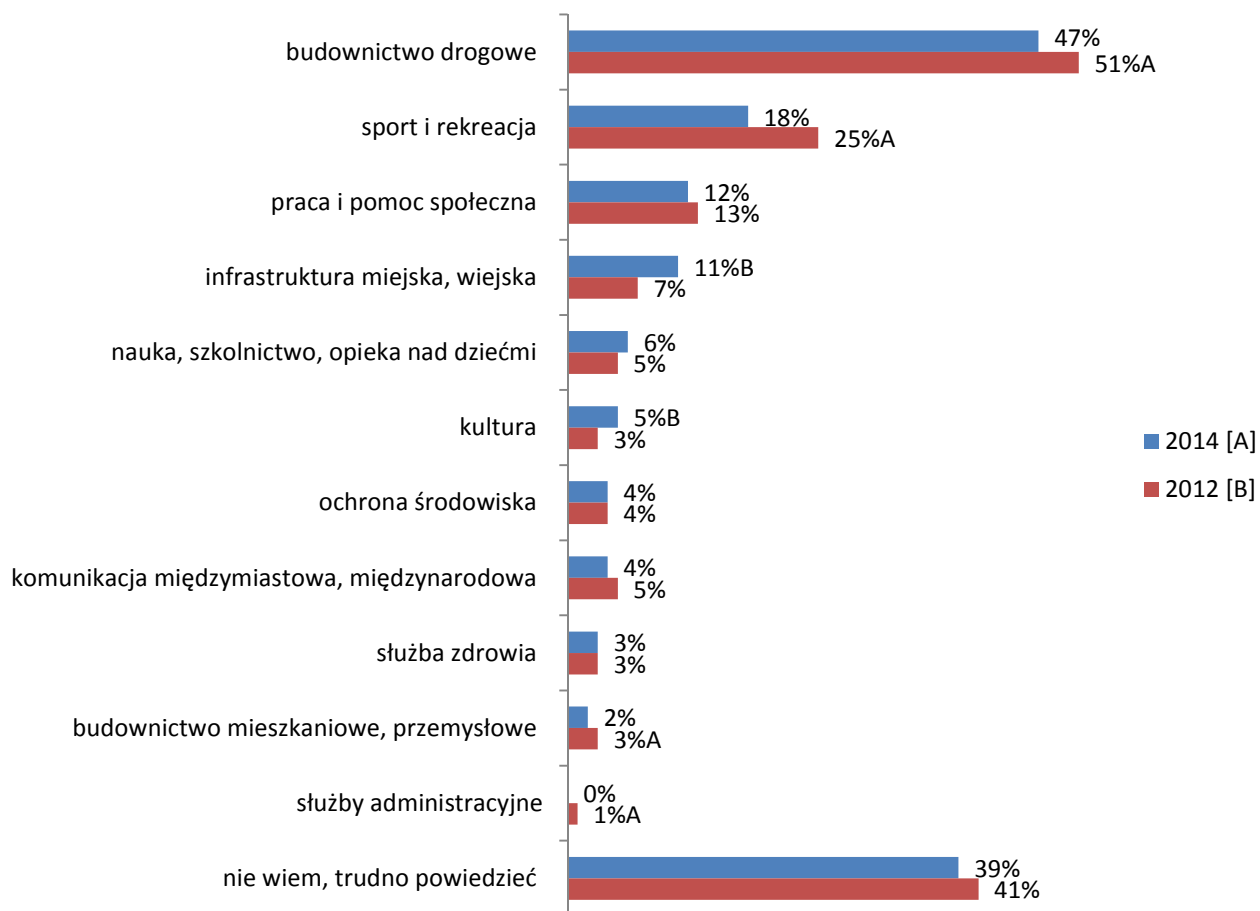
Kolejność najczęściej wymienianych przykładów przedsięwzięć nie zmieniła się porównując do pomiaru z 2012 r. Wyraźnie częściej na poziomie kraju wskazywane są inwestycje drogowe (47%, o 5pp. więcej niż na poziomie najbliższego otoczenia i województwa, ale istotnie rzadziej niż w 2012 r. o 4pp.). Następne w kolejności: sport i rekreacja (18%, istotny spadek o 7pp. do 2012 r.), praca i pomoc społeczna (12%, spadek o 1pp. do 2012 r.) oraz infrastruktura miast i wsi (11%, wzrost o 4pp.) są wymieniane ponad dwu, a nawet trzykrotnie rzadziej.

W największej mierze wykorzystanie Funduszy Europejskich jest utożsamiane z inwestycjami infrastrukturalnymi (drogi, kolej, obiekty sportowe i rekreacyjne, chodniki, place, kanalizacja etc.), a znacząco mniej z inwestycjami i wparciem innych dziedzin gospodarki i życia codziennego, rozwojem nowych technologii, przemysłu, nauki, kultury, ochroną środowiska czy inwestycją w kapitał ludzki – które to elementy są równie ważne z punktu widzenia budowania konkurencyjności Polski i UE.

Wyraźnie więcej osób, które nie potrafią podać żadnego przykładu wykorzystania Funduszy Unijnych zarówno na poziomie mikro, jak również regionu i kraju jest wśród osób starszych (powyżej 65 r.ż.), słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe i zawodowe), emerytów/rencistów oraz kobiet (z wyłączeniem poziomu mikro – najbliższego otoczenia).

[Tabela 19] Podobnie jak w przypadku przedsięwzięć na poziomie wojewódzkim mieszkańcy województw dolnośląskiego, lubelskiego i zachodniopomorskiego znacząco częściej (ponad połowa) nie są w stanie podać żadnego przykładu inwestycji dofinansowanej z FE. Z kolei mieszkający w województwach centralnych: łódzkim i mazowieckim, a także małopolskim, opolskim i podkarpackim są w gronie osób, które znacząco częściej są zorientowani w tym, jakie projekty były współfinansowane z FE w naszym kraju.

Wykres 58. (P33) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w skali całej Polski? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS;
A,B, – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 19. (P33) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w skali całej Polski? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
BUDOWNICTWO DROGOWE	47%	35% -	47%	37% -	44%	62% +	55% +	53% +	49%	62% +	47%	48%	38% -	50%	389% -	48%	35% -
drogi (krajowe, gminne itp.) - budowa, modernizacja	26%	21% -	24%	25%	25%	28%	32% +	29%	30%	28%	20% -	28%	24%	28%	24%	27%	19% -
autostrady i drogi ekspresowe - budowa, modernizacja, remonty	27%	19% -	30%	16% -	24%	43% +	30%	32% +	29%	42% +	31%	19% -	18% -	29%	17% -	26%	20% -
mosty - budowa, modernizacja	2%	2%	4%	3%	1% -	3%	3%	4%	2%	4%	3%	1% -	1% -	4%	2%	0% -	1%
obwodnica miasta - budowa, modernizacja	1%	1%	1%	1%	0%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	1%
SPORT I REKREACJA	18%	11% -	15%	12% -	15%	26% +	15%	18%	26% +	34% +	29% +	8% -	18%	24% +	19%	19%	14% -
stadiony (Narodowy, na EURO itp.) - budowa, modernizacja, utrzymanie itp.	12%	6% -	8% -	8% -	12%	16% +	10%	11%	16% +	23% +	24% +	4% -	10%	12%	13%	15%	11%
boiska, Orliki (budowa ogólnodostępnych boisk dla młodzieży)	3%	2% -	5%	1% -	2%	5%	3%	2%	10% +	8% +	3%	2%	4%	4%	4%	3%	1% -
obiekty sportowe (ogólnie) budowa, modernizacja itp.	3%	1% -	3%	3%	1% -	6% +	2%	4%	4%	3%	2%	1% -	3%	8% +	2%	1% -	2%
plac zabaw dla dzieci, parki linowe (budowa, modernizacja, utrzymanie)	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	2%	4% +	1%	1%	1%	2%	1%	1%	0%
hotele, ośrodki wypoczynkowe - budowa, modernizacja, rozwój turystyki itp.	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	2%	0%	0%
PRACA I POMOC SPOŁECZNA	12%	8% -	10%	8% -	13%	19% +	13%	14%	16%	16%	8% -	6% -	13%	15%	10%	17% +	9% -
rolnictwo - pomoc dla rolników, dotacje na sprzęt, modernizacje gospodarstw itp.	7%	4% -	5%	6%	6%	12% +	8%	9%	9%	5%	4% -	3% -	3% -	8%	4% -	10% +	7%
wspomaganie i rozwój firm, przedsiębiorczości	4%	2% -	3%	2% -	4%	5%	2%	5%	6%	5%	3%	1% -	5%	6%	4%	6%	1% -
aktywizacja zawodowa (bezrobotnych, kobiet, emerytów, młodzieży itp.)	2%	1%	2%	1% -	1% -	1%	1%	2%	1%	2%	0% -	2%	3%	1%	3%	2%	2%
rolnictwo - dopłaty bezpośrednie dla rolników indywidualnych	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	4% +	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%
szkolenia zawodowe, przekwalifikowania (dotowane, bezpłatne w Urzędach Pracy itp.)	1%	1%	2%	0% -	3% +	1%	1%	1%	2%	3% +	1%	0% -	1%	2%	1%	1%	0% -
wspomaganie i rozwój indywidualnej działalności gospodarczej	1%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	1%

		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
INFRASTRUKTURA MIEJSKA, WIEJSKA	11%	10%	7% -	6% -	11%	9%	14%	15% +	16% +	10%	7% -	9%	14%	13%	9%	11%	5% -
miasto, gmina - rozwój, modernizacja, poprawa infrastruktury itp.	7%	6%	3% -	4% -	6%	6%	8%	9%	12% +	3% -	4% -	4% -	9%	9%	7%	8%	3% -
ulice miejskie, wiejskie, place - rozbudowa, modernizacja itp.	1%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%
kanalizacja, wodociągi, ciepłownictwo - budowa, rozbudowa, modernizacja	1%	2%	0% -	1%	2%	1%	2%	1%	0% -	4% +	1%	0%	2%	2%	0% -	1%	1%
komunikacja miejska - rozbudowa, nowy tabor, modernizacja itp.	1%	1%	0% -	1%	0% -	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	4% +	0% -	1%	0% -	1%
ścieżki rowerowe (budowa, modernizacja itp.)	1%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	0%
metro - rozbudowa, druga linia	1%	1%	1%	0% -	1%	0% -	1%	2%	1%	1%	2%	1%	0% -	0% -	0%	1%	0% -
NAUKA, SZKOLNICTWO, OPIEKA NAD DZIEĆMI	6%	4% -	6%	5%	7%	8%	9% +	6%	12% +	8%	4% -	3% -	7%	5%	3% -	5%	3% -
szkoły, centra edukacji itp. placówki edukacyjne - budowa, modernizacja	5%	3%	5%	4%	5%	6%	8% +	5%	8% +	6%	2% -	2% -	5%	4%	2% -	5%	2% -
wyposażenie placówek oświatowych (komputery, sprzęt, materiały dydaktyczne itp.)	1%	0% -	1%	1%	1%	2%	1%	1%	3% +	2%	2%	1%	1%	1%	2%	1%	0% -
KULTURA	5%	5%	5%	4%	4%	5%	5%	6%	7%	4%	7%	4%	4%	9% +	4%	5%	3% -
ochrona i rewitalizacja obiektów zabytkowych	3%	3%	4%	2%	2% -	4%	1% -	4%	4%	2%	4%	1% -	3%	6% +	2% -	4%	2%
placówki kulturalne - centra, kina, teatry itp. (budowa, remonty itp.)	2%	2%	1%	1%	2%	1% -	3%	2%	3%	1%	3%	2%	1%	7% +	2%	0% -	0% -
OCHRONA ŚRODOWISKA	4%	3%	3%	3% -	6%	3% -	5%	3%	3% -	6%	5%	2% -	10% +	5%	4%	4%	4%
akcje na rzecz ochrony środowiska (ogólnie)	2%	1% -	1%	1% -	0% -	1%	1%	1%	2%	2%	2%	1% -	5% +	1%	2%	3%	1% -
oczyszczalnia ścieków - budowa, modernizacja itp.	1%	1%	1%	1%	4% +	1%	1%	1%	1%	3% +	1%	0% -	3%	1%	1%	1%	3%
alternatywne źródła energii (biogaz, wiatrownie, baterie słoneczne itp.)	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	2%	1%	1%	1%	1%
KOMUNIKACJA MIĘDZYMIASTOWA, MIĘDZYNARODOWA	4%	5%	3% -	5%	4%	6%	9% +	4%	6%	7%	2% -	7% +	3%	4%	4%	1% -	2% -
kolej - rozbudowa i modernizacja sieci kolejowych	3%	3%	2%	2%	3%	4%	7% +	4%	3%	4%	2% -	5%	2% -	3%	3%	1% -	1% -
dworce kolejowe - budowa, remonty, modernizacja itp.	1%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%
porty lotnicze - budowa, rozbudowa, modernizacja	1%	1%	1%	2%	1%	0%	1%	0% -	2%	2%	1%	2%	1%	1%	1%	0% -	0%

		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
SŁUŻBA ZDROWIA	3%	1% -	1% -	3%	2%	3%	1% -	3%	3%	4%	2%	0% -	5%	1%	2%	5%	1% -
szpitale - budowa, rozbudowa, modernizacja	1%	1%	0% -	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	0% -	0%	2%	1%	1%	2%	1%
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE, PRZEMYSŁOWE	2%	2%	2%	1%	3%	2%	1%	1%	1%	3%	1%	2%	3%	1%	2%	2%	1% -
bloki mieszkalne - budowa nowych, remonty itp.	1%	2%	2%	1%	3%	2%	1%	1%	1%	3%	0% -	1%	2%	0% -	2%	2%	0%
nie wiem, trudno powiedzieć	39%	52% +	40%	53% +	42%	25% -	33% -	34%	32% -	24% -	38%	36%	43%	35%	44%	40%	55% +
<i>Podstawa</i>	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

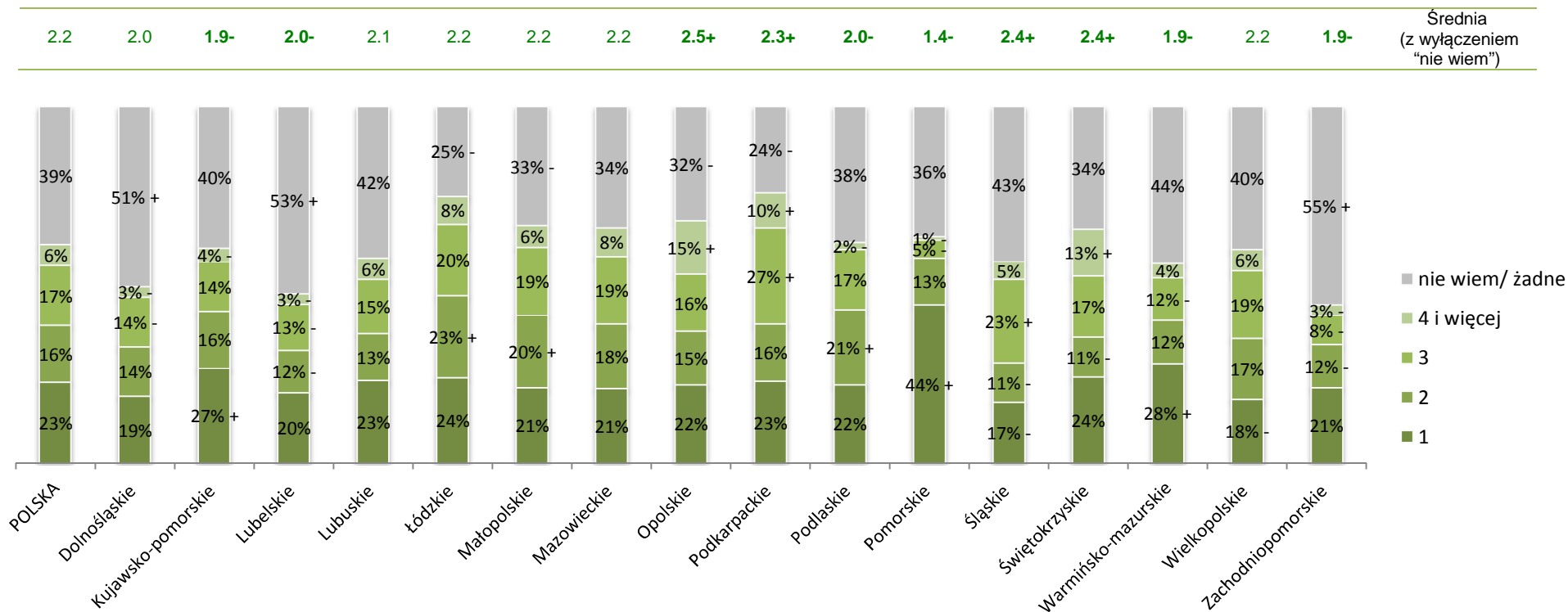
MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Wykres 59. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w skali całej Polski? *liczba wymienionych przedsięwzięć* (2014 – wg województw)

5.2.8 Wiedza dotycząca ubiegania się o wsparcie z Funduszy Europejskich

Poziom wiedzy na temat tego, kto może się ubiegać o wsparcie z Funduszy Europejskich jest dość wysoki - blisko 90% Polaków jest w stanie wymienić przynajmniej jeden taki przykład (87%, podobnie jak w 2012 r.).

Kolejność najczęściej wymienianych grup osób / podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotację z FE nie zmieniła się istotnie porównując do 2012 r. Najczęściej wskazywane są podmioty - prywatne przedsiębiorstwa (40%, istotny spadek o 5pp. porównując do 2012 r.) i osoby fizyczne - rolnicy (40%, istotny spadek o 3pp. w stosunku do 2012 r.). Ci ostatni zapewne w kontekście dopłat bezpośrednich dla rolnictwa. W dalszej kolejności wymienia się władze samorządowe (32%, istotny spadek o 7pp.) i placówki edukacyjne (28%, istotny spadek o 5pp.).

Osoby planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej (21%), bezrobotni (19%) oraz niepełnosprawni (9%) to osoby fizyczne (w odróżnieniu od instytucji/firm) lub grupy osób przywoływane najczęściej, poza rolnikami, w kontekście ubiegania się o dofinansowanie z FE. Co piąty Polak (18%) jest przekonany, że samodzielnie również może starać się o dotację z FE.

W 2014 r. wymieniono wyraźnie więcej innych, pojedynczych podmiotów/ grup osób, w tym: ogólnie pracodawców/przedsiębiorców (bez wskazania czy to firma państwowa czy prywatna); ludzi młodych; osoby pełnoletnie/dorośle; ogólnie instytucje / podmioty publiczne / ministerstwa; wszystkich, którzy mają pomysły oraz ogólnie każdego z nas.

Mniejsze odsetki wskazań na poszczególne grupy osób / podmiotów, świadczą o tym, że Polacy wymieniali średnio mniej przykładów niż w poprzednim pomiarze, ale sam odsetek potrafiących przywołać przynajmniej jeden przykład potencjalnych beneficjentów FE nie uległ zmianie.

[Tabela 20] Bardziej zorientowani w tematyce podmiotów uprawnionych do ubiegania się o środki z FE są mieszkańcy województw: łódzkiego (92% potrafi podać przynajmniej jeden przykład), podkarpackiego (95%), podlaskiego (92%) i pomorskiego (96%). Z kolei wyraźnie mniej takich osób mieszka w: kujawsko-pomorskim (82%), warmińsko-mazurskim (81%) i zachodniopomorskim (78%).

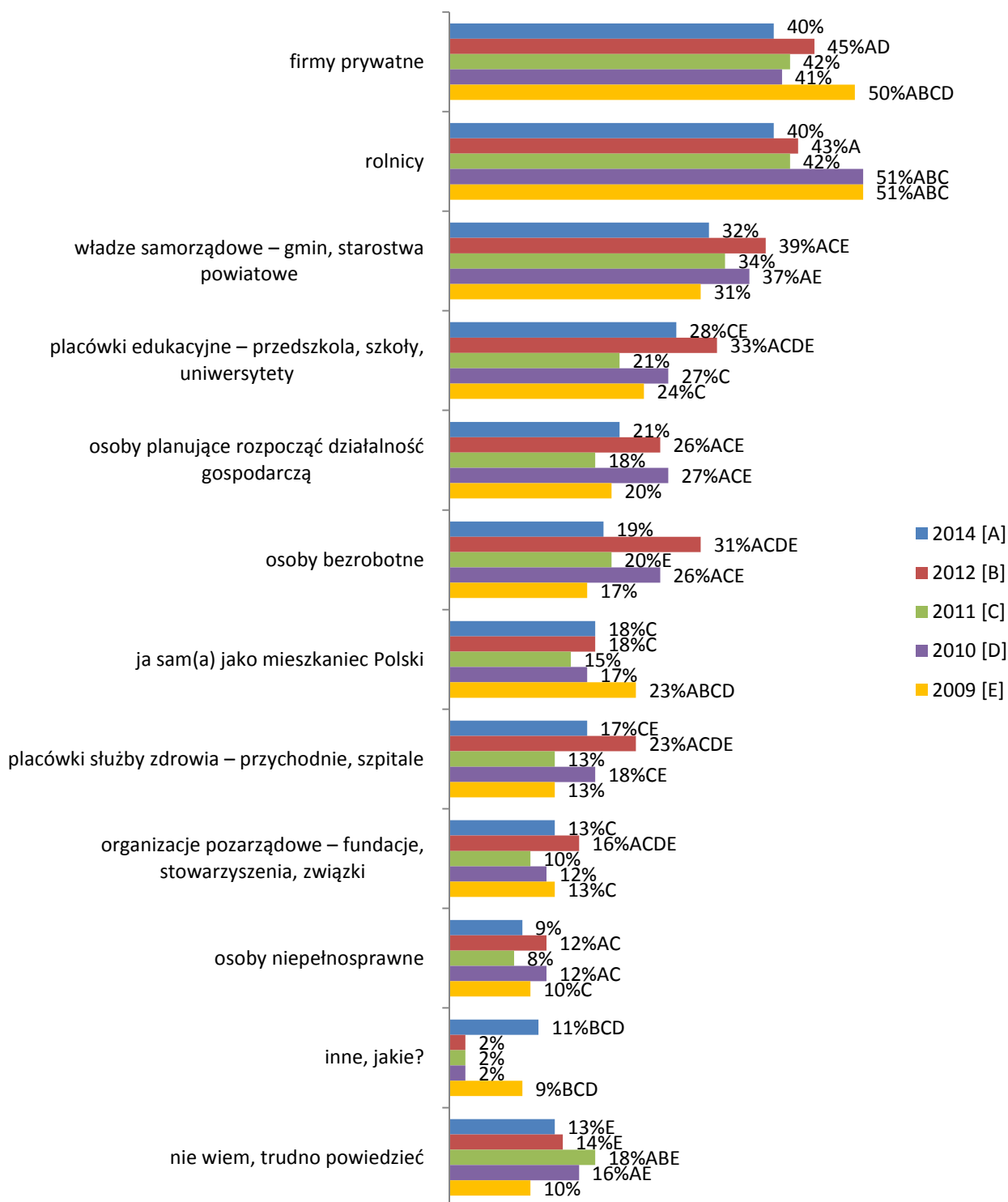
Firmy prywatne w kontekście ubiegania się o dofinansowanie z FE znacząco częściej przywołują mieszkańcy województw: mazowieckiego, opolskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego. Natomiast wyraźniej rzadziej przedsiębiorstwa wymieniane są przez mieszkańców w: dolnośląskim, lubuskim, pomorskim i zachodniopomorskim.

Rolników jako beneficjentów FE istotnie częściej wymieniają mieszkańcy województw Polski Wschodniej: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego oraz województw: kujawsko-pomorskiego i opolskiego.

Średnio wymieniano trzy podmioty, które mogą się ubiegać o środki w ramach FE (2.9 - średnia liczba wymienionych obszarów z pominięciem osób, które nie potrafią wskazać żadnego podmiotu). Wyraźnie na plus wyróżnia się województwo: kujawsko-pomorskie (3.3), podlaskie (3.3), opolskie (3.4) i świętokrzyskie (3.6). Istotnie mniej podmiotów niż średnia

wymienili mieszkańcy województw: dolnośląskiego (2.0), pomorskiego (2.2), lubuskiego i zachodniopomorskiego (po 2.6) [Wykres 61].

Wykres 60. (P34). Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

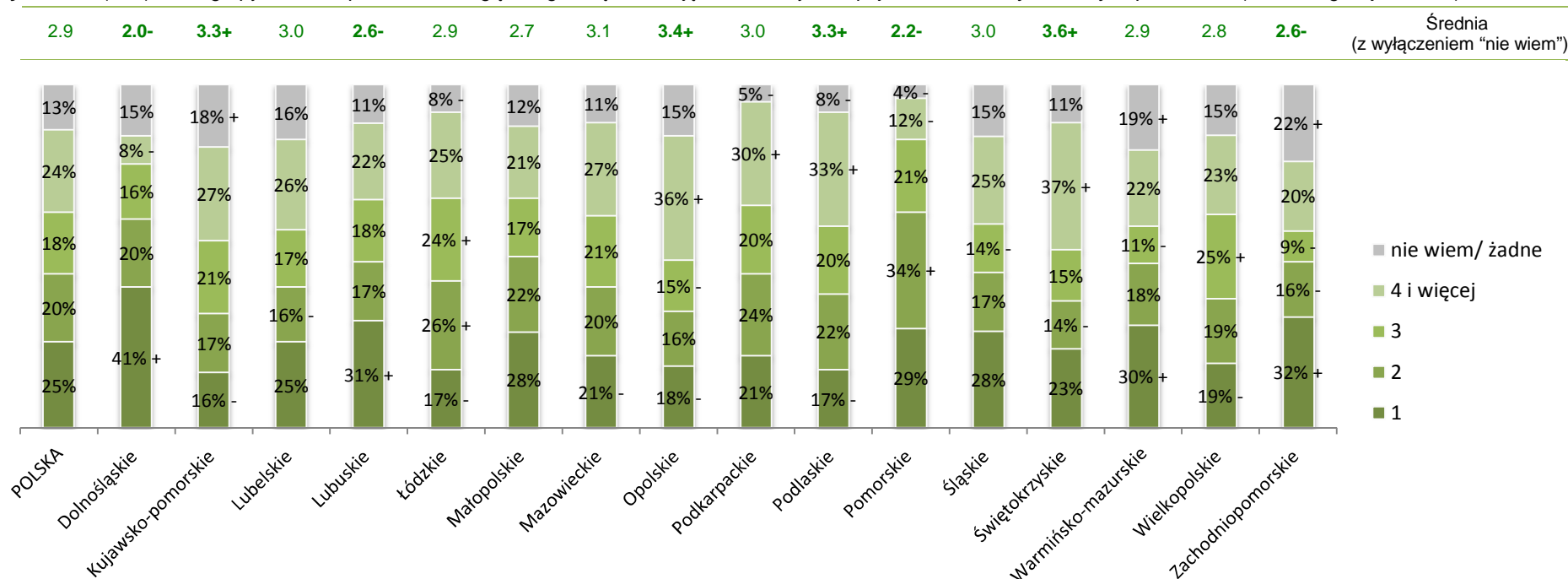

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA
A,B,C,D,E, – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 20. (P34) Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
rolnicy	40%	26% -	49% +	51% +	40%	42%	34% -	44%	53% +	58% +	60% +	22% -	26% -	53% +	38%	52% +	31% -
firmy prywatne	40%	24% -	42%	41%	32% -	39%	37%	47% +	49% +	47% +	44%	35% -	40%	52% +	38%	43%	31% -
władze samorządowe – gmin, starostwa powiatowe	32%	34%	36%	31%	33%	45% +	27% -	33%	39% +	37%	38% +	29%	28%	40% +	34%	26% -	21% -
placówki edukacyjne – przedszkola, szkoły, uniwersytety	28%	18% -	36% +	22% -	24% -	38% +	25%	32%	39% +	31%	36% +	28%	29%	34% +	28%	22% -	20% -
osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą	21%	12% -	17%	18%	20%	21%	21%	22%	28% +	22%	30% +	14% -	24%	29% +	16% -	20%	21%
osoby bezrobotne	19%	5% -	28% +	22%	18%	19%	13% -	19%	25% +	22%	21%	9% -	23%	22%	20%	26% +	22%
ja sam jako mieszkaniec Polski	18%	8% -	15%	19%	15%	17%	20%	18%	14% -	18%	17%	20%	24% +	24% +	17%	15%	16%
placówki służby zdrowia – przychodnie, szpitale	17%	7% -	20%	14%	13%	21%	11% -	23% +	13% -	16%	22% +	20%	18%	23% +	19%	14%	16%
organizacje pozarządowe – fundacje, stowarzyszenia, związki	13%	7% -	13%	14%	10%	11%	12%	13%	14%	13%	16%	16%	17% +	18% +	15%	9% -	14%
osoby niepełnosprawne	9%	1% -	10%	12% +	7%	8%	5% -	11%	10%	6% -	12%	3% -	16% +	13% +	11%	7%	7%
inne	11%	21% +	3% -	10%	14%	7% -	24% +	9%	5% -	11%	10%	13%	9%	12%	3% -	5% -	6% -
nie wiem, trudno powiedzieć	13%	15%	18% +	16%	11%	8% -	12%	11%	15%	5% -	8% -	4% -	15%	11%	19% +	15%	22% +
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Wykres 61. (P34) Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? liczba wymienionych podmiotów (2014 – wg województw)

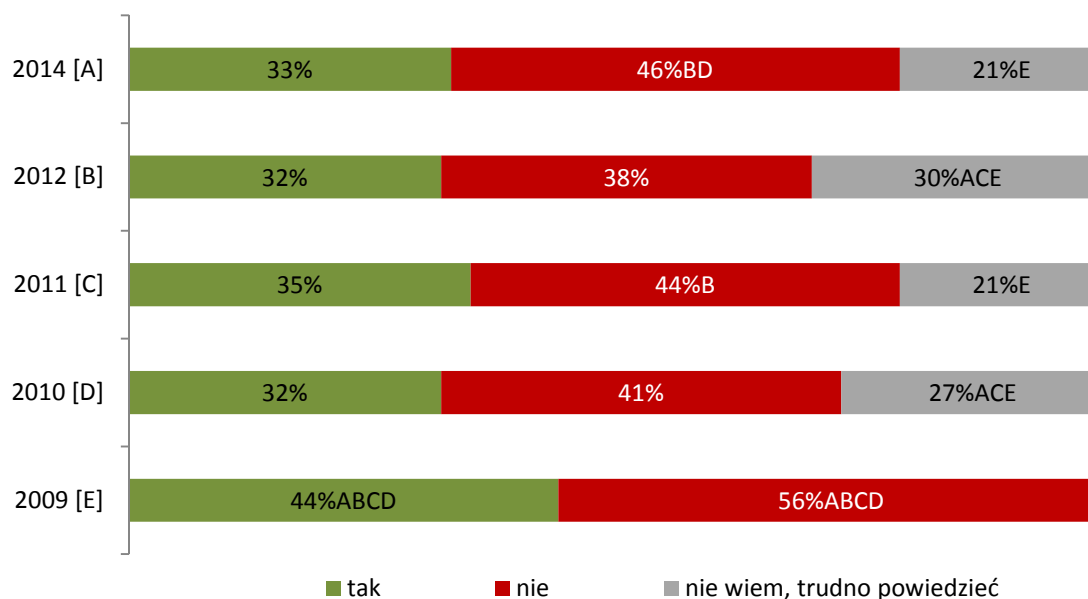

Polacy nie mają przekonania o tym, że wszyscy uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie z FE mają takie same szanse na przyznanie dotacji - blisko połowa uważa, że nie ma w tym zakresie równości (46%, istotny wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r. i o 6pp. do 2010 r.). Odsetek sceptyków rośnie z każdym rokiem kosztem osób niemających zdania. Być może bardziej sceptyczna postawa jest wynikiem kilku już lat, często osobistych lub zasłyszanych, doświadczeń z Funduszami Europejskimi.

Należy jednak podkreślić, że co trzeci Polak (niezmiennie od kilku lat) uważa, że w rywalizacji o dotację z FE nie ma podmiotów / osób uprzywilejowanych i każdy ma jednakowe szanse znaleźć się na liście podmiotów/osób, którym przyznano dofinansowanie.

Wyraźnie więcej sceptyków jest wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (51%), w średnim wieku – 45-54l. (49%) oraz mieszkańców dużych miast – 200-499 tys. (56%). Natomiast istotnie częściej przekonani o równych szansach ubiegających się o dotację z FE są mężczyźni (34%), osoby w wieku 25-34 l. (36%), osoby lepiej wykształcone – z wykształceniem średnim (35%) i wyższym (44%), prowadzący własną działalność/ przedsiębiorcy (40%) oraz uczniowie/studenci (42%), a także mieszkańcy średniej wielkości miast – 50-199 tys. (36%).

Wykres 62. (P35) Czy każdy uprawniony ma, Pana(i) zdaniem, takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

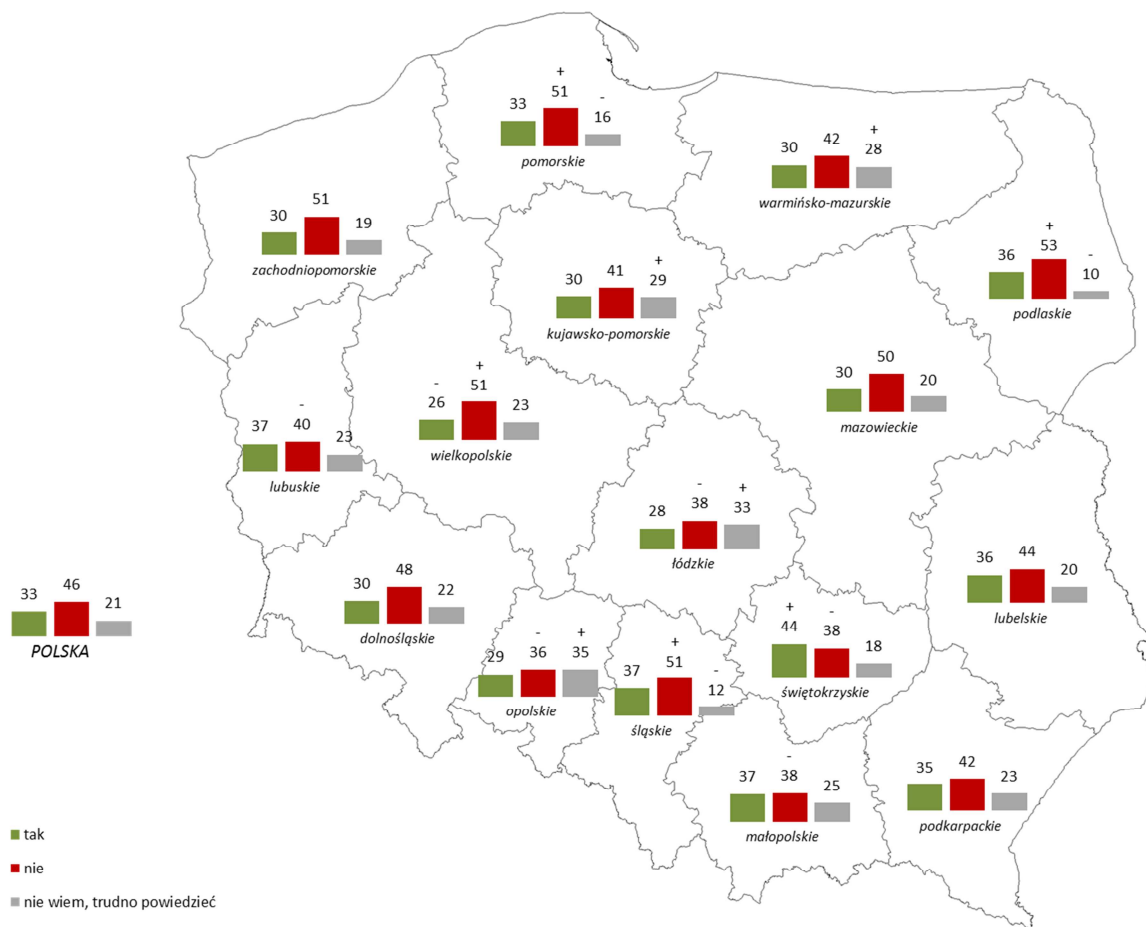

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tylko mieszkańcy województwa świętokrzyskiego są wyraźnie częściej przekonani o tym, że każdy ubiegający się o dotację z FE ma jednakowe szanse na jej otrzymanie (44%). Natomiast wyraźnie więcej osób sceptycznie nastawionych do kwestii równości szans w rywalizacji o przyznanie dotacji jest wśród mieszkających w województwach: śląskim, podlaskim, wielkopolskim i pomorskim.

Wykres 63. (P35) Czy każdy uprawniony ma, Pana(i) zdaniem, takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)

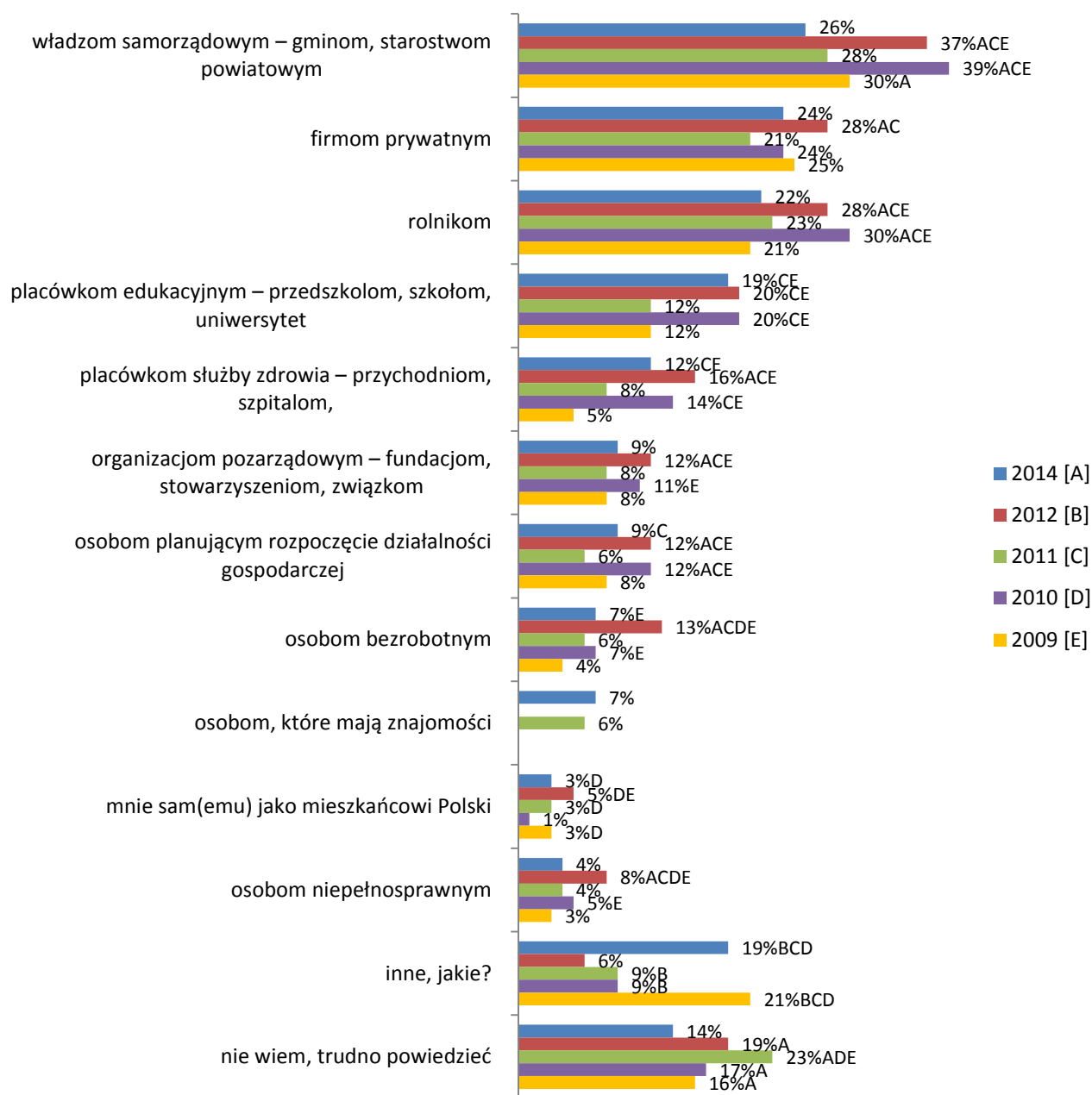
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+”, „-”, „0” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Lubuskie	Małopolskie	Śląskie	POLSKA WSCHODNIA	Lubelskie	Podlaskie	Podkarpackie	POLSKA	Pomorskie	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Mazowieckie	Warmińsko-mazurskie	Zachodniopomorskie	Opolskie	Łódzkie	Wielkopolskie
TAK	44%	37%	37%	37%	36%	36%	36%	35%	33%	33%	30%	30%	30%	30%	30%	29%	28%	26%

W opinii badanych zdecydowanie większe szanse na uzyskanie dofinansowania z FE mają: władze samorządowe (26%, istotny spadek o 11pp. w stosunku do 2012 r.), firmy prywatne (24%, istotny spadek o 4pp.), rolnicy (22%, istotny spadek o 6pp. w stosunku do 2012 r.) i placówkom edukacyjnym (19%). Wyraźnie spadł odsetek osób, które nie są w stanie wymienić przykładu podmiotu/osoby bardziej uprzywilejowanej w ubieganiu się o dofinansowanie z FE.

W 2014 r. wymieniono znacząco więcej innych podmiotów/osób, którym łatwiej jest się ubiegać z sukcesem o dotację z FE, m.in.: „tych, którzy mają pieniądze”, „zorientowanych, dobrze znających tematykę FE”, „prowadzących dobrze prosperujące firmy”, „osoby, które mają dobry pomysł”, „większe firmy”, „osoby/podmioty, które mają wiedzę”, „osoby młode”. Wyraźnie więcej przykładów innych podmiotów/osób podali mieszkańcy dolnośląskiego (25%) i małopolskiego (43%).

Wykres 64. (P36) Skoro nie każdy ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania, komu jest łatwiej je otrzymać? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

N=2313 (2014); N=603 (2012); N=710 (2011); N=662 (2010); N=905 (2009) (tylko badani, którzy uważają, że nie każdy ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania)

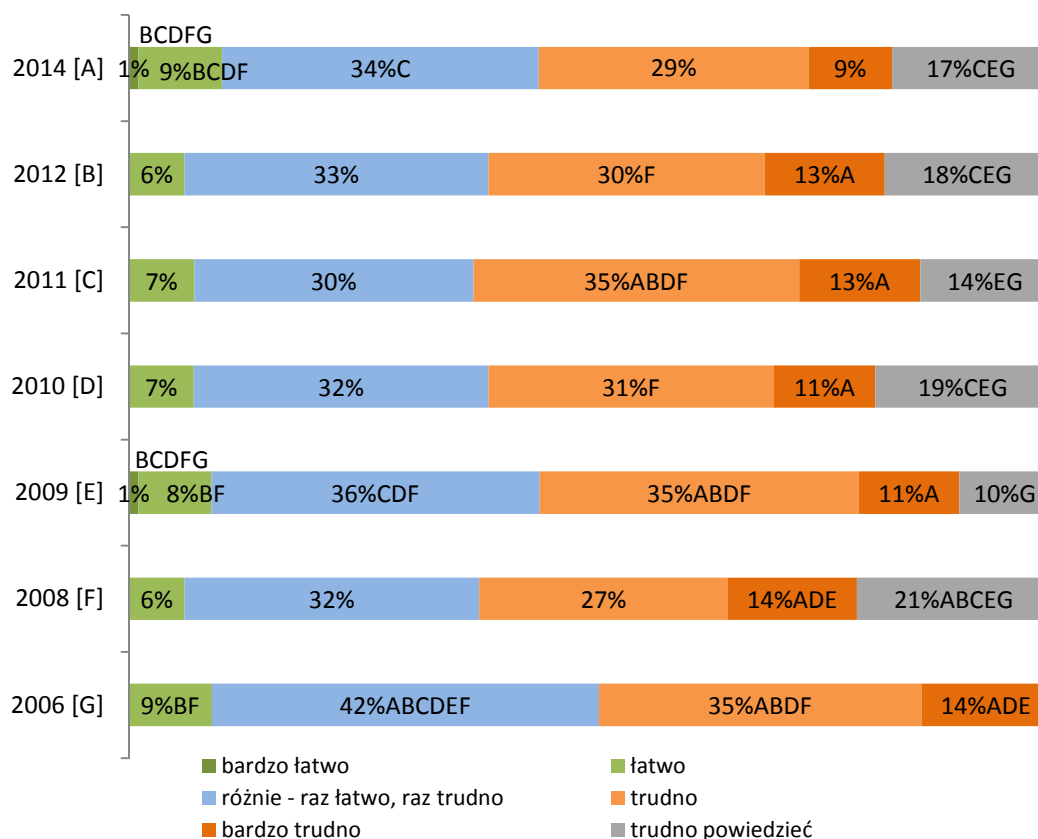
A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 21. (P36) Skoro nie każdy ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania, komu jest łatwiej je otrzymać? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
władzom samorządowym – gminom, starostwom powiatowym	26%	26%	37% +	26%	24%	34%	18% -	26%	39% +	31%	32%	24%	24%	29%	31%	24%	21%
firmom prywatnym	24%	15% -	39% +	19%	16% -	23%	15% -	27%	25%	29%	13% -	32% +	26%	29%	17% -	27%	21%
rolnikom	22%	10% -	32% +	25%	25%	24%	14% -	27%	35% +	29%	26%	7% -	18%	21%	32% +	34% +	16% -
placówkom edukacyjnym – przedszkolom, szkołom, uniwersytetom	19%	15%	22%	10% -	13% -	21%	11% -	20%	19%	13% -	18%	27% +	25% +	17%	22%	18%	16%
placówkom służby zdrowia – przychodniom, szpitalom	12%	8%	12%	9%	9%	13%	7% -	17%	10%	8%	11%	22% +	11%	12%	12%	8%	12%
organizacjom pozarządowym – fundacjom, stowarzyszeniom, związkom	9%	3% -	12%	6%	8%	9%	4% -	10%	13%	9%	7%	15% +	11%	7%	7%	8%	8%
osobom planującym rozpoczęcie działalności gospodarczej	9%	4% -	7%	6%	7%	5%	11%	11%	6%	9%	10%	2% -	14%	6%	5% -	13%	9%
osobom bezrobotnym	7%	2% -	6%	3% -	9%	5%	2% -	9%	7%	4%	5%	12%	10%	4%	7%	13% +	8%
tym, którzy mają znajomości	4%	0%	6%	3%	4%	3%	1% -	6%	4%	2%	5%	3%	11% +	3%	4%	4%	4%
mnie samemu jako mieszkańcowi Polski	7%	11%	2% -	8%	8%	6%	14% +	6%	3% -	13% +	7%	2% -	7%	11%	1% -	5%	1% -
osobom niepełnosprawnym	3%	1% -	1% -	0%	2%	1% -	0%	6%	1% -	1% -	0% -	17% +	5%	1% -	5%	2%	4%
inne	19%	27% +	8% -	22%	25%	16%	43% +	20%	5% -	16%	22%	13% -	18%	25%	5% -	11% -	7% -
nie wiem, trudno powiedzieć	14%	14%	17%	18%	12%	14%	11%	14%	17%	9% -	11%	4% -	14%	8% -	17%	16%	23% +
Podstawa	2313	188	161	175	158	151	152	200	139	167	211	204	200	151	167	203	199

Uzyskanie dofinansowania z Funduszy Europejskich nie jest łatwe – 39% Polaków uważa, że jest to trudne, podobny odsetek (34%) jest zdania, że otrzymanie dotacji czasem bywa trudne, a czasem łatwe. Porównując do poprzednich pomiarów odsetek przekonanych, o tym, że otrzymanie dotacji z FE to trudne zadanie istotnie się zmniejszył (o 4pp. w stosunku do 2012 r. i o 10pp. porównując do 2011 r.), jednocześnie znacząco wzrósł odsetek osób, które postrzegają to zadanie jako łatwe (10%, *łatwo* i *bardzo łatwo*, wzrost o 4pp. w stosunku do 2012 r.).

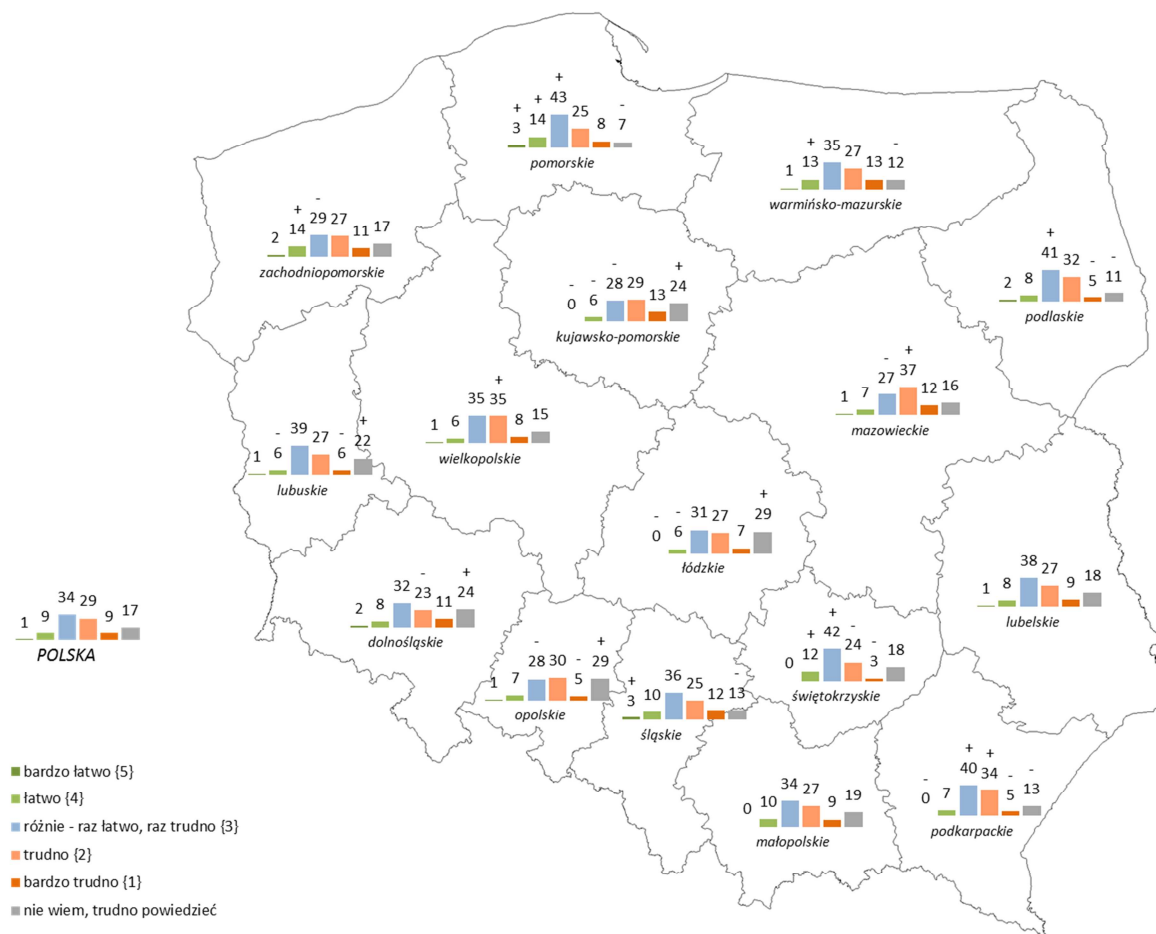
Wykres 65. (P37) Czy, Pana(i) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 r. – 1023 mieszkańców Polski, PBS DGA
A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

O tym, że pozyskanie dofinansowania z Unii Europejskiej jest stosunkowo łatwe (*łatwo* i *bardzo łatwo*) wyraźnie częściej są przekonani mieszkańcy województw: pomorskiego (17%), zachodniopomorskiego (16%) i warmińsko-mazurskiego (14%). Jako trudne istotnie częściej znajdują pozyskanie funduszy unijnych mieszkańcy województwa mazowieckiego (49% *trudno* i *bardzo trudno*).

Wykres 66. (P37) Czy, Pana(i) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? (porównanie między latami, dane w %)

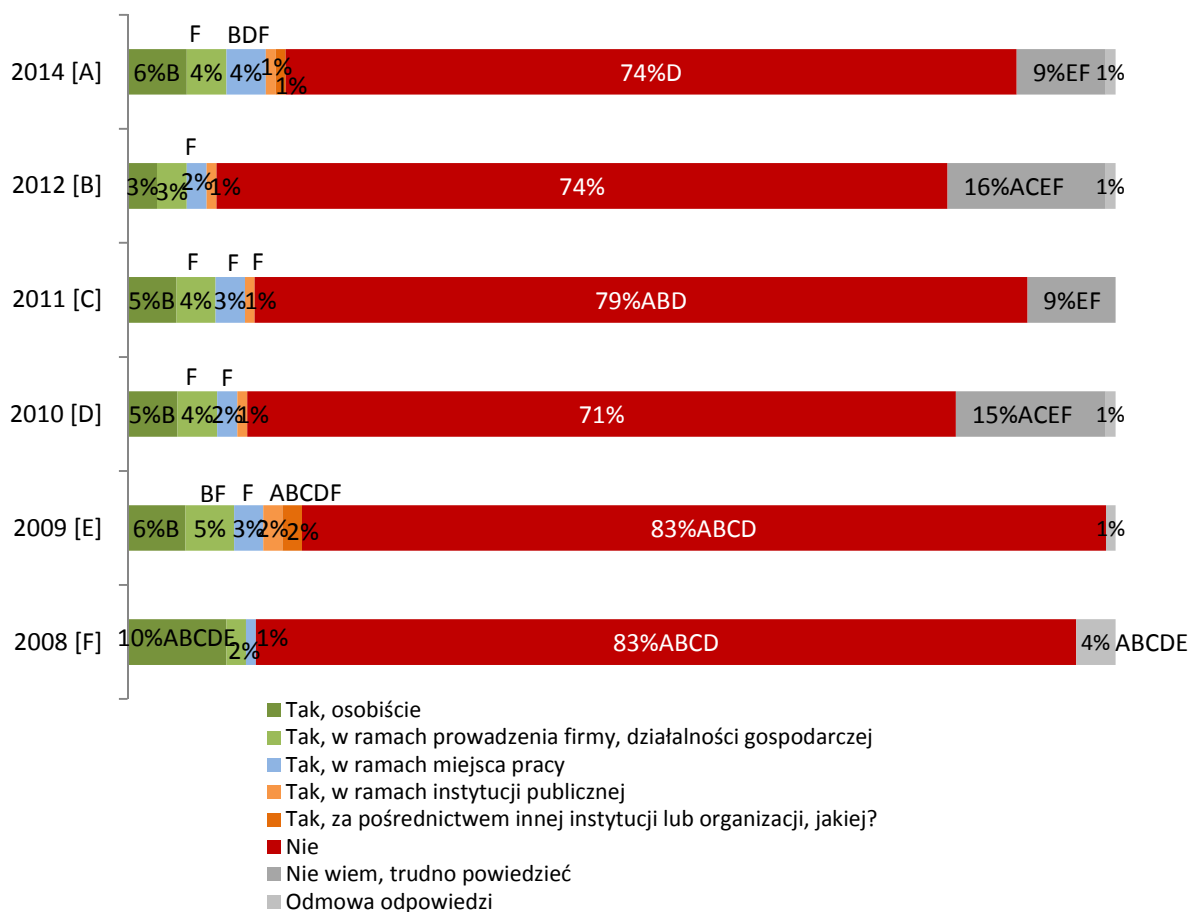
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+/-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Pomorskie	Zachodniopomorskie	Warmińsko-mazurskie	Śląskie	Świętokrzyskie	POLSKA WSCHODNIA	POLSKA	Małopolskie	Podlaskie	Dolnośląskie	Lubelskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Wielkopolskie	Kujawsko-pomorskie	Lubuskie	Łódzkie
T2B (bardzo łatwo + łatwo)	17%	16%	14%	13%	13%	11%	10%	10%	10%	9%	8%	8%	8%	8%	7%	6%	6%	6%

Trzech na czterech Polaków (74%) nie zamierza ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich – odsetek ten nie zmienił się od poprzedniego pomiaru. Zainteresowany wsparciem unijnym jest co szósty Polak (16%, istotny wzrost o 7pp. porównując do 2012 r.). Wśród zainteresowanych większość będzie ubiegać o dofinansowanie nie osobiście, ale w ramach prowadzonej działalności, miejsca pracy, instytucji publicznej lub innej instytucji pośredniczącej (10%).

Wśród osób, które nie są zainteresowane wsparciem z Funduszy Unijnych wyraźnie częściej spotkamy osoby po 45 r.ż. – 45-54 l. (79%), 55-64 l. (83%) i powyżej 65 r.ż. (87%), słabiej wykształconych – z wykształceniem podstawowym (80%) i zasadniczym zawodowym (77%), nieaktywnych zawodowo – emerytów/rencistów (87%) oraz mieszkańców największych miast – powyżej 500 tys. (80%).

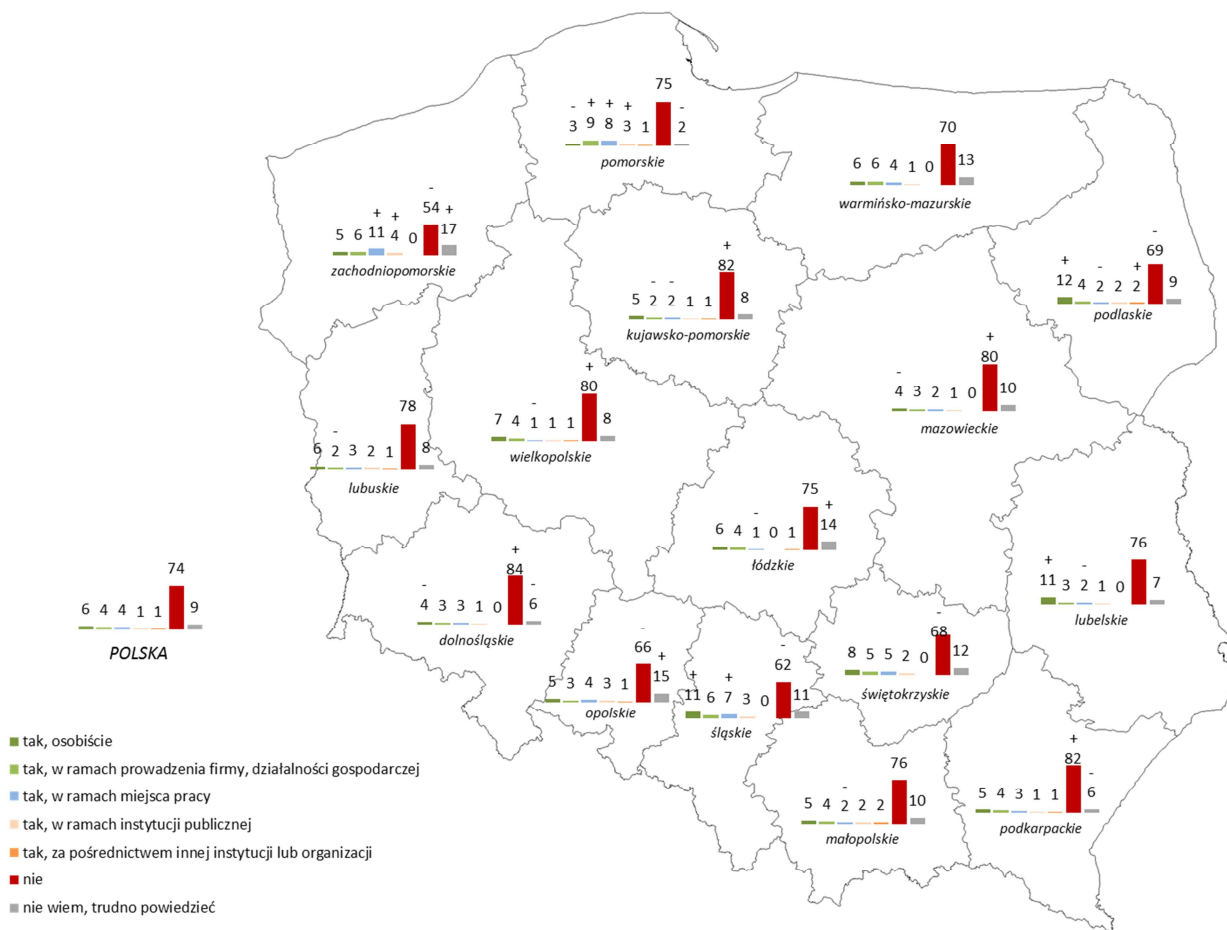
Wykres 67. (P38) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor;
 A,B,C,D,E,F – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Na poziomie regionów wyraźnie mniej skłonni do ubiegania się o wsparcie w ramach FE są mieszkańcy województw: kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, łódzkiego i dolnośląskiego. Z kolei znacząco częściej deklarację ubiegania się o wsparcie w ramach środków unijnych zgłaszają mieszkańcy: pomorskiego (23% łączny odsetek wskazań „tak”), śląskiego i zachodniopomorskiego (po 27%) oraz podlaskiego i świętokrzyskiego (po 20%).

Wykres 68. (P38) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.

„+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Śląskie	Zachodniopomorskie	Pomorskie	Podlaskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	POLSKA WSCHODNIA	POLSKA	Lubelskie	Opolskie	Lubuskie	Małopolskie	Podkarpackie	Wielkopolskie	Łódzkie	Dolnośląskie	Mazowieckie	Kujawsko-Pomorskie
Łączny odsetek wskazań „TAK”	27%	27%	23%	20%	20%	17%	17%	16%	16%	16%	13%	13%	12%	12%	11%	10%	10%	9%

Najczęstszym uzasadnieniem braku zainteresowania ubieganiem się o wsparcie w ramach FE jest brak potrzeby (62%, istotny spadek o 7pp. w porównaniu do 2012 r.) – większość z nas przejawia raczej postawę bierną, niż aktywną w podejściu do korzystania z FE. Wśród wyróżniających się powodów należy jeszcze wymienić: fakt, że osoba jest przekonana, że nie jest w grupie docelowej (co może być rozumiane jako brak spełniania kryteriów ubiegania się o wsparcie) – 14% (istotny wzrost o 3pp. w stosunku do 2012 r.) oraz brak wiary w możliwość uzyskania pomocy (wysiłek niewarty zachodu) – 12% (wyniki na tym samym poziomie jak w 2012 r.).

Znacząco więcej osób, które nie widzą potrzeby ubiegania się o wsparcia z FE jest wśród osób bardzo młodych – 15-19 l. (69%), dobrze wykształconych – wykształcenie wyższe (67%), pracujących (65%) lub jeszcze kształcących się – uczniowie/studenci (72%), mieszkańców średnich i dużych miast – 50-199 tys. (67%) i 200-499 tys. (69%).

Powód „nie jestem w grupie docelowej” istotnie częściej był przytaczany przez osoby starsze – powyżej 65 r.ż. (20%), emerytów i rencistów (18%) oraz mieszkańców terenów wiejskich (16%).

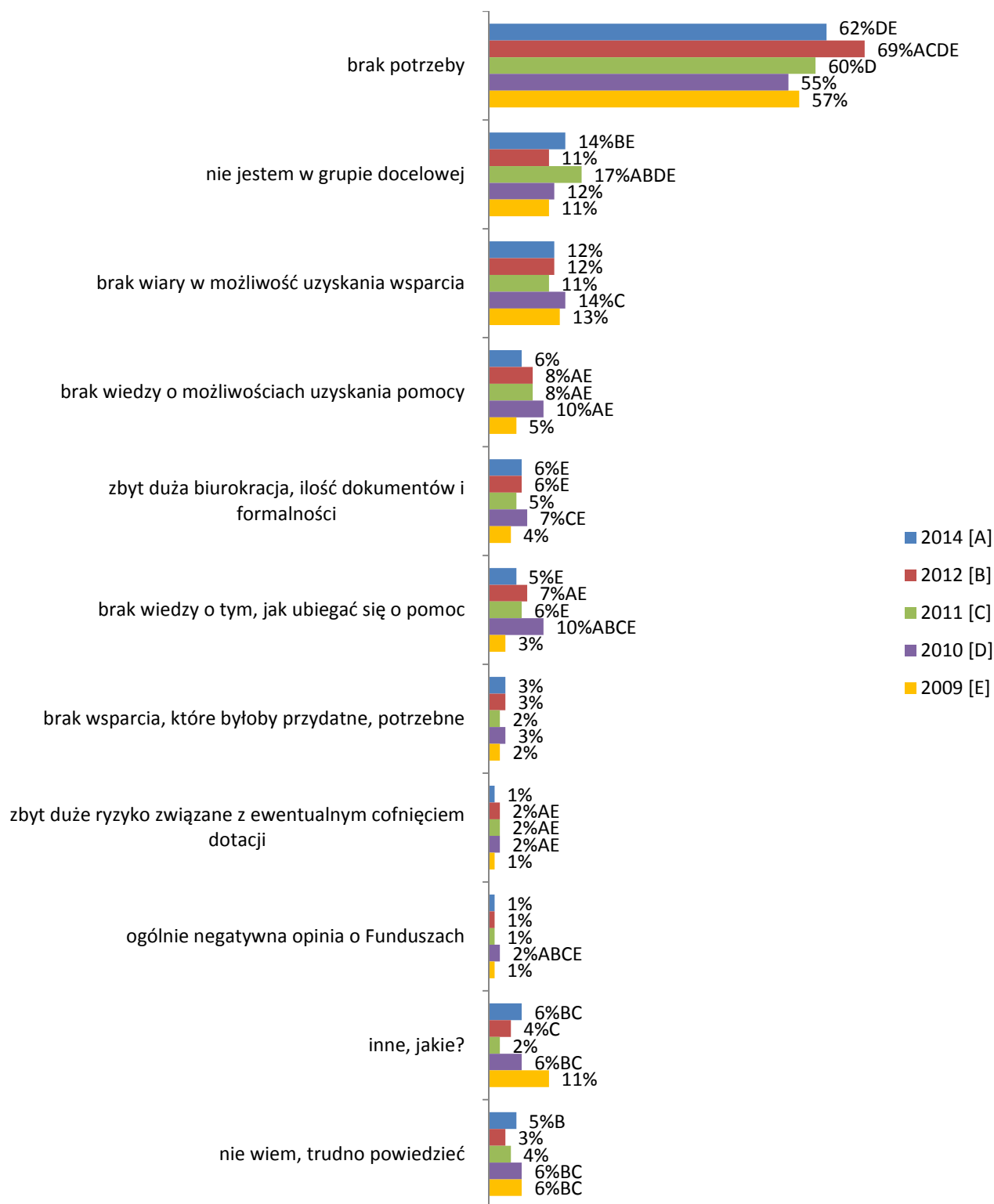
Brak wiary w możliwość otrzymania wsparcia częściej dotyczy osób w średnim wieku – 35-44 l. (15%), z wykształcenie zasadniczym zawodowym (15%), bezrobotnych (17%) i mieszkańców małych miast (15%).

[Tabela 22] Na poziomie regionów brak potrzeby ubiegania się o wsparcie w ramach FE częściej deklarują mieszkańcy województw: lubelskiego, pomorskiego i świętokrzyskiego.

W grupie docelowej częściej nie widzą się mieszkający w województwie mazowieckim.

Brak wiary w możliwość uzyskania wsparcia w większym stopniu dotyczy mieszkańców województw: łódzkiego, podkarpackiego i zachodniopomorskiego.

Wykres 69. (P39) Dlaczego nie zamierza się Pan(i) starać o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DG

N=3748 (2014); N=1187 (2012); N=1267 (2011); N=1151 (2010); N=1330 (2009) (tylko badani, którzy nie zamierzają się starać o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich)

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

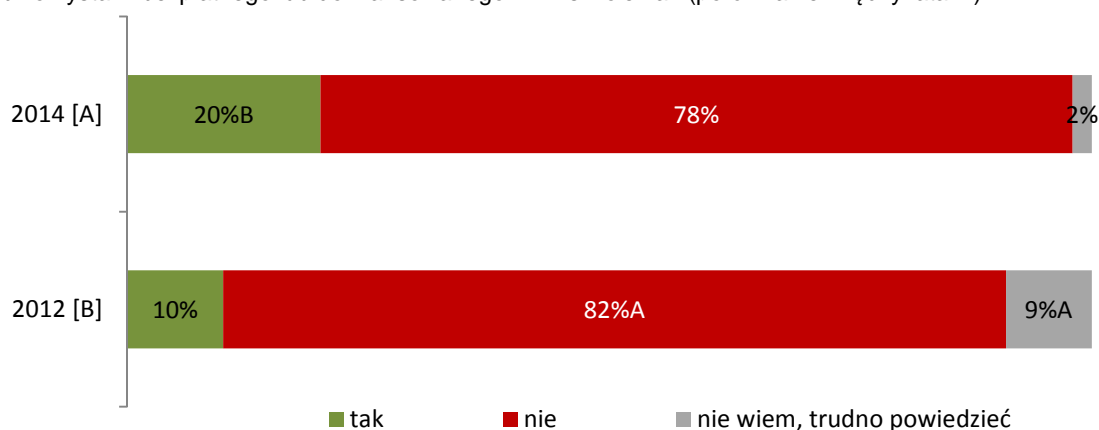
Tabela 22. (P39) Dlaczego nie zamierza się Pan(i) starać o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
brak potrzeby	62%	70% +	64%	65%	63%	66%	64%	55% -	67%	63%	55% -	59%	57%	59%	66%	68% +	61%
nie jestem w grupie docelowej	14%	13%	9% -	13%	13%	10% -	11%	20% +	9% -	22% +	23% +	16%	10% -	15%	12%	17%	8% -
brak wiary w możliwość uzyskania wsparcia	12%	8% -	13%	9%	10%	14%	9%	12%	14%	11%	10%	19% +	14%	7% -	11%	15%	12%
brak wiedzy o możliwościach uzyskania pomocy	6%	4% -	3% -	1% -	5%	8%	5%	8%	7%	6%	5%	14% +	5%	4%	4%	5%	8%
zbyt duża biurokracja, ilość dokumentów i formalności	6%	2% -	3% -	5%	6%	4%	5%	6%	10% +	7%	6%	6%	10% +	7%	5%	5%	6%
brak wiedzy o tym, jak ubiegać się o pomoc	5%	2% -	1% -	1% -	5%	7%	5%	9% +	7%	6%	3%	12% +	5%	6%	1% -	4%	3%
brak wsparcia, które byłoby przydatne, potrzebne	3%	1% -	2%	0% -	2%	4%	1% -	3%	2%	4%	2%	12% +	6%	3%	1% -	2% -	2%
zbyt duże ryzyko związane z ewentualnym cofnięciem dotacji	1%	1%	2%	1%	1%	2%	1%	1%	7% +	1%	4% +	1%	2%	0% -	1%	0% -	2%
ogólnie negatywna opinia o Funduszach Europejskich	1%	1%	0% -	1%	2%	2%	1%	1%	3%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	3%
inne	6%	9%	2% -	7%	7%	4%	6%	5%	2% -	6%	7%	6%	7%	9% +	3% -	3% -	6%
trudno powiedzieć	5%	4%	9% +	5%	6%	3%	4%	5%	6%	3% -	3%	2% -	7%	6%	5%	4%	8%
Podstawa	3748	328	321	302	307	293	305	319	258	326	274	299	240	275	276	318	212

Co piąty Polak deklaruje, że uczestniczył w projekcie dofinansowanym z Funduszy Europejskich – to dwukrotnie więcej niż w 2012 r.

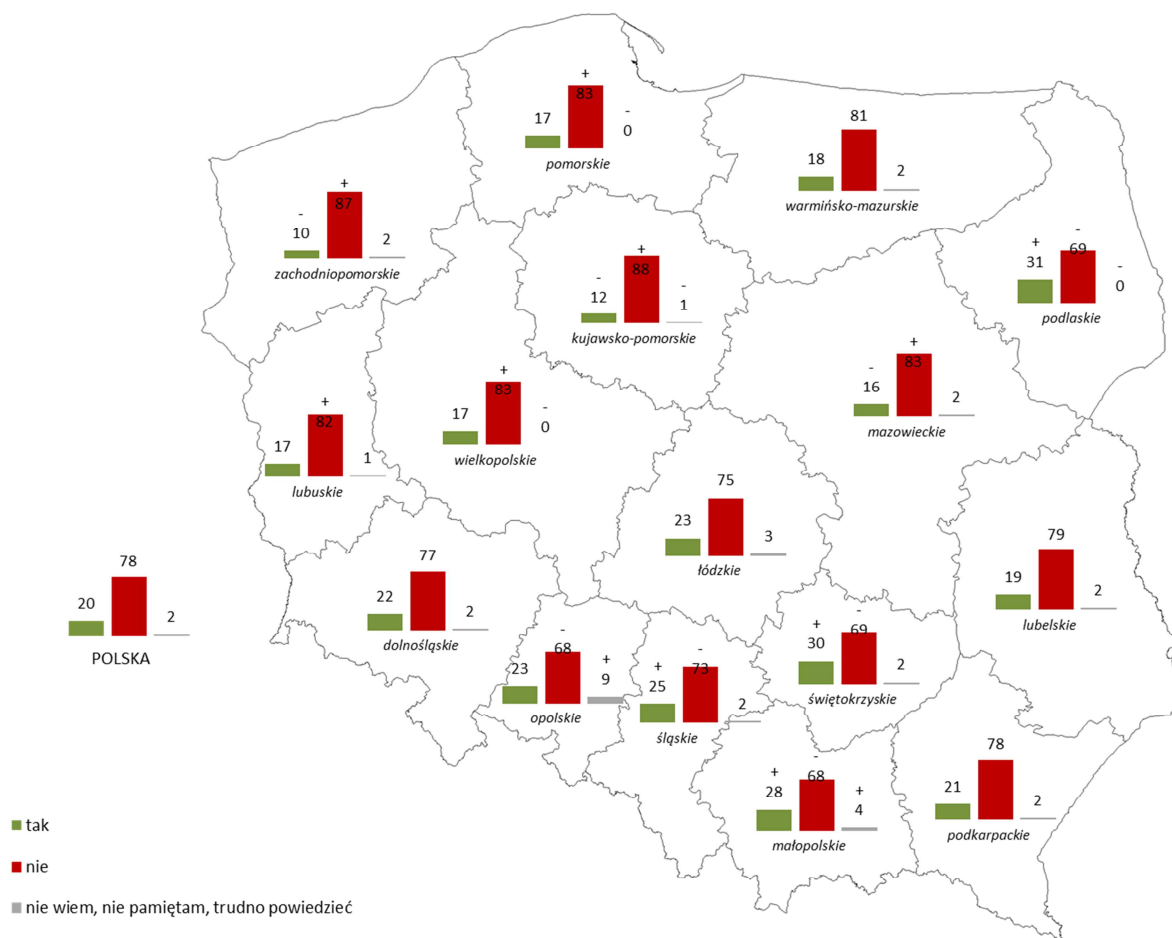
Uczestnicy projektów współfinansowanych ze środków unijnych to częściej osoby młode – 25-34 l. (29%) i w średnim wieku – 35-44 l. (25%), z wyższym wykształceniem (42%), aktywni zawodowo – pracujący (23%), prowadzący własny biznes/przedsiębiorcy (43%), rolnicy (44%), osoby przygotowujące się do wkroczenia na rynek pracy – studenci i uczniowie (27%) oraz mieszkańcy terenów wiejskich (24%). Wyraźnie rzadziej są to osoby starsze – powyżej 55 r.ż., z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, emeryci i renciści, mieszkańcy małych miast – do 49 tys. mieszkańców.

Wykres 70. (M6) Czy kiedykolwiek uczestniczył(a) Pan(i) w projekcie dofinansowanym z Funduszy Europejskich, lub korzystał z bezpłatnego lub dofinansowanego z FE szkolenia? (porównanie między latami)

Największy odsetek uczestników (istotnie wyższy od ogółu Polaków) projektów unijnych jest mieszkańcami województw: podlaskiego (31%), świętokrzyskiego (30%), małopolskiego (28%) i śląskiego (25%). Z kolei wyraźnie mniej mieszkańców deklaruje uczestnictwo w projektach unijnych na terenie województw: zachodniopomorskiego, kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego.

Wykres 71. (M6) Czy kiedykolwiek uczestniczył(a) Pan(i) w projekcie dofinansowanym z Funduszy Europejskich, lub korzystał z bezpłatnego lub dofinansowanego z FE szkolenia? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”, „-”, „n” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

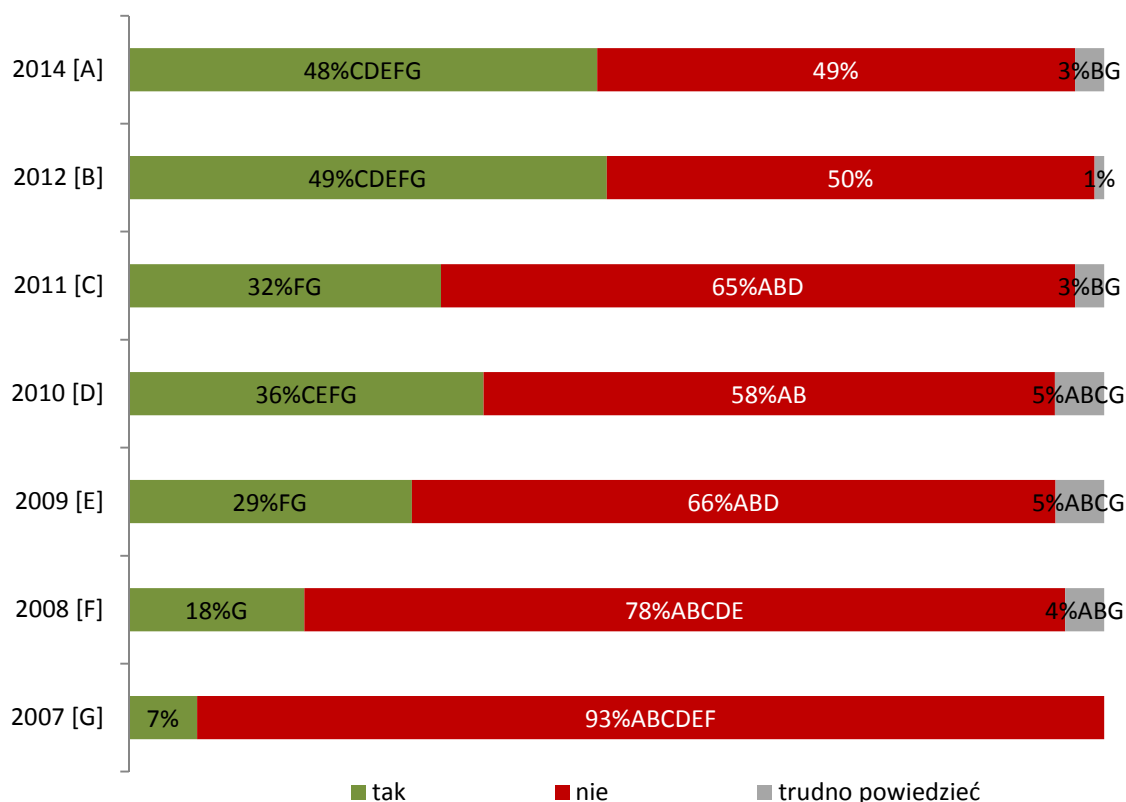
	Podlaskie	Świętokrzyskie	Małopolskie	Śląskie	POLSKA Wschodnia	Łódzkie	Opolskie	Dolnośląskie	Podkarpackie	POLSKA	Lubelskie	Warmińsko-mazurskie	Lubuskie	Pomorskie	Wielkopolskie	Mazowieckie	Kujawsko-pomorskie	Zachodniopomorskie
TAK, uczestniczył	31%	30%	28%	25%	24%	23%	23%	22%	21%	20%	19%	18%	17%	17%	17%	16%	12%	10%

5.2 Tożsamość Funduszy Europejskich

Rozpoznawalność znaku NSS nie zmieniła się porównując do pomiaru z 2012 r. – blisko połowa Polaków (48%) zetknęła się już ze znakiem Narodowej Strategii Spójności. Rozpoznawalność znaku NSS wzrosła znacząco po 2011 r.

Znacząco częściej ze znakiem NSS spotkały się osoby w młode – wieku 15-34 lat, lepiej wykształcone – z wykształceniem średnim i wyższym, pracujący lub prowadzący własną działalność, a także uczniowie i studenci. Z kolei wyraźnie mniej jest takich osób wśród słabiej wykształconych – z wykształceniem podstawowym i zawodowym, osób w średnim i starszym wieku – powyżej 45 r.ż., emerytów i rencistów oraz mieszkańców wsi.

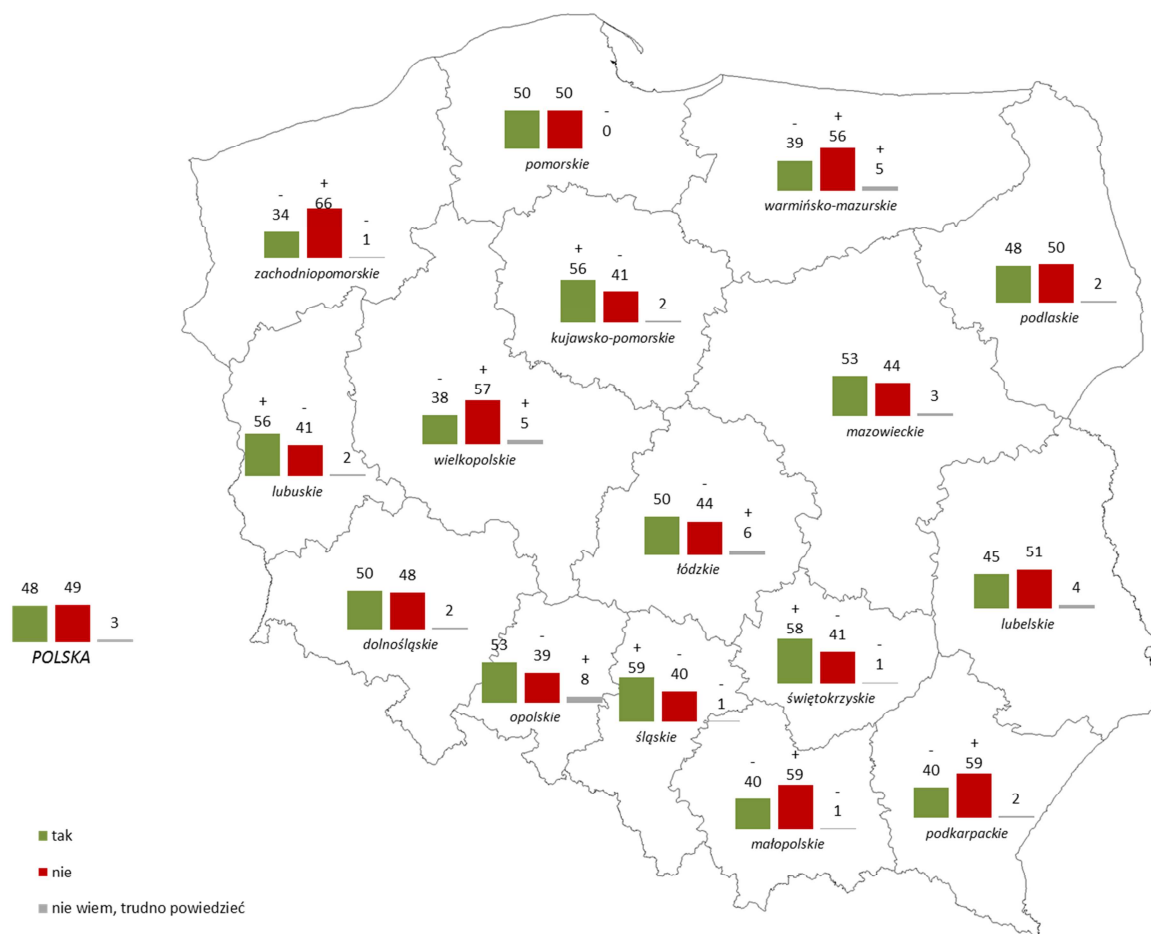
Wykres 72. (P40) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor; 2006 (7) r. – 1030 mieszkańców Polski, PBS DGA
A,B,C,D,E,F,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Z perspektywy regionów na plus pod względem znajomości znaku NSS wyróżniają się mieszkańcy: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, śląskiego i świętokrzyskiego. Wyraźnie rzadziej ze znakiem NSS spotkali się mieszkający w województwach: zachodniopomorskim, wielkopolskim, małopolskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim.

Wykres 73. (P40) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+” „-” „n” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	śląskie	świętokrzyskie	kujawsko-pomorskie	lubuskie	mazowieckie	opolskie	dolnośląskie	łódzkie	pomorskie	POLSKA	podlaskie	POLSKA WSCHODNIA	lubelskie	małopolskie	podkarpackie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Widział(a) znak NSS	59%	58%	56%	56%	53%	53%	50%	50%	50%	48%	48%	46%	45%	40%	40%	39%	38%	34%

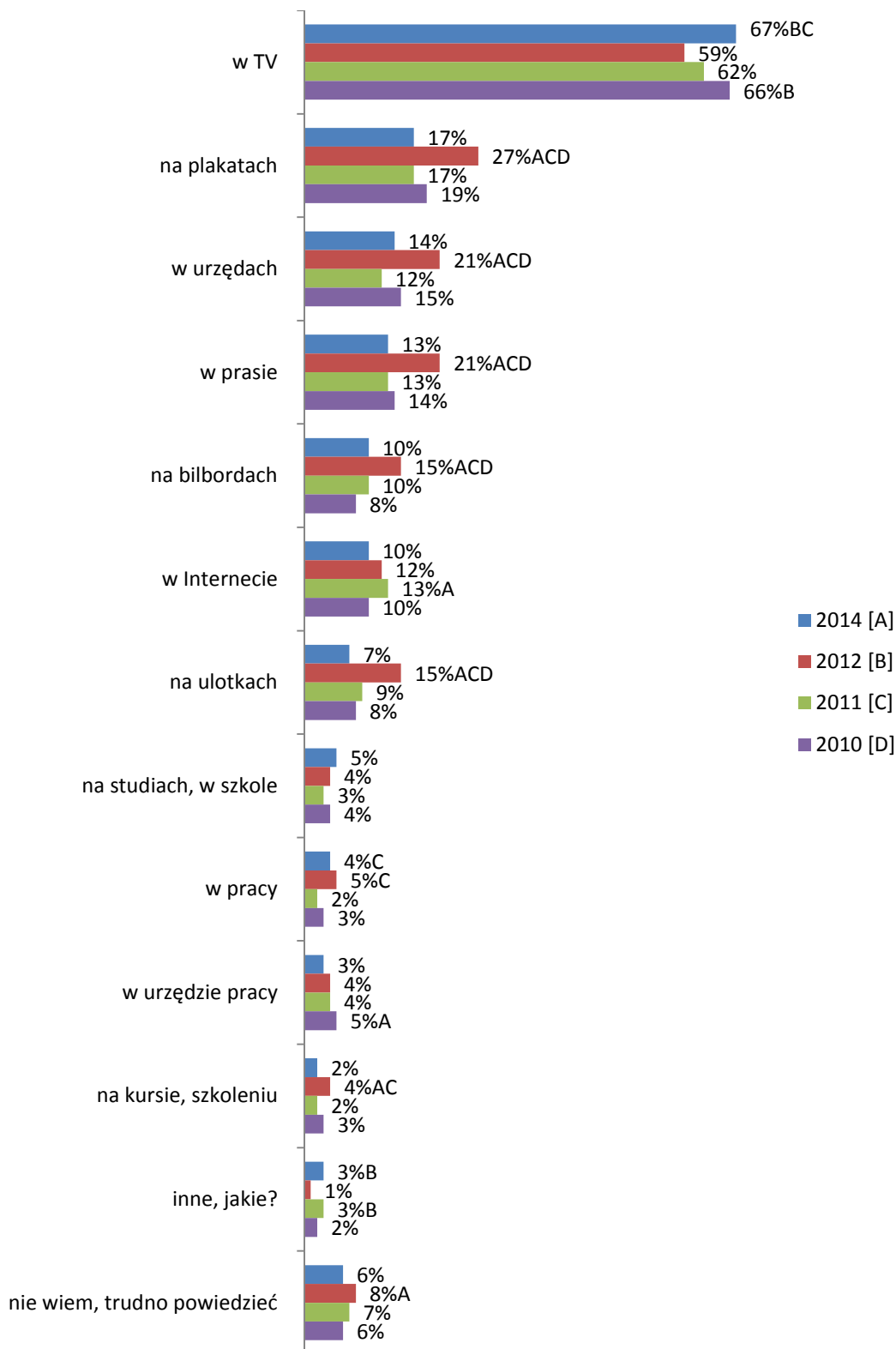
Głównym źródłem kontaktu ze znakiem NSS jest telewizja – blisko 70% osób, które spotkały się ze znakiem widziały go właśnie tam. Ranga telewizji wzrosła znacząco porównując do poprzednich pomiarów (67%, istotny wzrost o 8pp. porównując do 2012 r. i 6pp. do 2011 r.). Następne w kolejności kanały kontaktu z wizualizacją NSS – plakaty (17%, istotny spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.), urzędy (14%, istotny spadek o 7pp.), prasa (13%, spadek o 8pp.), Internet (10%, spadek o 2pp.), billboardy (10%, istotny spadek o 5pp.) – wymienianie są już wielokrotnie rzadziej.

Ze znakiem NSS w telewizji wyraźnie częściej spotkały się osoby w starszym wieku – 55-64 l. (74%) i powyżej 65 r.ż. (75%), z wyższym wykształceniem (72%), emeryci i renciści (76%) oraz mieszkańcy małych miast – do 49 tys. (74%) i tych największych – powyżej 500 tys. (77%). Natomiast wyraźnie mniej osób, które miały kontakt ze znakiem NSS dzięki telewizji jest w grupie pracujących oraz uczniów i studentów, z wykształceniem zasadniczym zawodowym, mieszkańców średnich miast – 50-199 tys., osób najmłodszych – 15-24 l. i w średnim wieku – 35-44 l.

Telewizja jest również wyraźnie częściej źródłem kontaktu ze znakiem NSS dla mieszkańców województw południowych: dolnośląskiego (82%) i opolskiego (86%). Choć telewizja jest najczęstszą formą kontaktu ze znakiem NSS, obserwujemy zróżnicowanie w źródłach kontaktu na poziomie województw. Plakaty jako źródło kontaktu wymieniane są znacząco częściej w opolskim, podlaskim, śląskim i świętokrzyskim. W urzędach wyraźnie częściej z logiem NSS spotkali się mieszkańcy: kujawsko-pomorskiego, śląskiego i łódzkiego. Prasa istotnie częściej była wskazywana przez mieszkańców Mazowsza.

Co siódmy mieszkaniec łódzkiego i warmińsko-mazurskiego nie potrafił powiedzieć, gdzie zetknął się z logiem NSS – to wyraźnie więcej niż w skali kraju.

Wykres 74. (P41) Gdzie widział(a) Pan(i) ten znak? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC
 N=2443 (2014); N=785 (2012); N=515 (2011); N=583 (2010) (tylko badani, którzy widzieli znak)
 A,B,C,D – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

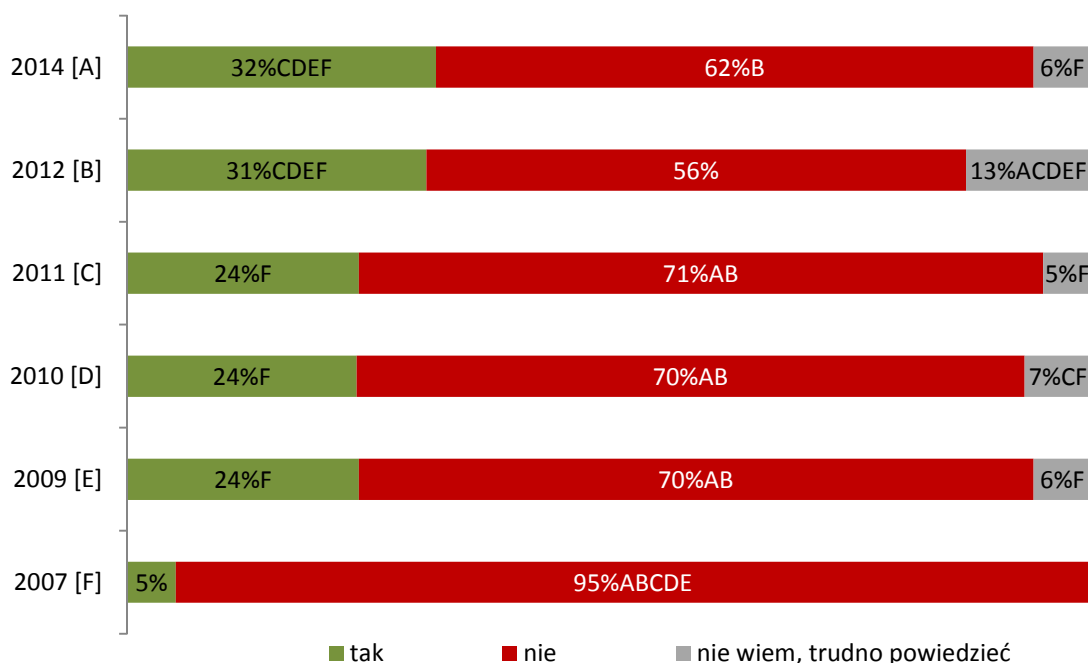
Tabela 23. (P41) Gdzie widział(a) Pan(i) ten znak? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
w TV	67%	82% +	57% -	56% -	70%	56% -	86% +	71%	55% -	66%	59% -	70%	61%	72%	49% -	72%	61%
na plakatach	17%	8% -	20%	14%	16%	18%	14%	18%	32% +	15%	24% +	7% -	23% +	23% +	22%	5% -	13%
w urzędach	14%	8% -	26% +	16%	11%	25% +	10%	13%	20%	8% -	18%	6% -	20% +	17%	18%	5% -	6% -
w prasie	13%	7% -	11%	8% -	15%	17%	13%	21% +	12%	11%	13%	12%	13%	15%	8% -	7% -	17%
na bilbordach	10%	2% -	14%	15%	18% +	14%	7%	12%	17% +	8%	19% +	2% -	9%	10%	8%	5% -	12%
w Internecie	10%	6% -	7%	9%	10%	10%	9%	10%	12%	11%	17% +	10%	12%	12%	9%	8%	13%
na ulotkach	7%	2% -	10%	6%	5%	11%	3% -	11%	15% +	6%	13% +	5%	9%	9%	8%	3% -	5%
na studiach, w szkole	5%	2% -	8%	5%	3%	6%	6%	5%	12% +	4%	10% +	4%	5%	8%	7%	4%	8%
w pracy	4%	3%	4%	4%	2%	4%	1% -	3%	6%	1% -	4%	3%	8% +	2% -	4%	1% -	5%
w urzędzie pracy	3%	1% -	9% +	3%	3%	4%	0%	2%	4%	3%	3%	0%	4%	4%	4%	0%	2%
na kursie, szkoleniu	2%	1%	3%	2%	3%	3%	2%	1%	3%	1%	5% +	2%	1%	3%	5%	1%	2%
informacje umieszczane przy inwestycjach realizowanych z funduszy	1%	1%	1%	4%	3%	4%	0%	1%	0%	3%	3%	0%	0% -	1%	3%	1%	4%
nie pamiętam	6%	2% -	5%	7%	6%	15% +	3%	4%	5%	4%	4%	0%	3%	2% -	16% +	9%	11%
Podstawa	2443	195	222	180	221	198	160	209	205	158	192	198	231	234	156	151	132

O ile ze znakiem NSS spotkała się prawie połowa Polaków, nazwę „Narodowa Strategia Spójności” znak tylko co trzeci Polak (32%). Odsetek osób, które spotkały się z tą nazwą nie zmienił się porównując do poprzedniego pomiaru w 2012 r. Z perspektywy lat widać systematyczny, choć wolny, wzrost świadomości nazwy Narodowa Strategia Spójności.

Porównując do 2012 r. znacząco wzrósł także odsetek osób, które deklarują, że nie spotkały się z nazwą NSS, ale w 2012 r. wyraźnie większa była grupa osób, które nie miały zdania w tej sprawie. Porównując do 2011 r. i wcześniejszych lat widać natomiast, że osób nieznających nazwy NSS jest wyraźnie mniej.

Wykres 75. (P42) Znak, który Pan(i) widział(a) jest logiem Narodowej Strategii Spójności. Czy spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2006 (7) r. – 1030 mieszkańców Polski, PBS DGA

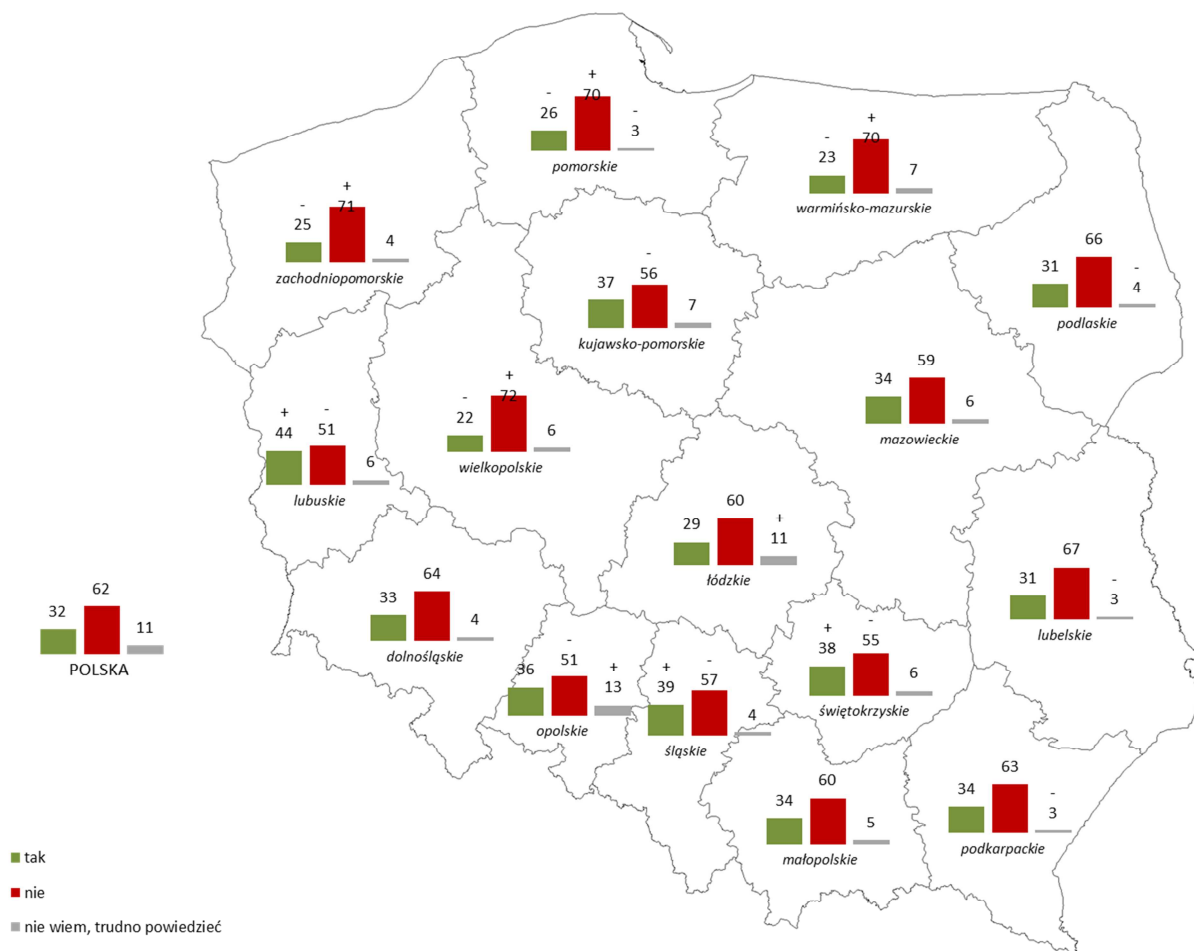
A,B,C,D,E,G – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Zestawiając deklaracje dotyczące znajomości znaku i nazwy NSS okazuje się, że co czwarty Polak zna zarówno nazwę NSS, jak i spotkał się z logiem strategii, a 45% nigdy nie zetknęła się ani ze znakiem, ani z nazwą NSS. Jest jeszcze spory odsetek (22%) tych, którzy rozpoznają logo, ale nie kojarzą go z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”.

widział znak i zna nazwę NSS	26%
widział znak, ale nie zna nazwy	22%
nie widział znaku, ale zna nazwę	6%
nie widział znaku i nie zna nazwy	45%
Łącznie	100%

Nazwa „Narodowa Strategia Spójności” jest wyraźnie lepiej znana mieszkańcom województw: lubuskiego, śląskiego i świętokrzyskiego. Znacząco rzadziej kojarzą tę nazwę mieszkańcy województw pasa północnego: zachodniopomorskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego oraz Wielkopolski.

Wykres 76. (P42). Znak, który Pan(i) widział(a) jest logiem Narodowej Strategii Spójności. Czy spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+”/”-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Lubuskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Kujawsko-Pomorskie	Opolskie	Małopolskie	Mazowieckie	Podkarpackie	Dolnośląskie	POLSKA	Lubelskie	Podlaskie	POLSKA WSCHODNIA	Łódzkie	Pomorskie	Zachodniopomorskie	Warmia i Mazury	Wielkopolskie
Zna nazwę NSS	44%	39%	38%	37%	36%	34%	34%	34%	33%	32%	31%	31%	31%	29%	26%	25%	23%	22%

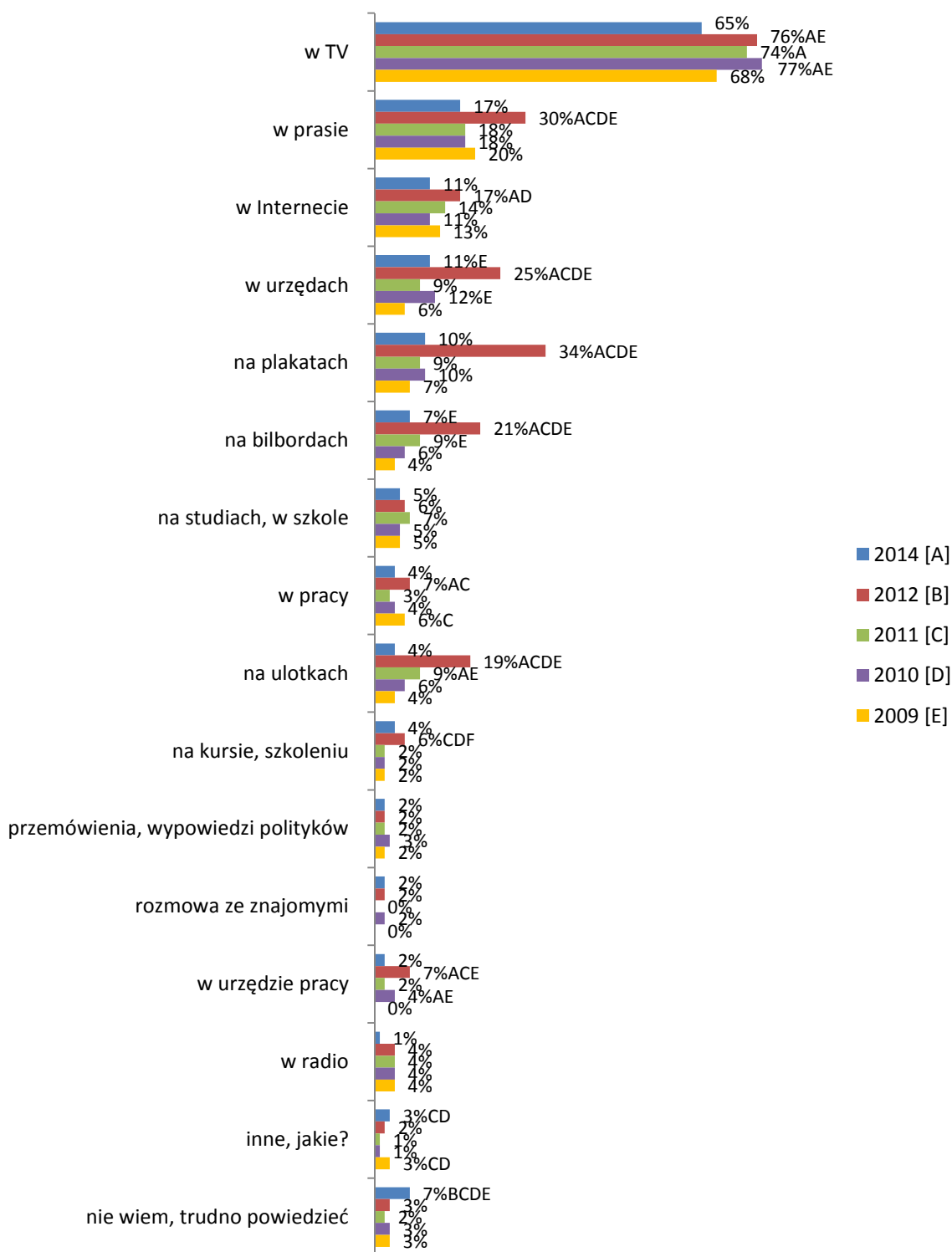
Znacząco większa rozpoznawalność znaku i nazwy NSS dotyczy mieszkańców województw: kujawsko-pomorskiego (31% zna i nazwę i logo strategii), lubelskiego (39%), śląskiego (35%) i świętokrzyskiego (34%). Natomiast ponad połowa mieszkańców warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego nie miała kontaktu ani z logiem, ani z nazwą NSS.

	POLSKA	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Mazowieckie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
widział znak, ale nie zna nazwy	22%	20%	25%	22%	17%	26%	19%	22%	22%	19%	26%	30%	24%	24%	21%	21%	19%
nie widział znaku, ale zna nazwę	6%	3%	6%	7%	4%	5%	14%	4%	5%	13%	8%	6%	4%	4%	5%	5%	10%
widział znak i zna nazwę NSS	26%	30%	31%	23%	39%	24%	21%	31%	31%	21%	22%	20%	35%	34%	18%	17%	15%
nie widział znaku i nie zna nazwy	45%	48%	38%	47%	40%	45%	47%	44%	42%	47%	43%	44%	36%	38%	56%	58%	56%
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Podobnie jak w przypadku znajomości logo NSS, telewizja pełni rolę głównego źródła informacji o nazwie Strategii, choć w mniejszym stopniu niż w poprzednich latach (65%, istotny spadek wskazań o 11pp. porównując do 2012 r.). Inne źródła informacji są wymieniane rzadziej niż w 2012 r., ale i odsetek osób, które nie potrafiły zidentyfikować, gdzie zetknęły się z nazwą NSS istotnie wzrósł (7%, wzrost o 4pp. porównując do 2012 r.).

Telewizja jest wyraźnie częściej źródłem informacji o nazwie NSS dla mieszkańców podkarpackiego, a rzadziej dla mieszkańców kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego.

Wykres 77. (P43) Gdzie spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. - 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA
 N=1635 (2014); N=500 (2012); N=382 (2011) ; N=382 (2010) N=393 (2009) (tylko badani, którzy spotkali się z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”)

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 24. (P43). Gdzie spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
w TV	65%	63%	55% -	57%	68%	59%	71%	68%	59%	74% +	64%	73%	62%	65%	48% -	71%	69%
w prasie	17%	13%	11% -	9% -	20%	19%	17%	26% +	24%	14%	16%	8% -	18%	16%	10% -	14%	18%
w urzędach	11%	5% -	18% +	12%	12%	17%	7%	11%	18% +	4% -	11%	8%	11%	14%	21% +	7%	9%
w Internecie	11%	9%	8%	11%	12%	6% -	14%	12%	13%	11%	17%	7%	14%	13%	7%	6% -	18%
na plakatach	10%	3% -	10%	6% -	13%	17%	12%	12%	18% +	8%	14%	4% -	12%	12%	17%	2% -	11%
na bilbordach	7%	0%	9%	9%	19% +	11%	6%	9%	22% +	4% -	7%	3% -	8%	6%	3% -	3%	10%
na studiach, w szkole	5%	2%	4%	3%	5%	5%	6%	6%	17% +	3%	13% +	5%	3%	8%	8%	5%	4%
na ulotkach	4%	1% -	6%	3%	6%	8%	2%	5%	9% +	1% -	6%	2%	2%	12% +	10%	0%	8%
w pracy	4%	3%	6%	2% -	2%	4%	5%	4%	6%	2%	6%	8%	5%	3%	3%	3%	5%
na kursie, szkoleniu	4%	2%	5%	3%	4%	4%	4%	2%	5%	1% -	7%	7%	5%	5%	7%	2%	5%
w urzędzie pracy	2%	1%	6% +	0%	2%	4%	1%	1%	4%	1%	3%	1%	3%	6%	6%	1%	3%
przemówienia, wypowiedzi polityków	2%	0%	4%	0%	2%	6%	4%	3%	5%	1%	2%	0%	2%	4%	1%	0%	1%
rozmowa ze znajomymi \ rodziną	2%	2%	3%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	0%	2%	3%	3%	3%	3%	2%	0%
w radio	1%	3%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	3%	2%	0%	1%	0%	0%	3%	1%
nie wiem, trudno powiedzieć	7%	7%	5%	10%	6%	16% +	9%	4%	9%	2% -	2% -	3% -	5%	6%	16% +	6%	3%
Podstawa	1635	128	145	122	171	114	138	137	141	135	121	105	154	154	90	87	97

5.3 Ocena i oczekiwania wobec treści i formy przekazu

5.3.1 Źródła informacji o Funduszach Europejskich

Głównym źródłem informacji o Funduszach Europejskich pozostaje telewizja – jej rola wyraźnie wzrosła porównując do dwóch poprzednich pomiarów (58%, istotny wzrost o 17pp. w stosunku do 2012 r. i o 8pp. do 2011 r.). Faktem jest, że w bieżącym roku tematyka FE była szeroko obecna w telewizji m.in. za sprawą rocznicy członkostwa Polski w UE czy kampanii „Prawdziwe Historie” przybliżającej Polakom obecność FE w ich życiu codziennym.

Wzrosła też istotnie rola prasy (22%, wzrost o 6pp. w stosunku do 2012 r. i o 4pp. porównując do 2011 r.) i Internetu, który odbiera użytkowników bardziej tradycyjnym mediom – telewizji, radiu, prasie (12%, wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r.).

Co również ważne, wyraźnie wzrósł odsetek osób, które są zainteresowane informacjami o Funduszach Unijnych (83%, wzrost o 19pp. w stosunku do 2012 r. i 16pp. do 2011 r.).

Wśród najczęściej przywoływanych stron www, na których poszukiwano informacji o FE są portale Onet, WP i Interia, wyszukiwarka Google, strony poświęcone UE i FE, strony urzędów miast / gmin / urzędów marszałkowskich, strony rządowe / ministerstw, strony urzędów pracy.

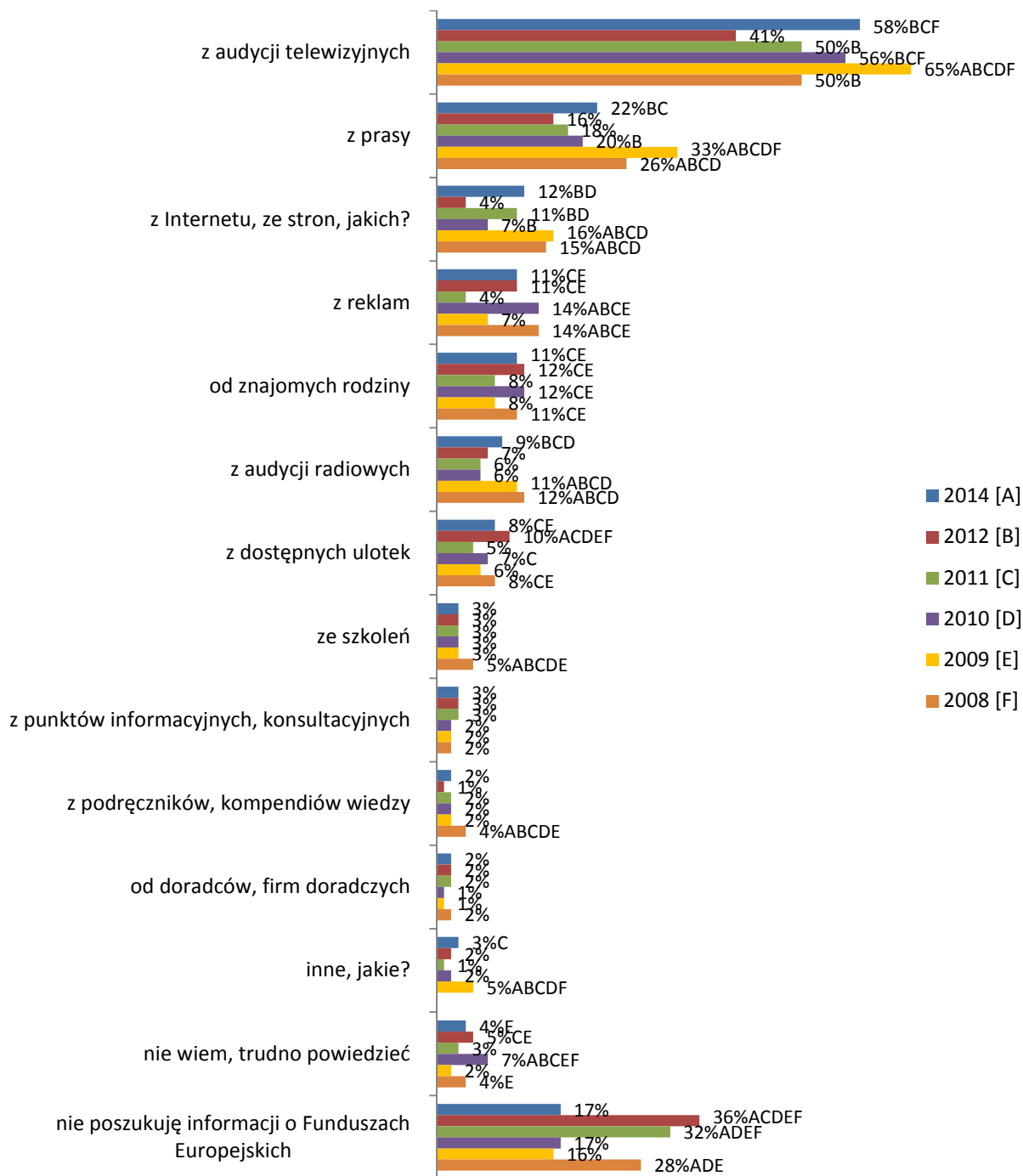
W kontekście kontaktu z informacjami o FE telewizja wyraźnie częściej jest wskazywana przez osoby w wieku 45-64 lata (45-54 l. – 62%, 55-64 l. – 63%), osoby z wykształceniem średnim (61%), rolników (68%) oraz emerytów i rencistów (61%), a także mieszkańców wsi (60%) i największych miast – 500 tys. mieszkańców i powyżej (64%). Wyraźnie mniej osób zetknęło się w ten sposób z FE w grupie osób najmłodszych – 15-19 lata (43%), uczniów i studentów (47%) oraz osób z wykształceniem podstawowym (50%) i tych mieszkających w średnich- 50-199 tys. mieszkańców (50%) i dużych miastach – 200-499 tys. mieszkańców (53%).

Z informacjami prasowymi o Funduszach Unijnych wyraźnie częściej spotkały się osoby w wieku 45-54 l. (27%) i 55-64 l. (28%), a także osoby z wykształceniem średnim (25%) i wyższym (34%), emeryci / renciści (25%) oraz mieszkańcy największych miast – powyżej 500 tys. mieszkańców (35%). Znacząco mniej takich osób jest wśród uczniów i studentów (13%), osób niepracujących (14%), słabiej wykształconych – z wykształceniem podstawowym (11%) i zawodowym (17%), osób młodych – 15-19 l. (9%), 20-24 l. (15%) i 25-34 l. (18%), a także mieszkańców wsi (19%) i miast średniej wielkości - 50-199 tys. mieszkańców (19%).

Natomiast Internet jako źródło kontaktu z informacją o FE jest istotnie bardziej powszechny wśród osób młodych – 15-19 l. (19%), 20-24 l. (20%), 25-34 l. (21%), z wyższym wykształceniem (29%), osób pracujących (14%), właścicieli firm (26%) oraz uczniów i studentów (23%), a także mieszkańców największych miast - 500 tys. i więcej mieszkańców (18%). Wyraźnie słabiej natomiast wypada w grupie osób starszych – powyżej 55 r.ż., słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe i zasadnicze zawodowe), emerytów i rencistów oraz kobiet.

Wyraźnie najmniejsze zainteresowanie informacjami o FE dotyczy mieszkańców: zachodniopomorskiego (69%), kujawsko-pomorskiego (71%), dolnośląskiego i łódzkiego (po 75%). Częściej informacji o FE poszukiwano w województwach: śląskim, małopolskim, podlaskim, podkarpackim i pomorskim.

Wykres 78. (P44) Z jakich źródeł dotychczas czerpał(a) Pani informacje odnośnie Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor

A,B,C,D,E,F – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 25. (P44) Z jakich źródeł dotychczas czerpał(a) Pani informacje odnośnie Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
z audycji telewizyjnych	58%	52% -	51% -	60%	59%	61%	68% +	60%	55%	63% +	69% +	58%	50% -	57%	55%	60%	43% -
z prasy	22%	22%	16% -	17% -	22%	26%	25%	25%	23%	23%	22%	26%	22%	23%	14% -	19%	18%
z Internetu, ze stron www	12%	16%	7% -	15%	10%	12%	24% +	8% -	8% -	14%	17% +	8% -	13%	16% +	6% -	10%	6% -
z reklam	11%	7% -	9%	7% -	14% +	9%	6% -	16% +	20% +	16% +	9%	10%	9%	11%	12%	9%	10%
od znajomych, rodziny	11%	6% -	5% -	7% -	9%	13%	11%	14%	15% +	10%	11%	15% +	14%	10%	9%	10%	7% -
z audycji radiowych	9%	7%	7%	9%	8%	5% -	11%	9%	9%	10%	10%	17% +	7%	9%	7%	8%	7%
z dostępnych ulotek	8%	3% -	8%	6%	6%	6%	6%	9%	10%	11%	12% +	8%	10%	11% +	10%	5% -	8%
ze szkoleń	3%	2% -	3%	5%	3%	3%	1% -	4%	6% +	2%	8% +	6% +	2%	6% +	5%	1% -	3%
z punktów informacyjnych\konsultacyjnych	3%	2%	3%	4%	2%	1% -	3%	2%	4%	4%	3%	2%	2%	4%	4%	2%	3%
z podręczników, kompendiów wiedzy	2%	0% -	2%	2%	2%	2%	5% +	2%	3%	0% -	2%	3%	1%	1%	2%	3%	3%
od doradców, firm doradczych	2%	1% -	2%	0% -	1%	1%	2%	1%	3%	2%	7% +	3%	2%	2%	2%	0%	1%
w szkole	1%	2%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	0% -	1%	1%	0%	1%	1%
z Internetu, z profili funduszy i programów w serwisach społecznościowych	1%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	2% +	0%	2%	0%	1%	0%	0%
w urzędzie pracy	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	0%
nie poszukuję informacji o Funduszach Europejskich	17%	25% +	29% +	18%	19%	25% +	9% -	17%	18%	12% -	9% -	7% -	13% -	19%	20%	17%	31% +
nie wiem, trudno powiedzieć	4%	4%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	5%	1% -	3%	5%	6%	4%	9% +	5%	4%
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Preferowane źródła informacji o FE nie odbiegają od tych, z których najczęściej dotąd korzystano. Wśród trzech najważniejszych ponownie należy wymienić: telewizję (32%), prasę (15%) i Internet (12%) – wskazywano je wyraźnie częściej niż w 2012 r. (odpowiednio wzrost o 3pp., 2pp., 8pp.).

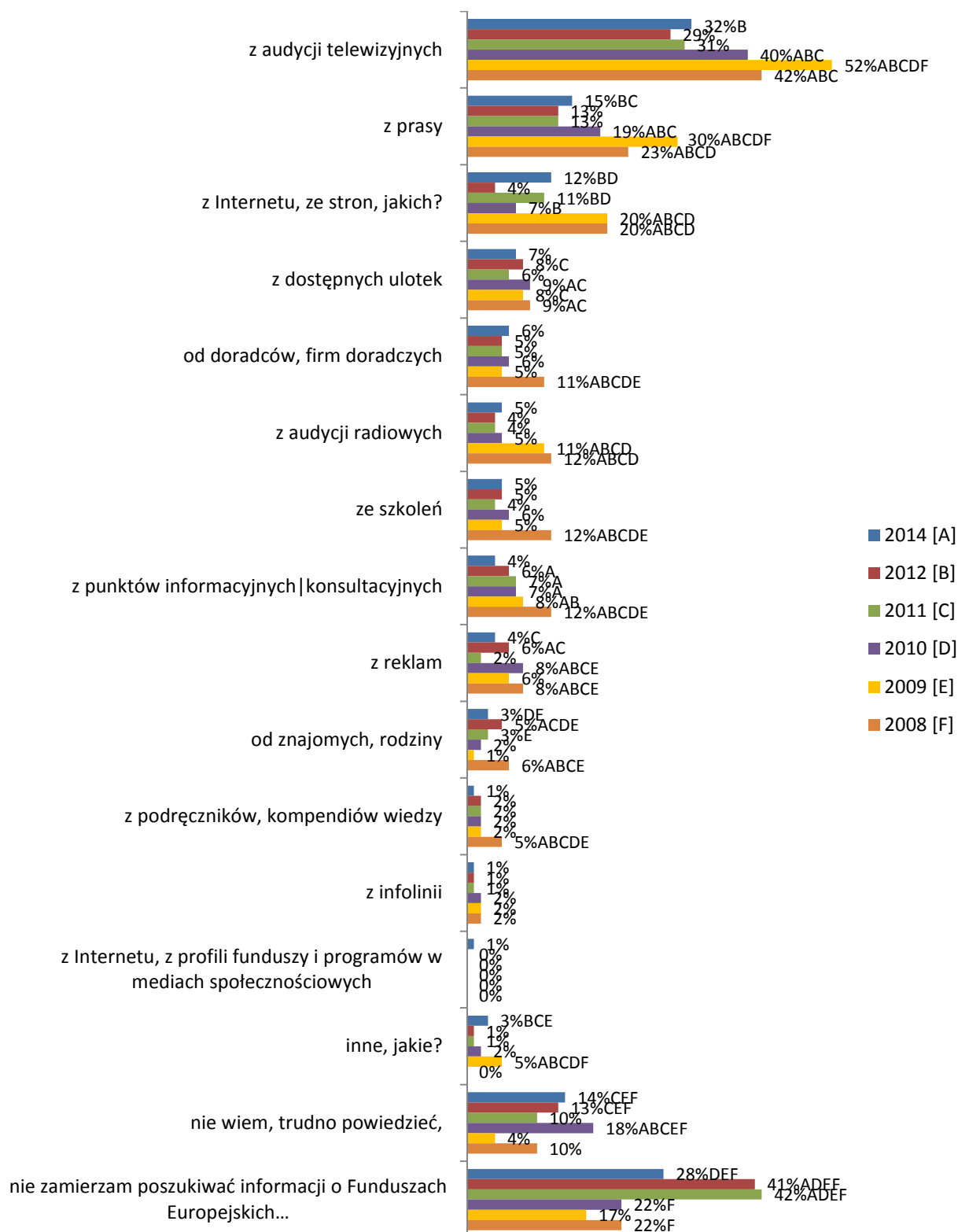
Internet jako źródło jest ważny, ale bardziej chodzi tu o korzystanie ze stron www niż profili funduszy/programów w mediach społecznościowych (1%).

Informacje przekazane w sposób bezpośredni w ramach kontaktu z doradcą, punktem informacyjnym/konsultacyjnym, infolinią czy udział w szkoleniach wskazuje nie więcej niż 5% osób (każdy z wymienionych). Preferujemy raczej poszukiwanie informacji bez pośrednictwa osób trzecich.

Porównując do poprzednich dwóch edycji badania – 2011 r. i 2012 r. – znacząco zmniejszył się odsetek osób, które w ogóle nie są zainteresowane poszukiwaniem informacji na temat Funduszy Europejskich (28%, spadek o 13pp. do 2012 i 14pp. do 2011 r.). Zapewne to również może wynikać faktu, że wśród osób znających nazwę i znaczenie FE wyraźnie spadł odsetek tych, którzy deklarują całkowity brak zainteresowania tą tematyką (porównaj Wykres 22).

W regionach wyraźnie mniejsze zainteresowanie poszukiwaniem informacji na temat FE dotyczyło mieszkańców województw: lubuskiego, opolskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego. Z kolei większe zainteresowanie tematyką FE wykazują mieszkańcy: podlaskiego, pomorskiego i śląskiego.

Wykres 79. (P45) Skąd, z jakich źródeł chciał(a)by Pan(i) w przyszłości czerpać informacje o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. - 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor

A,B,C,D,E,F – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 26. (P45). Skąd, z jakich źródeł chciał(a)by Pan(i) w przyszłości czerpać informacje o Funduszach Europejskich? (2014 – wg województw)

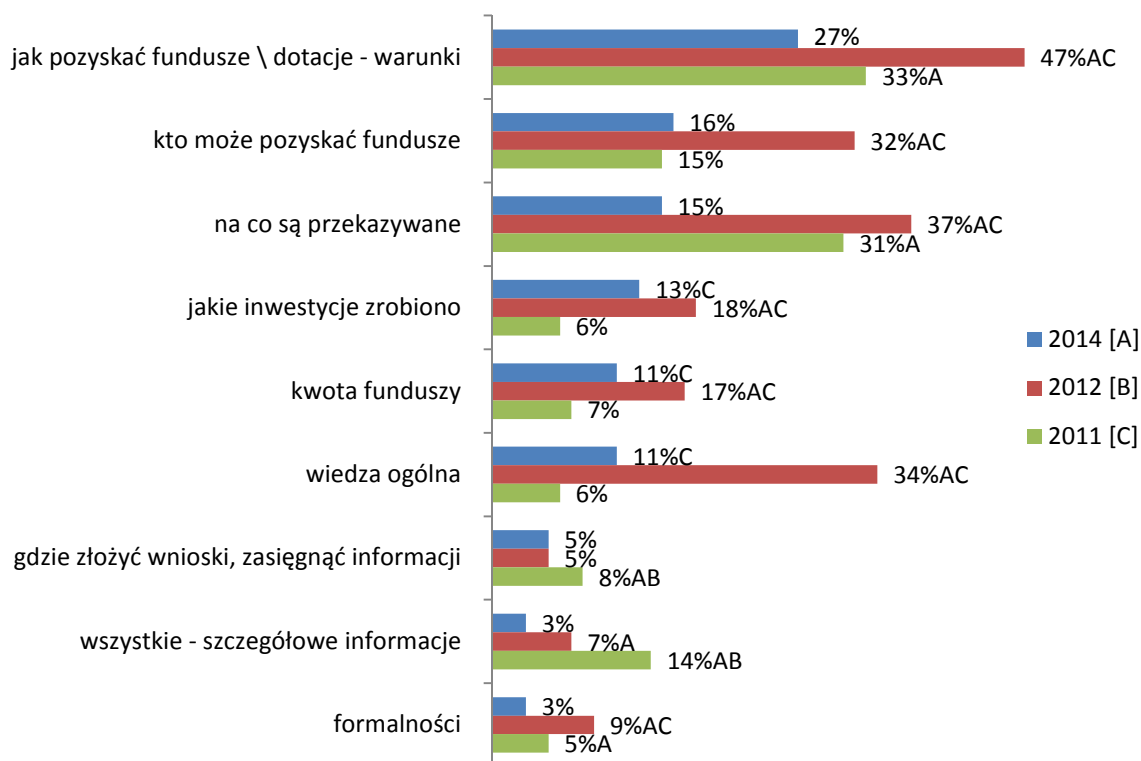
	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
z audycji telewizyjnych	32%	24% -	35%	35%	31%	45% +	30%	32%	20% -	33%	45% +	18% -	32%	34%	23% -	44% +	27% -
z prasy	15%	10% -	11% -	11% -	14%	22% +	20% +	16%	12%	13%	16%	16%	17%	15%	6% -	14%	13%
z Internetu, ze stron	12%	14%	5% -	14%	9% -	8% -	22% +	8% -	6% -	15% +	17% +	9%	14%	14%	5% -	12%	7% -
z dostępnych ulotek	7%	4% -	6%	5%	5%	6%	4% -	8%	5%	10% +	11% +	5%	10% +	9%	7%	5%	4% -
od doradców, firm doradczych	6%	2% -	3% -	5%	3% -	3% -	7%	6%	5%	6%	13% +	7%	8%	8%	6%	5%	7%
z audycji radiowych	5%	4%	5%	5%	4%	4%	7%	7%	7%	7%	6%	9% +	4%	4%	3% -	4%	6%
ze szkoleń	5%	2% -	2% -	5%	3% -	5%	3% -	5%	9% +	7%	8% +	8% +	5%	6%	6%	6%	4%
z reklam	4%	2% -	6%	2% -	2% -	3%	3%	7%	3%	12% +	6%	4%	5%	6%	3%	3%	2% -
z punktów informacyjnych\konsultacyjnych	4%	1% -	3%	3%	3%	4%	2%	5%	5%	4%	4%	9% +	5%	8% +	3%	4%	7% +
od znajomych, rodziny	3%	1% -	2%	2%	1% -	2%	3%	4%	3%	4%	3%	3%	4%	3%	2%	2%	1% -
z podręczników, kompendiów wiedzy	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	2%	2%	2%	3%
z Internetu, z profili funduszy i programów w serwisach społecznościowych	1%	1%	2%	2%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	3%	1%	2%	0% -	1%	1%	0% -
z urzędu gminy	1%	2%	1%	2%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	0% -	0%	0% -
z infolinii	1%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	2%	0%	1%	1%	1%	3% +	1%	1%	1%
nie zamierzam poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich	28%	33%	33%	29%	34% +	30%	26%	28%	34% +	31%	18% -	22% -	22% -	27%	38% +	25%	40% +
nie wiem, trudno powiedzieć	14%	17%	12%	10% -	15%	10% -	11% -	14%	27% +	8% -	8% -	27% +	15%	11%	21% +	11%	14%
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

Największe zainteresowanie w kontekście poszukiwania informacji o Funduszach Europejskich dotyczy tego w jaki sposób (27%) i kto może się ubiegać o środki unijne (16%), a także na co dokładnie przekazywane są środki z FE (15%). Zwraca uwagę fakt, że zainteresowanie informacjami o FE zmalało na wszystkich analizowanych wymiarach.

Duża dawka informacji o inwestycjach i sposobach wykorzystywania FE w skali makro i mikro w 2014 r. (w związku m.in. jubileuszem członkostwa Polski w UE) może wpływać na wyraźny spadek zainteresowania tym tematem (dotyczy kategorii: „na co są przekazywane” i „jakie inwestycje zrobiono”).

Z kolei niższe zainteresowanie sposobem pozyskania środków z FE może wynikać z faktu, że 75% Polaków nie zamierza ubiegać się o dofinansowanie w ramach FE (dotyczy kategorii: „jak pozyskać fundusze / dotacje – warunki”, „kto może pozyskać fundusze” i „formalności”).

Wykres 80. (P46) Czego konkretnie chciał(a)by Pan(i) się o nich dowiedzieć z telewizji, prasy, radia i Internetu? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; n=2266 (2014), n=577 (2012), n=634 (2011) (osoby, które chciałyby czerpać wiedzę z audycji telewizyjnych, z prasy, z Internetu lub ze stron internetowych)

A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

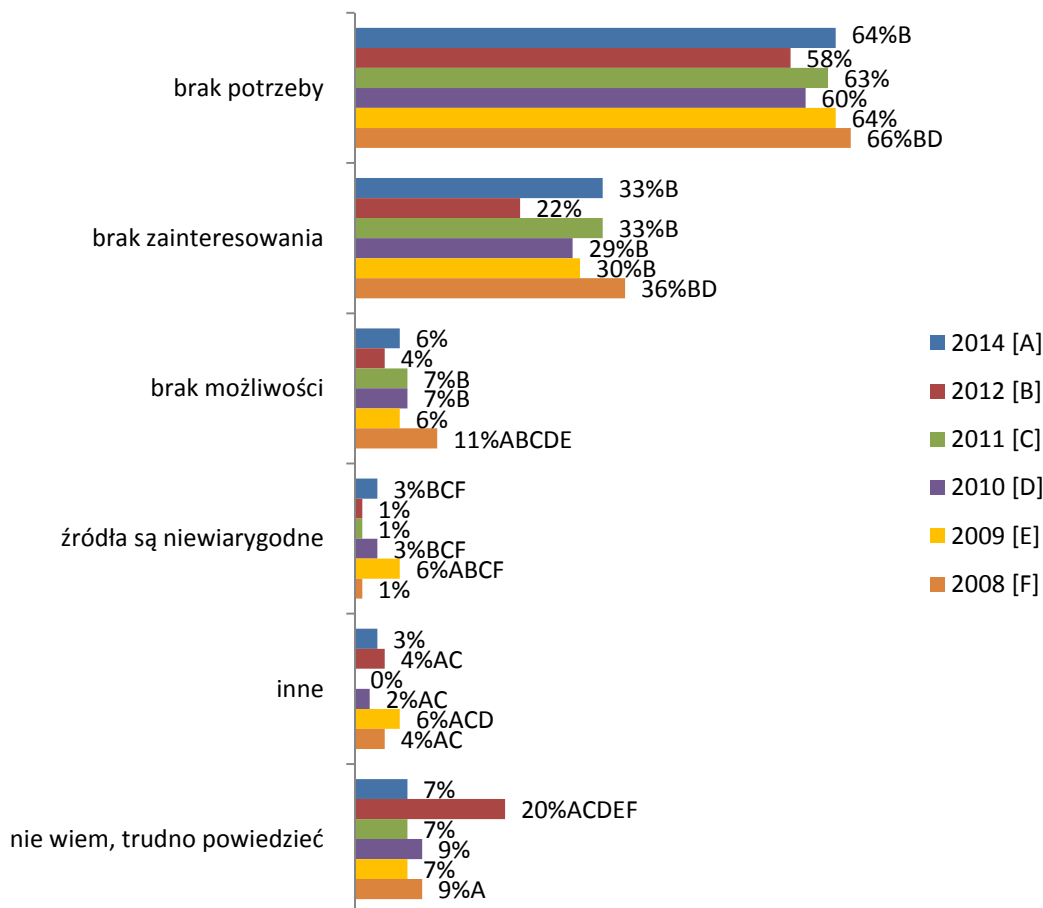
W kontekście rodzaju poszukiwanych informacji wyraźnie większe zainteresowanie w jaki sposób i kto może się ubiegać o środki z FE dotyczy mieszkańców województwa świętokrzyskiego. Mieszkańcy województwa opolskiego są natomiast wyraźnie częściej zainteresowani ogólnymi informacjami na temat FE, a lubuskiego – tym, jakie inwestycje zrealizowano z wykorzystaniem FE.

Tabela 27. (P46) Czego konkretnie chciał(a)by Pan(i) się o nich dowiedzieć z telewizji, prasy, radia i Internetu? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
jak pozyskać fundusze \ dotacje - warunki	27%	23%	18% -	33%	22%	22%	28%	27%	22%	31%	23%	17% -	33%	45% +	21%	22%	32%
na co są przekazywane	16%	15%	14%	17%	16%	19%	21%	16%	16%	17%	9% -	13%	15%	13%	14%	16%	12%
kto może pozyskać fundusze	16%	19%	11% -	21%	6% -	12% -	20%	20%	9% -	13%	10% -	17%	13%	27% +	14%	19%	14%
wszystkie - szczegółowe informacje	3%	2%	1% -	4%	1% -	1%	6%	3%	0%	4%	3%	3%	2%	5%	7%	1%	6%
kwota funduszy	11%	7% -	8%	13%	14%	12%	15%	16%	6% -	7% -	8% -	12%	11%	10%	4% -	15%	4% -
gdzie złożyć wnioski, zasięgnąć informacji	5%	3%	3%	7%	2% -	7%	5%	10%	7%	3% -	3%	3%	8%	8%	3%	3% -	3%
wiedza ogólna	12%	9%	11%	12%	14%	17%	11%	7% -	21% +	10%	13%	15%	14%	10%	8%	12%	11%
formalności	3%	4%	1% -	1% -	2%	1%	4%	5%	3%	4%	1% -	3%	2%	5%	2%	3%	3%
jakie inwestycje zrobiono	13%	12%	11%	13%	22% +	14%	16%	13%	13%	10%	11%	11%	12%	11%	10%	12%	12%
inne, w tym trudno powiedzieć	35%	40%	44% +	22% -	30%	34%	28% -	37%	36%	36%	46% +	41%	33%	20% -	48% +	37%	42%
Podstawa	2266	155	169	187	173	205	203	167	108	181	236	149	186	184	113	220	146

Blisko 30% Polaków nie zamierza poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich, ponieważ zwyczajnie nie widzą takiej potrzeby (64%, istotny wzrost o 6pp. porównując do 2012 r.) lub nie interesują się tą tematyką (33%, istotny wzrost o 11pp.).

Wykres 81. (P47) Dlaczego nie zamierza Pan(i) poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA; 2008 r. – 2019 mieszkańców Polski, PAG Uniconsult, Pentor
N=1416 (2014); N=662 (2012); N=673 (2011); N=350 (2010); N=276 (2009); N=2019 (2008) (tylko badani, którzy nie zamierzają poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich)

A,B,C,D,E,F – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Istotnie najwięcej osób, które nie potrzebują informacji o FE mieszka w województwach: dolnośląskim i świętokrzyskim. Wyraźnie większy brak zainteresowania tematyką FE dotyczy mieszkańców: mazowieckiego i pomorskiego.

Tabela 28. (P47) Dlaczego nie zamierza Pan(i) poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
brak potrzeby	64%	75% +	63%	68%	57%	71%	71%	56%	59%	67%	73%	56%	62%	74% +	65%	64%	51% -
brak zainteresowania	33%	26%	30%	27%	37%	37%	34%	45% +	36%	33%	26%	49% +	33%	30%	31%	31%	17% -
brak możliwości	6%	1% -	2% -	5%	5%	4%	6%	9%	5%	7%	1% -	3%	14% +	6%	5%	4%	7%
Źródła są niewiarygodne	3%	0%	2%	4%	5%	4%	4%	5%	2%	1% -	0%	2%	5%	2%	1%	7%	4%
inne	3%	6%	2%	4%	2%	1% -	4%	2%	1% -	3%	3%	8%	7%	1% -	1% -	3%	3%
nie wiem, trudno powiedzieć	7%	2% -	7%	4%	7%	4%	3% -	11%	9%	4%	7%	9%	6%	4%	7%	4%	24% +
Podstawa	1416	128	130	114	131	119	102	111	133	122	70	86	86	109	150	98	156

5.3.2 Zainteresowanie poszczególnymi typami informacji

Z perspektywy ostatnich lat zainteresowanie tematyką FE nie rośnie, a odsetek wykazujących bardzo duże zainteresowanie tą tematyką nie zmienia się. Ciekawość, chęć i potrzeba poszukiwania informacji nie jest już tak duża jak na początku wdrażania Funduszy Unijnych w Polsce. Społeczeństwo jest bardziej zaznajomione z tym do kogo adresowane są środki (kto na pewno nie może się o nie ubiegać), na jakie działania/projekty można je wykorzystać, jakie procedury są związane z ubieganiem się i rozliczaniem projektów unijnych, część nawet deklaruje osobisty udział w takich projektach (20%).

Każdy z rozpatrywanych typów informacji jest niemal w równym stopniu interesujący dla badanych (między 60% a 70% wskazań *raczej* lub *bardzo interesujący*). Polacy są najbardziej ciekawi przedsięwzięć realizowanych z Funduszy Europejskich (68%, wzrost o 3pp. w porównaniu do 2012 r.). Najmniejsze zainteresowanie dotyczy tego ile środków zostało już wykorzystane na projekty dofinansowane z FE, a ile nadal pozostało do wydania. Mniej interesująca jest również informacja o kursach, szkoleniach skierowanych do badanych a finansowanych z FE.

TYP INFORMACJI	T2B (raczej i bardzo interesujące)	Średnia (skala 1-4)
o przedsięwzięciach, które są realizowane z Funduszy Europejskich	67%	2.8
o tym, kto, na co i jak może uzyskać dotację z Funduszy Europejskich	65%	2.8
o tym, gdzie szukać bliższych informacji o Funduszach Europejskich	62%	2.7
o tym, ile pieniędzy z Funduszy Europejskich pozostało oraz ile już zostało wydane	61%	2.7
o szkoleniach, kursach itp. finansowanych z Funduszy Europejskich, w których mógłbym/mogłabym wziąć udział	61%	2.8

Porównując do lat ubiegłych – 2011 i 2012 – poziom zainteresowania poszczególnymi zagadnieniami kształtuje się bardzo podobnie – nie notujemy istotnych zmian odsetka osób zainteresowanych.

Informacja o przedsięwzięciach, które są realizowane z FE jest wyraźnie bardziej interesująca dla mieszkańców województw: podkarpackiego (74%), pomorskiego (74%) i świętokrzyskiego (73%).

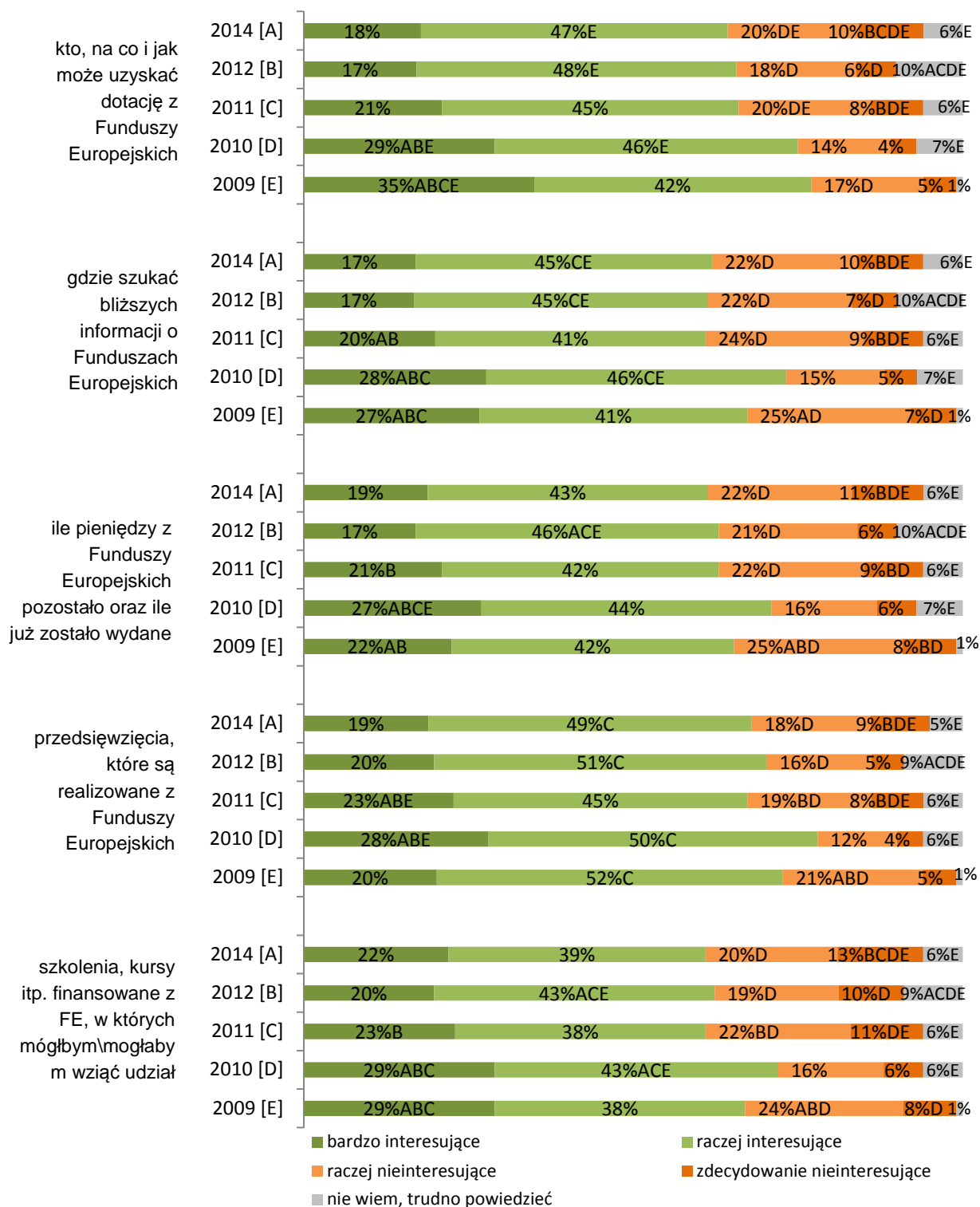
Wyraźnie bardziej ciekawi informacji o tym kto, na co i jak może uzyskać dotację z FE są mieszkańcy pomorskiego (79%), śląskiego (71%) i świętokrzyskiego (70%).

O tym gdzie szukać bliższych informacji o FE wyraźnie częściej chcieliby wiedzieć mieszkający w pomorskim (75%), świętokrzyskim (69%) i kujawsko-pomorskim (68%).

Informacją o wykorzystanych środkach z FE znacząco częściej są zainteresowani mieszkańcy: pomorskiego (69%), kujawsko-pomorskiego (68%), podkarpackiego (68%) i mazowieckiego (67%).

Wyraźnie większe zainteresowanie informacją o dostępnych kursach, szkoleniach finansowanych z FE jest wśród mieszkańców: pomorskiego (71%), podkarpackiego (67%) i śląskiego (68%).

Wykres 82. (P48) Na ile każdy z wymienionych typów informacji dotyczących Funduszy Europejskich jest dla Pana(i) interesujący? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. - 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1334 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 29. (P48). Na ile każdy z wymienionych typów informacji dotyczących Funduszy Europejskich jest dla Pana(i) interesujący? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
...o tym, kto, na co i jak może uzyskać dotację z Funduszy Europejskich																	
bardzo interesujące	18%	10% -	17%	17%	13% -	19%	20%	15%	15%	15%	20%	25% +	23% +	21%	21%	15%	14% -
raczej interesujące	47%	44%	52%	39% -	42% -	48%	41% -	53%	50%	52%	46%	53% +	48%	49%	36% -	52%	42% -
raczej nieinteresujące	20%	27% +	15% -	22%	27% +	20%	25% +	18%	23%	20%	22%	15% -	14% -	17%	23%	17%	20%
zdecydowanie nieinteresujące	10%	15% +	11%	15% +	13%	8%	8%	9%	6% -	6% -	8%	4% -	10%	9%	9%	8%	16% +
nie wiem, trudno powiedzieć	6%	5%	4%	6%	6%	5%	6%	6%	5%	7%	4%	3% -	4%	4%	11% +	8%	8%
...o tym, gdzie szukać bliższych informacji o Funduszach Europejskich																	
bardzo interesujące	17%	12% -	15%	16%	10% -	16%	18%	14%	17%	16%	18%	26% +	22% +	23% +	23% +	14%	15%
raczej interesujące	45%	41%	52% +	40% -	44%	48%	38% -	51% +	41%	47%	47%	49%	43%	46%	31% -	50%	39% -
raczej nieinteresujące	22%	27% +	16% -	22%	28% +	23%	28% +	20%	29% +	23%	22%	15% -	20%	19%	27% +	19%	22%
zdecydowanie nieinteresujące	10%	14% +	13%	16% +	13%	8%	9%	9%	7% -	6% -	8%	7% -	9%	9%	10%	9%	16% +
nie wiem, trudno powiedzieć	6%	5%	3% -	6%	4%	5%	6%	6%	6%	7%	5%	3% -	6%	3% -	10% +	8%	7%
...o tym, ile pieniędzy z Funduszy Europejskich pozostało oraz ile już zostało wydane																	
bardzo interesujące	19%	15%	20%	19%	17%	18%	20%	17%	17%	23%	21%	17%	20%	20%	19%	17%	15%
raczej interesujące	43%	37% -	48%	33% -	37% -	44%	40%	49% +	46%	45%	40%	51% +	41%	44%	30% -	47%	37% -
raczej nieinteresujące	22%	27% +	17% -	25%	29% +	22%	26%	18% -	25%	19%	25%	18%	22%	20%	29% +	17% -	24%
zdecydowanie nieinteresujące	11%	15% +	11%	17% +	12%	8%	9%	10%	5% -	6% -	10%	7% -	13%	11%	11%	10%	17% +
nie wiem, trudno powiedzieć	6%	6%	4%	6%	6%	7%	5%	6%	7%	7%	5%	6%	4%	4%	11% +	8%	7%
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391

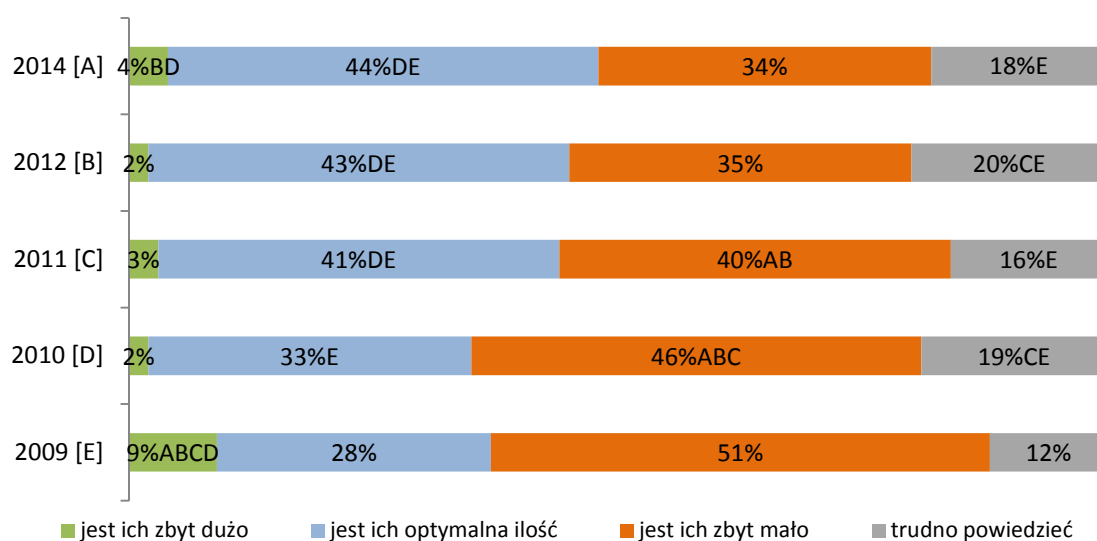
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	
...o przedsięwzięciach, które są realizowane z Funduszy Europejskich																		
bardzo interesujące	19%	17%	22%	20%	17%	19%	22%	18%	16%	21%	20%	23% +	17%	23% +	19%	12% -	16%	
raczej interesujące	49%	41% -	49%	43% -	48%	49%	44%	53%	55% +	53%	49%	51%	50%	50%	36% -	56% +	42% -	
raczej nieinteresujące	18%	27% +	15%	19%	19%	21%	22%	15%	19%	15%	19%	13% -	17%	14% -	22%	17%	20%	
zdecydowanie nieinteresujące	9%	11%	11%	13% +	11%	6% -	7%	8%	5% -	5% -	8%	8%	12%	8%	12%	8%	15% +	
nie wiem, trudno powiedzieć	5%	5%	4%	5%	5%	5%	5%	6%	5%	6%	4% -	5%	4%	4%	10% +	8%	7%	
...o szkoleniach, kursach itp. finansowanych z Funduszy Europejskich, w których mógłbym/mogłabym wziąć udział																		
bardzo interesujące	22%	22%	18%	25%	20%	21%	28% +	20%	20%	24%	30% +	26%	20%	28% +	24%	16% -	19%	
raczej interesujące	39%	32% -	45% +	35%	34% -	40%	29% -	44%	42%	46% +	34% -	41%	47% +	38%	28% -	40%	37%	
raczej nieinteresujące	20%	25% +	17%	16% -	25% +	21%	26% +	21%	24%	15% -	20%	15% -	15% -	20%	26% +	23%	21%	
zdecydowanie nieinteresujące	13%	16%	16%	18% +	17% +	12%	10%	9% -	8% -	9% -	11%	12%	15%	12%	11%	12%	16%	
nie wiem, trudno powiedzieć	6%	5%	3% -	6%	5%	6%	7%	6%	6%	5%	5%	6%	3% -	3% -	12% +	9% +	7%	
Podstawa	5040	392	393	398	393	393	403	398	389	396	396	397	390	402	396	398	391	

5.3.3 Ocena dostępności informacji i zrozumiałości przekazu

Blisko połowa Polaków (48%) jest zdania, że dostępność informacji o Funduszach Europejskich jest zadowalająca – jest ich tyle ile potrzeba (44%) lub nawet zbyt dużo (4%). To już drugi pomiar z rzędu, w którym odsetek zadowolonych z dostępności informacji o FE przewyższa odsetek tych, którzy uważają, że poziom dostępnych informacji jest zbyt mały. Następuje powolny postęp zmierzający w stronę wysycenia informacyjnego, choć nadal jeden na trzech Polaków chciałby wiedzieć więcej na ten temat.

Wyraźnie więcej niezadowolonych z poziomu dostępnych informacji o FE jest wśród osób w wieku 25-34 l. (39%), 35-44 l. (37%) i 45-54 l. (38%), z wykształceniem wyższym (39%), pracujących (35%) i prowadzących własną działalność gospodarczą (43%).

Wykres 83. (P49) Czy, Pana(i) zdaniem, informacji o Funduszach Europejskich jest zbyt mało, zbyt dużo, czy optymalna ilość? (porównanie między latami)

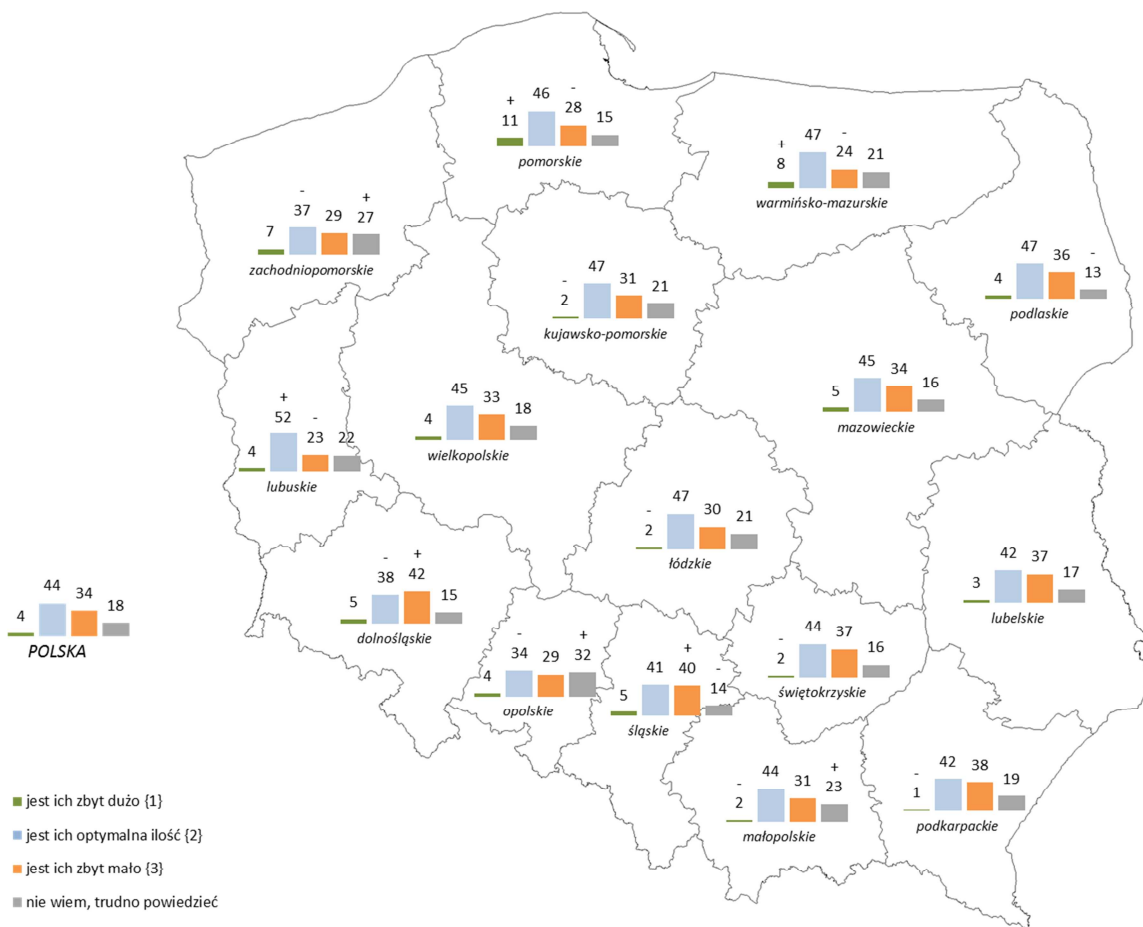

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Województwa, w których mieszkańcy oceniają poziom dostępności informacji o FE jako zadowalający (optymalny lub zbyt duży) to: pomorskie (57%), lubuskie (56%) i warmińsko-mazurskie (55%). Natomiast wyraźnie mniej jest takich osób w: opolskim (38%), dolnośląskim (43%), podkarpackim (43%) i zachodniopomorskim (44%).

Wykres 84. (P49) Czy, Pana(i) zdaniem, informacji o Funduszach Europejskich jest zbyt mało, zbyt dużo, czy optymalna ilość? (2014 – wg województw, dane w %)

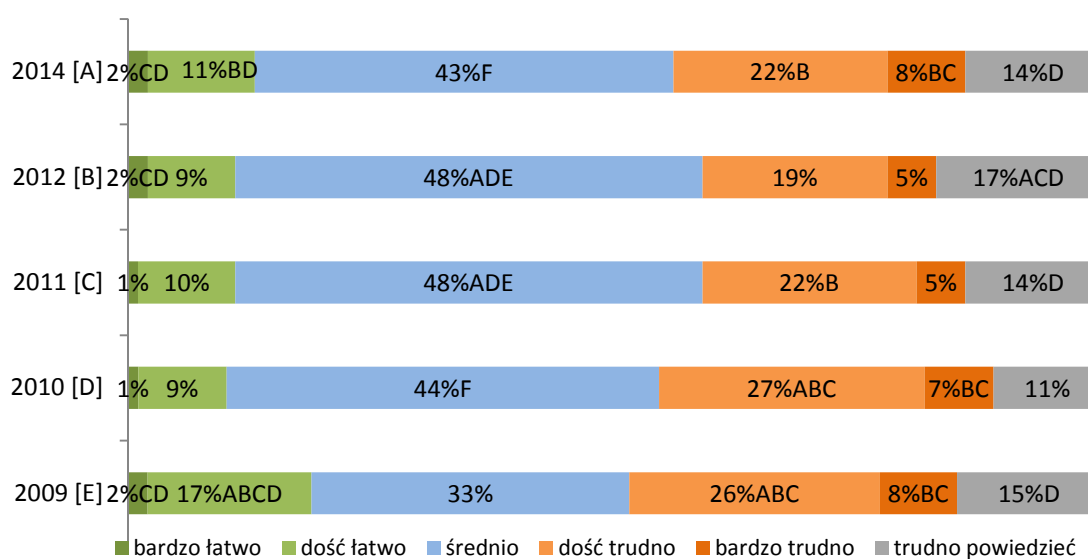
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+” „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Lubuskie	Kujawsko-pomorskie	Łódzkie	Podlaskie	Warmińsko-mazurskie	Pomorskie	Mazowieckie	Wielkopolskie	POLSKA WSCHODNIA	POLSKA	Małopolskie	Świętokrzyskie	Lubelskie	Podkarpackie	Śląskie	Dolnośląskie	Zachodniopomorskie	Opolskie
jest ich zbyt dużo {1}	4%	2%	2%	4%	8%	11%	5%	4%	4%	4%	2%	2%	3%	1%	5%	5%	7%	4%
jest ich optymalna ilość {2}	52%	47%	47%	47%	47%	46%	45%	45%	45%	44%	44%	44%	42%	42%	41%	38%	37%	34%
jest ich zbyt mało {3}	23%	31%	30%	36%	24%	28%	34%	33%	34%	34%	31%	37%	37%	38%	40%	42%	29%	29%

Dostęp do rzetelnych informacji o Funduszach Europejskich oceniany jest na średnim poziomie (średnia ocen 2.7 na skali 5-punktowej, gdzie 1 – oznacza bardzo trudno, a 5- bardzo łatwo). Choć wyraźnie wzrósł odsetek oceniających dostęp jako łatwy lub bardzo łatwy (13%, wzrost o 2pp. w stosunku do 2012 r.), odsetek przekonanych, że jest to jednak trudne nie zmniejsza się (w 2014 r. wręcz wzrósł o 6pp. porównując do 2012 r.). Wyraźnie więcej przekonanych o trudnym dostępie do rzetelnych i dokładnych informacji o FE jest wśród osób, które znają pojęcie FE tylko ze słyszenia, ale nie wiedzą czym w praktyce są Fundusze Unijne.

Znacząco częściej dostęp do rzetelnych i dokładnych informacji o FE oceniają jako trudny (*raczej lub bardzo trudny*) osoby w średnim wieku – 35-44 l. (33%) oraz pracujący (32%).

Wykres 85. (P50) A jak ocenia Pan(i) dostęp do rzetelnych i dokładnych informacji o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami)

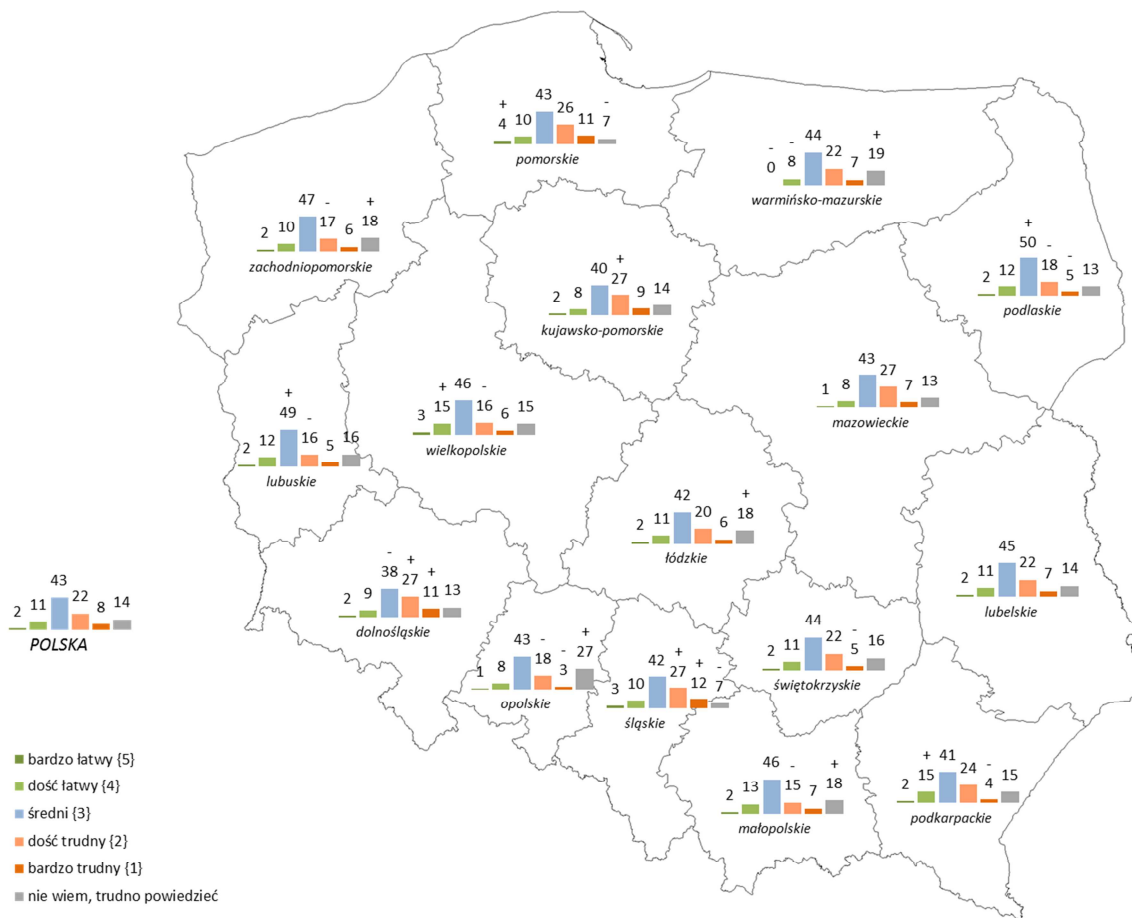

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA:

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

W regionach wyraźnie częściej dostęp do rzetelnych i dokładnych informacji oceniają jako trudny (*raczej lub bardzo trudny*) mieszkańcy województw: dolnośląskiego (38%), kujawsko-pomorskiego (36%), pomorskiego (37%) i śląskiego (39%). Z kolei znacząco mniej jest takich osób w: lubuskim (21%), małopolskim (21%), opolskim (21%), podlaskim (23%), wielkopolskim (22%) i zachodniopomorskim (23%).

Wykres 86. (P50) A jak ocenia Pan(i) dostęp do rzetelnych i dokładnych informacji o Funduszach Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+” „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

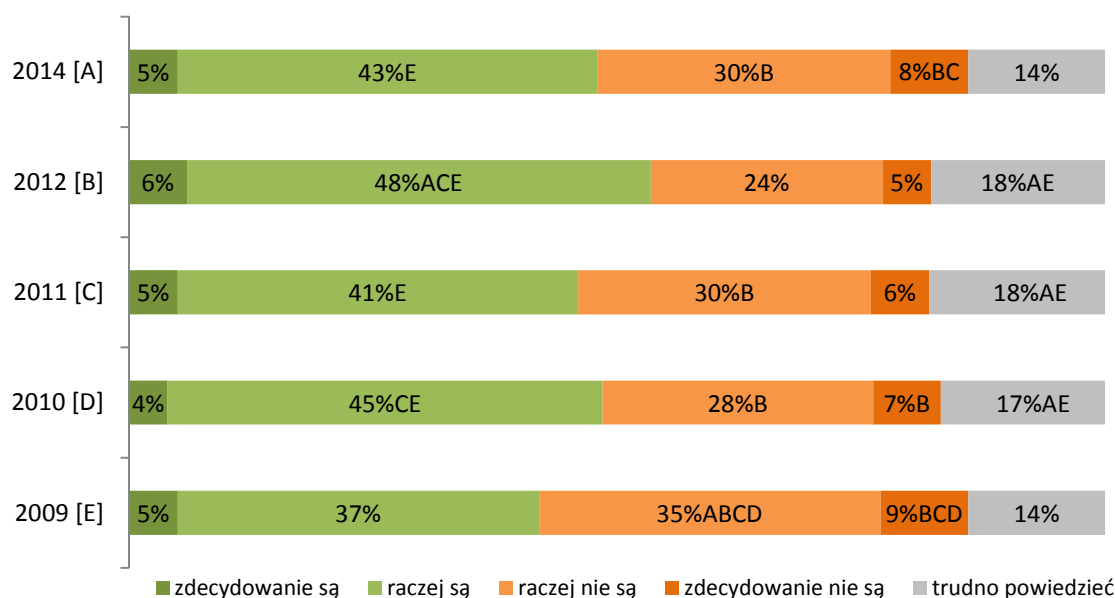
	Wielkopolskie	Podkarpackie	Małopolskie	Lubuskie	Podlaskie	Pomorskie	POLSKA	Łódzkie	Świętokrzyskie	POLSKA WSCHODNIA	Lubelskie	Śląskie	Zachodniopomorskie	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Opolskie	Mazowieckie	Warmińsko-mazurskie
T2B (bardzo łatwo + dość łatwo)	17%	16%	15%	14%	14%	14%	13%	13%	13%	13%	12%	12%	12%	11%	10%	10%	9%	8%
B2B (bardzo trudno + dość trudno)	22%	28%	21%	21%	23%	37%	30%	26%	27%	27%	29%	39%	23%	38%	36%	21%	34%	29%

Zrozumiałość i przystępność językowa informacji o Funduszach Europejskich również oceniana jest na średnim poziomie (średnia 2.5 w skali 5-stopniowej, gdzie 1 – oznacza zdecydowanie nie są, a 5 – zdecydowanie są). Blisko połowa Polaków (48%) jest zdania, że informacje o FE są podane zrozumiałym i przystępnym językiem, ale ponad jedna trzecia jest przeciwnego zdania (35%).

Porównując do poprzednich lat wyraźnie widać, że czytelność i zrozumiałość przekazu nie jest mocną stroną w komunikacji ze społeczeństwem. W stosunku do 2012 r. znacząco wzrósł odsetek przekonanych o niskiej (30%, wzrost o 6pp.) i bardzo niskiej (8%, wzrost o 3pp.) zrozumiałości i przystępności językowej przekazu.

Wyraźnie bardziej przekonane o niskiej zrozumiałości i przystępności językowej informacji o FE przekonane są osoby starsze – wieku 55-64 l. (42%) i powyżej 65 r.ż. (42%), słabiej wykształcone – wykształcenie podstawowe (45%) i zasadnicze zawodowe (42%), rolnicy (49%) oraz będący na rencie lub emeryturze (42%).

Wykres 87. (P51) Proszę powiedzieć, na ile dostępne informacje na temat Funduszy Europejskich są zrozumiałe i przystępne językowo? (porównanie między latami)

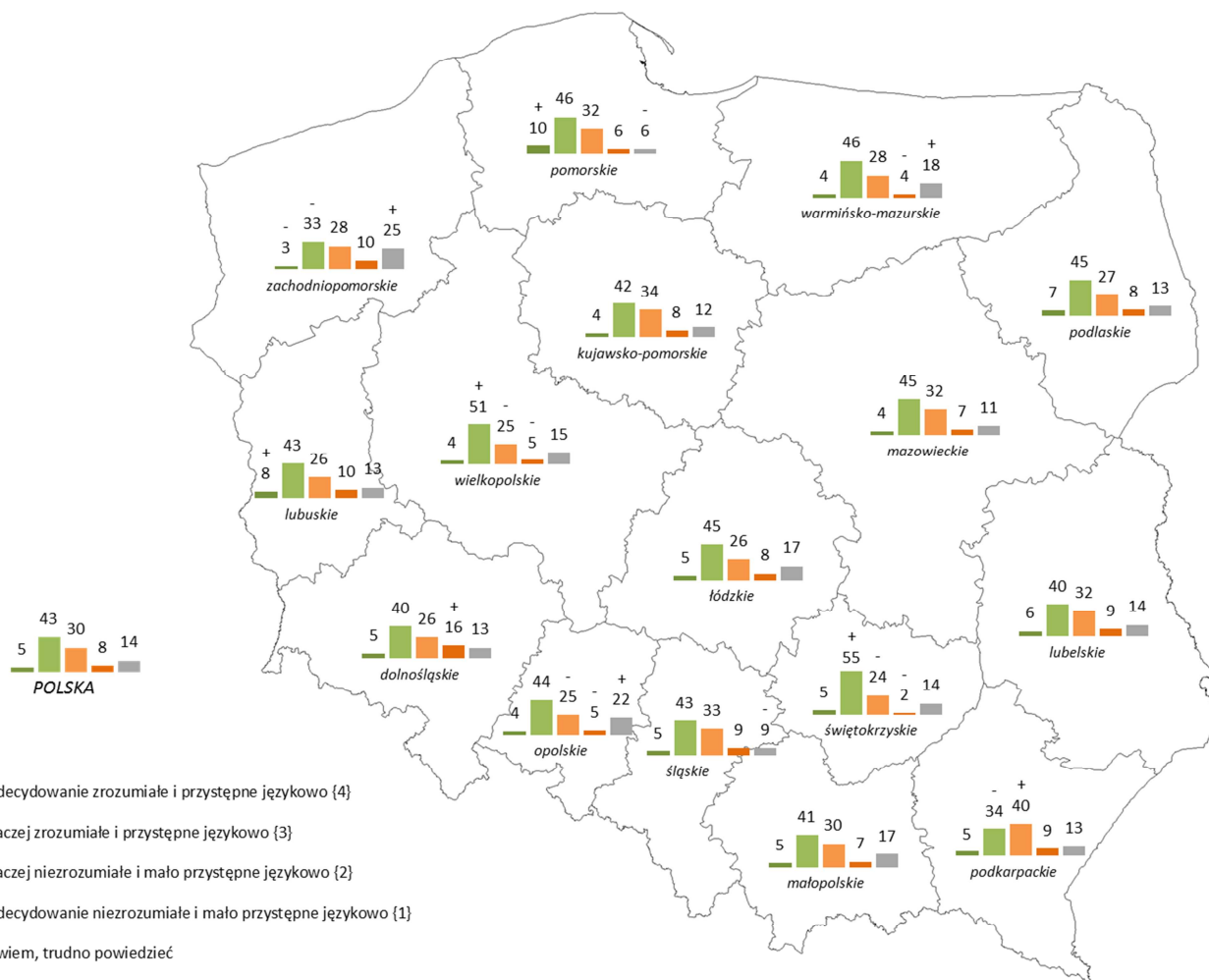

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Zdecydowanie słabiej zrozumiałość i czytelność przekazu o FE oceniają mieszkańcy województwa podkarpackiego (48% ocenia jako raczej lub zdecydowanie mało przystępne). Natomiast wyraźnie bardziej czytelne i zrozumiałe są te informacje dla mieszkańców świętokrzyskiego (59% ocenia jako raczej lub zdecydowanie przystępne), pomorskiego (56%) i wielkopolskiego (55%).

Wykres 88. (P51) Proszę powiedzieć, na ile dostępne informacje na temat Funduszy Europejskich są zrozumiałe i przystępne językowo? (2014 – wg województwa, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Pomorskie	Wielkopolskie	Podlaskie	Lubuskie	Mazowieckie	Warmińsko-mazurskie	Łódzkie	Opolskie	POLSKA Wschodnia	POLSKA	Śląskie	Kujawsko-pomorskie	Małopolskie	Dolnośląskie	Lubelskie	Podkarpackie	Zachodniopomorskie
T2B (zdecydowanie + raczej zrozumiałe i przystępne językowo)	59%	56%	55%	52%	51%	50%	50%	49%	49%	49%	48%	48%	46%	46%	45%	45%	39%	36%

5.4 Wykorzystanie mediów

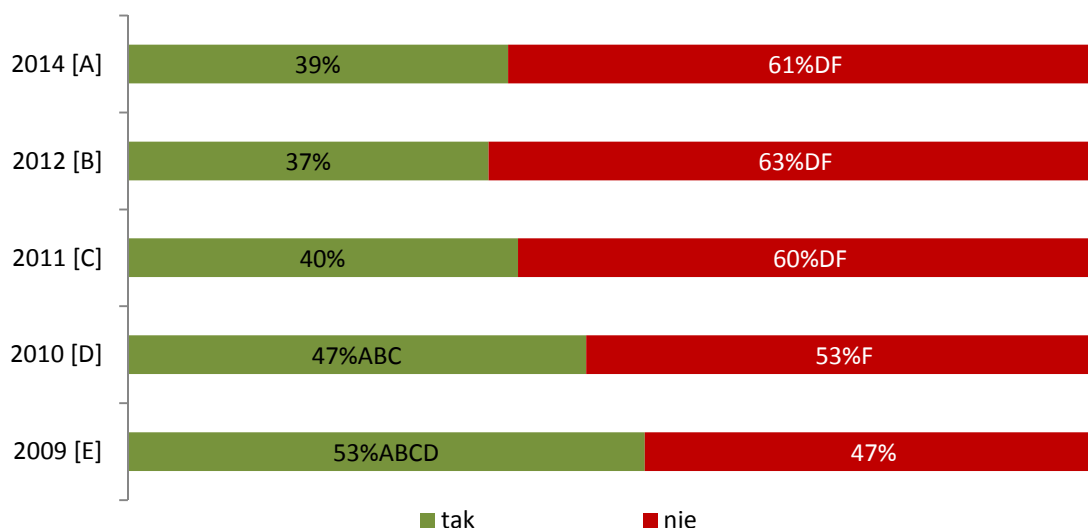
5.5.1 Czytelność prasy

Poziom czytelności prasy codziennej nie zmienił się znacząco od czasu ostatniego pomiaru (2012 r.). Gazety codzienne czyta przynajmniej raz w tygodniu ok. 40% Polaków (bez zmian w porównaniu do 2012 r.).

Przed 2011 r. czytelność prasy codziennej było na wiele wyższym poziomie, ale przykład ostatnich kilku lat (2011-2014) pokazuje, że to tradycyjne medium nie jest w zupełnym odwrocie, a jego rola nadal pozostaje ważna.

Wyraźnie częściej prasę codzienną czytają mężczyźni (41%), osoby starsze – 45-54 l. (43%), 55-64 l. (47%) i powyżej 65 r.ż. (47%), z wykształceniem średnim (41%) i wyższym (49%), pracujący (41%) oraz emeryci i renciści (45%), a także mieszkańcy dużych 200-499 tys. i największych miast – powyżej 500 tys. mieszkańców (odpowiednio 45% i 53%).

Wykres 89. (P52) Czy jest jakaś gazeta codzienna, którą czyta Pan (i) przynajmniej raz w tygodniu? (porównanie między latami)

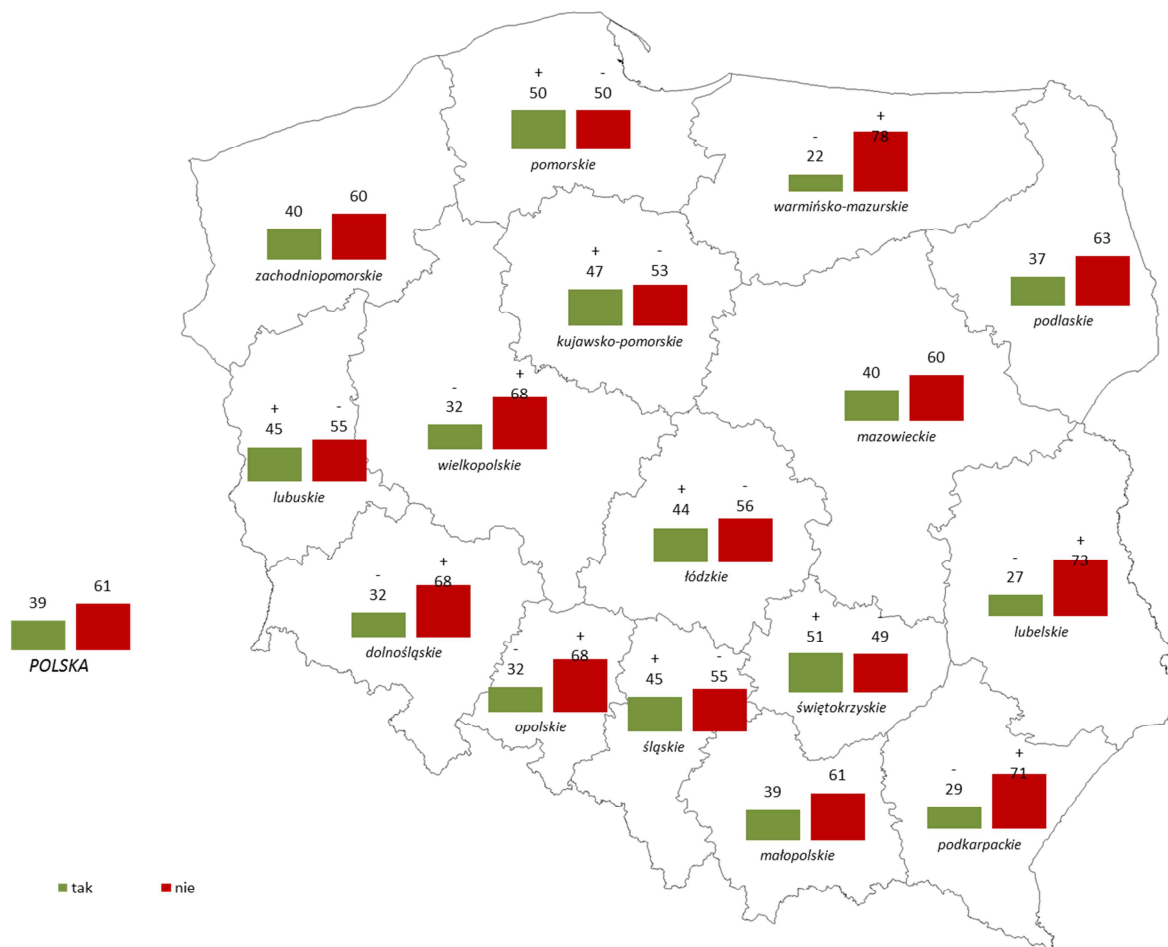

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

W regionach wyraźnie częściej czytają gazety codzienne mieszkańcy: świętokrzyskiego (51%), pomorskiego (50%), kujawsko-pomorskiego (47%), lubuskiego (45%), śląskiego (45%) i łódzkiego (44%). Wyraźnie rzadziej po prasę codzienną sięgają mieszkańcy: warmińsko-mazurskiego (22%), lubelskiego (27%), podkarpackiego (29%), wielkopolskiego, opolskiego i dolnośląskiego (po 32%).

Wykres 90. (P52) Czy jest jakaś gazeta codzienna, którą czyta Pan (i) przynajmniej raz w tygodniu? (2014 – wg województw, dane w %)

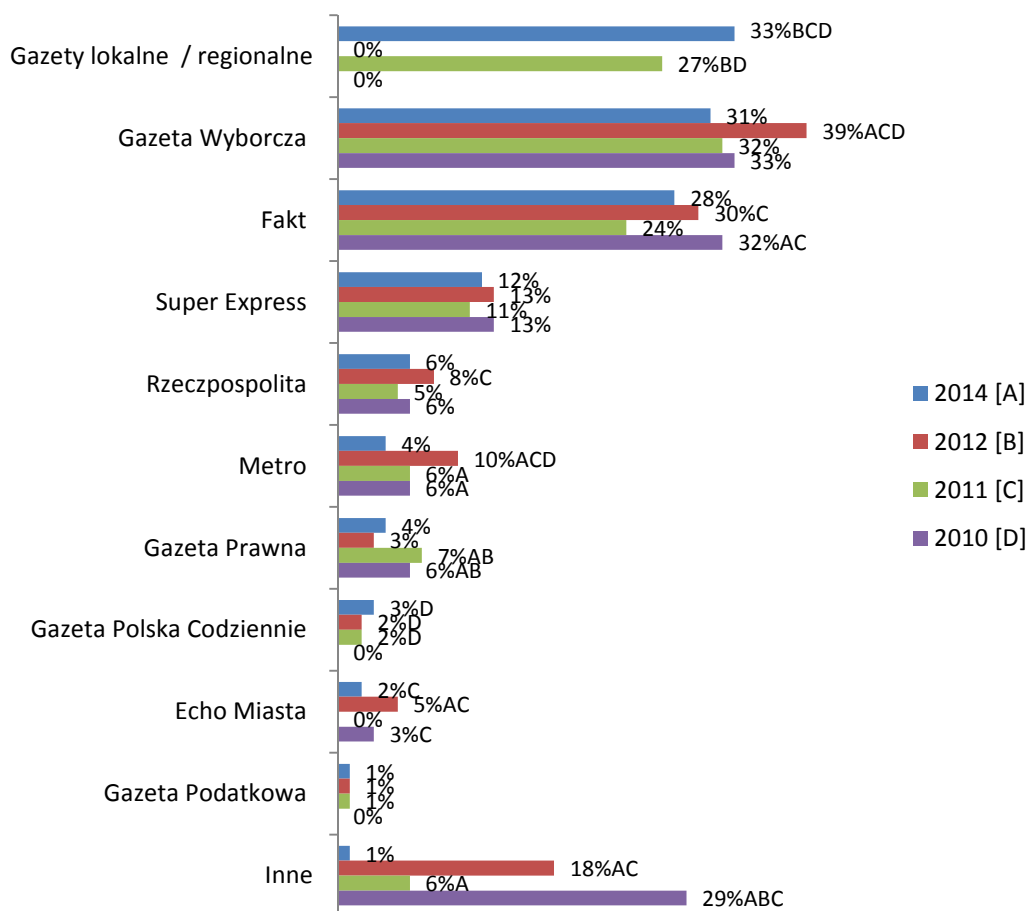

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o. „+”/„-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Pomorskie	Kujawsko-pomorskie	Lubuskie	Śląskie	Łódzkie	Mazowieckie	Zachodniopomorskie	POLSKA	Małopolskie	Podlaskie	POLSKA WSCHODNIA	Dolnośląskie	Opolskie	Wielkopolskie	Podkarpackie	Lubelskie	Warmińsko-mazurskie
Czyta gazety codzienne	51%	50%	47%	45%	45%	44%	40%	40%	39%	39%	37%	33%	32%	32%	32%	29%	27%	22%

Codzienna prasa lokalna/regionalna jest zdecydowanie najbardziej popularna (33%). Z uwagi na lokalny/regionalny charakter tych dzienników wymieniono wiele różnych tytułów, w tym najczęściej: *Gazetę Pomorską* (3%), *Dziennik Zachodni* (2%), *Dzienniki Łódzki* (2%), *Głos Wielkopolski* (2%) i *Gazetę Krakowską* (2%).

Najpoczytniejsze dzienniki ogólnopolskie to: *Gazeta Wyborcza* (31%, istotny spadek o 8pp. w stosunku do 2012 r.) i *Fakt* (28%, spadek o 2pp. do 2012 r.), a w dalszej kolejności *Super Express* (12%).

Wykres 91. (P53) Proszę podać jej tytuł, lub tytuły? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC
 N=1956 (2014); N=594 (2012); N=642 (2011); N=753 (2010) (tylko badani, którzy czytają prasę codzienną przynajmniej raz w tygodniu)
 A,B,C,D – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Wyraźnie częściej lokalne/regionalne dzienniki czyta się w województwach: lubuskim (51%), podlaskim (49%), kujawsko-pomorskim (46%) i pomorskim (44%). Największy odsetek czytelników *Gazety Wyborczej* mieszka na Mazowszu (41%). Dziennik *Fakt* wyraźnie częściej jest czytany w podkarpackim (49%), wielkopolskim (39%) i opolskim (38%). Natomiast *Super Express* ma wyraźnie więcej czytelników wśród mieszkańców łódzkiego (21%), mazowieckiego (21%) i warmińsko-mazurskiego (22%).

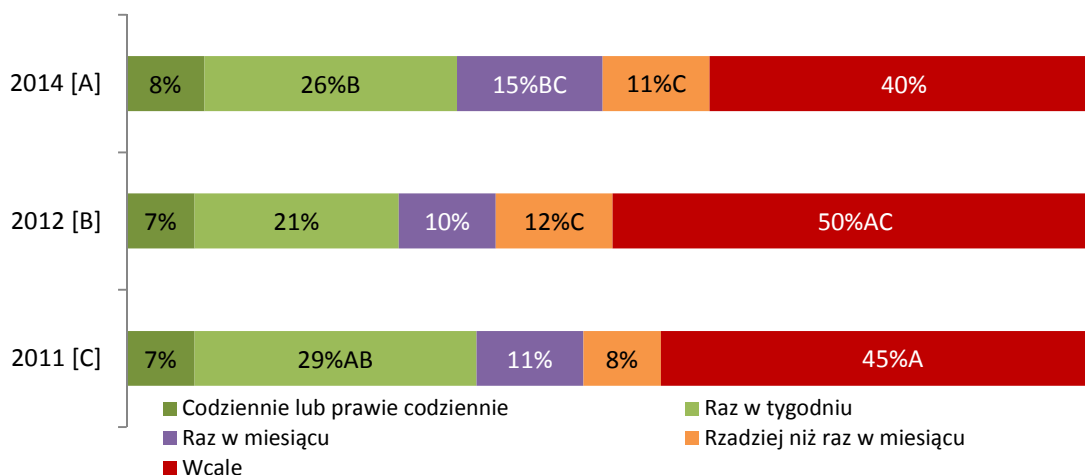
Tabela 30. (P53) Proszę podać jej tytuł, lub tytuły? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
gazety lokalne i regionalne	33%	40%	46% +	41%	51% +	40%	40%	15% -	26%	19% -	49% +	44% +	21% -	32%	16% -	35%	32%
Gazeta Wyborcza	31%	35%	35%	22% -	26%	21% -	28%	41% +	29%	12% -	25%	28%	35%	27%	36%	26%	37%
Fakt	28%	18% -	20% -	27%	21% -	29%	21%	29%	38% +	49% +	20% -	24%	29%	27%	30%	39% +	30%
Super Express	12%	9%	4% -	13%	10%	21% +	4% -	21% +	15%	16%	7%	10%	10%	10%	22% +	6% -	11%
Rzeczpospolita	6%	10%	4%	7%	9%	2% -	8%	6%	7%	5%	4%	6%	7%	6%	9%	4%	9%
Metro	4%	2%	0%	1% -	2%	6%	1% -	14% +	0%	0%	3%	2% -	5%	1% -	0%	0%	6%
Dziennik – Gazeta Prawna	4%	3%	2% -	1% -	1% -	9% +	10% +	4%	5%	1% -	1% -	4%	6%	2% -	2%	2% -	3%
Gazeta Polska Codziennie	3%	2%	1%	2%	2%	2%	5%	1%	3%	3%	3%	2%	4%	2%	6%	2%	3%
Echo Miasta	2%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	2%	2%	17% +	2%	1%	2%
Gazeta Podatkowa	1%	1%	0%	0%	3%	0%	0%	1%	2%	0%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	4% +
Inne	1%	2%	1%	2%	0%	1%	2%	1%	0%	2%	3%	3%	0%	0%	0%	1%	3%
nie wiem, nie pamiętam	0%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Podstawa	1956	126	186	108	175	174	156	160	125	113	148	200	177	205	87	127	155

Wzrasta odsetek czytelników prasy regionalnej (60%, istotny wzrost o 10pp. w stosunku do 2012 r. i o 5pp. w stosunku do 2011 r.). Regularnie (przynajmniej raz w tygodniu) sięga po prasę regionalną co trzeci Polak (34%, to o 6pp. więcej niż w 2012 r., ale 4pp. mniej niż w 2011 r.), kolejne 15% czyta gazety regionalne przynajmniej raz w miesiącu (istotny wzrost o 5pp. w stosunku do 2012 r. i 4pp. do 2011 r.).

Istotnie rzadziej czytelnikami prasy regionalnej są osoby słabiej wykształcone – wykształcenie podstawowe (56% nie czyta wcale) i zasadnicze zawodowe (44%), bardzo młode - 15-19 l. (51%) i 20-24 l. (50%) oraz uczniowie/studenci (50%). Natomiast wyraźnie mniej jest takich osób wśród lepiej wykształconych – z wykształceniem średnim (35%) i wyższym (30%), w starszej grupie wiekowej – 45-54 l. (36%) i 55-64 l. (35%), pracujących (38%) i mieszkańców małych miast – do 49 tys. mieszkańców (34%).

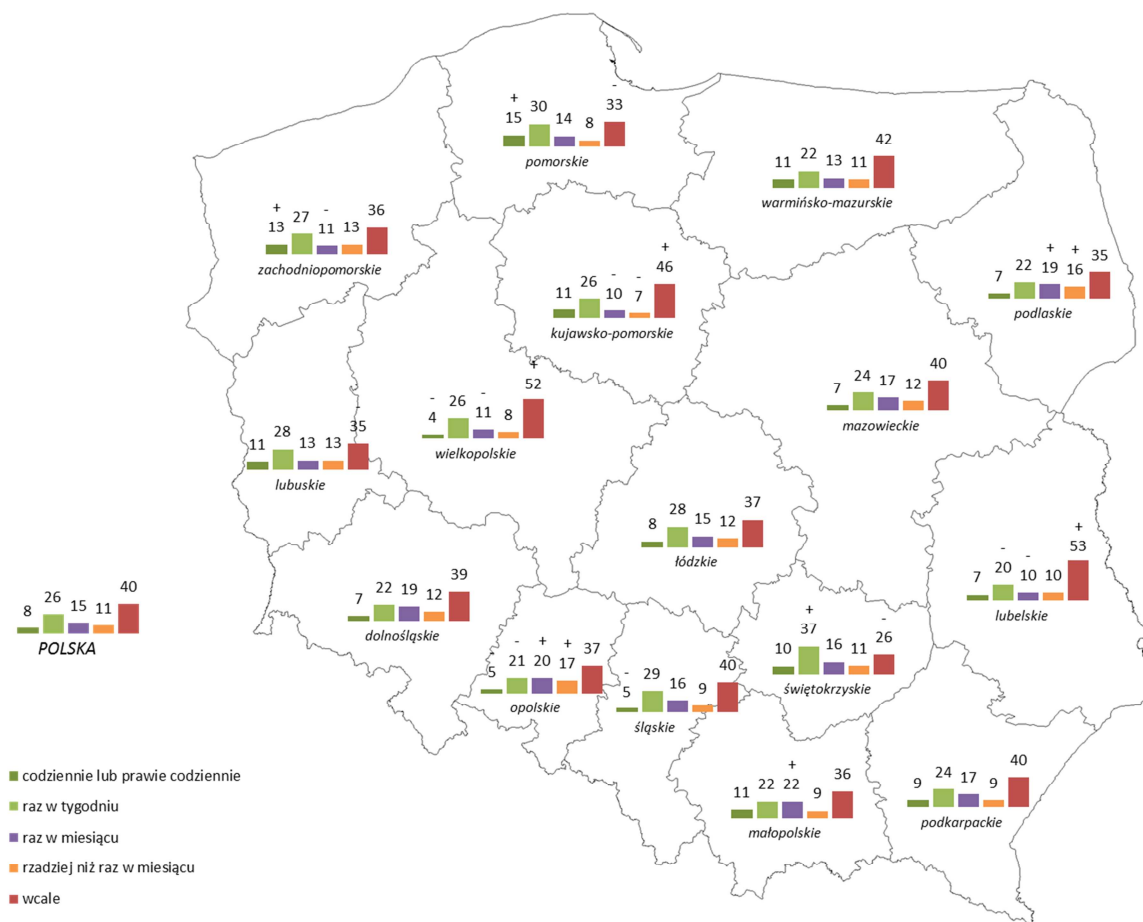
Wykres 92. (P54) Jak często czyta Pan (i) gazety regionalne, wydawane w Pana(i) województwie? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP
A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Czytelnictwo prasy regionalnej jest wyraźnie poniżej średniej w województwach: lubelskim (53% nie czyta wcale), wielkopolskim (52%) i kujawsko-pomorskim (46%). Na tle średniej istotnie lepiej wypadają natomiast województwa: świętokrzyskie (74% czyta), pomorskie (67%) i lubuskie (65%).

Wykres 93. (P54) Jak często czyta Pan (i) gazety regionalne, wydawane w Pana(i) województwie? (porównanie między latami)

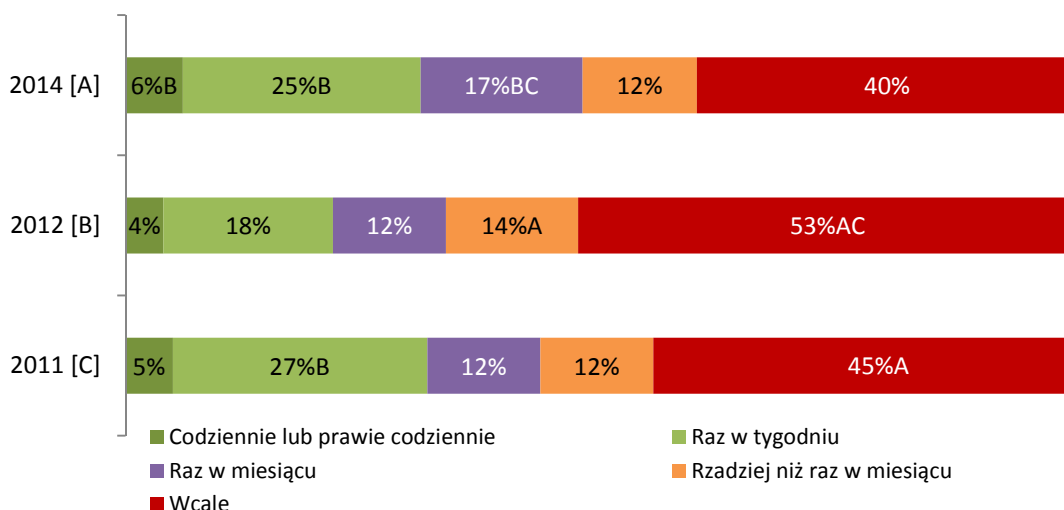
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/ „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Pomorskie	Lubuskie	Podlaskie	Małopolskie	Zachodniopomorskie	Łódzkie	Opolskie	Dolnośląskie	POLSKA WSKŁADNIA	POLSKA	Mazowieckie	Podkarpackie	Śląskie	Warmińsko-mazurski	Kujawsko-pomorskie	Wielkopolskie	Lubelskie
Czyta	74%	67%	65%	65%	64%	64%	63%	63%	61%	61%	60%	60%	60%	60%	58%	54%	48%	47%
Czyta regularnie (przynajmniej raz w miesiącu)	47%	45%	39%	30%	33%	41%	36%	26%	30%	34%	34%	31%	34%	35%	33%	37%	30%	27%

Czytelnictwo prasy lokalnej również rośnie – Polacy częściej niż 2 czy 3 lata temu sięgają po gazety lokalne (60%, istotny wzrost o 13 pp. w stosunku do 2012 r. i 5 pp. do 2011 r.). Istotnie wzrósł odsetek regularnych czytelników – szczególnie tych, których czytają prasę lokalną co najmniej raz w tygodniu (31%, wzrost o 9pp. porównując do 2012 r.) oraz takich, którzy sięgają po nią przynajmniej raz w miesiącu (17%, wzrost o 5pp. do 2012 r. i 2011 r.). Prasa lokalna zresztą dość często wydawana jest z częstotliwością raz w miesiącu. Zaletą wydawnictw lokalnych jest fakt, że często są bezpłatne (finansowe z środków gminnych, powiatowych) i dostępne w miejscach publicznych (urzędach, szkołach, sklepach).

Po wydawnictwa lokalne wyraźnie chętniej sięgają osoby w wieku 35-44 l. (64% czyta w ogóle bez względu na częstotliwość) i 55-64 l. (67%), lepiej wykształceni – wykształcenie średnie (64%) i wyższe (68%), pracujący (63%) oraz mieszkańcy miast do 49 tys. (65%). Wyraźnie rzadziej natomiast wśród czytelników prasy lokalnej są osoby bardzo młode – 15-24 l. (51% nie czyta wcale), z wykształceniem podstawowym (52%), bezrobotni (46%), emeryci i renciści (52%) oraz mieszkańcy dużych miast – 200-499 tys. (47%).

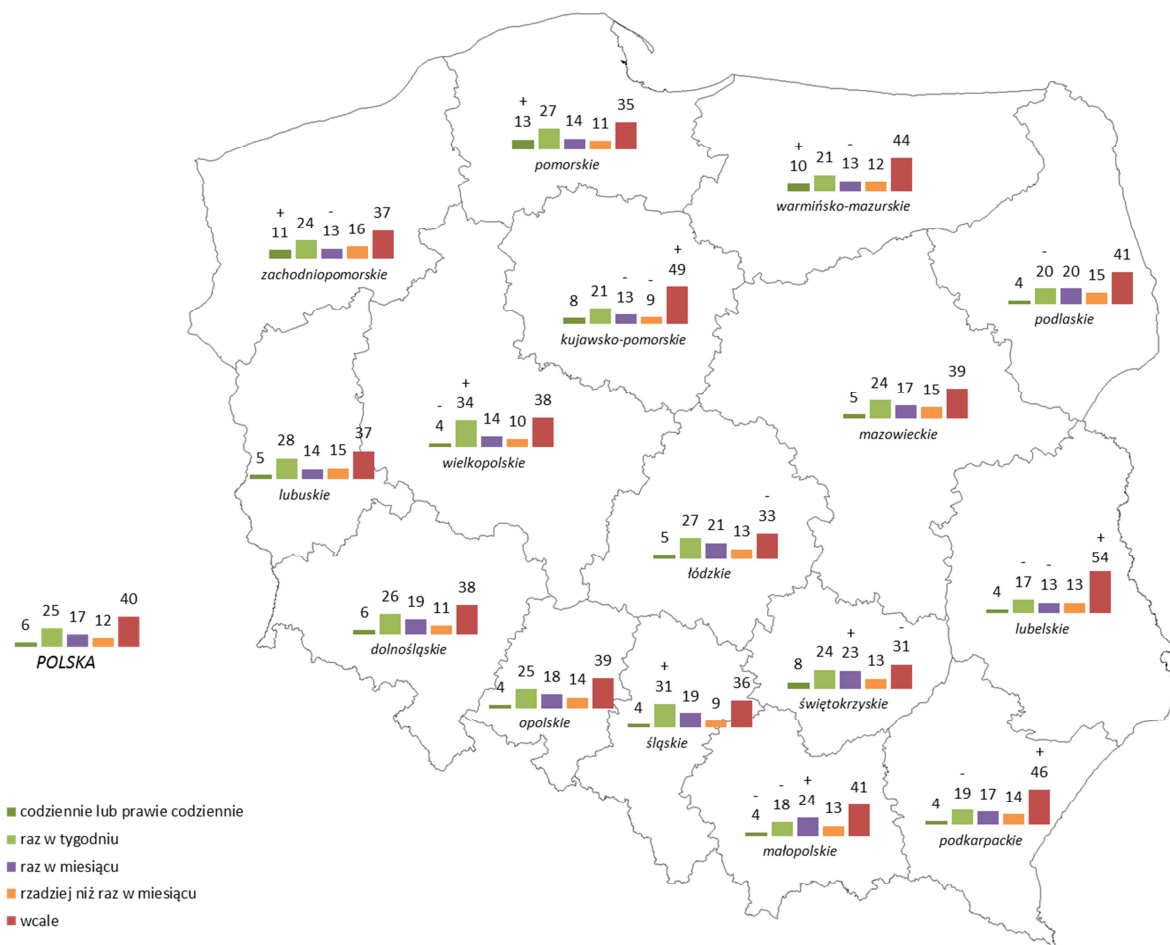
Wykres 94. (P55) Jak często czyta Pan (i) gazety lokalne, wydawane w Pana(i) gminie lub powiecie? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP
A,B,C – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Podobnie jak w przypadku czytelnictwa prasy regionalnej wyraźnie rzadziej po lokalne gazety codzienne sięgają mieszkańcy województw: kujawsko-pomorskiego (49% nie czyta wcale) i lubelskiego (54%), a dodatkowo mieszkańcy Podkarpacia (46%). Wyraźnie więcej czytelników prasy lokalnej jest wśród mieszkańców województwa łódzkiego (67%) i świętokrzyskiego (69%).

Wykres 95. (P55) Jak często czyta Pan (i) gazety lokalne, wydawane w Pana(i) gminie lub powiecie? (2014 – wg województw, dane w %)

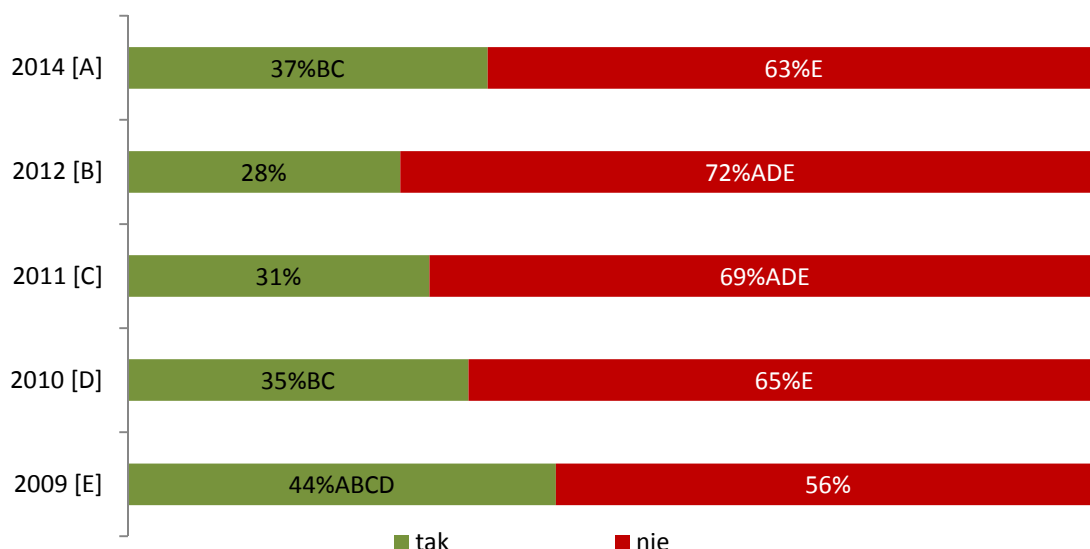
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/„-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Świętokrzyskie	Łódzkie	Pomorskie	Śląskie	Lubuskie	Zachodniopomorskie	Dolnośląskie	Wielkopolskie	Mazowieckie	Opolskie	POLSKA	Małopolskie	Podlaskie	POLSKA WSCHODNIA	Warmińsko-mazurskie	Podkarpackie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie
Czyta	69%	67%	65%	64%	63%	63%	62%	62%	61%	61%	60%	59%	59%	57%	56%	54%	51%	46%
Czyta regularnie (przynajmniej raz w miesiącu)	33%	32%	40%	35%	34%	35%	32%	38%	29%	29%	31%	22%	23%	26%	32%	22%	29%	21%

Czytelnictwo tygodników, dwutygodników, miesięczników wzrosło wyraźnie porównując do poziomu sprzed dwóch czy trzech lat¹ - sięga po nie przynajmniej raz w miesiącu ponad jedna trzecia Polaków (37%, istotny wzrost o 9pp. porównując do 2012 r. i o 6pp. w stosunku do 2011 r.).

Czytelnictwo takich wydawnictw jest wyraźnie powszechniejsze w grupie kobiet (40%), osób w wieku 45-54 l. (43%), z wykształceniem średnim (41%) i wyższym (57%), pracujących (39%) i prowadzących własną działalność gospodarczą (50%) oraz mieszkańców małych miast – do 49 tys. (40%) i największych miast powyżej 500 tys. mieszkańców (46%).

Wykres 96. (P56) Czy jest jakiś tygodnik, miesięcznik, który czyta Pan(i) przynajmniej raz w miesiącu? (porównanie między latami)

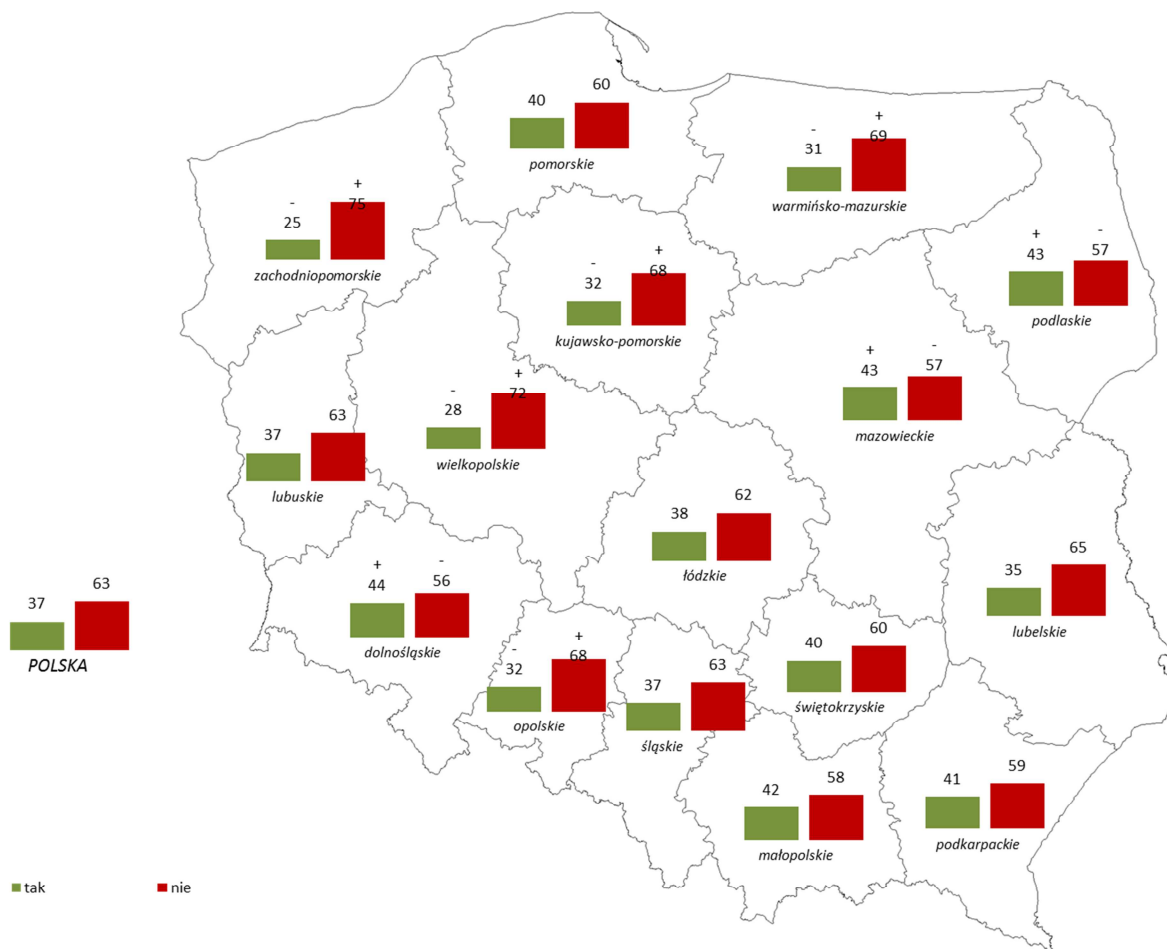
Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

W regionach wyraźnie więcej czytelników tygodników, dwutygodników i miesięczników można znaleźć wśród mieszkających w województwach: dolnośląskim (44%), mazowieckim (43%) i podlaskim (43%). Istotnie rzadziej tygodniki i miesięczniki czytają mieszkańcy: kujawsko-pomorskiego (68% nie czyta), opolskiego (68%), warmińsko-mazurskiego (69%), wielkopolskiego (72%) i zachodniopomorskiego (75%).

¹ Co znajduje potwierdzenie w wynikach kompleksowego badania czytelnictwa „Diagnoza społecznych zachowań czytelniczych w obrębie prasy papierowej i cyfrowej. Nowe platformy dostępu do treści. Transformacja prasy” - w ciągu najbliższych 5 lat czytelnictwo prasy w Polsce (łącznie drukowanej i cyfrowej) ma wzrosnąć o 4-16 proc. Zdaniem badanych największy wzrost zanotują tygodniki opinii, które dziś są czytane przez 30 proc. czytelników prasy (w tym aż 29,4 proc. w druku) (raport dostępny na stronie <http://www.pbc.pl/raporty/articles/raport-prasa.html>).

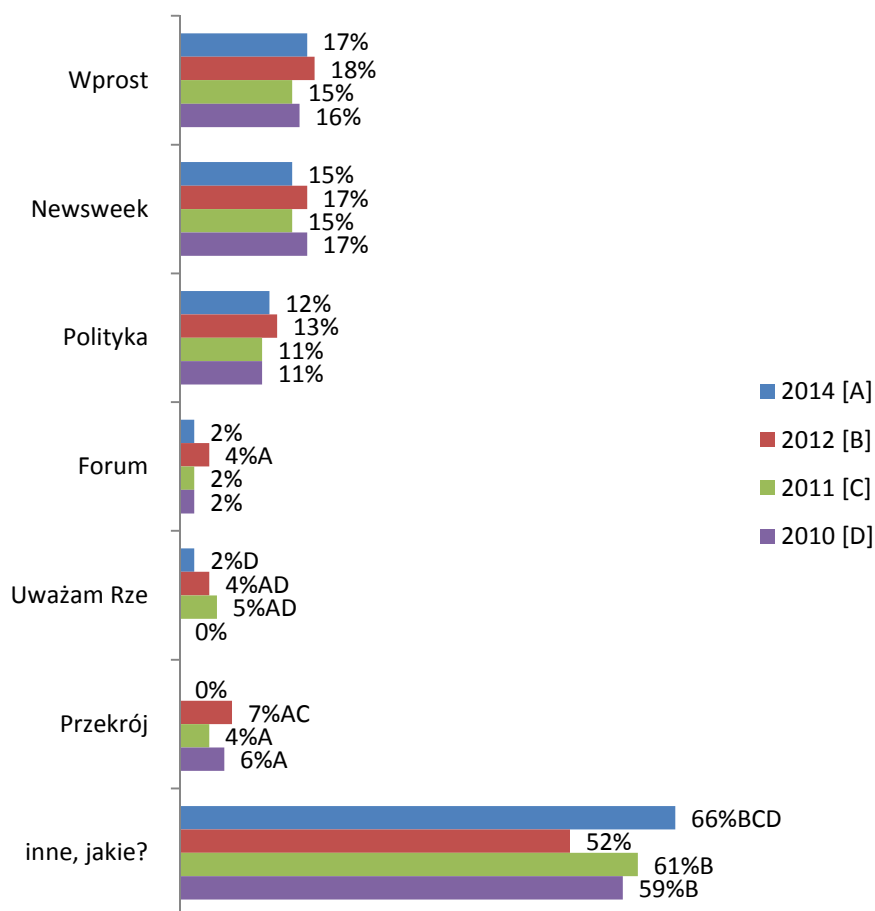
Wykres 97. (P56) Czy jest jakiś tygodnik, miesięcznik, który czyta Pan(i) przynajmniej raz w miesiącu? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+/-” „-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Dolnośląskie	Mazowieckie	Podlaskie	Małopolskie	Podkarpackie	Pomorskie	Świętokrzyskie	Łódzkie	POLSKA Wschodnia	POLSKA	Lubuskie	Śląskie	Lubelskie	Kujawsko-pomorskie	Opolskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Czyta	44%	43%	43%	42%	41%	40%	40%	38%	38%	37%	37%	37%	35%	32%	32%	31%	28%	25%

Najczęściej czytane tytuły tygodników: Wprost (17%), Newsweek (15%) i Polityka (12%) to tytuły, które równie często wymieniane były w latach ubiegłych. W 2014 r. wymieniano wyraźnie więcej innych tytułów tygodników, dwutygodników, miesięczników niż w poprzednich latach (66%, o 14pp. więcej niż 2012 r., o 5pp. więcej niż w 2011 r. i 7 pp. więcej niż w 2010 r.). Wśród innych tytułów spory odsetek (19%) stanowi prasa rozrywkowa oraz ta adresowana do kobiet (m.in. *Życie na gorąco*, *Pani domu*, *Przyjaciółka*, *Teletydzień* – po 3% wskazań).

Wykres 98. (P57) Proszę podać jego tytuł, lub tytuły. (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski Millward Brown SMG/KRC
 N=1888 (2014); N=452 (2012); N=495 (2011); N=566 (2010) (tylko badani, którzy czytają tygodniki, miesięczniki przynajmniej raz w miesiącu)
 A,B,C,D – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Największy odsetek czytelników *Wprost* mieszka na Mazowszu (26%). Tygodnik *Newsweek* wyraźnie częściej jest czytany w świętokrzyskim (21%) i zachodniopomorskim (29%). Natomiast wyraźnie częściej inne tytuły tygodników / dwutygodników / miesięczników czytane są przez mieszkańców województw: dolnośląskiego (81%), lubelskiego (81%), małopolskiego (73%) i podkarpackiego (89%).

Tabela 31. (P57) Proszę podać jego tytuł, lub tytuły. (2014 – wg województw)

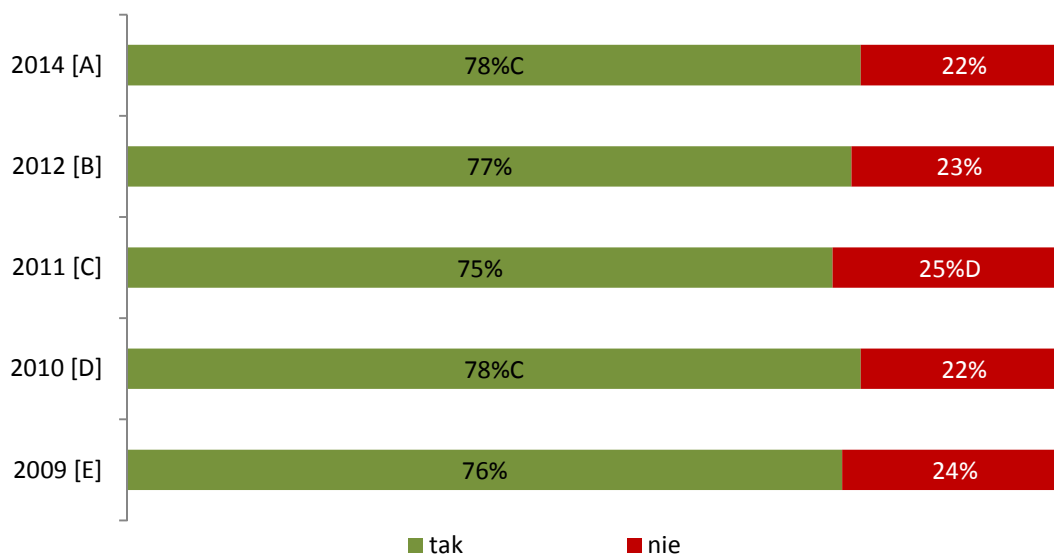
	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Wprost	17%	13%	22%	10% -	23%	23%	14%	26% +	24%	6% -	13%	17%	17%	16%	18%	11% -	23%
Newsweek	15%	12%	20%	10%	14%	16%	12%	16%	16%	9% -	12%	20%	12%	21% +	13%	14%	29% +
Polityka	12%	16%	13%	4% -	16%	9%	14%	15%	14%	4% -	9%	15%	12%	9%	12%	6% -	12%
Forum	2%	0%	3%	0%	6%	1%	1% -	2%	2%	0%	4%	4%	2%	1%	4%	3%	7% +
Uważam Rze	2%	0%	3%	2%	1%	4%	2%	4%	7% +	1% -	2%	1% -	0%	6%	2%	2%	1%
inne	66%	81% +	50% -	81% +	63%	61%	73% +	58%	60%	89% +	71%	55% -	62%	52% -	62%	72%	44% -
Podstawa	1888	172	125	141	145	148	168	171	123	162	169	157	145	161	121	111	97

5.5.2 Radio i telewizja

Ponad trzy czwarte Polaków (78%) przynajmniej raz w tygodniu słucha radia. Słuchalność radia utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat.

Słuchacze radia to wyraźnie częściej mężczyźni (80%), osoby w wieku 20-24 l. (84%), 25-34 l. (85%) i 35-44 l. (84%), z średnim (80%) i wyższym (86%) wykształceniem, pracujący (83%) i prowadzący własną działalność gospodarczą/przedsiębiorcy (89%) oraz mieszkańcy wsi (80%).

Wykres 99. (P58) Czy jest jakaś rozgłośnia radiowa, której słucha Pan(i) przynajmniej raz tygodniu? (porównanie między latami)

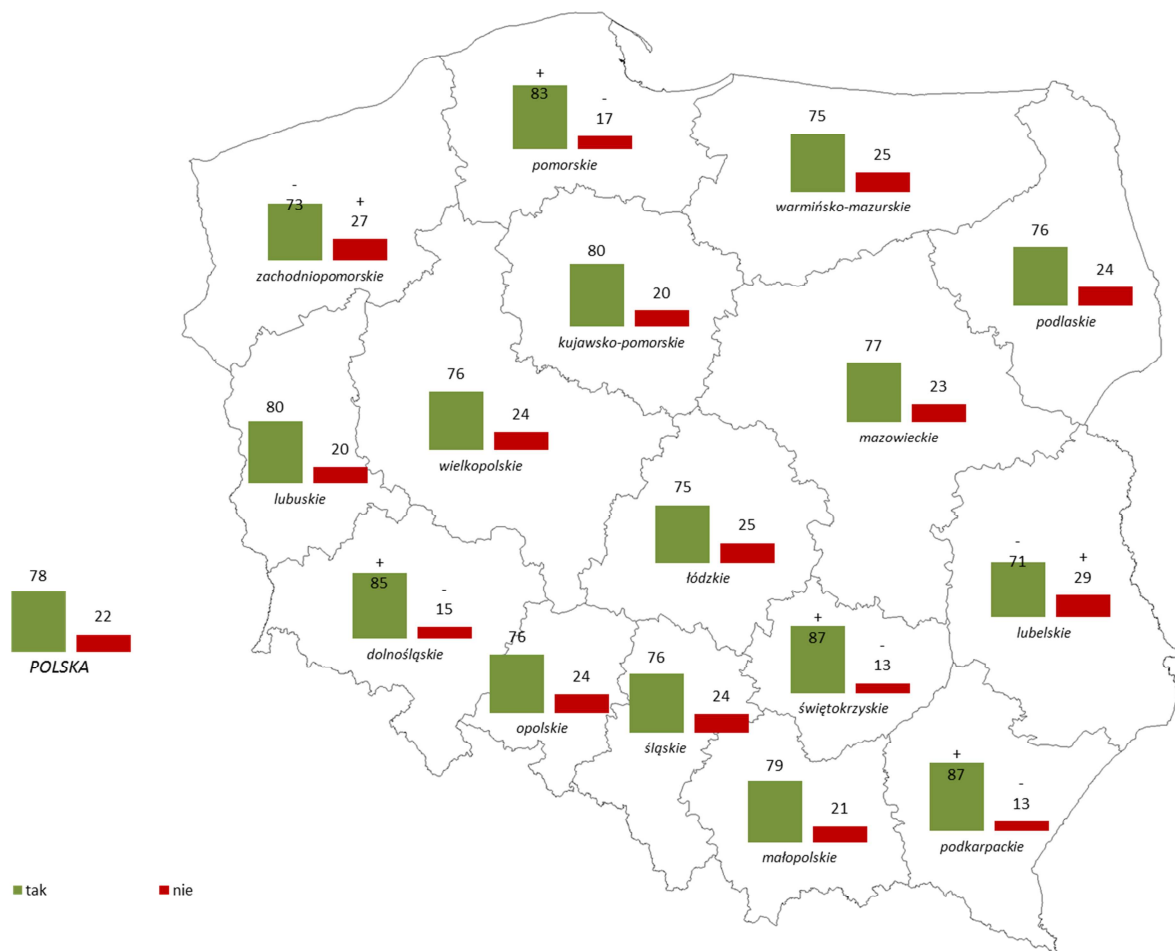

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA:

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

W regionach istotnie więcej słuchaczy radia jest wśród mieszkańców pomorskiego (83%), dolnośląskiego (85%), świętokrzyskiego (87%) i podkarpackiego (87%). Z kolei wyraźnie mniej jest takich osób wśród mieszkających w zachodniopomorskim (73%) i lubelskim (71%).

Wykres 100. (P58) Czy jest jakaś rozgłośnia radiowa, której słucha Pan(i) przynajmniej raz tygodniu? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/„-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

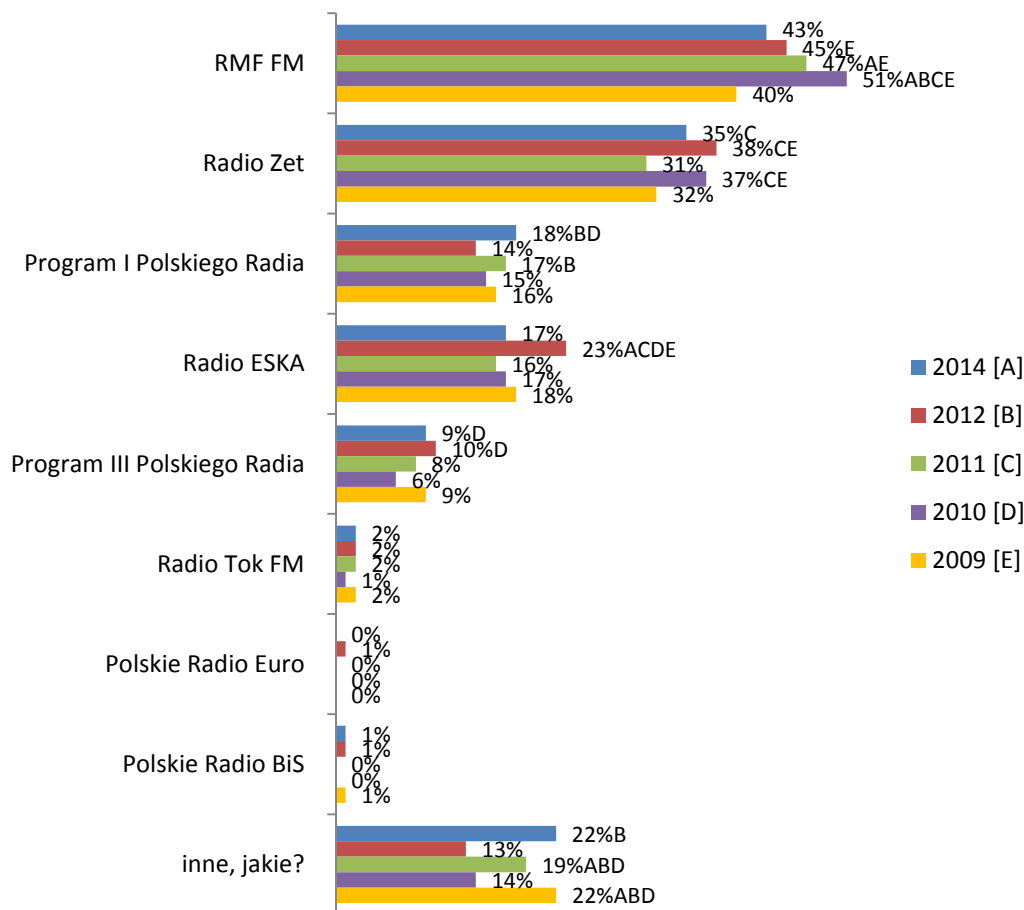
	Podkarpackie	Świętokrzyskie	Dolnośląskie	Pomorskie	Kujawsko-pomorskie	Lubuskie	Małopolskie	POLSKA WSCHODNIA	POLSKA	Mazowieckie	Opolskie	Podlaskie	Śląskie	Wielkopolskie	Łódzkie	Warmińsko-mazurskie	Zachodniopomorskie	Lubelskie
Słucha radia	87%	87%	85%	83%	80%	80%	79%	79%	78%	77%	76%	76%	76%	76%	75%	75%	73%	71%

Najczęściej słuchane stacje radiowe to stacje komercyjne: RMF FM (43%, wolny, ale systematyczny spadek słuchalności w ostatnich latach, w tym o 2pp. do 2012 r.) i Radio Zet (35%), a w następnej kolejności Radio ESKA (17%). Dwie ostatnie rozgłośnie notują spadek słuchalności porównując do 2012 r., ale biorąc pod uwagę wyniki z poprzednich lat poziom słuchalności utrzymuje się na podobnym poziomie.

Wśród nadawców publicznych największą słuchalność ma Program I Polskiego Radia (18%, istotny wzrost o 4pp. w stosunku do 2012 r.), a następnie Program III Polskiego Radia (9%).

W kategorii „inne stacje radiowe” znalazło się Radio Maryja (3%), RMF Maxx, Radio Złote Przeboje, Radio Vox, Radio Plus (po 1% wskazań) oraz rozgłośnie regionalne / lokalne (w tym: stacje lokalne bez podania nazwy – 4%, Radio Piekary Śląskie, Radio Kraków, Radio Rzeszów, Radio Katowice i Radio Kielce - po 1% wskazań).

Wykres 101. (P59) Proszę podać jej/ich nazwę. (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

N=3946 (2014); N=1233 (2012); N=1201 (2011); N=1253 (2010); N=1216 (2009) (tylko badani, którzy słuchają radia przynajmniej raz w tygodniu)

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Na poziomie regionów zauważalne jest zróżnicowanie preferencji co do słuchanych stacji radiowych. Radio RMF FM jest wyraźnie bardziej popularne w Małopolsce (skąd się wywodzi) oraz na Warmii i Mazurach. Słuchaczy Radia Zet jest natomiast wyraźnie więcej wśród mieszkańców łódzkiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego.

Radiowa Jedynka jest znacząco częściej słuchana przez mieszkańców łódzkiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego.

Tabela 32. (P59) Proszę podać jej/ich nazwę. (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
RMF FM	43%	29% -	42%	36% -	40%	44%	52% +	43%	45%	43%	46%	44%	43%	46%	53% +	44%	44%
Radio Zet	35%	26% -	39%	36%	38%	46% +	30%	36%	27% -	35%	30%	44% +	29% -	32%	35%	31%	58% +
Program I Polskiego Radia	18%	20%	19%	16%	15%	28% +	17%	19%	13% -	26% +	16%	13% -	11% -	23% +	12% -	18%	12% -
Radio ESKA	17%	19%	20%	13%	13% -	20%	7% -	21%	26% +	17%	13%	15%	9% -	13%	20%	25% +	18%
Program III Polskiego Radia	9%	12%	7%	7%	10%	6%	12%	9%	8%	5% -	5% -	10%	7%	8%	8%	9%	9%
Radio Tok FM	2%	2%	1% -	1% -	2%	2%	4%	3%	2%	0%	0% -	4%	3%	3%	1%	3%	5% +
Polskie Radio BiS	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	0%	2% +
Polskie Radio Euro	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	1%	0%	3% +
inne	22%	21%	17% -	25%	26%	18%	24%	19%	27%	28% +	36% +	17% -	29% +	26%	12% -	22%	11% -
Podstawa	3946	334	313	283	316	295	319	307	297	344	302	329	297	348	297	302	285

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

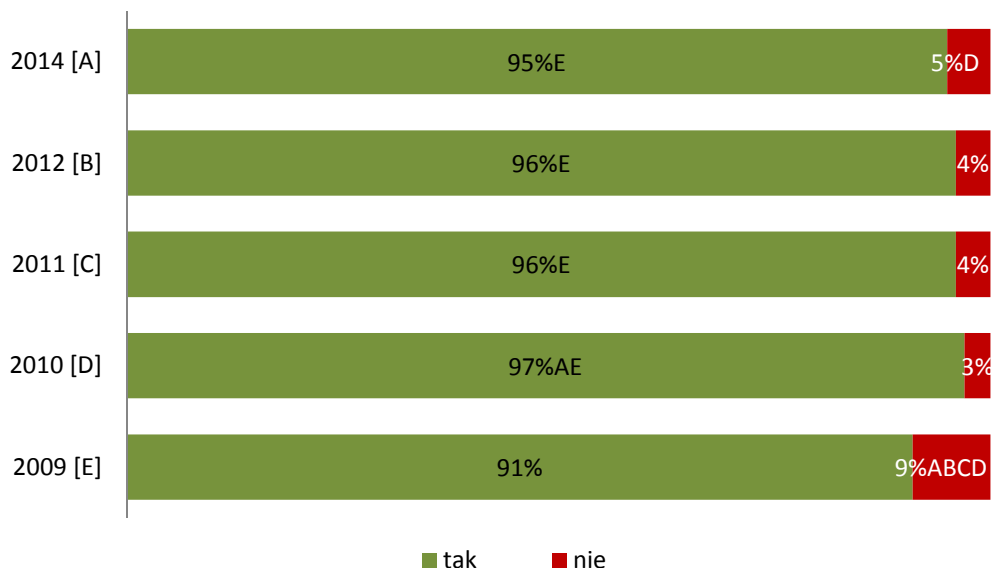

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Telewizję ogląda prawie każdy Polak – 95% deklaruje oglądanie telewizji przynajmniej raz w tygodniu. Odsetek ten utrzymuje na tym samym poziomie od kilku lat.

Istotnie mniej widzów telewizji niż wśród ogółu Polaków jest wśród osób w wieku 25-34 l. (92%), z wyższym wykształceniem (93%) oraz uczniów i studentów (91%).

Wykres 102. (P60) Czy ogląda Pan(i) telewizję przynajmniej raz w tygodniu? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

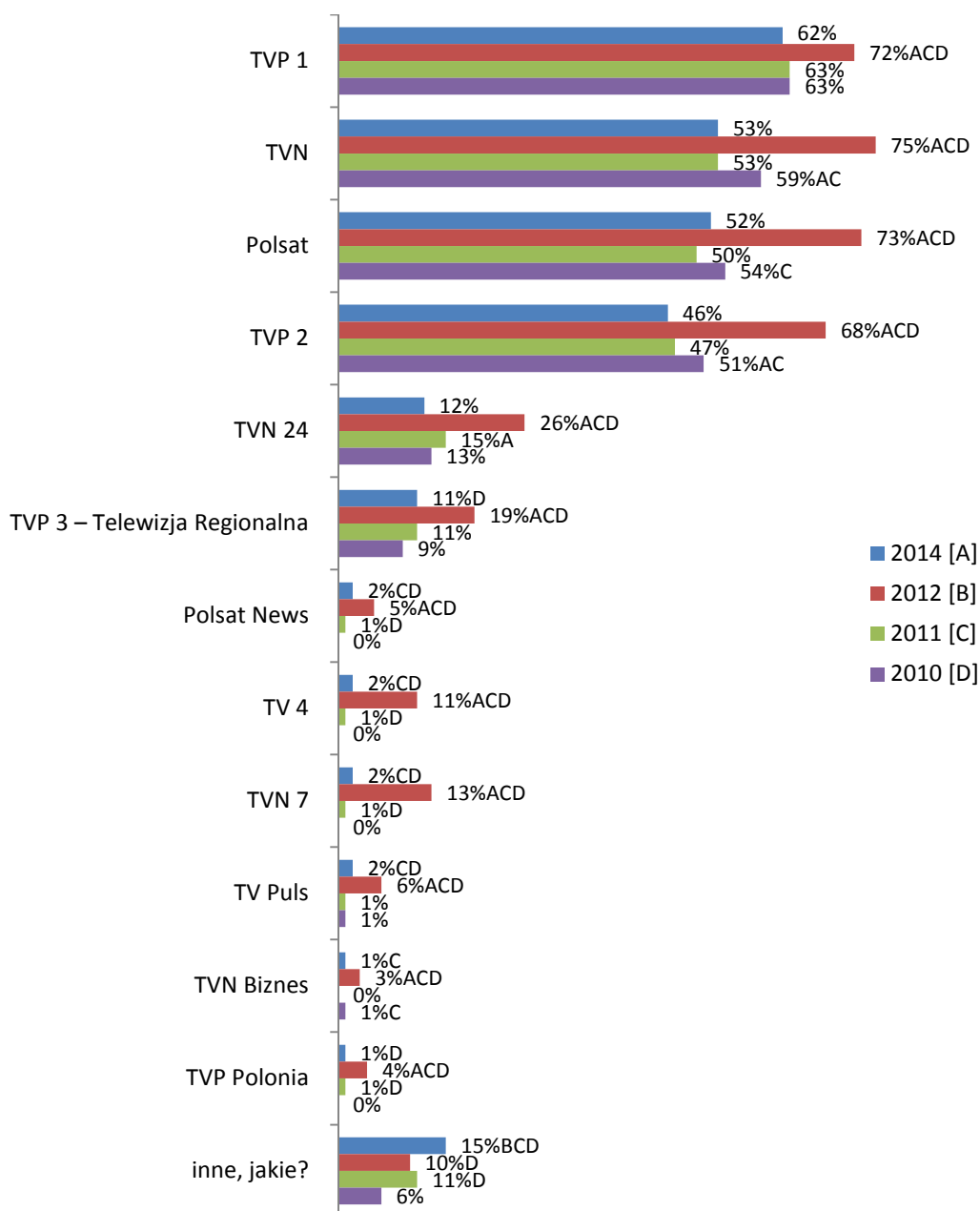
A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Wyraźnie mniej widzów telewizji jest również wśród mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego (91%). Na plus wyróżniają się województwa: wielkopolskie, łódzkie, opolskie, świętokrzyskie, podkarpackie.

„National Geographic” (1%), TVP Historia; kulturalne i filmowe: TVP Kultura (1%), Canal + (1%), a także TV Trwam (2%).

Telewizyjną jedynkę wyraźnie częściej oglądają mieszkańcy małopolskiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego, TVN mieszkańcy kujawsko-pomorskiego, Polsat – mieszkańcy Dolnego Śląska, Mazowsza oraz Warmii i Mazur, a telewizyjną Dwójkę mieszkańcy podkarpackiego i świętokrzyskiego.

Wykres 104. (P61) Jakie kanały telewizyjne ogląda Pan(i) najczęściej? Proszę wymienić trzy najczęściej oglądane przez Pana(ią)? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. - 1611 mieszkańców Polski
 N=4770 (2014); N=1543 (2012); N=1542 (2011); N=1565 (2010) (tylko badani, którzy oglądają telewizję przynajmniej raz w tygodniu)
 A,B,C,D – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Tabela 33. (P61) Jakie kanały telewizyjne ogląda Pan(i) najczęściej? Proszę wymienić trzy najczęściej oglądane przez Pana(ią)? (2014 – wg województw)

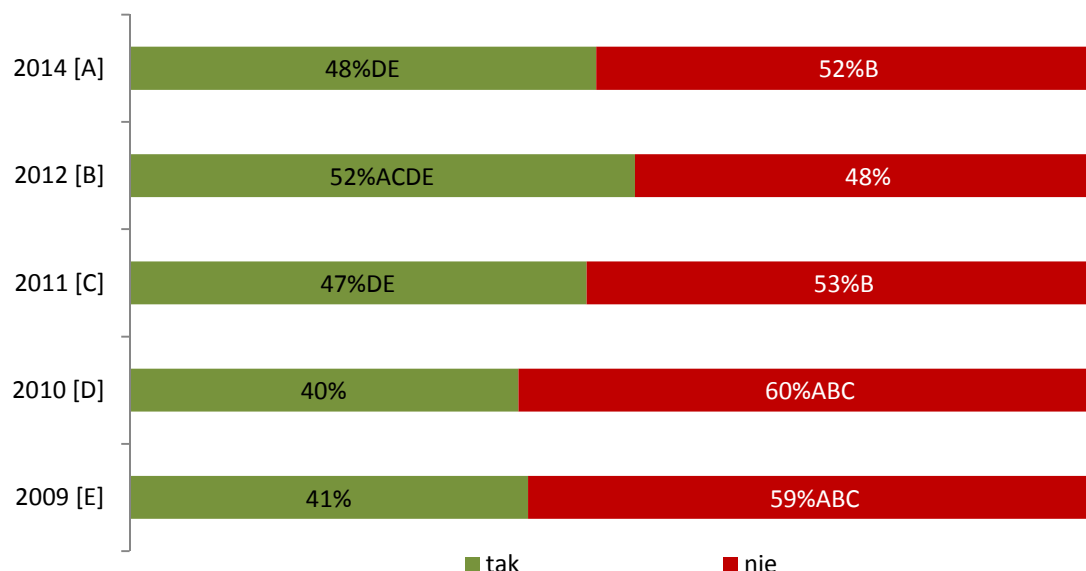
	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
TVP 1	62%	50% -	56% -	60%	51% -	61%	69% +	70% +	55% -	63%	62%	56% -	62%	66% +	56% -	65%	58%
TVN	53%	46% -	60% +	39% -	56%	58%	53%	54%	58%	52%	43% -	55%	58%	52%	51%	57%	50%
Polsat	52%	58% +	54%	52%	53%	55%	47% -	59% +	49%	53%	49%	47%	49%	47% -	58% +	54%	41% -
TVP 2	46%	49%	45%	50%	40% -	46%	43%	45%	41% -	58% +	49%	41%	44%	54% +	43%	48%	48%
TVN 24	12%	11%	11%	9% -	13%	12%	10%	14%	11%	11%	12%	16%	10%	10%	13%	12%	12%
TVP Info	11%	8% -	12%	12%	10%	15%	12%	12%	10%	18% +	16% +	10%	8% -	13%	8%	9%	9%
TV Puls	2%	2%	2%	3%	2%	2%	1%	2%	3%	2%	3%	2%	3%	2%	1%	1% -	1%
Polsat News	2%	2%	4%	3%	3%	1% -	3%	3%	1% -	3%	3%	2%	2%	3%	1%	2%	3%
TV 4	2%	2%	2%	1% -	2%	2%	1% -	2%	4%	1% -	2%	3%	2%	4%	5% +	2%	5% +
TVN 7	2%	2%	5%	3%	4%	1% -	1% -	1% -	5% +	2%	2%	3%	3%	4%	5% +	3%	2%
TVN Biznes	1%	2%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%	0% -	1%	2%	2%	1%	1%	1%	1%
TVP Polonia	1%	1%	1%	1%	0% -	1%	1%	1%	2%	0% -	1%	1%	2%	0% -	2%	1%	1%
inne	15%	22% +	10% -	19% +	16%	14%	27% +	10% -	13%	13%	18%	16%	17%	10% -	9% -	9% -	11% -
Podstawa	4770	373	377	370	372	381	377	371	378	389	379	374	363	394	359	385	361

5.5.3 Internet

Blisko połowa Polaków korzysta z zasobów Internetu przynajmniej raz w tygodniu - to istotnie mniej niż w 2012 r. (spadek o 4pp.), ale na podobnym poziomie jak w 2011 r.

Wyraźnie mniej internautów jest w grupie osób starszych – 45-54 l. (39% korzysta z Internetu przynajmniej raz w tygodniu), 55-64 l. (25%) oraz powyżej 65 r.ż. (10%), słabiej wykształconych - z wykształceniem podstawowym (26%) i zasadniczym zawodowym (30%), wśród rolników (28%) oraz emerytów i rencistów (14%), a także mieszkańców wsi (44%). Natomiast znacząco więcej regularnych użytkowników Internetu jest wśród osób młodych i w średnim wieku: 15-19 l. (81%), 20-24 l. (80%), 25-34 l. (73%) i 35-44 l. (62%), lepiej wykształconych – z wykształceniem średnim (56%) i wyższym (76%), pracujących (62%), prowadzących własną działalność/ przedsiębiorców (77%) oraz uczniów i studentów (84%), a także mieszkańców średniej wielkości miast – 50-199 tys. i największych miast – powyżej 500 tys. mieszkańców (po 53%).

Wykres 105. (P62) Czy jest jakaś informacyjna strona internetowa lub portal internetowy, który odwiedza Pan(i) przynajmniej raz w tygodniu? (porównanie między latami)

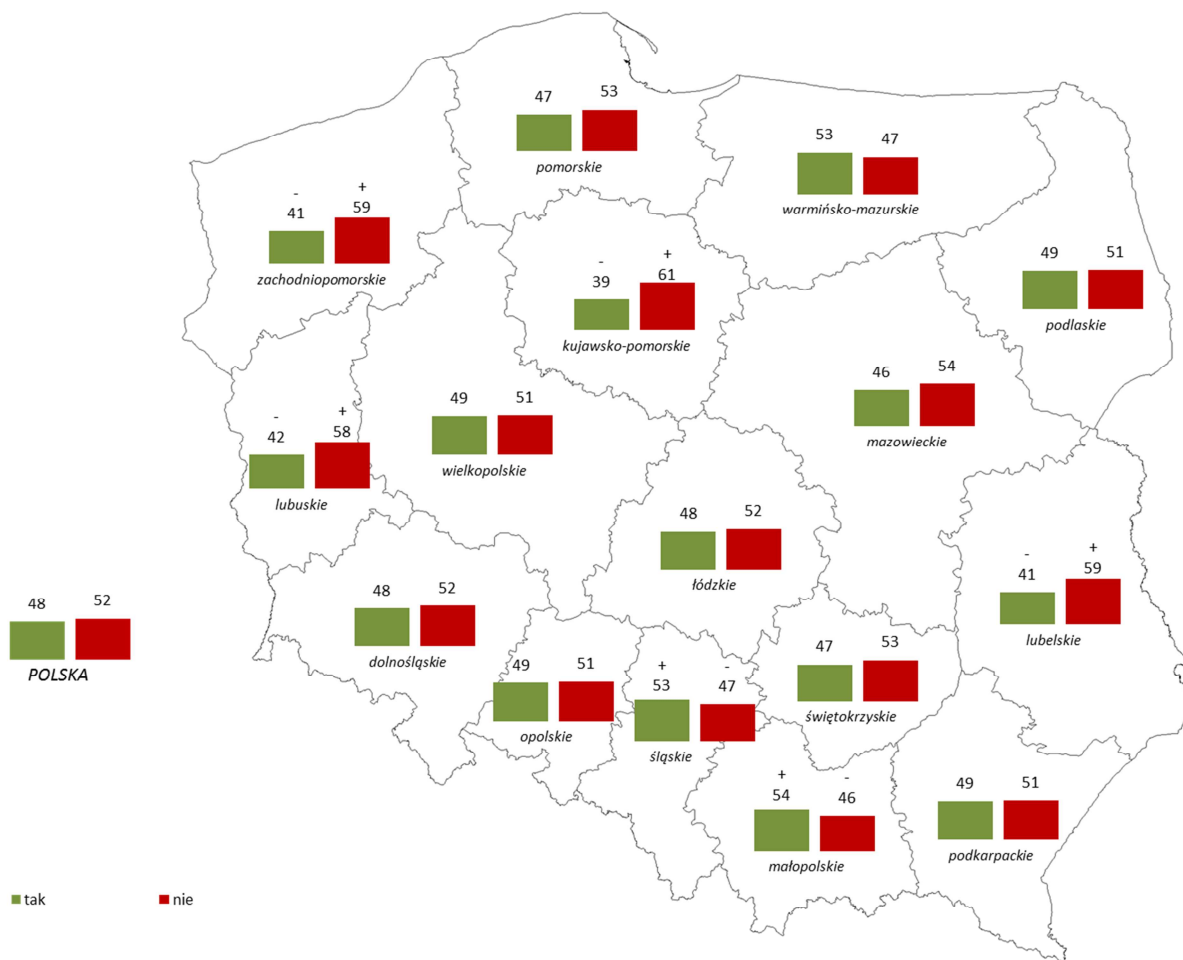

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski, Millward Brown SMG/KRC; 2009 r. – 1610 mieszkańców Polski, PBS DGA

A,B,C,D,E – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

W regionach wyraźnie mniej korzystających z Internetu przynajmniej raz w tygodniu jest wśród mieszkańców kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, zachodniopomorskiego i lubelskiego. Na plus jeśli chodzi o odsetek Internautów wyróżnia się województwo śląskie i małopolskie.

Wykres 106. (P62) Czy jest jakaś informacyjna strona internetowa lub portal internetowy, który odwiedza Pan(i) przynajmniej raz w tygodniu? (2014 – wg województw, dane w %)

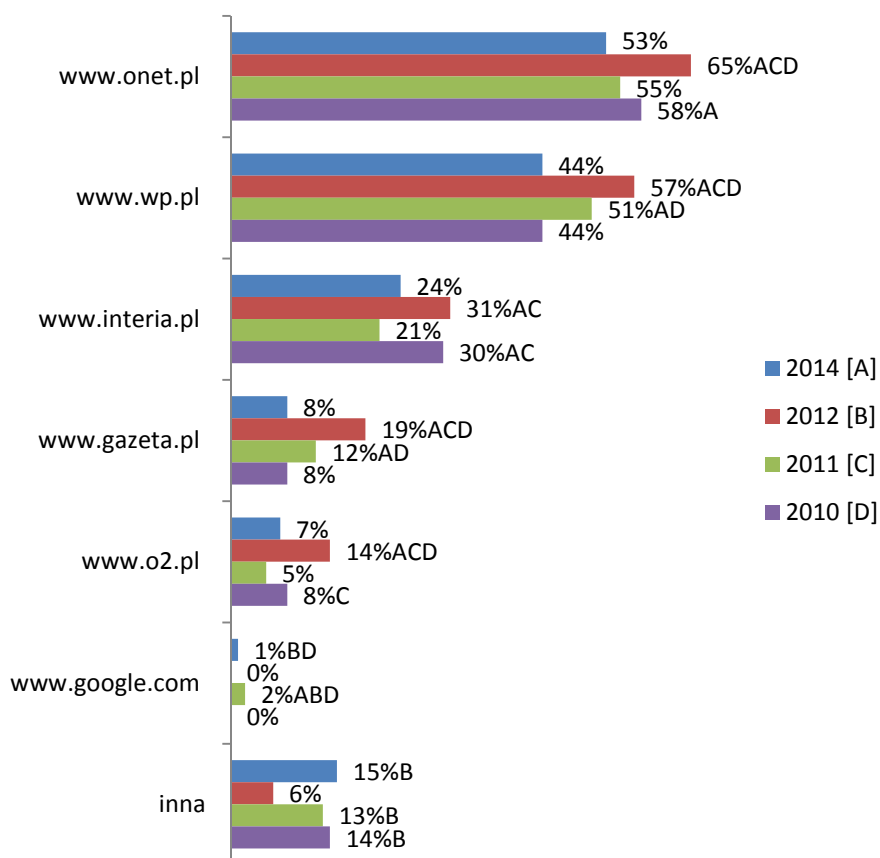

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/„-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Małopolskie	Śląskie	Warmińsko-mazurskie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Wielkopolskie	POLSKA	Dolnośląskie	Łódzkie	POLSKA WSCHODNIA	Pomorskie	Świętokrzyskie	Mazowieckie	Lubuskie	Lubelskie	Zachodniopomorskie	Kujawsko-pomorskie
Korzysta z Internetu	54%	53%	53%	49%	49%	49%	49%	48%	48%	48%	48%	47%	47%	46%	42%	41%	41%	39%

Najczęściej odwiedzane strony / portale internetowe to: Onet (53%, spadek o 12pp. w stosunku do 2012 r.), Wirtualna Polska (44%, spadek o 13pp. w stosunku do 2012 r.) oraz Interia (24%, spadek o 7pp. w stosunku do 2012 r.). Kolejność najczęściej wymienianych stron www nie zmieniła. Odnotowano jedynie spadek wskazań na poszczególne strony / portale. Wśród pozostałych portali / stron wymieniono: Facebook, tvn24.pl (po 2%) i allegro.pl (1%).

Wykres 107. (P63) Proszę podać jej/ich nazwę (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; 2011 r. – 1600 mieszkańców Polski, TNS OBOP; 2010 r. – 1611 mieszkańców Polski
 N=2410 (2014); N=1543 (2012); N=1542 (2011); N=1565 (2010) (tylko badani, którzy odwiedzają stronę www/portał przynajmniej raz w tygodniu)
 A,B,C,D – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

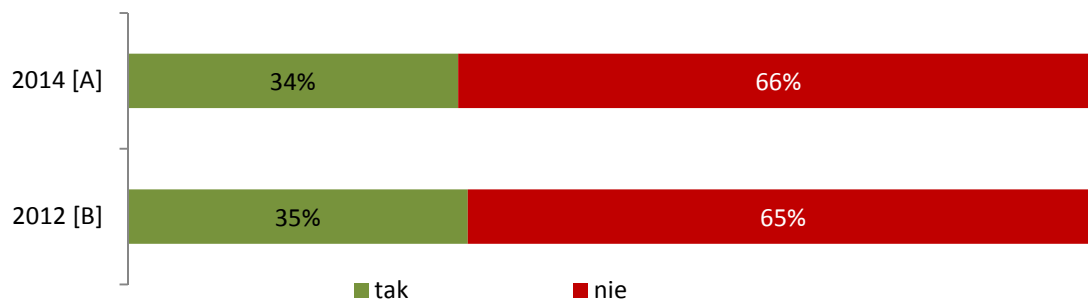
Tabela 34. (P63) Proszę podać jej/ich nazwę (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
www.onet.pl	53%	48%	55%	46%	48%	59%	52%	56%	47%	68% +	40% -	42% -	56%	61% +	44% -	54%	47%
www.wp.pl	44%	49%	55% +	49%	54% +	44%	18% -	49%	42%	34% -	55% +	61% +	30% -	32% -	72% +	51%	52%
www.interia.pl	24%	21%	18%	11% -	14% -	32% +	30%	19%	32% +	50% +	12% -	19%	26%	32% +	19%	20%	12% -
www.gazeta.pl	8%	7%	6%	7%	11%	6%	8%	14% +	9%	4% -	7%	8%	11%	10%	6%	4% -	9%
www.o2.pl	7%	4%	7%	8%	4% -	15% +	3% -	4%	12% +	7%	7%	7%	6%	6%	8%	10%	6%
www.google.com	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	3%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	0%	1%
Inna	15%	21% +	4% -	13%	9% -	13%	25% +	15%	8% -	16%	17%	15%	16%	12%	7% -	11%	19%
Podstawa	2410	187	154	165	167	188	218	184	191	195	193	187	207	187	209	197	161

Jeden na trzech Polaków (34%) posiada konto na portalu społecznościowym – odsetek ten nie zmienił się istotnie od 2012 r.

Najwyższy odsetek użytkowników portali społecznościowych jest wśród ludzi młodych – 15-19 l. (84%) oraz uczniów i studentów (85%). Wyraźnie więcej posiadaczy konta na portalu społecznościowym jest wśród osób w wieku 20-24 l. (77%), 25-34 l. (61%) i 35-44 l. (38%), lepiej wykształconych – z wykształceniem średnim (40%) i wyższym (50%), pracujących (42%) i prowadzących działalność gospodarczą (47%), ale i bezrobotnych (43%).

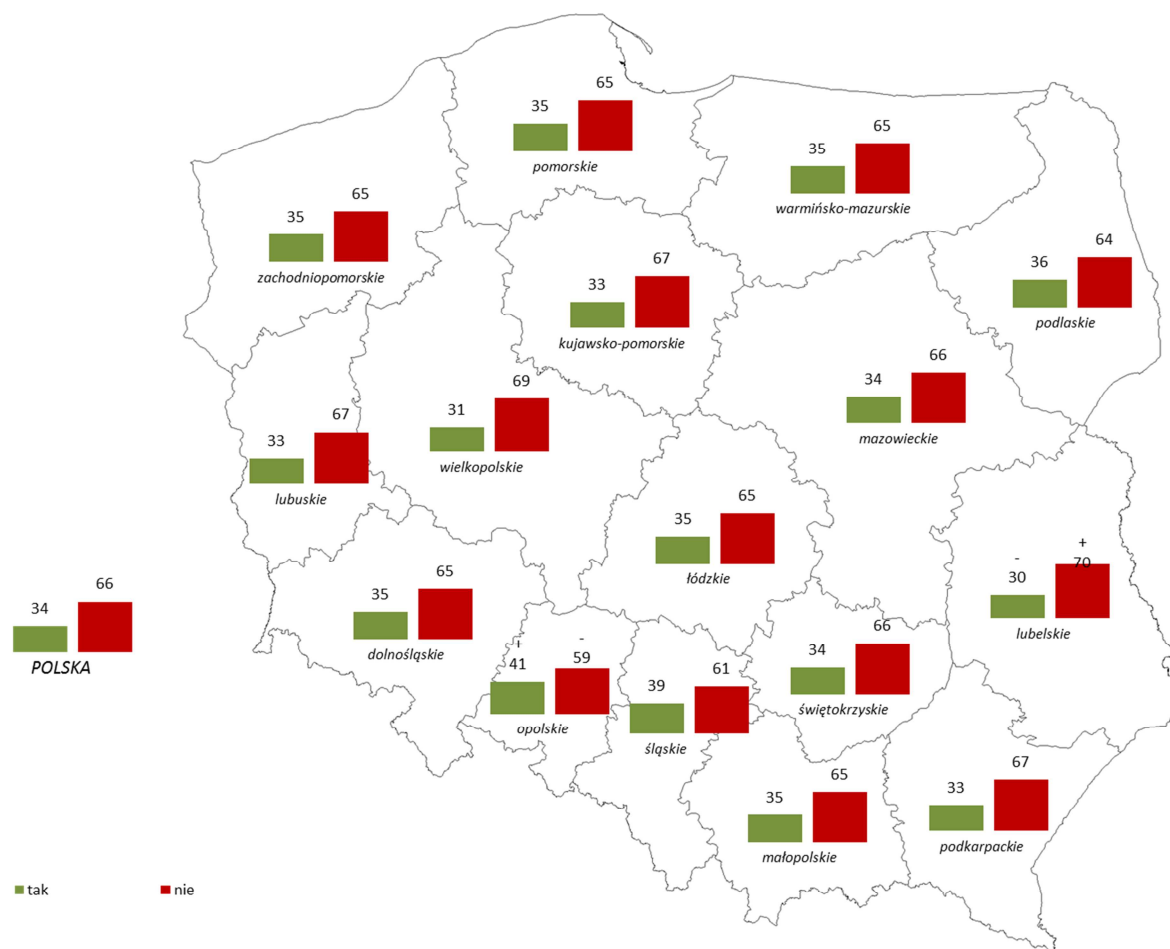
Wykres 108. (P64) Czy posiada Pan(i) konto na jakimkolwiek serwisie społecznościowym? (porównanie między latami)

*Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS
A,B – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą*

Na poziomie regionów wyraźnie więcej użytkowników portali społecznościowych jest więcej wśród mieszkańców opolskiego (41%). Natomiast istotnie mniej takich osób jest wśród mieszkańców województwa lubelskiego (30%).

Wykres 109. (P64). Czy posiada Pan(i) konto na jakimkolwiek serwisie społecznościowym? (2014 – wg województw, dane w %)

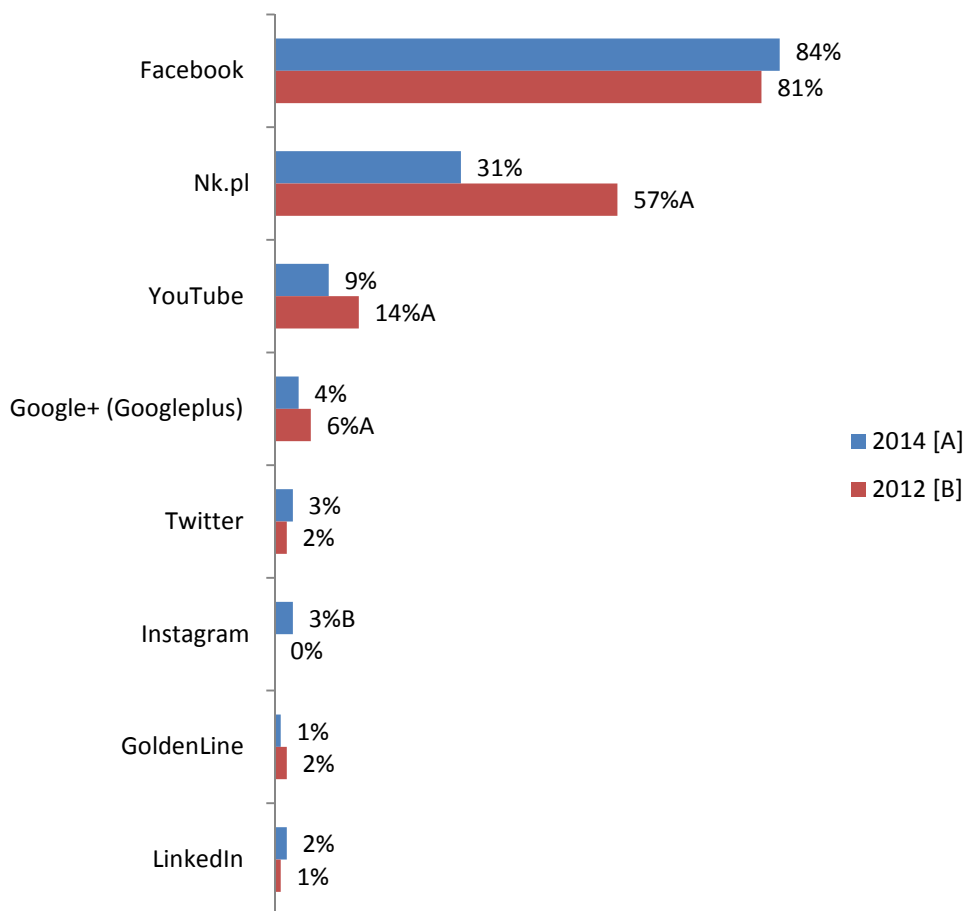

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/„-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Opolskie	Śląskie	Podlaskie	Dolnośląskie	Łódzkie	Małopolskie	Pomorskie	Warmińsko-mazurskie	Zachodniopomorskie	POLSKA	Mazowieckie	Świętokrzyskie	Kujawsko-pomorskie	Lubuskie	Podkarpackie	POLSKA WSCHODNIA	Wielkopolskie	Lubelskie
Ma konto na portalu społecznościowym	41%	39%	36%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	34%	34%	34%	33%	33%	33%	33%	31%	30%

Najczęściej użytkownicy mediów społecznościowych korzystają z portalu *Facebook* (84%). Konto na *Nk.pl* ma co trzeci użytkownik mediów społecznościowych (31%, znaczący spadek o 26pp. w stosunku do 2012 r.).

Wykres 110. (P65) Proszę podać nazwę serwisu społecznościowego, w którym posiada Pan(i) konto? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS; N=1735 (2014); N=564 (2012); (tylko badani, którzy posiadają konto na jakimkolwiek serwisie społecznościowym)
A,B, – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

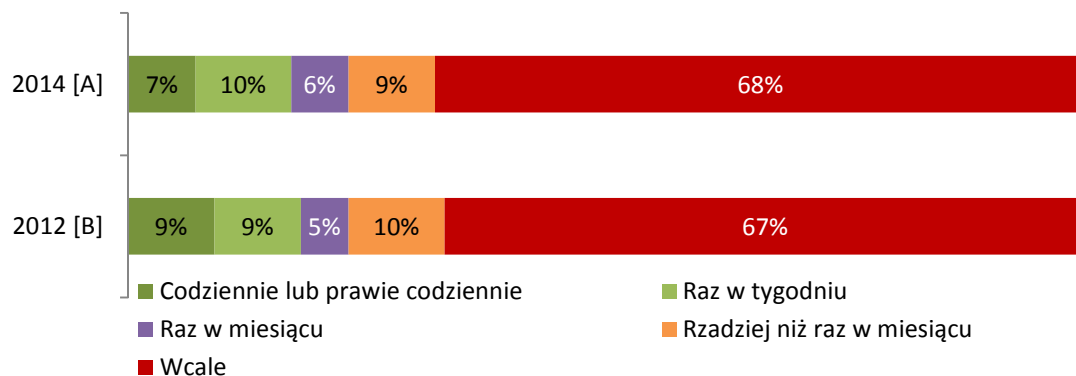
Tabela 35. (P65) Proszę podać nazwę serwisu społecznościowego, w którym posiada Pan(i) konto? (2014 – wg województw)

	WSZYSCY	Województwo															
		Dolnośląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-Mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Facebook	84%	78%	80%	88%	85%	90% +	85%	89%	83%	84%	90%	80%	79%	85%	82%	87%	92% +
Nk.pl	31%	35%	34%	27%	27%	31%	21% -	28%	46% +	36%	32%	31%	32%	38%	34%	29%	24%
YouTube	9%	2% -	4% -	7%	4% -	7%	3% -	9%	13%	8%	17% +	10%	15%	15%	16% +	11%	13%
Google+ Googleplus	4%	1% -	4%	2% -	5%	5%	2%	4%	8%	2% -	11% +	7%	4%	5%	10% +	2% -	8%
Twitter	3%	1% -	5%	3%	2%	3%	3%	4%	3%	0%	2%	7%	3%	4%	4%	1% -	7%
Instagram	3%	1%	4%	2%	0%	2%	1% -	3%	4%	1% -	1%	3%	7% +	1% -	2%	2%	0%
LinkedIn	2%	2%	0%	0%	4%	1%	4%	2%	3%	0%	3%	1%	3%	1%	1%	2%	3%
GoldenLine	1%	0%	0%	0%	2%	0%	1%	3%	3%	0%	3%	1%	1%	1%	1%	0%	4%
Snapchat	1%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	2%	0%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%
Podstawa	1735	136	129	118	129	137	143	137	160	131	143	138	151	135	138	122	135

Podobnie jak przed dwoma laty co trzeci Polak czyta blogi internetowe (32%).

Podobnie jak w przypadku aktywności w mediach społecznościach na plus pod względem czytelnictwa blogów wyróżniają się te same grupy społeczno-demograficzne – ludzie młodzi, lepiej wykształceni, pracujący lub prowadzący własny biznes oraz uczniowie i studenci.

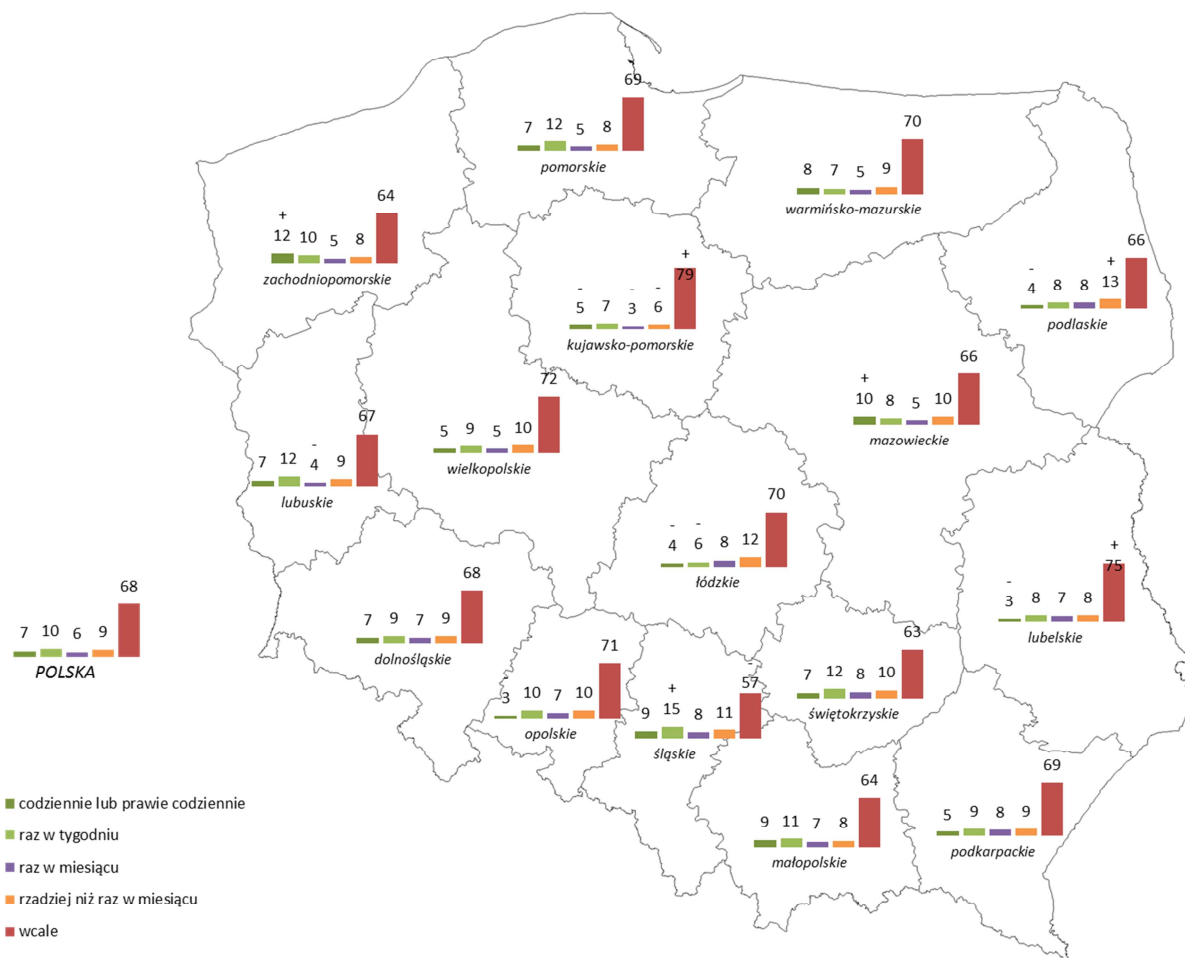
Wykres 111. (P66) Jak często czyta Pan(i) blogi internetowe? (porównanie między latami)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie: 2014 r. – 5040 mieszkańców Polski, Realizacja; 2012 r. – 1604 mieszkańców Polski, Grupa IQS
A,B – oznacza różnice istotne statystycznie pomiędzy pomiarami, litera przy wartości oznacza wartość istotnie wyższą

Wyraźnie mniej czytelników blogów internetowych jest wśród mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego (79% nie czyta) i lubelskiego (75%). Natomiast na plus pod tym względem wyróżnia się województwo śląskie (43% czyta blogi).

Wykres 112. (P66) Jak często czyta Pan(i) blogi internetowe? (2014 – wg województw, dane w %)

Badanie CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców dla każdego z województw, 2014, Realizacja Sp. z o.o.
 „+”/”-” oznacza różnicę istotną statystycznie porównując do wyników dla Polski

	Śląskie	Świętokrzyskie	Małopolskie	Zachodniopomorskie	Podlaskie	Mazowieckie	POLSKA	Dolnośląskie	Lubuskie	Pomorskie	Podkarpackie	POLSKA WSCHOĐNIA	Opolskie	Łódzkie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Lubelskie	Kujawsko-pomorskie
Czyta blogi internetowe	43%	37%	35%	35%	33%	33%	32%	32%	32%	32%	31%	31%	30%	30%	29%	29%	26%	21%

6. Podsumowanie

6.1 Odpowiedzi na pytania badawcze

Poniżej przedstawiamy podsumowanie najważniejszych wyników w kontekście postawionych pytań badawczych, na które badanie miało przynieść odpowiedzi.

6.1.1 Czy Polacy dostrzegają zmiany, jakie nastąpiły w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej? Jak je oceniają?

Polacy mają coraz większą świadomość skali zmian zachodzących w kraju w ostatnich 10 latach, a **będących następstwem akcesji Polski do Unii Europejskiej**. Blisko $\frac{3}{4}$ Polaków (74%) przekonanych jest, że w tym czasie zaszły w Polsce duże zmiany (wzrost o 6pp. porównując do 2012 r.). Wyraźnie wzrósł, porównując do ubiegłych lat, odsetek osób, dla których zauważalne zmiany są bardzo duże (22%, wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r.).

Większość osób (60%), które dostrzegają zmiany wynikające z członkostwa Polski w strukturach unijnych jest przekonana, że wektor tych zmian jest pozytywny (*zmieniło się zdecydowanie na lepsze oraz większość zmian jest na lepsze*). Należy zauważyć, że odsetek osób przekonanych o pozytywnym kierunku zmian jest na tym samym poziomie porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r. również 60%). Z perspektywy lat wyraźnie natomiast umacnia się przekonanie, że zachodzące zmiany są jednoznacznie zmianami na lepsze (16%, wzrost o 3pp. porównując do 2012 r. oraz o 6pp. w stosunku do wyników z 2011 i 2010 r.).

6.1.2 Czy dostrzegają zmiany, które nastąpiły po wstąpieniu do Unii Europejskiej w ich województwie? Jak je oceniają?

Na poziomie regionów, podobnie jak w perspektywie ogólnopolskiej, **systematycznie rośnie odsetek osób, które zauważają duże zmiany w swoim otoczeniu będące pochodną akcesji Polski do UE**. Skala zmian na poziomie wojewódzkim na razie jest mniej widoczna niż to co się dzieje w perspektywie całego kraju (odpowiednio: 64% zauważających bardzo duże i dość duże zmiany w województwie/najbliższym otoczeniu oraz 74% skali kraju). Obserwujemy natomiast podobną prawidłowość związaną z umacnianiem się przekonania, że skala zmian jest nie tyle duża co bardzo duża (14%, istotny wzrost o 4pp. porównując do 2012 r. i 2011 r.). Nadal wolno, ale systematycznie, spada również odsetek osób, które w ogóle nie dostrzegają zmian w swoim najbliższym otoczeniu po przystąpieniu Polski do UE.

Blisko $\frac{2}{3}$ osób (65%), które dostrzegają zmiany w swoim województwie i najbliższym otoczeniu po wstąpieniu naszego kraju do UE, ocenia, że są to zmiany na lepsze (*większość zmian jest na lepsze i zdecydowanie zmieniło się na lepsze*). Odsetek pozytywnie oceniających jest na tym samym poziomie jak w poprzednim pomiarze (2012 r.). Systematycznie rośnie natomiast udział tych, którzy zmiany oceniają jednoznacznie pozytywnie – 15% (wzrost o 4pp. porównując do 2011 r. i 6pp. w porównaniu do 2009 r.) i jednocześnie maleje udział osób przekonanych o negatywnym wpływie zmian na najbliższe

otoczenie (*większość zmian jest na gorsze i zdecydowanie zmieniło się na gorsze*) – 4% (spadek o 4pp. porównując do 2011 r.).

6.1.3 Czy dostrzegają zmiany, które zaszły w ich codziennym życiu? Jak je oceniają?

Jednostkowo, w wymiarze mikro Polacy w mniejszym stopniu odczuwają, że wstąpienie do Unii Europejskiej coś zmieniło w ich życiu. O ile trzech na czterech Polaków (74%) zauważa duże zmiany jakie dokonały się w Polsce w ostatniej dekadzie, o tyle znaczący wpływ akcesji do UE na własne życie odczuwa już tylko połowa z nich (37% - zmieniło się dość lub bardzo dużo). Z każdym rokiem przybywa jednak osób, które dostrzegają znaczące oddziaływanie zmian zapoczątkowanych wstąpieniem Polski w struktury UE na własne, codzienne życie (wzrost o 3pp. w stosunku do 2012 r. i o 10pp. porównując do 2011 r.). Jednocześnie systematycznie maleje odsetek tych, którym żyje się tak jak przed akcesją – nie odczuwają żadnych zmian (obecnie co czwarty Polak - 26%, istotny spadek o 3pp. w porównaniu do 2012 r. i o 9pp. porównując do 2011 r.)

Blisko 60% osób, które dostrzegają jakiegokolwiek zmiany w swoim życiu będące konsekwencją wstąpienia Polski do Unii Europejskiej ocenia je pozytywnie, a jedna trzecia (33%) ma mieszane odczucia – są zmiany na lepsze, ale też takie, z których nie są zadowoleni. Odsetek niezadowolonych wynosi 8% (mniej niż co dziesiąty Polak, który odczuł jakiegokolwiek zmiany) i wolno, ale systematycznie maleje (spadek o 8pp. w stosunku do 2011 r.), ale co warto podkreślić – nie należy oczekiwać, że ten odsetek jeszcze znacząco się zmniejszy. Ważne, że z każdym rokiem przybywa osób, które dostrzegają pozytywny wpływ członkostwa w UE na swoje życie, w tym rośnie udział osób jednoznacznie przeświadczonych o poprawie (12%, wzrost o 2pp. w stosunku do 2012 r., i o 6 pp. porównując do 2011 r.).

6.1.4 Jak Polacy oceniają członkostwo Polski w Unii Europejskiej? Czy widzą więcej korzyści, czy strat? Jakie to są korzyści i straty?

Bilans korzyści i strat wynikających z przystąpienia Polski do struktur europejskich jest wyraźnie pozytywny. 60% Polaków potwierdza, że członkostwo w UE przyniosło nam więcej korzyści niż strat, przy czym co szósty (16%) zauważa, że Polska jako kraj wyraźnie zyskała (istotny wzrost o 5pp. porównując do 2012 r.). Z perspektywy czasu zauważalny jest po pierwsze, wyraźny wzrost w społeczeństwie odsetka osób przekonanych o tym, że wstąpienie do UE przynosi nam istotne korzyści (o 7pp. porównując do 2012 r.). Po drugie, istotnie rośnie poziom świadomości co do tego jakie zalety/wady ma dla Polski i jej obywateli obecność naszego kraju w UE – 2 lata temu co piąty Polak (19%) nie był w stanie zająć w tej sprawie stanowiska, obecnie odsetek ten spadł o ponad połowę do 7%.

Percepcja korzyści/strat w grupach demograficznych podlega podobnej polaryzacji jak w przypadku poprzednich zagadnień. Na jednym biegunie – częściej dostrzegającym korzyści niż straty - mamy osoby lepiej wykształcone, aktywne zawodowo i młodsze (do 45 r.ż.). Na drugim – rzadziej dostrzegającym pozytywne aspekty członkostwa, częściej negatywy – są osoby słabiej wykształcone (wykształcenie podstawowe, zasadnicze

zawodowe), starsze (szczególnie powyżej 55 r.ż.), bezrobotni lub osoby, które zakończyły aktywność zawodową. Dodatkowo widać, że mieszkańcy wsi są wyraźnie mniej przekonani co do korzyści jakie niesie ze sobą członkostwo w UE niż mieszkańcy dużych miast (200 tys. mieszkańców i powyżej).

Korzyści wynikające z obecności Polski w UE to przede wszystkim Fundusze Europejskie – pieniądze jakie płyną ze wspólnego budżetu unijnego na różne cele, w tym na wyrównanie poziomu życia w Polsce w stosunku do starych krajów członkowskich UE. Efekty wykorzystania środków unijnych widać dziś na każdym niemal kroku – zarówno w małych miejscowościach, jak i w dużych miastach. W opinii osób, które dostrzegają korzyści z członkostwa, Polska zyskała również dzięki **swobodzie podróżowania** między krajami członkowskimi (34%) oraz **otwarceniu rynków pracy** – możliwości podejmowania zatrudnienia, studiów i rozwoju w krajach UE (34%).

Najczęściej przywoływane przez eurosceptyków straty w kontekście obecności Polski w strukturach UE to: **wzrost cen** (44%), skutki emigracji zarobkowej Polaków – wyludnianie się kraju, odpływ młodych i zdolnych, rozpad rodzin czy niskie prawdopodobieństwo powrotu emigrantów do Polski (30%) oraz konieczność dostosowania polskich regulacji do tych narzuconych nam przez UE (24%).

6.1.5 Jaki jest w polskim społeczeństwie poziom wiedzy o Funduszach Europejskich? Czy mieszkańcy Polski interesują się tymi Funduszami? Jakie Fundusze i programy operacyjne znają? Jakie są najbardziej znane w społeczeństwie obszary wsparcia FE oraz grupy potencjalnych beneficjentów?

Pojęcie „Fundusze Europejskie / Fundusze Unijne” jest powszechnie znane polskiemu społeczeństwu – jego znajomość oscyluje wokół **90%**, a odsetek zaznajomionych z nim osób właściwie już nie rośnie (dla porównania w 2012 r. odsetek osób, które zetknęły się z tym terminem był na poziomie 89%). Ważny jest natomiast fakt, że **rośnie świadomość tego czym FE są** – obecnie wynosi 63%, wzrost o 7 pp. w porównaniu do 2012 r.

Z uwagi na powszechną znajomość pojęcia nie pozostaje zbyt wiele miejsca na istotną poprawę wskaźnika ogólnej znajomości. Jednakże nadal ponad ¼ osób nie do końca wie co kryje się za nazwą FE i stąd uwaga powinna być skupiona na przybliżaniu Polakom tego czym są Fundusze Europejskie i w jaki sposób obecne są w ich codziennym życiu. Dobrym przykładem jest kampania „Prawdziwe Historie” realizowana przez MliR w pierwszym półroczu 2014 r.

Tematyka Funduszy Europejskich nie budzi zbyt dużego zainteresowania osób, którym to pojęcie jest znane. Z perspektywy czasu wyraźnie widać, że poziom zainteresowania nie zmienia się istotnie – duże zainteresowanie tą tematyką wykazuje 16% osób, ale w ubiegłych latach – 2012, 2011, 2010 – bardzo zainteresowanych był zaledwie jeden procent mniej (15%). Porównując do poprzedniego pomiaru – 2012 r. – istotnie wzrósł odsetek tych (obecnie co dwudziesty Polak znający termin FE), dla których temat Funduszy Unijnych jest niezwykle ciekawy (5%, wzrost o 2pp. porównując do 2012 r.)

Poziom wiedzy na temat Funduszy Europejskich jest raczej niski, co jest pochodną stosunkowo niedużego zainteresowania tą tematyką. Porównanie w czasie pokazuje, że poziom wiedzy niewiele się zmienił w ciągu ostatnich kilku lat. Systematycznie, choć bardzo wolno wzrasta odsetek osób dobrze wyedukowanych w tym zakresie (*dość duża + bardzo duża wiedza*) – 13% obecnie i w 2012 r., wzrost o 3pp. w stosunku do 2011 r. i 2010 r. Odsetek osób oceniających swój poziom wiedzy jako słaby (*raczej + bardzo mały*) nie zmniejsza się w czasie – począwszy od 2010 r., z wyjątkiem poprzedniego pomiaru, oscyluje wokół 44%. **Zatem wiemy o istnieniu Funduszy Europejskich, ale nasza wiedza na ich temat ma charakter podstawowy i raczej nie jesteśmy skłonni tej wiedzy pogłębiać bez wyraźnych ku temu przesłanek** (np. ubieganie się o dofinansowanie w ramach FE, praca przy projektach finansowych z FE etc.).

Zapytani o to czym są Fundusze Europejskie **Polacy znający to pojęcie najczęściej przywołują trafne skojarzenia ogólnie z środkami, pieniędzmi, dotacjami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej** (69%, spadek o 7pp. porównując do 2012 r.). W następnej kolejności FE kojarzone są z dotacjami na konkretne cele, choć istotnie rzadziej niż w 2012 r. (spadek odpowiednio o 9pp., 7pp. i 5pp.): dotacje dla rolników (29%), dotacje na inwestycje (29%) oraz dotacje dla przedsiębiorców (18%).

Lista i kolejność skojarzeń z tym co się kryje pod pojęciem „Fundusze Unijne” nie zmienia się z perspektywy kolejnych lat.

Poziom wiedzy na temat tego, kto może się ubiegać o wsparcie z Funduszy Europejskich jest dość wysoki - blisko 90% Polaków jest w stanie wymienić przynajmniej jeden taki przykład (87%).

Kolejność najczęściej wymienianych grup osób / podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotację z FE nie zmieniła się istotnie porównując do 2012 r. Najczęściej wskazywane są podmioty - **prywatne przedsiębiorstwa** (40%, istotny spadek o 5pp. porównując do 2012 r.) i osoby fizyczne - **rolnicy** (40%, istotny spadek o 3pp. w stosunku do 2012 r.). W dalszej kolejności wymienia się władze samorządowe (32%, istotny spadek o 7pp.) i placówki edukacyjne (28%, istotny spadek o 5pp.).

Spontaniczna znajomość nazw Funduszy Europejskich utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat, co oznacza, że dwóch na trzech Polaków nie potrafi przywołać z pamięci żadnej nazwy Funduszu Europejskiego. Ci, którzy są w stanie to zrobić wymieniają zwykle nie więcej niż jedną nazwę FE. Nie należy się dziwić, wielocłonowe nazwy funduszy mogą sprawiać problem w zapamiętaniu. Dodatkowo większość z nas nie ma na co dzień z nimi styczności.

Najczęściej przywoływane z pamięci są nazwy dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (13%) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (12%).

O ile **przywołanie z pamięci nazw Funduszy Europejskich sprawia istotną trudność**, o tyle **wspomagana znajomość FE wskazuje, że rozpoznawalność konkretnych Funduszy Unijnych jest coraz większa**. Spontanicznie przynajmniej jedną nazwę FE z pamięci potrafi podać co trzeci Polak (33%), natomiast znajomość przynajmniej jednego FE na podstawie przedstawionej listy deklaruje ponad dwa razy więcej osób - czterech na

pięciu Polaków (78%). **Porównując do poprzednich pomiarów odsetek znajomości wspomaganej konkretnych Funduszy Europejskich wyraźnie wzrósł** (78%, o 9pp. w stosunku do wyniku z 2011 r. i 2012 r.).

Wyraźnie wzrosła również rozpoznawalność trzech najczęściej wskazywanych nazw FE: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (54%, wzrost o 16pp. porównując do 2012 r. i 9pp. w porównaniu do 2011 r.), Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (47%, wzrost o 21pp. do 2012 r. i 14pp. do 2011 r.) i Europejskiego Funduszu Społecznego (39%, wzrost o 6pp. do 2012 r. i 3pp. do 2011 r.).

Wzrosła także znajomość (blisko dwukrotnie) Funduszy dotyczących specjalistycznych sektorów gospodarki: Europejskiego Funduszu Rybackiego (12%, wzrost o 5pp. porównując do 2012 r. i 2011 r.) oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa (11%, wzrost o 6pp. w stosunku do 2012 r. i 2011 r.).

Podobnie jak w przypadku spontanicznej znajomości nazw Funduszy Europejskich, **przywołanie z pamięci nazw programów operacyjnych sprawia Polakom trudność – przynajmniej jedną nazwę PO potrafi wymienić co trzeci (38%)**. Odsetek ten nie zmienił się istotnie porównując do poprzedniego pomiaru (37% w 2012 r.). Zapamiętaniu nie sprzyja na pewno techniczny język i wielocłonowe nazwy.

Najczęściej wymienianą nazwą jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki – zna go co piąty Polak (22%). Następne w kolejności: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich wymieniane są już przez połowę mniej osób (9%).

Wspomagana znajomość (78%) programów operacyjnych jest znacząco większa (ponad dwukrotnie) niż w przypadku odwoływania się do pamięci badanych (37%). Porównując do poprzednich pomiarów **odsetek znajomości wspomaganej konkretnych programów operacyjnych wyraźnie wzrósł** (78%, o 8pp. w stosunku do wyniku z 2012 r. i o 17 pp. porównując do 2011 r.).

Wyraźny wzrost rozpoznawalności nazw programów operacyjnych dotyczy każdego z nich. Najbardziej znaczący wzrost widoczny jest w przypadku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (46%, wzrost o 14pp. w stosunku do 2012 r.) oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (39%, wzrost o 17pp. w stosunku do 2012 r.). Najmniej wzrosła rozpoznawalność najpowszechniej znanego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (56%). Nie zmieniła się natomiast kolejność w rankingu najczęściej wskazywanych nazw programów operacyjnych.

6.1.6 Jaki jest poziom świadomości odnośnie instytucji wdrażających, do których składa się wnioski o dotację?

Wiedza Polaków na temat instytucji, w których można się ubiegać o dotację z Funduszy Europejskich w danym województwie jest stosunkowo słaba – blisko 1/3 nie potrafi wymienić żadnej instytucji (30%, istotny wzrost o 5pp. porównując do 2012 r.), 6% uważa, że w ogóle nie ma takich instytucji na szczeblu wojewódzkim, a połowa z wymienianych instytucji nie realizuje w ogóle takich zadań. Słaba znajomość instytucji

wdrażających może wynikać z faktu, że osoby fizyczne (z wyjątkiem rolników i osób ubiegających się o założenie działalności gospodarczej) nie mogą wystąpić o takie wsparcie, w związku z tym nie mają w tym zakresie wiedzy.

Najczęściej wskazywane, choć błędnie, są urzędy gmin (29%, istotny spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.). Pełniące rolę instytucji wdrażających Urzędy Marszałkowskie wskazuje co szósty Polak (17%, istotny spadek o 2pp. w stosunku do 2012 r.), Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa co siódmy (15%), a wojewódzkie urzędy pracy co dziesiąty Polak (11%, spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.).

6.1.7 Jak Polacy postrzegają rolę Funduszy Europejskich w rozwoju kraju oraz w odniesieniu do swojej jakości życia? Czy uważają, że Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? Czy dostrzegają wpływ Funduszy Europejskich na zmiany w swoim otoczeniu? Czy uważają, że sami osobiście korzystają ze zmian, jakie zachodzą dzięki Funduszom Europejskim?

W społeczeństwie istnieje powszechne przekonanie o tym, że Fundusze Europejskie odgrywają rolę w rozwoju Polski (88% „zdecydowanie lub raczej tak”, wzrost o 5pp. porównując do 2012 r. i 2011 r.). Co ważniejsze rośnie odsetek przekonanych o zdecydowanej roli FE w rozwoju kraju (31%, wzrost o 9pp. w stosunku do 2012 r. i 6 pp. do 2011 r.).

W opinii osób, które nie kwestionują roli Funduszy Europejskich w rozwoju Polski, wpływ FE wyraża się najbardziej: w ogólnym rozwoju kraju (40%, istotny spadek o 8pp. w stosunku do 2012 r.), w inwestycjach drogowych (budowa dróg, autostrad, ścieżek rowerowych etc.) (33%, istotny spadek o 9pp. porównując do 2012 r.) i dotacjach dla rolnictwa (28%, istotny spadek o 7pp. porównując do 2012 r.). Porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r.) zauważalny jest spadek wskazań na poszczególne obszary objęte wpływem FE, z wyjątkiem *ogólnie pomocy finansowej, dotacji* (21%, wzrost o 9pp.). Odsetek osób udzielających odpowiedzi na to pytanie był wyższy niż poprzednio, ale wymieniano mniej obszarów.

84% Polaków jest przekonanych o sprawczej roli Funduszy Europejskich dla rozwoju naszego kraju, w tym blisko 30% w sposób zdecydowany zgadza się z tym, że FE przyczyniają się do poprawy sytuacji w Polsce.

O pozytywnym wpływie FE na rozwój województw przekonany jest podobny odsetek Polaków (81%) co o roli w rozwoju całego kraju (84%) (suma odpowiedzi *zdecydowanie i raczej tak*). Jeden na czterech badanych ocenia to oddziaływanie jako bardzo znaczące

Wykorzystanie FE w skali kraju widziane jest najczęściej przez pryzmat najbardziej widocznych **inwestycji drogowych** (59%, istotny spadek o 6pp. porównując do 2012 r.) oraz **dotacji dla rolnictwa** (41%, istotny spadek o 8pp.), a w następnej kolejności wsparcia dla szkolnictwa, edukacji i nauki (27%). Jedynie 8% Polaków nie potrafi wymienić żadnego przykładu wykorzystania FE (odsetek ten zwiększył się dwukrotnie porównując z 2012 r., co nie wpływa na fakt, że poziom świadomości Polaków w tym zakresie można określić jako zadowalający).

Poproszeni o podanie obszarów, działań na jakie przeznaczane są Fundusze Europejskie na poziomie województwa Polacy najczęściej wymieniają te same obszary, które zostały przytoczone również na poziomie całego kraju: infrastruktura drogowa (58%), dotacje dla rolników (34%, o 6pp. mniej wskazań niż na poziomie ogólnokrajowym) i inwestycje w edukację, szkoły i naukę (25%, o 2pp. mniej niż na poziomie ogólnokrajowym). Ponownie najbardziej czytelnym, z uwagi na efekt skali, przykładem wykorzystania FE stają się inwestycje drogowe – w tym wypadku efekty są zauważalne dla każdego użytkownika dróg, ale i infrastruktury drogowej i kolejowej (kładki dla pieszych, ścieżki rowerowe, zmodernizowane perony/stacje kolejowe etc.).

Polacy mają poczucie, że ich życie zmienia się na lepsze dzięki bezpośrednio i pośrednio oddziaływaniu Funduszy Europejskich. Takie przekonanie podzielił **trzech na czterech Polaków (75%)**, istotny wzrost o 7pp. porównując do 2012 r., ale wynik bardzo zbliżony do pomiaru z 2011 r.). Z perspektywy lat nie rośnie istotnie odsetek przeświadczonych o wpływie FE na poprawę jakości życia codziennego, ale wyraźnie umacnia się odsetek tych zdecydowanie przekonanych (17%, istotny wzrost o 5pp. w stosunku do 2012 r.).

Dwóch na trzech Polaków (68%) dostrzega zmiany w swoim najbliższym otoczeniu będące pochodną wykorzystania Funduszy Europejskich, a co czwarty (26%) nie zauważa takich zmian. Dla porównania odsetek Polaków, którzy nie zauważają lub widzą niewielkie zmiany po akcesji Polski do UE na poziomie województwa/najbliższego otoczenia wnosi 32%. Wydaje się zatem, że osoby, które dostrzegają zmiany po przystąpieniu Polski do UE jednocześnie mają świadomość, że zmiany te są związane z wykorzystaniem Funduszy Europejskich.

Mimo, że większość z nas (75%) jest przekonana o tym, że dzięki bezpośrednio i pośrednio oddziaływaniu Funduszy Europejskich życie Polaków zmienia się na lepsze, w **wymiarze osobistym mniej odczuwamy to oddziaływanie (57%)**. Polacy mają poczucie, że wiele się wokół nich zmienia dzięki wykorzystaniu środków europejskich w skali makro – całego kraju (84%), regionu (80%), ale osobiście w mniejszym stopniu odczuwają oddziaływanie tych zmian. Takie przekonanie może wynikać z faktu, że nie jesteśmy wystarczająco świadomi obecności FE w codziennym życiu.

6.1.8 Jaka jest znajomość konkretnych przedsięwzięć finansowanych z Funduszy Europejskich?

Polacy nadal mają problem z przywołaniem przykładów przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszy Europejskich, zdecydowanie mniejszy, co cieszy, na poziomie mikro – najbliższego otoczenia (29% nie potrafi podać żadnego przykładu żadnej takiej inwestycji, istotny spadek o 13pp. w stosunku do 2012 r.), większy w skali kraju (39%) i regionu (42%).

Pozytywnym zjawiskiem jest wyraźnie **większa świadomość wykorzystania FE w najbliższym otoczeniu – miejscowości, sąsiedztwie (71%).**

Wśród najczęściej dostrzeganych inwestycji dofinansowanych z FE w najbliższym otoczeniu wymieniono: **inwestycje drogowe** (40%, istotny wzrost o 9pp. porównując do 2012 r.), **inwestycje w infrastrukturę miast i wsi** (26%, istotny wzrost o 4pp. porównując do 2012 r.) oraz **inwestycje związane ze sportem i rekreacją** (22%, istotny wzrost o 11pp. porównując do 2012 r.).

Przywołanie przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszy Unijnych na poziomie regionu sprawia już znaczenie więcej problemów – tylko **58% Polaków** jest w stanie podać przynajmniej jeden taki przykład (o 13pp. mniej niż poziomie najbliższego otoczenia).

Podobnie jak w perspektywie mikro, w skali województwa najczęściej przytaczanym przykładem przedsięwzięć finansowanych z FE są **inwestycje drogowe** (wymieniane jednakowo często jak przedsięwzięcia w najbliższej okolicy). Pozostałe obszary wykorzystania FE przywoływane są rzadziej niż w przypadku bliskiej okolicy i wielokrotnie rzadziej niż inwestycje drogowe.

Z tej perspektywy widać jak ogromna jest przepaść w świadomości i percepcji wykorzystania FE w Polsce. Polacy postrzegają oddziaływanie FE głównie przez pryzmat oddanych do użytku dróg, autostrad, mostów, ścieżek rowerowych i peronów. Pokazuje to konieczność przybliżania tematyki wykorzystywania FE w innych, równie ważnych obszarach życia codziennego.

61% Polaków jest w stanie wymienić przynajmniej **jeden przykład przedsięwzięcia finansowanego z Funduszy Europejskich na poziomie kraju** (o 11pp. mniej niż na poziomie najbliższego otoczenia i 3pp. więcej niż dla regionu).

Kolejność najczęściej wymienianych przykładów przedsięwzięć nie zmieniła się porównując do pomiaru z 2012 r. Wyraźnie częściej na poziomie kraju wskazywane są **inwestycje drogowe** (47%, o 5pp. więcej niż na poziomie najbliższego otoczenia i województwa, ale istotnie rzadziej niż w 2012 r. o 4pp.). Następne w kolejności: sport i rekreacja (18%, istotny spadek o 7pp. do 2012 r.), praca i pomoc społeczna (12%, spadek o 1pp. do 2012 r.) oraz infrastruktura miast i wsi (11%, wzrost o 4pp.) są wymieniane ponad dwu, a nawet trzykrotnie rzadziej.

W największej mierze wykorzystanie Funduszy Europejskich jest utożsamiane z inwestycjami infrastrukturalnymi (drogi, kolej, obiekty sportowe i rekreacyjne, chodniki, place, kanalizacja etc.), a znacząco mniej z inwestycjami i wparciem innych dziedzin gospodarki i życia codziennego, rozwojem nowych technologii, przemysłu, nauki, kultury, ochroną środowiska czy inwestycją w kapitał ludzki – które to elementy są równie ważne z punktu widzenia budowania konkurencyjności Polski i UE.

Wyraźnie więcej osób, które nie potrafią podać żadnego przykładu wykorzystania Funduszy Unijnych zarówno na poziomie mikro, jak również regionu i kraju jest wśród osób starszych (powyżej 65 r.ż.), słabiej wykształconych (wykształcenie podstawowe i zawodowe), emerytów/rencistów oraz kobiet (z wyłączeniem poziomu mikro – najbliższego otoczenia).

6.1.9 Jak oceniana jest możliwość uzyskania dofinansowania z Funduszy Europejskich?

Polacy nie mają przekonania o tym, że wszyscy uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie z FE mają takie same szanse na przyznanie dotacji - blisko połowa uważa, że nie ma w tym zakresie równości (46%, istotny wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r. i o 6pp. do 2010 r.). Odsetek sceptyków rośnie z każdym rokiem kosztem osób niemających zdania. Być może bardziej sceptyczna postawa jest wynikiem kilku już lat, często osobistych lub zasłyszanych, doświadczeń z Funduszami Europejskimi.

Należy jednak podkreślić, że co trzeci Polak (niezmiennie od kilku lat) uważa, że w konkuroowaniu o dotację z FE nie ma podmiotów / osób uprzywilejowanych i każdy ma jednakowe szanse znaleźć się na liście podmiotów/osób, którym przyznano dofinansowanie.

W opinii osób nieprzekonanych o równości szans zdecydowanie większe prawdopodobieństwo uzyskania dofinansowania z FE mają: władze samorządowe (26%, istotny spadek o 11pp. w stosunku do 2012 r.), firmy prywatne (24%, istotny spadek o 4pp.), rolnicy (22%, istotny spadek o 6pp. w stosunku do 2012 r.) i palcówki edukacyjny (19%, spadek o 1pp. do 2012 r.). Wyraźnie spadł odsetek osób, które nie są w stanie wymienić przykładu podmiotu/osoby bardziej uprzywilejowanej w ubieganiu się o dofinansowanie z FE.

6.1.10 Jaka część Polaków planuje ubieganie się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? Dlaczego niektórzy rezygnują z ubiegania się o takie wsparcie?

Trzech na czterech Polaków (74%) nie zamierza ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich – odsetek ten nie zmienił się od poprzedniego pomiaru. Zainteresowany wsparciem unijnym jest co szósty Polak (16%, istotny wzrost o 7pp. porównując do 2012 r.). Wśród zainteresowanych większość będzie ubiegać o dofinansowanie nie osobiście, ale w ramach prowadzonej działalności, miejsca pracy, instytucji publicznej lub innej instytucji pośredniczącej (10%).

Wśród niezainteresowanych wsparciem z Funduszy Unijnych wyraźnie częściej spotkamy osoby po 45 r.ż. – 45-54 l. (79%), 55-64% (83%) i powyżej 65 r.ż. (87%), słabiej wykształconych z wykształceniem podstawowym (80%) i zasadniczym zawodowym (77%), nieaktywnych zawodowo – emerytów/rencistów (87%) oraz mieszkańców największych miast – powyżej 500 tys. mieszkańców (80%).

Najczęstszym uzasadnieniem braku zainteresowania ubieganiem się o wsparcie w ramach FE jest **brak potrzeby** (62%, istotny spadek o 7pp. w porównaniu do 2012 r.). Wśród wyróżniających się powodów należy jeszcze wymienić: fakt, że osoba jest przekonana, że nie jest w grupie docelowej (co może być rozumiane jako brak spełniania kryteriów ubiegania się o wsparcie) – 14% (istotny wzrost o 3pp. w stosunku do 2012 r.) oraz brak wiary w możliwości uzyskania pomocy (wysiłek niewarty zachodu) – 12% (wyniki na tym samym poziomie jak w 2012 r.).

Uzyskanie dofinansowania z Funduszy Europejskich nie jest łatwe – **39% Polaków uważa, że jest to trudne, podobny odsetek (34%) jest zdania, że otrzymanie dotacji czasem**

bywa trudne, a czasem łatwe. Porównując do poprzednich pomiarów odsetek przekonanych, o tym, że otrzymanie dotacji z FE to trudne zadanie istotnie się zmniejszył (o 4pp. w stosunku do 2012 r. i o 10pp. porównując do 2011 r.), jednocześnie znacząco wzrósł odsetek osób, które postrzegają to zadanie jako łatwe (10%, *łatwo* i *bardzo łatwo*, wzrost o 4pp. w stosunku do 2012 r.).

6.1.11 Jaka jest znajomość nazwy i logotypu Narodowej Strategii Spójności? Skąd Polacy znają tę nazwę i logotyp?

Rozpoznawalność znaku NSS nie zmieniła się porównując do pomiaru z 2012 r. – **blisko połowa Polaków (48%) zetknęła się już ze znakiem Narodowej Strategii Spójności**. Rozpoznawalność znaku NSS wzrosła znacząco po 2011 r.

Głównym źródłem kontaktu ze znakiem NSS jest telewizja – blisko 70% osób, które spotkały się ze znakiem widziało go właśnie tam. Ranga telewizji wzrosła znacząco porównując do poprzednich pomiarów (67%, istotny wzrost o 8pp porównując do 2012 r. i 6pp. do 2011 r.). Następne w kolejności punkty kontaktu z wizualizacją NSS – plakaty (17%, istotny spadek o 10pp. w stosunku do 2012 r.), urzędy (14%, istotny spadek o 7pp.), prasa (13%, istotny spadek o 8pp.), Internet (10.), billboardy (10%, istotny spadek o 5pp.) – wymienianie są już wielokrotnie rzadziej.

O ile ze znakiem NSS spotkała się prawie połowa Polaków, **nazwę Narodowa Strategia Spójności zna tylko co trzeci Polak (32%)**. Odsetek osób, które spotkały się z tą nazwą nie zmienił się istotnie porównując do poprzedniego pomiaru (2012 r.). Z perspektywy lat widać systematyczny, choć wolny wzrost świadomości nazwy „Narodowa Strategia Spójności”.

Zestawiając deklaracje dotyczące znajomości znaku i nazwy NSS okazuje się, że **co czwarty Polak zna zarówno nazwę NSS, jak i spotkał się z logiem strategii, a 45% nigdy nie zetknęła się ani ze znakiem, ani z nazwą NSS**. Jest jeszcze spory odsetek (22%), tych którzy rozpoznają logo, ale nie kojarzą go z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”.

Podobnie jak w przypadku znajomości logo NSS, telewizja pełni rolę głównego źródła informacji o nazwie Strategii, choć w mniejszym stopniu niż w poprzednich latach (65%, istotny spadek wskazań o 11pp. porównując do 2012 r.). Inne źródła informacji są wymieniane rzadziej niż w 2012 r., ale i odsetek osób, które nie potrafiły zidentyfikować, gdzie zetknęły się z nazwą NSS istotnie wzrósł (7%, wzrost o 4pp. porównując do 2012 r.).

6.1.12 Jakie są potrzeby informacyjne Polaków na temat Funduszy Europejskich?

Z perspektywy ostatnich lat zainteresowanie tematyką FE nie rośnie, a odsetek wykazujących bardzo duże zainteresowanie tą tematyką nie zmienia się. Ciekawość, chęć i potrzeba poszukiwania informacji nie jest już tak duża jak na początku wdrażania Funduszy Unijnych w Polsce. Społeczeństwo jest bardziej zaznajomione z tym do kogo adresowane są środki (kto na pewno nie może się o nie ubiegać), na jakie działania /

projekty można je wykorzystać, jakie procedury są związane z ubieganiem się i rozliczaniem projektów unijnych, część nawet deklaruje osobisty udział w takich projektach (20%).

Każdy z rozpatrywanych typów informacji jest niemal w równym stopniu interesujący dla badanych (między 60% a 70% wskazań *raczej* lub *bardzo interesujący*). Polacy są najbardziej ciekawi przedsięwzięć realizowanych z Funduszy Europejskich (67%). Mniejsze zainteresowanie dotyczy tego ile środków zostało już wykorzystane na projekty dofinansowane z FE, a ile nadal pozostało do wydania. Mniej interesująca jest również informacja o kursach, szkoleniach finansowanych z FE.

TYP INFORMACJI	T2B (raczej i bardzo interesujące)	Średnia (skala 1-4)
o przedsięwzięciach, które są realizowane z Funduszy Europejskich	67%	2.8
o tym, kto, na co i jak może uzyskać dotację z Funduszy Europejskich	65%	2.8
o tym, gdzie szukać bliższych informacji o Funduszach Europejskich	62%	2.7
o tym, ile pieniędzy z Funduszy Europejskich pozostało oraz ile już zostało wydane	61%	2.7
o szkoleniach, kursach itp. finansowanych z Funduszy Europejskich, w których mógłbym/mogłabym wziąć udział	61%	2.8

6.1.13 Z jakich źródeł Polacy czerpią informacje o Funduszach Europejskich? Które informacje są dla nich interesujące?

Głównym źródłem informacji o Funduszach Europejskich pozostaje telewizja – jej rola wyraźnie wzrosła porównując do dwóch poprzednich pomiarów (58%, istotny wzrost o 17pp. w stosunku do 2012 r. i o 8pp. do 2011 r.). Faktem jest, że w bieżącym roku tematyka FE była szeroko obecna w telewizji m.in. za sprawą rocznicy członkostwa Polski w UE czy kampanii „Prawdziwe Historie” przybliżającej Polakom obecność FE w ich życiu codziennym.

Wzrosła też istotnie **rola prasy** (22%, wzrost o 6pp. w stosunku do 2012 r. i o 4pp. porównując do 2011 r.) i **Internetu**, który odbiera użytkowników bardziej tradycyjnym mediom – telewizji, radiu, prasie (12%, wzrost o 8pp. w stosunku do 2012 r.).

Co również ważne, wyraźnie wzrósł odsetek osób, które są zainteresowane informacjami o Funduszach Unijnych (83%, wzrost o 19pp. w stosunku do 2012 r. i 16pp. do 2011 r.).

6.1.14 Jakie informacje o Funduszach Europejskich i skąd chcieliby czerpać?

Preferowane źródła informacji o FE nie odbiegają od tych, z których najczęściej dotąd korzystano. Wśród trzech najważniejszych ponownie należy wymienić: telewizję (32%), prasę (15%) i Internet (12%) – wskazywano je wyraźnie częściej niż w 2012 r. (odpowiednio wzrost o 3pp., 2pp., 8pp.).

Internet jako źródło jest ważny, ale bardziej chodzi tu o korzystanie ze stron www niż profili funduszy/programów w mediach społecznościowych (1%).

Informacje przekazane w sposób bezpośredni w ramach kontaktu z doradcą, punktem informacyjnym/konsultacyjnym, infolinią czy udziału w szkoleniach wskazuje nie więcej niż

5% osób (każdy z wymienionych). Preferujemy raczej poszukiwanie informacji bez pośrednictwa osób trzecich.

Porównując do poprzednich dwóch edycji badania – 2011 r. i 2012 r. – znacząco zmniejszył się odsetek osób, które w ogóle nie są zainteresowane poszukiwaniem informacji na temat Funduszy Europejskich (28%, spadek o 13pp. w porównaniu do 2012 i 14pp. do 2011 r.). Zapewne to również może wynikać z faktu, że wśród osób znających nazwę i znaczenie FE wyraźnie spadł odsetek tych, którzy deklarują całkowity brak zainteresowania tą tematyką (porównaj Wykres 19).

Największe zainteresowanie w kontekście poszukiwania informacji o Funduszach Europejskich w telewizji, radiu, prasie i Internecie dotyczy tego w jaki sposób (27%) i kto może się ubiegać o środki unijne (16%), a także na co dokładnie przekazywane są środki z FE (15%). Zwraca uwagę fakt, że zainteresowanie informacjami o FE spadło w przypadku wszystkich obszarów.

Duża dawka informacji o inwestycjach i sposobach wykorzystywania FE w skali makro i mikro w 2014 r. (w związku m.in. jubileuszem członkostwa Polski w UE) może wpływać na wyraźny spadek zainteresowania tym tematem (dotyczy kategorii: „na co są przekazywane” i „jakie inwestycje zrobiono”).

Z kolei niższe zainteresowanie sposobem pozyskania środków z FE może wynikać z faktu, że 75% Polaków nie zamierza ubiegać się o dofinansowanie w ramach FE (dotyczy kategorii: „jak pozyskać fundusze / dotacje – warunki”, „kto może pozyskać fundusze” i „formalności”).

Blisko 30% Polaków nie zamierza poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich, ponieważ zwyczajnie nie widzą takiej potrzeby (64%, istotny wzrost o 6pp. porównując do 2012 r.) lub nie interesują się tą tematyką (33%, istotny wzrost o 11pp.).

6.1.15 Jak oceniają obecne możliwości pozyskania informacji o Funduszach Europejskich?

Blisko połowa Polaków (48%) jest zdania, że dostępność informacji o Funduszach Europejskich jest zadowalająca – jest ich tyle ile potrzeba (44%) lub nawet zbyt dużo (4%). To już drugi pomiar z rzędu, w którym odsetek zadowolonych z dostępności informacji o FE przewyższa odsetek tych, którzy uważają, że poziom dostępnych informacji jest zbyt mały.

Dostęp do rzetelnych informacji o Funduszach Europejskich oceniany jest na średnim poziomie (średnia ocen 2.7 na skali 5-punktowej, gdzie 1 – oznacza bardzo trudno, a 5 - bardzo łatwo). Choć wyraźnie wzrósł odsetek oceniających dostęp jako łatwy lub bardzo łatwy (13%, wzrost o 2pp. w stosunku do 2012 r.), odsetek przekonanych, że jest to jednak trudne, nie zmniejsza się (w 2014 r. wręcz wzrósł o 6pp. porównując do 2012 r.).

6.1.16 Z jakich mediów (prasy, kanałów telewizyjnych, programów radiowych i portali internetowych) korzystają Polacy najczęściej?

PRASA. 39% Polaków czyta gazety codzienne przynajmniej raz w tygodniu. Najczęściej czytane tytuły ogólnopolskie to:

- Gazeta Wyborcza (31%)
- Fakt (28%)
- Super Express (12%)

Dodatkowo bardzo dużo osób czyta również dzienniki lokalne / regionalne (33% czytelników prasy codziennej). Z uwagi na lokalny/regionalny charakter tych dzienników wymieniono wiele różnych tytułów, w tym najczęściej: Gazetę Pomorską (3%), Dziennik Zachodni (2%), Dzienniki Łódzki (2%), Głos Wielkopolski (2%) i Gazetę Krakowską (2%).

60% Polaków czyta prasę regionalną (wydawaną w województwie) i tyle samo gazety lokalne (wydawane w gminie/powiecie). Regularnie (przynajmniej raz w tygodniu) po prasę regionalną i lokalną sięga 1/3 Polaków (odpowiednio: 34% i 31%).

Czytelnikami (czyta przynajmniej raz w miesiącu) tygodników / dwutygodników / miesięczników jest 37% Polaków. Najczęściej czytane tytuły to:

- Wprost (17%),
- Newsweek (15%),
- Polityka (12%).

Wśród innych tytułów spory odsetek (19%) stanowi prasa rozrywkowa oraz ta adresowana do kobiet (m.in. *Życie na gorąco*, *Pani domu*, *Przyjaciółka*, *Teletydzień* – po 3% wskazań).

RADIO. Ponad trzy czwarte Polaków (78%) przynajmniej raz w tygodniu słucha radia. Słuchalność radia utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat. Najczęściej słuchane stacje radiowe to:

- RMF FM (43%),
- Radio Zet (35%),
- Program I Polskiego Radia (18%),
- Radio ESKA (17%).

TELEWIZJA. Telewizję ogląda prawie każdy Polak – 95% deklaruje oglądanie telewizji przynajmniej raz w tygodniu. Odsetek ten utrzymuje na tym samym poziomie od kilku lat. Najchętniej oglądane kanały telewizyjne to:

- TVP 1 (62%),
- TVN (53%),
- Polsat (52%),
- TVP 2 (46%).

INTERNET. Blisko połowa Polaków (48%) korzysta z zasobów Internetu przynajmniej raz w tygodniu. Najczęściej odwiedzane strony/portale internetowe to:

- Onet (53%),
- Wirtualna Polska (44%),
- Interia (24%).

6.1.17 Czy Polacy korzystają z serwisów społecznościowych? Jeśli tak, to z jakich korzystają najczęściej? Czy czytają blogi internetowe?

Jeden na trzech Polaków (34%) posiada konto na portalu społecznościowym – odsetek ten nie zmienił się istotnie od 2012 r.

Najwyższy odsetek użytkowników portali społecznościowych jest wśród ludzi młodych – 15-24 l. (80%) oraz uczniów i studentów (85%). Wyraźnie więcej posiadaczy konta na portalu społecznościowym jest wśród osób w wieku 20-24 l. (77%), 25-34 l. (61%) i 35-44 l. (38%), lepiej wykształconych – z wykształceniem średnim (40%) i wyższym (50%), pracujących (42%) i prowadzących działalność gospodarczą (47%), ale i bezrobotnych (43%).

Najczęściej użytkownicy mediów społecznościowych korzystają z portalu *Facebook* (84%, wzrost o 3pp. porównując od 2012 r.). Konto na *Nk.pl* ma co trzeci użytkownik mediów społecznościowych (31%, znaczący spadek o 26pp. w stosunku do 2012 r.).

Podobnie jak przed dwoma laty, co trzeci Polak czyta blogi internetowe (32%).

Analogicznie do aktywności w mediach społecznościach na plus pod względem czytelnictwa blogów wyróżniają się te same grupy społeczno-demograficzne – ludzie młodzi, lepiej wykształceni, pracujący lub prowadzący własny biznes oraz uczniowie i studenci.

6.1.18 Czy świadomość, znajomość, wiedza i zainteresowanie Funduszami Europejskimi oraz ich postrzeganie zróżnicowane są w zależności od płci, wieku, wykształcenia, miejsca zamieszkania oraz sytuacji zawodowej?

Cechy społeczno-demograficzne mają wpływ na zróżnicowanie świadomości, znajomości, wiedzy i zainteresowania Funduszami Europejskimi oraz ich postrzeganie. W najmniejszym stopniu opinie i stan wiedzy różnicuje płeć.

Wyraźnie lepiej wyedukowane i świadome Funduszy Europejskich są osoby:

- z średnim i wyższym wykształceniem,
- zatrudnieni (aktywni zawodowo),
- prowadzący własną działalność gospodarczą / przedsiębiorcy (aktywni zawodowo),
- uczniowie i studenci,
- najmłodszy (15-19l.), młodzi (20-24l.), (25-34) i w średnim wieku (35-44l.),
- mieszkańcy dużych miast, choć częściej tych największych (500 tys. mieszkańców i powyżej), niż dużych (200-499 tys. mieszkańców).

Na przeciwnym biegunie są:

- osoby starsze po 55 r.ż.,
- słabiej wykształceni – wykształcenie podstawowe i zasadnicze zawodowe,
- emeryci i renciści,
- bezrobotni,
- mieszkańcy wsi.

Pomiędzy tymi dwoma spolaryzowanymi grupami są osoby, które mają wiedzę i świadomość, ale w pewnych aspektach wypadają podobnie słabo jak grupa druga:

- osoby w wieku 45-54 l.,
- kobiety,
- mieszkańcy małych (do 49 tys.) i średnich miast (50-199 tys.).

6.1.19 Czy świadomość, znajomość, wiedza i zainteresowanie Funduszami Europejskimi oraz ich wizerunek zmieniły się w porównaniu z latami 2006-2012?

Porównując do ubiegłych lat zauważalny jest wzrost na większości wskaźników dotyczących znajomości i zainteresowania FE. Odsetek Polaków, którzy słyszeli o FE nie zwiększył się istotnie, ale znacząco wzrósł odsetek tych, którzy wiedzą czym są FE. Wzrosła również istotnie znajomość wspomagane nazw poszczególnych FE i programów operacyjnych. Wzrósł również odsetek przekonanych o roli FE w rozwoju Polski i tych mających poczucie, że ich życie zmienia się na lepsze dzięki oddziaływaniu FE. Więcej osób dostrzega przedsięwzięcia finansowane z FE w swoim najbliższym otoczeniu. Mamy większą wiedzę o tym kto może się ubiegać o środki z FE i w związku z tym ocena dostępności finansowania z FE również jest wyższa. Słabiej wypada ocena równości szans w ubieganiu się dofinansowanie z FE.

6.1.20 Jakim poziomem poinformowania charakteryzują się poszczególne grupy potencjalnych odbiorców (rozumiane jako segmenty względnie jednorodne pod względem cech socjodemograficznych)?

6.1.21 Jakie grupy potencjalnych odbiorców charakteryzują się największym stopniem poinformowania w zakresie Funduszy Europejskich, a jakie najmniejszym?

odpowiedź łącznie na pytanie 6.1.20 i 6.1.21

Na podstawie analizy można wyróżnić trzy grupy potencjalnych odbiorców:

Grupa 1: lepiej wyedukowani i świadomi FE (z średnim i wyższym wykształceniem, zatrudnieni, prowadzący własną działalność gospodarczą / przedsiębiorcy, uczniowie i studenci, najmłodszy (15-19l.), młodzi (20-24l.), (25-34) i w średnim wieku (35-44l.), mieszkańcy dużych (200-499 tys. mieszkańców) i największych miast (500 tys. mieszkańców i powyżej). Wiedzą najwięcej o FE, dostrzegają ich oddziaływanie na większość sfer życia zarówno na poziomie makro – kraju, regionu, jaki i w wymiarze osobistym, w największym stopniu wyrażają chęć aktywnego korzystania z możliwości oferowanych przez FE

Grupa 2: średnio wyedukowani - osoby w wieku 45-54 l., kobiety, mieszkańcy małych (do 49 tys.) i średnich miast (50-199 tys. mieszkańców). Osoby, które orientują się w tematyce FE (na poziomie ogółu), ale czasami przejawiają wiedzę i przekonania zbliżone do Grupy 3.

Grupa 3: starsi, głównie sceptycy jeśli chodzi o UE i FE (osoby starsze po 55 r.ż., słabej wykształceni – wykształcenie podstawowe i zasadnicze zawodowe, bezrobotni, emeryci

i renciści, mieszkańcy wsi. Osoby te wyraźnie odstają jeśli chodzi o poziom wiedzy, poinformowania, ale również nastawienie do korzyści płynących z FE i członkostwa Polski w UE; w najmniejszym stopniu przejawiają chęć skorzystania z możliwości oferowanych przez FE.

Najlepiej poinformowana o w zakresie FE jest Grupa 1: lepiej wyedukowani i świadomi FE, a wyraźnie słabiej Grupa 3: starsi, głównie sceptycy jeśli chodzi o FE i UE.

6.1.22 W jakim zakresie grupy potencjalnych odbiorców są niedoinformowane lub niedostatecznie poinformowane (identyfikacja luk informacyjnych)?

Grupa 1: ta grupa przejawia największe zainteresowanie informacjami na temat FE. Jest też potencjalnie bardziej skłonna ubiegać się o dofinansowanie z FE, w związku z tym wiedza o tym kto, jak i gdzie może korzystać z dotacji FE, informacja o szkoleniach, kursach, a także wiedza ogólna o inwestycjach zrealizowanych z FE – jest tym o czym chętnie dowiedzieliby się przedstawiciele tej grupy.

Grupa 2: w tej grupie poziom wiedzy na temat FE i UE ma związek z ogólną postawą życiową – pewnym sceptycyzmem, malkontenctwem, odwoływaniem się do doświadczeń z przeszłości (przedakcesyjnej i przed wprowadzaniem demokratycznych zmian). Mniejsza wiedza dotyczy niemal wszystkich obszarów związanych z informacjami o FE, a dodatkową barierą jest mała otwartość na takie informacje.

Grupa 3: ta grupa wyraźnie rzadziej zauważa zmiany związane z przystąpieniem Polski do UE w każdym z wymiarów; znajomość pojęcia FE jest na poziomie ogółu, natomiast samocena wiedzy na temat FE jest wyraźnie niższa niż ogółu (wyższy odsetek nieznających żadnej nazwy FE ani żadnej instytucji, do której można złożyć wniosek o dofinansowanie z FE); ta grupa jest również bardziej sceptyczna w ocenie równości szans w ubieganiu się o środki z FE, a w związku z tym częściej postrzegają otrzymanie dofinansowania jako trudne.

6.1.23 Na ile przekazywane treści są jasne, przejrzyste pod względem przekazu i doboru treści w stosunku do poszczególnych grup docelowych? Na ile są one adekwatne i użyteczne?

Zrozumiałość i przystępność językowa informacji o Funduszach Europejskich oceniana jest na średnim poziomie (średnia 2.5 w skali 5-stopniowej, gdzie 1 – oznacza zdecydowanie nie są, a 5 – zdecydowanie są). Blisko połowa Polaków (48%) jest zdania, że informacje o FE są podane zrozumiałym i przystępnym językiem, ale ponad jedna trzecia jest przeciwnego zdania (35%).

Porównując do poprzednich lat wyraźnie widać, że czytelność i zrozumiałość przekazu nie jest mocną stroną w komunikacji ze społeczeństwem. W stosunku do 2012 r. znacząco wzrósł odsetek przekonanych o niskiej (30%, wzrost o 6pp.) i bardzo niskiej (8%, wzrost o 3pp.) zrozumiałości i przystępności językowej przekazu.

Wyraźnie bardziej przekonane o niskiej zrozumiałości i przystępności informacji o FE przekonane są osoby starsze – 55-64 l. (42%) i powyżej 65 r.ż. (42%), słabiej wykształcone – wykształcenie podstawowe (45%) i zasadnicze zawodowe (42%), rolnicy (49%) oraz będący na rencie lub emeryturze (42%). Niska zrozumiałość komunikacji na temat funduszy może być jednym z powodów małego zainteresowania ubieganiem się o środki z FE.

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Analiza zależności między świadomością i wiedzą na temat Funduszy Europejskich a postrzeganiem ich roli i wpływu na zmiany zachodzące w Polsce

Podstawowa analiza krzyżowa pokazuje, że osoby zorientowane w temacie FE (deklarujące świadomość tego, co one oznaczają) przejawiają przekonanie o ich pozytywnej i znaczącej roli w modernizacji kraju. Dowodzą tego bardzo wysokie odsetki wskazań w tej grupie respondentów, przekraczające 80% na następujących stwierdzeniach: *FE przyczyniają się do rozwoju Polski (89%), FE przyczyniają się do rozwoju mojego województwa (87%), Duża skala zmian w Polsce po wstąpieniu do UE (81%) oraz Jakość życia Polaków poprawia się dzięki FE (80%).*

Tabela 35. Analiza krzyżowa - między znajomością pojęcie FE a opinią na temat roli FE i zmian zachodzących w kraju

	P10. Czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”?			OGÓLEM
	tak, spotkał się i wie, co one oznaczają	tak, spotkał się, ale nie wie, co one oznaczają	nie, nigdy nie spotkał się z tymi określeniami \ nie wie	
<i>Odsetek odpowiedzi na pytanie P10</i>	63%	37%	10%	100%
FE przyczyniają się do rozwoju Polski [T2B]	89%+	81%-	60%-	84%
FE przyczyniają się do rozwoju mojego województwa [T2B]	87%+	75%-	56%-	81%
Duża skala zmian w Polsce po wstąpieniu do UE [T2B]	81%+	68%-	46%-	74%
Jakość życia Polaków poprawia się dzięki FE [T2B]	80%+	71%-	49%-	75%
Odsetek osób, które wymieniły przynajmniej jedno przedsięwzięcie dofinansowane z FE w swojej okolicy	79%+	66%-	44%-	72%
Duża skala zmian w moim województwie i otoczeniu po wstąpieniu do UE [T2B]	71%+	57%-	39%-	64%
Odsetek osób, które wymieniły przynajmniej jedno przedsięwzięcie dofinansowane z FE w Polsce	69%+	54%-	34%-	62%
Polska więcej zyskała niż straciła po wstąpieniu do UE [T2B]	66%+	56%-	36%-	60%
Odsetek osób, które wymieniły przynajmniej jedno przedsięwzięcie dofinansowane z FE w swoim województwie	66%+	52%-	32%-	58%
Zmiany na lepsze w moim województwie i otoczeniu po wstąpieniu do UE [T2B]	65%+	51%-	34%-	58%
Osobiście korzystam z FE lub ze zmian jakie dzięki nim zachodzą [T2B]	65%+	51%-	26%-	57%
Zmiany na lepsze w Polsce po wstąpieniu do UE [T2B]	62%+	49%-	33%-	55%
Informacje na temat FE są zrozumiałe i przystępne językowo [T2B]	54%+	43%-	31%-	48%
Dostępna jest optymalna ilość informacji o FE	45%+	44%	34%-	44%
Zmiany na lepsze w życiu codziennym po wstąpieniu do UE [T2B]	45%+	38%-	21%-	41%
Duża skala zmian w życiu codziennym po wstąpieniu do UE [T2B]	41%+	36%	21%-	37%
Każdy uprawniony ma takie same szanse na uzyskanie dofinansowania z FE	37%+	27%-	22%-	33%
Dostęp do rzetelnych i dokładnych informacji od FE jest łatwy [T2B]	15%+	9%-	10%-	13%
Zamierzam ubiegać się o środki z FE	16%	16%	15%	13%
Łatwo jest uzyskać dofinansowanie z UE [T2B]	10%	10%	11%	10%
<i>Podstawa</i>	<i>3159</i>	<i>1378</i>	<i>503</i>	<i>5040</i>

Osoby, które znają pojęcie „Fundusze Europejskie” tylko ze słyszenia, ale nie wiedzą co się za nim kryje, jak również te, które nigdy się z nimi spotkały wyraźnie rzadziej zgadzają się z poszczególnymi stwierdzeniami mówiącymi o pozytywnym i zauważalnym wpływie FE na rozwój kraju, województwa czy okolicy, w której mieszkają. Wskazania na poszczególnych stwierdzeniach w grupie znających pojęcie FE ze tylko ze słyszenia są zwykle o 1/5 niższe niż to ma miejsce wśród osób najlepiej zorientowanych (*słyszałem i wiem co one oznaczają*). Natomiast w grupie osób nieznających w ogóle pojęcie FE odsetek zgadzających się poszczególnymi stwierdzeniami jest już prawie o połowę niższy w gronie zorientowanych osób (*słyszałem i wiem co one oznaczają*).

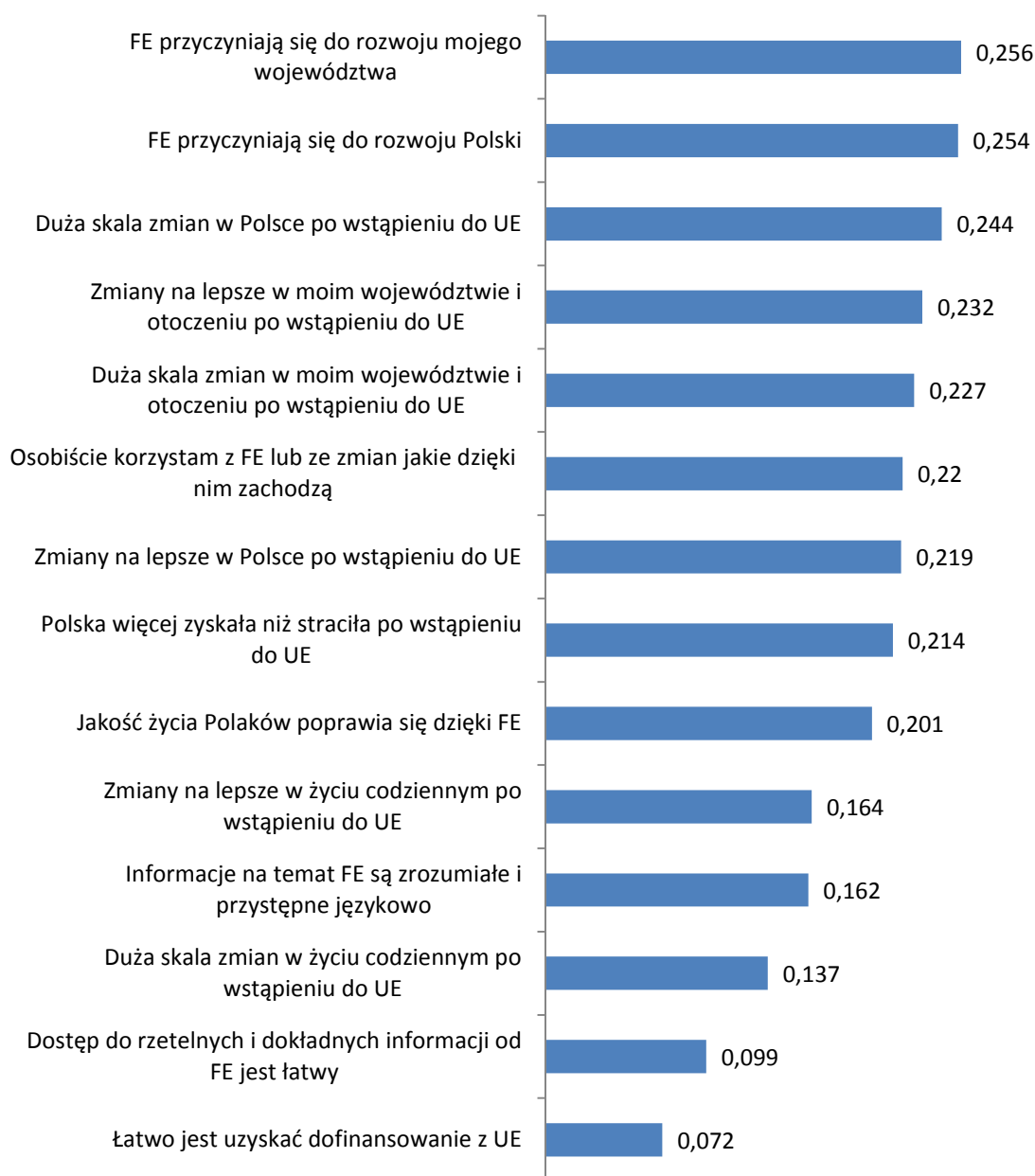
Poszukując zależności między zmiennymi wykorzystano również analizę korelacji.

Analizach zastosowano współczynnik korelacji rang Spearmana. Współczynnik ten stosuje się wówczas, gdy przynajmniej jedna analizowana zmienna wyrażona jest na skalach słabszych niż iloczynowa. Korelacja to miara związku między zmiennymi, określa takie wymiary współwystępowania, jak jego siła oraz kierunek. Korelacja może przyjmować wartości od -1 do 1. Im wyższa wartość bezwzględna współczynnika, tym większa siła związku analizowanych zmiennych. Korelacja dodatnia oznacza, że wraz ze wzrostem jednej zmiennej rośnie także wartość drugiej. W sytuacji, gdy wzrostowi jednej zmiennej towarzyszy spadek wartości drugiej zmiennej, współczynnik skorelowania tych zmiennych przyjmuje wartości ujemne. W prezentowanym dokumencie jako podstawę analiz przyjęto dla pytania o znajomość Funduszy Europejskich lub Funduszy Unijnych odpowiedzi: "nie, nigdy nie spotkałem(a) się z tymi określeniami", "tak, spotkałem(a) się, ale nie wiem, co one oznaczają", "tak, spotkałem(a) się i wiem, co one oznaczają", z wyłączeniem "nie wiem, trudno powiedzieć", a dla pozostałych pytań zgodnie z kafeteriami bądź wskazaniem danej cechy "tak" vs "nie".

Statystyczna analiza korelacji mierząca siłę związku pomiędzy statusem respondenta z uwagi na deklarowaną znajomość i wiedzą na temat Funduszy Europejskich a wyrażanymi opiniami dotyczącymi ich wpływu na rozwój Polski w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym, lokalnym czy osobistym pokazuje, że relacja nie jest silna. Jest to wynikiem specyfiki tej analizy, która obejmując z konieczności wszystkie grupy respondentów, czyli zarówno tych zorientowanych, jak i niewiedzących co to są FE, prowadzi do tego, że korelacje są niskie.

Wśród osób, które nie tylko słyszały o FE, ale również wiedzą co się kryje za tym pojęciem znajomość FE w największym stopniu przekłada się na przekonanie o tym, że FE wpływają na rozwój regionu i kraju oraz na zauważalność zmian zachodzących po wstąpieniu Polski do UE na poziomie kraju i regionu, oraz ich pozytywny wydzźwięk w przypadku zmian w regionie.

Wykres 113. Analiza korelacji między znajomością pojęcia „Fundusze Europejskie” / „Fundusze Unijne” (tak, spotkałem się i wiem co one oznaczają vs tak, spotkałem się, ale nie wiem co one oznaczają + nie, nigdy nie spotkałem się z tymi określeniami), a wiedzą, opiniami i postawami na temat zmian zachodzących w Polsce i postrzeganiem roli FE

Analiza korespondencji pokazuje w formie graficznej związki między postawami (tutaj znajomość pojęcie FE) w wielowymiarowej przestrzeni atrybutów. Istotą analizy jest przeniesienie struktury obiektów w wielu wymiarach i zaprezentowanie jej w dwóch wymiarach, przy zachowaniu maksimum informacji. Nowa, utworzona przestrzeń jest przedstawiona graficznie jako tzw. mapa percepcyjna.

Stwierdzenia, które znajdują się blisko opinii obrazującej znajomość FE (na czerwono), są tym samym dla niej najbardziej charakterystyczne. Metoda pozwala na wizualizację relatywnych różnic i odpowiada na pytanie, które konkretnie atrybuty są bardziej charakterystyczne danej opinii (tutaj znajomość pojęcie FE).

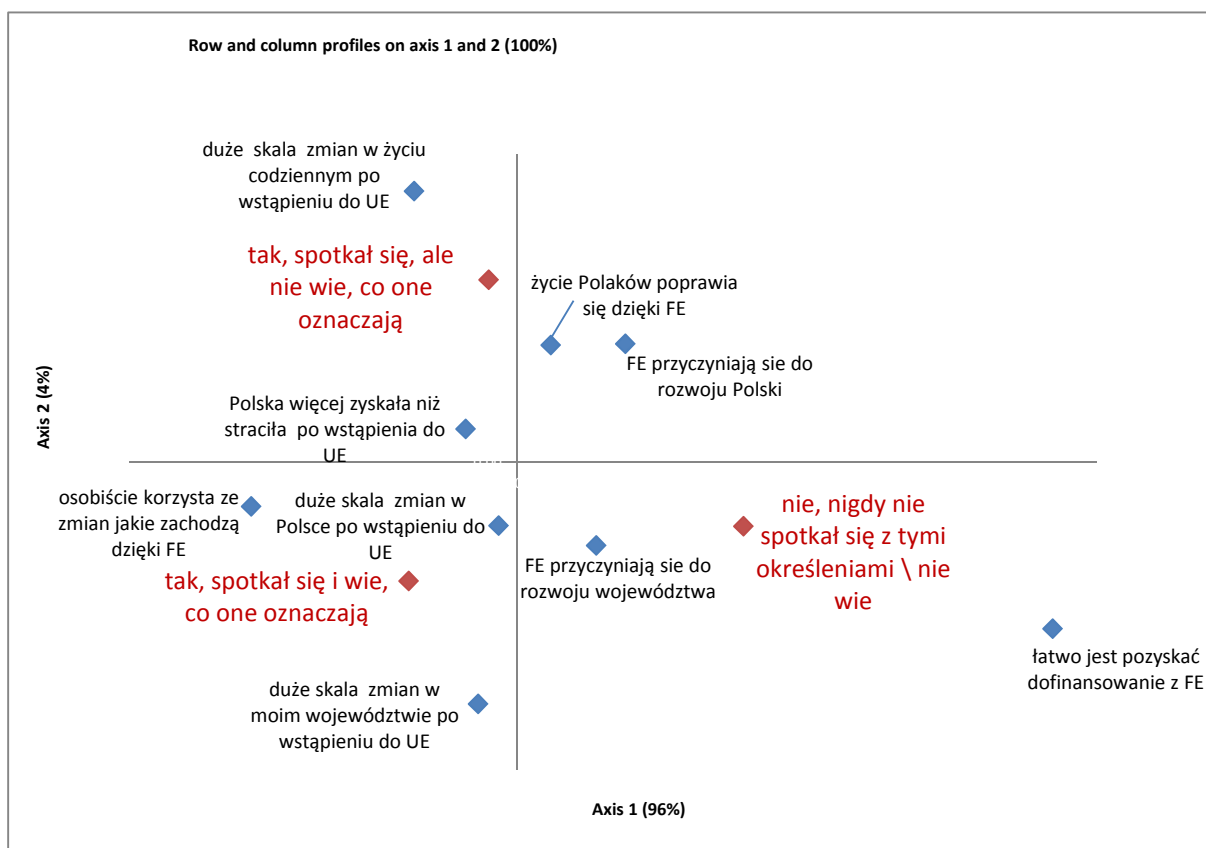
Analiza ma charakter kontekstowy - w mapki wpisane są tylko te atrybuty, które oceniali badani. Oznacza to, że pominięcie w analizie pewnych atrybutów, może i zmieni położenie postawami (tutaj znajomość pojęcie FE) i atrybutów względem siebie.

UWAGA: mapa nie ma charakteru analizy 'ćwiartkowej', wprowadzone na mapie osie nie mają zasadniczego znaczenia, mają jedynie pomóc w orientacji na mapie.

Kolejna analiza - analiza korespondencji, która również służy zbadaniu relacji między znajomością pojęcia FE a pozostałymi zmiennymi wskazuje, że istnieje logiczny związek przyczynowo skutkowy i potwierdza wyniki analizy krzyżowej. Osoby najlepiej zorientowane czyli znające pojęcie Fundusze Europejskie oraz wiedzące co ono oznacza, dostrzegają również duże zmiany zachodzą zarówno na poziomie ogólnokrajowym, jaki wojewódzkim kraju po przystąpieniu Polski do UE. Z kolei najmniej kontrowersyjna opinia (ma najwyższe wskazania w każdej z trzech grup w analizie krzyżowej) mówiąca o tym, że FE przyczyniają się do rozwoju Polski sytuuje się w równej odległości pomiędzy trzema grupami społeczeństwa – widać, że te opinie w przypadku osób nieznających pojęcia „FE” lub nie posiadających wiedzy na temat FE mają charakter intuicyjny (FE niosą ze sobą coś pozytywnego).

Z kolei przy osobach znających pojęcie FE wyłącznie ze słyszenia spotyka się opinię dotyczącą dużej skali zmian w życiu codziennym po przystąpieniu Polski do UE. Widać zatem, że osoby mniej zorientowane zauważają bardziej zmiany bezpośrednio ich dotyczące, które w mniejszym stopniu są powiązane z FE, a bardziej z faktem przystąpienia do UE. Stąd wniosek, że należy przybliżyć Polakom rolę i znaczenie FE dla Polski, regionu czy osobistych korzyści.

Wykres 114. Analiza korespondencji – znajomość pojęcia „Fundusze Europejskie” / „Fundusze Unijne” a postrzeganie FE i zmian zachodzących w Polsce

6.2 Rekomendacje

Działania promocyjne i informacyjne dotyczące Funduszy Europejskich przynoszą dobre efekty, w szczególności na wskaźnikach „makro”, czyli dotyczących całego kraju. Wokół Unii Europejskiej i Funduszy Europejskich został stworzony pozytywny klimat. Mieszkańcy Polski zauważają, że członkostwo w UE zmieniło Polskę, w większości pozytywnie. Wskaźniki dotyczące całego kraju są tak wysokie, że w przyszłości trudno będzie uzyskać znacząco lepsze wyniki. Nie oznacza to jednak, że należy zrezygnować z komunikacji szerokokopertowej – wskaźniki są wrażliwe na brak komunikacji, dlatego należy przewidzieć działania podtrzymujące znajomość. Niestety, brak komunikacji oznacza spadek wskaźników. Z doświadczenia wiemy, że jeśli nie ma wsparcia komunikacyjnego, to obniża się świadomość działań czy znajomość marki. Szybkość tego spadku zależy od różnych czynników, m.in. od kategorii produktowej czy tematu będącego obszarem działań, stopnia zainteresowania i zaangażowania jaki temat wywołuje, aktywności komunikacyjnych innych podmiotów, ale również od liczby i natężenia komunikatów, na jakie społeczeństwo jest wystawione.

Lepsze rezultaty można osiągnąć, jeśli zejdziemy na poziom jednostkowy, czyli jak wykorzystanie środków z Funduszy Europejskich wpływa na codzienne życie ludzi. Kampania „Prawdziwe Historie” była właśnie działaniem, które przybliżyło Fundusze Europejskie do „zwykłego człowieka”.

Działania komunikacyjne mogą wpłynąć pozytywnie na wyniki również w następujących obszarach:

1. Przekonanie sceptyków, którzy mają do Unii Europejskiej stosunek negatywny (sceptycy zdefiniowani jako słabiej wykształceni, starsi, bez pracy – bezrobotni, niepracujący, emeryci, renciści):
 - zmiana podejścia tych osób wydaje się bardzo trudna, zasadne jednak jest, aby przewidzieć działania komunikacyjne dla tej grupy, włączając też osoby oceniające członkostwo w UE neutralnie (to znaczy, że członkostwo w UE przyniosło zmiany na lepsze, ale też na gorsze, także ludzie oceniający, że po wejściu do UE nic się nie zmieniło),
 - tego typu osoby możliwie najlepiej przekonać poprzez doświadczenie własne, komunikacja może wówczas zwrócić uwagę na realne zmiany w ich otoczeniu, wskazać namacalne przykłady wpływu Funduszy Europejskich,
 - rekomendowane jest przygotowanie planu działań komunikacyjnych skierowanych do tej grupy, łącznie ze studium jego wykonalności (nakłady vs. efekty). Po przygotowaniu tego typu planu będzie można podjąć decyzję co do komunikacji. Nawet jeśli finalnie nie zapadnie taka decyzja – plan oznacza bycie przygotowanym na ewentualne kryzysy.

2. Wzrost wiedzy na temat punktów informacyjnych, pierwszego kontaktu dotyczącego Funduszy Europejskich:

- w przypadku, gdy istnieje niezrozumienie co do mechanizmów zarządzania Funduszami, istnieje ryzyko, że ludzie pójdą na skróty – stosując stereotypy (na przykład „ktoś rozdaje karty”, środki unijne są przyznawane nierówno),
 - działania informacyjne mogą wskazać ludziom podmiot bliższy niż enigmatyczne Ministerstwo - punkty informacyjne mogłyby stanowić fizyczną reprezentację Funduszy Europejskich.
3. Przekonanie co do równych szans przy ubieganiu się o środki:
- blisko połowa badanych uważa, że nie ma równości w zakresie ubiegania się o środki, odsetek sceptyków rośnie z każdym rokiem (kosztem osób niemających zdania),
 - jak wyżej: im ludzie lepiej poinformowani, im lepiej znają zasady przyznawania środków, tym większe prawdopodobieństwo, że będą traktować proces jako „czysty”.
4. Obszar dotyczący postrzeganej trudności w uzyskaniu dofinansowania:
- istnieje postrzeganie, że uzyskanie dofinansowania jest trudne; w połączeniu z brakiem zaufania co do równości szans w dostępie do środków, może to stanowić znaczącą barierę, wstrzymać ludzi przed podjęciem decyzji dotyczącej złożenia wniosku,
 - wydaje się, że wyjściem z sytuacji jest komunikacja tego, gdzie ludzie mogą otrzymać wartościową informację i wsparcie przy składaniu wniosków.

6.1.24 Jakie treści należy komunikować i jakimi kanałami przekazu do poszczególnych grup docelowych?

6.1.25 Jakie zagadnienia w komunikacji Funduszy Europejskich są zbyteczne lub niewłaściwe i w odniesieniu do jakich grup potencjalnych odbiorców?

Do analizy treści i kanałów komunikacji przyjęto podział na zaproponowany w punkcie 6.1.18 raportu:

Grupa 1: lepiej wyedukowani, świadomi Funduszy Europejskich

Grupa 2: średnio wyedukowani w temacie Funduszy Europejskich

Grupa 3: starsi, sceptycy jeśli chodzi o Fundusze Europejskie i ogólnie Unię Europejską

Grupa 1: lepiej wyedukowani, świadomi Funduszy Europejskich

Ludzie należący do tej grupy są otwarci na informacje na temat Funduszy, czasami sami ich poszukują. Wybrane kanały dotarcia należy dobierać tak, by przedstawiciele tej grupy mogli łatwo odnaleźć pożądane przez siebie treści (system „pull”, czyli odbiorca komunikatu sam go poszukuje). Ważny staje się tutaj Internet i wyszukiwarki, zadbanie o odpowiednią treść

i jej dostępność na stronach www związanych z Funduszami (strona FE www.funduszeuropejskie.gov.pl, ale także strony dedykowane różnym akcjom komunikacyjnym prowadzonym przez MliR).

Zastanowić się również należy nad elementem propagowania treści merytorycznych – działania typu „push” (nadawca komunikatu poszukuje odbiorców). W tym podejściu informacje istotne z punktu widzenia odbiorców pojawiają się w miejscu dla nich optymalnym, czyli takim, na którym na co dzień przebywają i gdzie mogą najszybciej poszukiwać informacji. W tym kontekście oprócz działań w mediach interesujące wydaje się stworzenie sieci partnerów-ambasadorów, którzy propagowaliby treści merytoryczne, stanowili „dźwignię” dla rozprzestrzeniania się komunikatu. Takimi ambasadorami mogłyby zostać firmy, organizacje, także osoby fizyczne – kluczem byłby ich związek z tematem Funduszy oraz zasięg ich oddziaływania (publiczność, do której można trafić). Taki program ambasadorski jest działaniem, które należy dokładnie zaplanować – rozważyć szanse i zagrożenia, a także możliwości do osiągnięcia zasięg.

Grupa 2: średnio wyedukowani w temacie Funduszy Europejskich

Ludzie należący do tej grupy są bardziej nastawieni na odbiór, niż na aktywne szukanie treści. W tym wypadku dobiera się narzędzia o szerokim dotarciu, z możliwością umieszczenia treści nacechowanej emocjonalnie (np. spot reklamowy TV), wspartej innymi mediami, w tym Internetem.

Przykładem ciekawej kampanii skierowanej do tej grupy są „Prawdziwe Historie” – pokazanie rzeczywistych beneficjentów Funduszy, prawdziwych ludzi, niemalże naszych sąsiadów. W przypadku tej kampanii zastosowano komunikację wielospotową, z wykorzystaniem Internetu – kierunek ten (poszukiwanie synergii mediowej pomiędzy spotem w TV a Internetem i innymi kanałami) jest dobry. Podobne działania komunikacyjne mogą poprawić wyniki dotyczące postrzegania zmian związanych z członkostwem w Unii Europejskiej i wykorzystaniem Funduszy Unijnych (z „nic się nie zmieniło” lub „nie wiem” na wskazania pozytywne).

Grupa 3: starsi, sceptycy jeśli chodzi o Fundusze Europejskie i ogólnie Unię Europejską

Jest najtrudniejsza do przekonania, o ile skuteczna perswazja jest tutaj w ogóle możliwa. Należy bardziej nastawić się na zmianę zachowania, na osobiste doświadczenia niż na to, że jakakolwiek komunikacja odmieni postrzeganie. Argumenty za Funduszami powinny być dobrane tak, żeby przedstawiciele tej grupy nie mieli wątpliwości co do pozytywnych efektów.

Jeśli chodzi o kanały, należy rozważać takie, które wzbudzają zaufanie ludzi z tej grupy. Na przykład:

- komunikacja w telewizji publicznej, w kanałach dostępnych za darmo poprzez naziemną telewizję cyfrową, a także (o ile to możliwe) w prasie kościelnej,
- stosowanie mechanizmu poręczania przez osobę z autorytetem (*endorsement*),

- interesującym kanałem wydają się również spotkania twarzą w twarz, np. z okazji Dni Otwartych, imprez plenerowych (przy czym, jak już wspomniano, najważniejsze jest mieć dobre argumenty, odnoszące się do codzienności tych ludzi).

6.1.26 Jakie należy podjąć zmiany w polityce komunikacyjnej Funduszy Europejskich, aby podnieść jej skuteczność, efektywność użyteczność? Jakie kierunki i metody należy podjąć, aby zoptymalizować działania informacyjno-promocyjne?

Kampanie promocyjne i informacyjne Funduszy Europejskich wykorzystują ciekawe rozwiązania mediowe, od klasycznych spotów telewizyjnych, przez różnorodne materiały internetowe, po spotkania „offline”, czyli Dni Otwarte. Najbardziej zaawansowaną tego typu kampanią była akcja „10 lat w UE”, która wykorzystywała telewizję (spoty, programming), outdoor, imprezy plenerowe, działania PR, angażowała różne instytucje. Było to interesujące doświadczenie, na bazie którego można przygotować kilka wniosków dotyczących przyszłości:

- 1) **Spójność** – im więcej zaplanowanych w ramach kampanii działań, tym trudniej o spójność pomiędzy nimi. Spójność należy rozumieć w dwóch aspektach, formalnym (np. to samo logo dla akcji, spójne elementy graficzne, tekstowe, dźwiękowe, nie pozostawiające wątpliwości co do nadawcy komunikatu), ale przede wszystkim spójność z ideą, czyli tematem danej kampanii. Koncepcja każdego działania komunikacyjnego powinna wychodzić z tego samego źródła – idei stojącej za kampanią.
- 2) **Pełniejsze wykorzystanie możliwości Internetu** – jest to medium bardzo dynamiczne, dające wiele możliwości i ciągle pojawiają się nowe. Jego potencjał jest dużo większy niż to, co działo się w aktualnych kampaniach. Na przykładzie kampanii „10 lat w UE” widać było, że kanał ten mógłby być lepiej wykorzystany, mógłby stanowić element łączący wiele działań, bardziej angażujący i dostarczający dodatkowej porcji informacji, ale także emocji (narzędzia internetowe mogą mieć dużą pojemność informacyjną). Media społecznościowe wydają się być interesującym kanałem do komunikacji lokalnego oddziaływania Funduszy Europejskich (sprawy, które są blisko mnie). Ważne staje się promowanie facebookowego profilu Funduszy, masowe działania komunikacyjne powinny kierować ludzi nie tylko na stronę www, ale także na profil na FB (miejsce, gdzie spodziewać się można lżejszych, wybranych treści). W mediach społecznościowych można również zaplanować dodatkowe działania komunikacyjne, w zależności od aktualnie prowadzonych działań. Przykładowo, interesujące byłoby wykorzystanie bohaterów kampanii „Prawdziwe Historie” jako ambasadorów Funduszy w Internecie, w sieciach społecznościowych. Oni mogliby być interfejsem Funduszy w trakcie trwania kampanii, wchodząc w interakcje z zainteresowanymi osobami (oczywiście, działanie może być moderowane i kontrolowane przez nadawcę komunikatu).

- 3) **Waga działań PR** – oprócz kampanii w mediach warto dostarczać paliwa do dyskusji na temat pozytywnego wpływu Funduszy Europejskich. Dyskusje tego typu dzieją się, w kanałach dla danej społeczności naturalnych (np. forum dyskusyjne przy lokalnej gazecie). Planując działania PR można zaplanować sposób interakcji z uczestnikami takich dyskusji.

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Spis wykresów i tabel

Wykres 1. (P1-P6) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany zaszczyły w Polsce / w województwie i najbliższym otoczeniu / w codziennym życiu po wstąpieniu do Unii Europejskiej? Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014).....	8
Wykres 2. (P23) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? (P24) A jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Pana(i) województwa? (P29) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (2014).....	12
Wykres 3. (P31-P33) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy / w województwie / w Polsce? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (2014).....	14
Tabela 1. Wielkość próby i szacunkowy błąd pomiaru dla poszczególnych województw.....	23
Tabela 2. Rozkład podstawowych cech społeczno-demograficznych w efektywnie zrealizowanej próbie.....	24
Wykres 4. (P1) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany zaszczyły w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej? (porównanie między latami).....	27
Wykres 5. (P1) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany zaszczyły w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej? (2014 – wg województw, dane w %).....	28
Wykres 6. (P2) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (porównanie między latami).....	29
Wykres 7. (P2) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014 – wg województw, dane w %).....	30
Wykres 8. (P3) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszczyły w Pana(i) województwie lub najbliższym otoczeniu? (porównanie między latami).....	31
Wykres 9. (P3) Jak duże, Pana(i) zdaniem, zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszczyły w Pana(i) województwie lub najbliższym otoczeniu? (2014 – wg województw, dane w %).....	32
Wykres 10. (P4) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (porównanie między latami).....	33
Wykres 11. (P4) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014 – wg województw, dane w %).....	34
Wykres 12. (P5) A jak duże zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszczyły w Pana(i) codziennym życiu? (porównanie między latami).....	35
Wykres 13. (P5) A jak duże zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej zaszczyły w Pana(i) codziennym życiu? (2014 – wg województw, dane w %).....	36
Wykres 14. (P6) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (porównanie między latami).....	37
Wykres 15. (P6) Jak Pan(i) ocenia te zmiany? (2014 – wg województw, dane w %).....	38
Wykres 16. (P7) Jak Pan sądzi, czy Polska uzyskała więcej korzyści ze wstąpienia do Unii Europejskiej, czy więcej strat? (porównanie między latami).....	39
Wykres 17. (P7) Jak Pan sądzi, czy Polska uzyskała więcej korzyści ze wstąpienia do Unii Europejskiej, czy więcej strat? (2014 – wg województw, dane w %).....	40

Wykres 18. (P8) Jakie są to korzyści? (2014)	41
Tabela 3. (P8) Jakie są to korzyści? (2014 – wg województw).....	43
Wykres 19. (P9) Jakie są to straty? (2014).....	44
Tabela 4. (P9) Jakie są to straty? (2014 – wg województw).....	46
Wykres 20. (P10) Czy spotkał(a) się Pan (i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”? (porównanie między latami).....	47
Wykres 21. (P10) Czy spotkał(a) się Pan (i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”? (2014 – wg województw, dane w %).....	48
Wykres 22. (P11) Na ile interesuje się Pan(i) tematyką związaną z Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami). 49	
Wykres 23. (P11) Na ile interesuje się Pan(i) tematyką związaną z Funduszami Europejskimi? (2014 – wg województw, dane w %).....	50
Wykres 24. (P12) Jak ocenia Pan(i) swoją wiedzę na temat Funduszy Europejskich? (porównanie między latami).....	51
Wykres 25. (P12) Jak ocenia Pan(i) swoją wiedzę na temat Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)....	52
Wykres 26. (P13) Czym są Fundusze Europejskie? (porównanie między latami).....	53
Tabela 5. (P13) Czym są Fundusze Europejskie? (2014: według województw).....	55
Wykres 27. (P14) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)	57
Tabela 6. (P14) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw).....	58
Wykres 28. (P16) Proszę wskazać, o których Funduszach Europejskich Pan(i) słyszał(a)? (porównanie między latami).....	60
Tabela 7. (P14&P16) Odsetek znających co najmniej jedną nazwę FE w województwach – znajomość spontaniczna vs znajomość wspomagana (2014 – sortowane malejąco wg znajomości wspomaganiej).....	61
Tabela 8. (P16) Proszę wskazać, o których Funduszach Europejskich Pan(i) słyszał(a)? (2014 – wg województw).....	62
Wykres 29. (P16) Proszę wskazać, o których Funduszach Europejskich Pan(i) słyszał(a)? (2014 – liczba wskazanych FE).....	63
Wykres 30. (P15) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś programów unijnych (operacyjnych)? (porównanie między latami)	65
Tabela 9. (P15) Czy może Pan(i) wymienić nazwy jakichś programów unijnych (operacyjnych)? (2014 – wg województw) ...	66
Tabela 10. (P15&P17) Odsetek znających co najmniej jedną nazwę FE w województwach – znajomość spontaniczna vs znajomość wspomagana (2014 – sortowane malejąco wg znajomości wspomaganiej).....	67
Wykres 31. (P17) Proszę wskazać, o których programach unijnych (operacyjnych) Pan(i) słyszał(a)? (porównanie między latami).....	68

Tabela 11. (P17) Proszę wskazać, o których programach unijnych (operacyjnych) Pan(i) słyisał(a)? (2014 – wg województw)	69
Wykres 32. (P17) Proszę wskazać, o których programach unijnych (operacyjnych) Pan(i) słyisał(a)? (2014 – liczba wskazanych programów)	70
Wykres 33. (P18) A czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniem „.....” (nazwa Regionalnego Programu Rozwoju dla danego województwa)?	71
Wykres 34. (P18) A czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniem „.....”(nazwa Regionalnego Programu Rozwoju dla danego województwa)? (2014 – wg województw, dane w %).....	72
Wykres 35. (P19) Do jakich instytucji można składać wnioski o dotację z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? (porównanie między latami).....	74
Tabela 12. (P19) Do jakich instytucji można składać wnioski o dotację z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? (2014 – wg województw)	75
Wykres 36. (P20) Jakie instytucje, Pana(i) zdaniem, na szczeblu ogólnopolskim są odpowiedzialne za zarządzanie Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami)	77
Tabela 13. (P20) Jakie instytucje, Pana(i) zdaniem, na szczeblu ogólnopolskim są odpowiedzialne za zarządzanie Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami)	78
Wykres 37. (P21) Czy, Pana(i) zdaniem, Fundusze Europejskie mają jakąś rolę w rozwoju Polski? (porównanie między latami)	79
Wykres 38. (P21) Czy, Pana(i) zdaniem, Fundusze Europejskie mają jakąś rolę w rozwoju Polski? (2014 – wg województw, dane w %).....	80
Wykres 39. (P22) Jak Pan(i) sądzi, na czym polega ta rola? (porównanie między latami)	81
Tabela 14. (P22) Jak Pan(i) sądzi, na czym polega ta rola? (porównanie między latami)	82
Wykres 40. (P23) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski?	83
Wykres 41. (P23) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? (2014 – wg województw, dane w %).....	84
Wykres 42. (P24) A jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Pana(i) województwa?.....	85
Wykres 43. (P24) A jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Pana(i) województwa?.....	85
Wykres 44. (P25). Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (porównanie między latami).....	87
Tabele 15. (P25) Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (porównanie między latami).....	88
Wykres 45. (P26). Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Pana(i) województwie?	90

Tabela 16. (P26) Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Pana(i) województwie? (2014 – wg województw)	91
Wykres 46. (P27) Jak Pan\i sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się? (porównanie między latami)	92
Wykres 47. (P27) Jak Pan\i sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się? (2014 – wg województw, dane w %)	93
Wykres 48. (P28) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich?	94
Wykres 49. (P28) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)	95
Wykres 50. (P29) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą?	96
Wykres 51. (P29) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (2014 – wg województw, dane w %)	97
Wykres 52. (P30) Jak Pan(i) sądzi, czy w ramach Funduszy Europejskich są specjalne pieniądze zagwarantowane tylko i wyłącznie dla Pana(i) województwa? (porównanie między latami)	98
Wykres 53. (P30) Jak Pan(i) sądzi, czy w ramach Funduszy Europejskich są specjalne pieniądze zagwarantowane tylko i wyłącznie dla Pana(i) województwa? (2014 – wg województw, dane w %)	99
Wykres 54. (P31) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (porównanie między latami)	100
Tabela 17. (P31) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (2014 – wg województw)	101
Wykres 55. (P31) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) okolicy? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia - liczba wymienionych przedsięwzięć (2014 – wg województw)	105
Wykres 56. (P32) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia	106
Tabela 18. (P32) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia? (2014 – wg województw)	107
Wykres 57. (P32) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w Pana(i) województwie? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia? liczba wymienionych przedsięwzięć (2014 – wg województw)	110
Wykres 58. (P33) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w skali całej Polski? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (porównanie między latami)	112

Tabela 19. (P33) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w skali całej Polski? Proszę podać maksymalnie 3 najważniejsze przedsięwzięcia (2014 – wg województw).....	113
Wykres 59. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich w skali całej Polski? liczba wymienionych przedsięwzięć (2014 – wg województw).....	116
Wykres 60. (P34). Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? (porównanie między latami).....	118
Tabela 20. (P34) Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? (porównanie między latami).....	119
Wykres 61. (P34) Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? liczba wymienionych podmiotów (2014 – wg województw).....	120
Wykres 62. (P35) Czy każdy uprawniony ma, Pana(i) zdaniem, takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami).....	121
Wykres 63. (P35) Czy każdy uprawniony ma, Pana(i) zdaniem, takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %).....	122
Wykres 64. (P36) Skoro nie każdy ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania, komu jest łatwiej je otrzymać? (porównanie między latami).....	123
Tabela 21. (P36) Skoro nie każdy ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania, komu jest łatwiej je otrzymać? (2014 – wg województw).....	124
Wykres 65. (P37) Czy, Pana(i) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? (porównanie między latami).....	125
Wykres 66. (P37) Czy, Pana(i) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? (porównanie między latami, dane w %).....	126
Wykres 67. (P38) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami).....	127
Wykres 68. (P38) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %).....	128
Wykres 69. (P39) Dlaczego nie zamierza się Pan(i) starać o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami).....	130
Tabela 22. (P39) Dlaczego nie zamierza się Pan(i) starać o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (2014 – wg województw).....	131
Wykres 70. (M6) Czy kiedykolwiek uczestniczył(a) Pan(i) w projekcie dofinansowanym z Funduszy Europejskich, lub korzystał z bezpłatnego lub dofinansowanego z FE szkolenia? (porównanie między latami).....	132
Wykres 71. (M6) Czy kiedykolwiek uczestniczył(a) Pan(i) w projekcie dofinansowanym z Funduszy Europejskich, lub korzystał z bezpłatnego lub dofinansowanego z FE szkolenia? (2014 – wg województw, dane w %).....	133

Wykres 72. (P40) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak? (porównanie między latami).....	134
Wykres 73. (P40) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak? (2014 – wg województw, dane w %).....	135
Wykres 74. (P41) Gdzie widział(a) Pan(i) ten znak? (porównanie między latami).....	137
Tabela 23. (P41) Gdzie widział(a) Pan(i) ten znak? (2014 – wg województw)	138
Wykres 75. (P42) Znak, który Pan(i) widział(a) jest logiem Narodowej Strategii Spójności. Czy spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (porównanie między latami)	139
Wykres 76. (P42). Znak, który Pan(i) widział(a) jest logiem Narodowej Strategii Spójności. Czy spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (2014 – wg województw, dane w %).....	140
Wykres 77. (P43) Gdzie spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (porównanie między latami)	142
Tabela 24. (P43). Gdzie spotkał(a) się Pan(i) z nazwą „Narodowa Strategia Spójności”? (2014 – wg województw)	143
Wykres 78. (P44) Z jakich źródeł dotychczas czerpał(a) Pani informacje odnośnie Funduszy Europejskich?” (porównanie między latami).....	145
Tabela 25. (P44) Z jakich źródeł dotychczas czerpał(a) Pani informacje odnośnie Funduszy Europejskich?” (2014 – wg województw)	146
Wykres 79. (P45) Skąd, z jakich źródeł chciał(a)by Pan(i) w przyszłości czerpać informacje o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami).....	148
Tabela 26. (P45). Skąd, z jakich źródeł chciał(a)by Pan(i) w przyszłości czerpać informacje o Funduszach Europejskich? (2014 – wg województw)	149
Wykres 80. (P46) Czego konkretnie chciał(a)by Pan(i) się o nich dowiedzieć z telewizji, prasy, radia i Internetu? (porównanie między latami).....	150
Tabela 27. (P46) Czego konkretnie chciał(a)by Pan(i) się o nich dowiedzieć z telewizji, prasy, radia i Internetu? (2014 – wg województw)	151
Wykres 81. (P47) Dlaczego nie zamierza Pan(i) poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami).....	152
Tabela 28. (P47) Dlaczego nie zamierza Pan(i) poszukiwać informacji o Funduszach Europejskich? (2014 – wg województw)	153
Wykres 82. (P48) Na ile każdy z wymienionych typów informacji dotyczących Funduszy Europejskich jest dla Pana(i) interesujący? (porównanie między latami)	155
Tabela 29. (P48). Na ile każdy z wymienionych typów informacji dotyczących Funduszy Europejskich jest dla Pana(i) interesujący? (2014 – wg województw)	156
Wykres 83. (P49) Czy, Pana(i) zdaniem, informacji o Funduszach Europejskich jest zbyt mało, zbyt dużo, czy optymalna ilość? (porównanie między latami).....	158

Wykres 84. (P49) Czy, Pana(i) zdaniem, informacji o Funduszach Europejskich jest zbyt mało, zbyt dużo, czy optymalna ilość? (2014 – wg województw, dane w %)	159
Wykres 85. (P50) A jak ocenia Pan(i) dostęp do rzetelnych i dokładnych informacji o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami)	160
Wykres 86. (P50) A jak ocenia Pan(i) dostęp do rzetelnych i dokładnych informacji o Funduszach Europejskich? (2014 – wg województw, dane w %)	161
Wykres 87. (P51) Proszę powiedzieć, na ile dostępne informacje na temat Funduszy Europejskich są zrozumiałe i przystępne językowo? (porównanie między latami)	162
Wykres 88. (P51) Proszę powiedzieć, na ile dostępne informacje na temat Funduszy Europejskich są zrozumiałe i przystępne językowo? (2014 – wg województwa, dane w %)	163
Wykres 89. (P52) Czy jest jakaś gazeta codzienna, którą czyta Pan (i) przynajmniej raz w tygodniu? (porównanie między latami)	164
Wykres 90. (P52) Czy jest jakaś gazeta codzienna, którą czyta Pan (i) przynajmniej raz w tygodniu? (2014 – wg województw, dane w %)	165
Wykres 91. (P53) Proszę podać jej tytuł, lub tytuły? (porównanie między latami)	166
Tabela 30. (P53) Proszę podać jej tytuł, lub tytuły? (2014 – wg województw)	167
Wykres 92. (P54) Jak często czyta Pan (i) gazety regionalne, wydawane w Pana(i) województwie? (porównanie między latami)	168
Wykres 93. (P54) Jak często czyta Pan (i) gazety regionalne, wydawane w Pana(i) województwie? (porównanie między latami)	169
Wykres 94. (P55) Jak często czyta Pan (i) gazety lokalne, wydawane w Pana(i) gminie lub powiecie? (porównanie między latami)	170
Wykres 95. (P55) Jak często czyta Pan (i) gazety lokalne, wydawane w Pana(i) gminie lub powiecie? (2014 – wg województw, dane w %)	171
Wykres 96. (P56) Czy jest jakiś tygodnik, miesięcznik, który czyta Pan(i) przynajmniej raz w miesiącu? (porównanie między latami)	172
Wykres 97. (P56) Czy jest jakiś tygodnik, miesięcznik, który czyta Pan(i) przynajmniej raz w miesiącu? (2014 – wg województw, dane w %)	173
Wykres 98. (P57) Proszę podać jego tytuł, lub tytuły. (porównanie między latami)	174
Tabela 31. (P57) Proszę podać jego tytuł, lub tytuły. (2014 – wg województw)	175
Wykres 99. (P58) Czy jest jakaś rozgłośnia radiowa, której słucha Pan(i) przynajmniej raz tygodniu? (porównanie między latami)	176
Wykres 100. (P58) Czy jest jakaś rozgłośnia radiowa, której słucha Pan(i) przynajmniej raz tygodniu? (2014 – wg województw, dane w %)	177

Wykres 101. (P59) Proszę podać jej/ich nazwę. (porównanie między latami).....	178
Tabela 32. (P59) Proszę podać jej/ich nazwę. (2014 – wg województw)	179
Wykres 102. (P60) Czy ogląda Pan(i) telewizję przynajmniej raz w tygodniu? (porównanie między latami)	180
Wykres 103. (P60) Czy ogląda Pan(i) telewizję przynajmniej raz w tygodniu? (2014 – wg województw, dane w %).....	181
Wykres 104. (P61) Jakie kanały telewizyjne ogląda Pan(i) najczęściej? Proszę wymienić trzy najczęściej oglądane przez Pana(iq)? (porównanie między latami)	182
Tabele 33. (P61) Jakie kanały telewizyjne ogląda Pan(i) najczęściej? Proszę wymienić trzy najczęściej oglądane przez Pana(iq)? (2014 – wg województw)	183
Wykres 105. (P62) Czy jest jakaś informacyjna strona internetowa lub portal internetowy, który odwiedza Pan(i) przynajmniej raz w tygodniu? (porównanie między latami).....	184
Wykres 106. (P62) Czy jest jakaś informacyjna strona internetowa lub portal internetowy, który odwiedza Pan(i) przynajmniej raz w tygodniu? (2014 – wg województw, dane w %)	185
Wykres 107. (P63) Proszę podać jej/ich nazwę (porównanie między latami).....	186
Tabela 34. (P63) Proszę podać jej/ich nazwę (2014 – wg województw)	187
Wykres 108. (P64) Czy posiada Pan(i) konto na jakimkolwiek serwisie społecznościowym? (porównanie między latami).....	188
Wykres 109. (P64). Czy posiada Pan(i) konto na jakimkolwiek serwisie społecznościowym? (2014 – wg województw, dane w %)	189
Wykres 110. (P65) Proszę podać nazwę serwisu społecznościowego, w którym posiada Pan(i) konto? (porównanie między latami).....	190
Tabela 35. (P65) Proszę podać nazwę serwisu społecznościowego, w którym posiada Pan(i) konto? (2014 – wg województw)	191
Wykres 111. (P66) Jak często czyta Pan(i) blogi internetowe? (porównanie między latami)	192
Wykres 112. (P66) Jak często czyta Pan(i) blogi internetowe? (2014 – wg województw, dane w %).....	193
Tabela 35. Analiza krzyżowa - między znajomością pojęcia FE a opinią na temat roli FE i zmian zachodzących w kraju	211
Wykres 113. Analiza korelacji między znajomością pojęcia „Fundusze Europejskie” / „Fundusze Unijne” (tak, spotkał(a)m się i wiem co one oznaczają vs tak, spotkał(a)m się, ale nie wiem co one oznaczają + nie, nigdy nie spotkał(a)m się z tymi określeniami + nie wiem), a wiedzą, opiniami i postawami na temat zmian zachodzących w Polsce i postrzeganiem roli FE213	
Wykres 114. Analiza korespondencji – znajomość pojęcia „Fundusze Europejskie” / „Fundusze Unijne” a postrzeganie FE i zmian zachodzących w Polsce	215